

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ - 574 199

ಕೋಸ್ಟ್ - 9

ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ

(ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು)

ಬಳ್ಳಕ್ಷ್ಯಾ 1, 2, 3 & 4

ಬಿ.ಎಡ್. ಪದವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

(ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ದೂರ ಕಲಿಕೆ)

ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ.ಎಡ್.

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ - 574 199

Knowledge and Curriculum: Self learning Material for B.Ed. Degree Programme (Open and Distance Learning) of First Year prepared by Dr. Indrani, Dr Shashikala A., Sr. Chrisia Laura Pinto and Janaki A. translated by Dr. Lakshimi Narayana Bhatta H R, Dr. Meenakshi Ramachandra, Dr. Shashikala A., Prof. B.M. Chandrashekhar and Published by The Registrar, Mangalore University, Mangalagangotri - 574 199, Karnataka.

Year 2018-19

Developed by:

The Director,

**Centre for Distance Education, Mangalore University,
Mangalagangotri - 574 199, Karnataka.**

Course Co-ordinator

**Dr. Chidananda A.L., B.Ed.(ODL) Programme,
Centre for Distance Education, Mangalore University,
Mangalagangotri - 574 199, Karnataka.**

Printed at Datacon Technologies, #31/10, Left of Magadi Main Road,
Behind Saraswathi Convention Centre, Bangalore - 560 079, Bangalore.

© The Registrar, Mangalore University

DTP at: Sagar Offset Printers, Alake , Mangalore

ಜಾನ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ (ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು)	: ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷದ ಬಿ.ಎಡ್. (ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ದೂರ ಕಲಿಕೆ) ಪದವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಮಗ್ರಿ
ರಚನಕಾರರು	: ಡಾ. ಇಂದ್ರಾಣಿ, ಡಾ. ಶಶಿಕಲ ಎ., ಸಿ. ಕೆಶ್ವರಾ ಲೋರಾ ಹಿಂಜೊ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಎ.
ಅನುವಾದಕರು	: ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಎಂಬ್ ಆರ್, ಡಾ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಡಾ. ಶಶಿಕಲ ಎ. ಮತ್ತು ಹೆನ್ರಿ. ಬಿ.ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
ಪ್ರಕಾಶಕರು	: ಕುಲಸಚಿವರು, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ - 574 199, ಕರ್ನಾಟಕ
ವರ್ಷ	: 2018-19
ಬಿ ಹಕ್ಕುಗಳು	: ಕುಲಸಚಿವರು, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದವರು	: ನಿರ್ದೇಶಕರು, ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ 574 199, ಕರ್ನಾಟಕ
ಕೋರ್ಸ್ ಸಂಯೋಜಕರು	: ಡಾ. ಜಿದಾನಂದ ಎ.ಎಲ್. ಬಿ.ಎಡ್. (ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ದೂರ ಕಲಿಕೆ) ಪದವಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ 574 199, ಕರ್ನಾಟಕ
ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ.	: ಸಾಗರ್ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಅಳಕೆ, ಮಂಗಳೂರು
ಮೊಬೈಲ್	: 9480228399
ಮುದ್ರಕರು	: ಡಾಟಾಕಾನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜೀಸ್, # 31/10, ಮಾಗಡಿ ಮುಖ್ಯಾರಸ್ತೇ ಎಡಭಾಗ, ಸರಸ್ವತಿ ಕನ್ನೆನ್ನಾ ಸೆಂಟರ್ ಹಿಂಭಾಗ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 079

(ಖಾಸಗಿ ಪ್ರಸಾರಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ)

ಕೋಣ - 9

ಜಾನ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಪ್ತಮೆ (ಶಿಕ್ಷಣದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು)

ಹುಲಸಚಿವರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ-574 199

ಡಾ. ಇಂದ್ರಾಂ : ಬ್ಲಾಕ್-1 (ಫಳಿಕ: 2,3,4,5 ಮತ್ತು 6) ಕೋಣ ಲೇಖಕರು

: ಬ್ಲಾಕ್-2

: ಬ್ಲಾಕ್-4 (ಫಳಿಕ: 1,2,3 ಮತ್ತು 4)

ಸಿ. ಶ್ರೀಯಾ ಲೋರಾ ಪಿಂಚೊ : ಬ್ಲಾಕ್-3 (ಫಳಿಕ: 1 ಮತ್ತು 2)

ಡಾ. ಶರೀಕಲ ಎ. : ಬ್ಲಾಕ್-1 (ಫಳಿಕ: 1)

: ಬ್ಲಾಕ್-3 (ಫಳಿಕ: 3,4,5 ಮತ್ತು 6)

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಎ. : ಬ್ಲಾಕ್-4 (ಫಳಿಕ: 5 ಮತ್ತು 6)

ಡಾ. ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ : ಬ್ಲಾಕ್-1 ಕೋಣ ಅನುವಾದಕರು

: ಬ್ಲಾಕ್-3 (ಫಳಿಕ: 5 ಮತ್ತು 6)

: ಬ್ಲಾಕ್-4 (ಫಳಿಕ: 4)

ಡಾ. ಮೀನಾಕ್ಷಿ ರಾಮಚಂದ್ರ : ಬ್ಲಾಕ್-2 (ಫಳಿಕ: 1,3,4,5 ಮತ್ತು 6)

: ಬಾಕ್-3 (ಫಳಿಕ: 1,2 ಮತ್ತು 3)

ಡಾ. ಶರೀಕಲ ಎ. : ಬ್ಲಾಕ್-2 (ಫಳಿಕ: 2), ಬ್ಲಾಕ್-3 (ಫಳಿಕ: 4)

: ಬ್ಲಾಕ್-4 (ಫಳಿಕ 2 ಮತ್ತು 5)

ಪ್ರೌ. ಬಿ. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ : ಬ್ಲಾಕ್-4 (ಫಳಿಕ: 1,3 ಮತ್ತು 6)

ಡಾ. ಶತೀಕಲ ಎ. : ಕೋಣ ಪರಿಶೀಲಕರು

ಸಲಹೆಗಾರರರು

ಬಿ.ಎಡ್. ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

(ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ದೂರ ಕಲಿಕೆ)

ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ

ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ತಿ -574 199

ಡಾ. ಚಿದಾನಂದ ಎ.ಎಲ್.

ಸಂಪಾದನ ಸಹಾಯಕರು

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಕೋಸಿರ್ನ ಪಕ್ಷಿನೋಟ

ಬಾಳ್ಕು 1 : ಜಾಣ ಹಾಗೂ ಅರಿಯುವಿಕೆ

ಫಟಕ 1 :	ಜಾಣ - ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ	1
ಫಟಕ 2 :	ಜಾಣ, ಮಾಹಿತಿ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ - ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳು	16
ಫಟಕ 3 :	ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಜಾಣದ ರಚನೆ - ಜಾಣದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಜಾಣದ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುವ ವಿಷಯ/ವಸ್ತು(ಜಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞೇಯ)ವಿನ ಸಾರೇಕ್ಕ ಪಾಠಗಳು	26
ಫಟಕ 4 :	ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು: ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ; ಮೂರ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ಕೆ; ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ; ಸನ್ನಿಹಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾತಕ; ಶಾಲಾಂತರ್ಗತ ಜಾಣ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜಾಣ	37
ಫಟಕ 5 :	ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾಠ	53
ಫಟಕ 6 :	ಜಾಣವನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರತಿಫಲನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ: ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್, ಅರವಿಂದರು ಮತ್ತು ಜೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	59

ಬಾಳ್ಕು 2 : ಜಾಣದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ

ಫಟಕ 1 :	ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	69
ಫಟಕ 2 :	ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು : ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ, ಅನುಭವವಾದಿಗಳ, ಮರು ಪರಿಕಲ್ಪನವಾದಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಮಾಜೋ-ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು	75
ಫಟಕ 3 :	ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆವಶ್ಯಕತೆ	88
ಫಟಕ 4 :	ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ; ಶಾಲಾ ಅರಿವು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನ ಚಿಂತನೆ	93
ಫಟಕ 5 :	ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾವಸ್ತು: ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ	105
ಫಟಕ 6 :	ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ: ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟ, ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟ, ತರಗತಿಯ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಚಾರಗಳು	116

ಬಾಳ್ಕ್ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು	
ಫಟಕ 1 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು	131
ಫಟಕ 2 : ಸಮಾಜೋ ರಾಜಕೀಯ ಆಶಯಗಳು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಣ್ಣೆ	143
ಫಟಕ 3 : ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು	151
ಫಟಕ 4 : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು	161
ಫಟಕ 5 : ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು	169
ಫಟಕ 6 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು (ಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ)	180
ಬಾಳ್ಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ	
ಫಟಕ 1 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು	189
ಫಟಕ 2 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮ(ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ)	197
ಫಟಕ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ಕಲಿಕಾರ್ಥಕೆಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು	210
ಫಟಕ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ	221
ಫಟಕ 5 : ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ	234
ಫಟಕ 6 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ	246

ಕೋಸಿನ ಪಕ್ಷಿನೋಟ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೋಸಿ 9ರ ‘ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಈ ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಇತರ ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಗೆ ತರೆದಿದುತ್ತದೆ. ಇದರ ಗಮನ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸಾತ್ಮಕ ಆಧಾರಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ತರೆದಿದುವುದು. ಈ ಸಾಮಗ್ರಿಯು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೋಧನಾ ಶಾಸ್ತೀಯವಾದ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಲ್ಲಿ, ತತ್ವಂಧವಾದ ಶೀಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯು ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ, ಮಾಹಿತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಸತ್ಯ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ನೀವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲವಾದ ಹರಣಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಣತ ತತ್ವಶಾಸ್ತರಜ್ಞಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಅರವಿಂದರು, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್, ಮತ್ತು ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮುಂತಾದವರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದೇ ಕೋಸಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತವಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆಧಾರಗಳಾವುವು, ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳ ರೂಪರೇಷನ್‌ನೇ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಂದ ಹೊಡುವಂತಹುದೇ ಅರ್ಥವಾ ನಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಂತಹುದೇ? ಇದನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವವರು ಯಾರು? ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವೇನು? ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕನುಗೊಣವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ-ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಲೆ-ರೂಪಿತವಾಗುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳು, ಅದರ ಸಾಧ್ಯಾಸಾಧ್ಯತೆಗಳು, ಮಿತಿಗಳು, ಗುಣಗಳು ಚರ್ಚೆತವಾಗಿವೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಮಸ್ತಕಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಈಗಳೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಅವುಗಳ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಸಲಾಗಿದೆ. ನೀವು ಉತ್ತಮ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖಿರಾಗಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ವರ್ಗಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸಂಶೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತರೆದಿದುವುದು ಈ ಕೋಸಿನ ಪ್ರಮುಖ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಬಳ್ಳಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ಬಳ್ಳಕ್ಕೆನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಮುಖ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾದ ಜ್ಞಾನ, ಮಾಹಿತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ಸತ್ಯ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮುಂದುವರಿದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿ ತಿಳಿಯವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ತಿಳಿಯವಿಕೆಯ ವಿಧಗಳು, ತಿಳಿಯವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಚಿಂತಕರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಬ್ಲಾಕ್ ನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ವಿಧಗಳು, ಅದರ ಸಂಖಟನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೆಯ ಬ್ಲಾಕ್ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವಿಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಅವುಗಳ ಸಂಖಟನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯದರಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರಿ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳನ್ನೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನೂ ಮೊದಲು ಮಾಡಿರಿ.

ಬ್ಲಾಕ್ 1 : ಜಾಣ ಹಾಗೂ ಅರಿಯುವಿಕೆ

ಫಳಕ 1 : ಜಾಣ - ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪ

ಫಳಕದ ರಚನೆ

- 1.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 1.1.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 1.1.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 1.1.3.1. ಜಾಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1
  - 1.1.3.2. ಜಾಣದ ಸ್ವರೂಪ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2
  - 1.1.3.3. ಜಾಣದ ಸ್ವರೂಪದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 3
- 1.1.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 1.1.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2
- 1.1.6. ಫಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 1.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1.1.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಳಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಜಾಣ ಪದದ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಜಾಣದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು.

1.1.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಪ್ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ,

‘ಜಾಣವೇ ಶಕ್ತಿ’ ಎಂದು ಜನರು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಹಾಗೆಂದರೇನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿದೆಯೆ? ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕರೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಓದಿರಿ.

ಕರೆ: ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಮೀನುಗಾರನಿದ್ದನು. ಅವನು ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಒಂದು ದಿನ ಅವನ ಪ್ರೀತಿಯ ಹಡಗೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ

ಏನೋ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅದು ನಿಂತುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅವನು ತಜ್ಞರಾದ ಹಡಗು ತಂತ್ರಜ್ಞರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡನಾದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ, ಅವನ ಬಾಲ್ಯದ ಸಮಯದಿಂದಲೂ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕುಟಿಚು ಎಂಬ ಹಳಬನೋಬ್ಬನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೋ ಅವನಿಗೆ ನೇನಬಿಸಿದರು. ಕುಟಿಚು ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗ ಸಿದ್ಧತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂದನು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಅವನು ತನ್ನ ಹಳೆಯ ಜೀಲದೊಳಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದು ಯಾವುದೋ ಭಾಗವನ್ನು ಮೇಲ್ಲಗೆ ಬಡಿದನು, ಮತ್ತು ಹಡಗಿನ ಯಂತ್ರವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಕುಟಿಚು ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ರೂ.10,000/- ದ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಆಶ್ಚರ್ಯಜಕಿತನಾದ ಶ್ರೀಮಂತನು ಕುಟಿಚುವಿಗೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಫಾಟಕವಾರು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಳಿಸಲು ಹೇಳಿದನು. ಕುಟಿಚು ಹೂಡಲೇ, ಬಡಿದದ್ದಕ್ಕೆ ರೂ. 2/- ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಿ ಬಡಿಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದದ್ದಕ್ಕೆ ರೂ. 9,998/- ಎಂಬ ವಿವರವನ್ನು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಜಾಣ!

ಪ್ರಕರಣ: ಪ್ರೇತಿಕ್ ಡೌಗ್ಲಾಸ್, ಒಬ್ಬ ಗುಲಾಮ ಹೆಂಗಸು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಬಿಳಿಯ ದೊರೆಗೆ ಜನಿಸಿದ ಮಗ. ಅವನ ತಾಯಿಯು ಒಬ್ಬ ತೋಟದ ಕೆಲಸದವಳಾಗಿದ್ದು, ಅವನ ಏಳನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೇರಿಕೊಂಡಳು. ಅವನು ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗುಲಾಮನಾಗಿ ಬದುಕಿದನು. ತನ್ನ ತಂದೆಯು ಚಿಕ್ಕಮೃನನ್ನು ಸದಾ ಹೊಡಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಮೇಲೆ ಅವನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹಡಗು ಬಡಗಿಯ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಬಡಗಿಯ ಹೆಂಡತಿಯು ಅವನ ಮೇಲೆ ದಯ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಅವನಿಗೆ ಅಕ್ಕರಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಅವಳ ಗಂಡನು ಬೇಗನೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವಳು ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಸದಂತೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು. ಓದಲು, ಬರೆಯಲು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಇವನು ತನಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸುವ ಬಡಮಕ್ಕಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಬ್ರೆಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಶಬ್ದಭಂಡಾರವು ಬೆಳೆದಂತೆ ಅವನು ರಾಜನೀತಿಯ ಪರ್ಯಾಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡನು. ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಓದಿದಂತೆ ಅವನಿಗೆ ತನಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ತಿಳಿಯತೋಡಗಿತು. ಅವನು ಚಚ್ಚಿನ ಇತರ ಗುಲಾಮರಿಗೆ ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ಓದಲು ಕಲಿಸುವ ಸೇವೆ ನೀಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದನು. 40ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗುಲಾಮರು ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಈ ಸಾಪ್ತಾಹಿಕ ಸೇವೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಗುಲಾಮರ ಸಾಹುಕಾರರು ಕೋಪಗೊಂಡು ಹೂಡಲೇ ಅವನ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಪ್ರೇತಿಕ್ ನನ್ನು ಒಂದು ಹೊಸ ತೋಟದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮಾರಲಾಯಿತು. ಅವನ ಹೊಸ ಸಾಹುಕಾರನು ಅವನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಡಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಡೌಗ್ಲಾಸ್ ಅವನ ಹೊಡತಗಳನ್ನು ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಆ ಸಾಹುಕಾರನು ತನ್ನನ್ನು ಹೊಡಯೆತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇವನು ಅಕ್ಕಾತ್ಮಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಹೊಡದನು. ಈ ಹೊಡದಾಟವು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ನಡೆದು ಅವನ ಸಾಹುಕಾರನು ಅವನಿಗೆ ಸೋತನು. ತನ್ನನ್ನು ಇನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಡಯಲು ಬಿಡುಪುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರೇತಿಕ್ ಅಂದು ಶಪಥ ಮಾಡಿದನು. ಎರಡು ಬಾರಿ ವಿಫಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ತನ್ನ 20ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಅವನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಸ್ವರ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದನು. ಅವನು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಬಗ್ಗೆ 4 ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದಲ್ಲದೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿ-ವಿರೋಧಿ ಪತ್ರಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದನು. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಲಿಂಕನ್ ಹಾಗೂ ಜಾನ್ಸನ್ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಕರಿಯ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅವನು ಸಲಹೆಗಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಸುರಂಗ ರ್ಯೆಲುಮಾರ್ಗದ ಮೂಲಕ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಲು ಅವನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದನು. ಜನಾಂಗೀಯ ಸಹಿತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದನು. ಇಂದಿಗೂ ಸಹ, ಅವನ ಜೀವನವೃತ್ತಾಂತವು ನೂರಾರು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಾಂತವಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಆತ್ಮವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಮಗೆ ‘ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಪದವು ತುಂಬಾ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದು, ನಾವು ಅದನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವೇನು? ಕೇವಲ ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಷ್ಟೇ ಅದರ ಅರ್ಥವೇ? ಅಥವಾ ಅದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದೇ? ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ. ಈ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ನಾವು ‘ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಪದದ ಅರ್ಥದ ಕುರಿತು ಜಿಂತನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

1.1.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1.1.3.1. ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

‘ಜ್ಞಾನ ಎಂದರೇನು?’ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನಿಂಟುಕೊಂಡು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಜಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಪ್ಪು ಚಚ್ಚೆ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಅವರ ಜಿಂತನೆಯ ಫಲವಾಗಿ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಕೆ ಶಾಖೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಹೆಸರೇ ‘ಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ’ ಅಥವಾ ‘ಜ್ಞಾನಮೀರ್ಮಾಂಸ’. ಈ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕಲಾಗಿದೆ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ‘ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಪದದ ನಿರ್ಣತೀಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ. ನಿರ್ಣತೀಯಿಂದರೆ ಪದಗಳ ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ‘ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಪದದ ಮೂಲವು “gnosis” ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ಪದದಲ್ಲಿದೆ. “recognise” ಎಂಬ ಪದವೂ ಇದೇ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ, ನಾವು ಅನುಭವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಧಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ‘knowing’, ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬ ಪದವು ‘to know’ ಎಂಬ ಕ್ರಿಯಾರೂಪದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ‘knowledge’ ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದವು ಇಂಡೋ ಯೂರೋಪಿಯನ್, ಹಾಗೂ ಅವಾರ್ಚಿನ ಗ್ರೀಕ್ ಮೂಲದ ‘gnosis’ ಪದದಲ್ಲಿರುವ ‘gno’ ಪದದ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಹಣ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕ್ರಿಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಗುರುತು ಅಥವಾ ಸಂಕೇತ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿತ್ತು. ‘ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದವು ‘ತಿಳಿಯುವುದು’ ಅಥವಾ ‘ಅರಿತಿರುವುದು’ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ‘ಜ್ಞಾನ’ ಧಾರುವಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ. ‘ಹನ’ ಎಂಬ ಪಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಪದದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ‘ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಮೂಲದಿಂದ ಈ ಪದವು ಹುಟ್ಟಿದೆಯೆಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಅಪರೋಕ್ಷ, ಅನುಮಾನ, ಶಾಬ್ದ, ಸಂಶಯ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಪರ್ಯಯ, ಸ್ತುತಿ, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ‘ಜ್ಞಾನ’ ಪದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಅನ್ವಯಗಳಿವೆ. ಅದ್ವೈತ ವೇದಾಂತ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ‘ಜ್ಞಾನ’ಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಲಕ್ಷಣವಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಇಂದ್ರಿಯಾತೀತ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ಓರ್ವನನ್ನು ದೂರ ಕೊಂಡೊಯ್ದುವಂತಹದ್ದು ಏಧ್ಯಾಜ್ಞಾನ.

ಈ ಪದದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶಬ್ದಕೋಶದ ಅರ್ಥವು ನಮಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮೆರಿಯಮ್ ವೆಬ್ಲೂರ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತು/ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಫಱನೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಜ್ಞಾನ. ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲಾದ – ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಗಳು ಹೀಗೆ – ತಿಳಿಯಲಾದುದರ ಒಂದು ಮೊತ್ತವೇ ಅದು. ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದಕೋಶವು ಬಹುಪಾಲು ಇಂತಹದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ‘ಅವಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವ್ಯಾಕರಣಜ್ಞಾನವು ತುಂಬಾ ಆಳವಾಗಿದೆ’ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ, ಒಬ್ಬನಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲಾದ, ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಒಬ್ಬನು ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪಡೆಯುವ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ

ಜಾನ್. ಆಕ್ಷಣ್ಯೋ ಶಬ್ದಕೋಶವೂ ಇಂತಹದೇ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಥತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ಜಾನ್ ಎಂದರೆ ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲಗಳು; ಒಂದು ವಿಷಯದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಂಶಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಎಂದು ಅದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮ್ಯಾಕ್ಸೀಲನ್ ಶಬ್ದಕೋಶವು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬನು ತಿಳಿಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳೇ ಜಾನ್ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, 'ಶಿಕ್ಷಕರ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಜಾನ್ ಹಾಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲೋಸ್ತರ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ'—ಈ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನ್ ದ ಕುರಿತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀವು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲಿರೇ? ಮಾನವ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಅದಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಈ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದಂತೆ, ಈ ಪದವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜಾನ್ ದ ಮೂಲಭೂತ ಲಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಒಬ್ಬತ್ವವು ಇದೆ. ನಾವು ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಈ ಪದವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಈ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ. ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ ಈ ಜಾನ್ ವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಈ ಪದದ ಕುರಿತ ನಿಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿಯೂ ಒಂದಷ್ಟು ಲಾಭವಿದೆ.

ಪ್ರಯೋಗಾನುಸಂಧಾನಶಾಸ್ತ್ರದ ಜನಕನಾದ ಜಾನ್‌ಲಾಕ್ ಜಾನ್ ವನ್ನು 'ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ನಡುವಿನ ಒಬ್ಬತ ಅರ್ಥವಾ ಭಿನ್ನಮತದ ಗ್ರಹಿಕೆ' ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ('ಪ್ಲೇಟೋ ಅವರ ಸಂವಾದ'ದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದವ) ಗ್ರೀಕೋಜಿಂತಕ ಥೀಎಟಸ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಜಾನ್ ವೆಂಬುದು ಸತ್ಯದ ಕುರಿತು ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ನಂಬಿಕೆ'. ಜಾನ್‌ಡೇವೀ ಅವರು, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಬದಲಿಗೆ, ಜಾನ್ ವನ್ನು ತನ್ನದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೌದ್ಧಿಕತಾ ವಿರೋಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಬೌದ್ಧಿಕತಾವಾದಿಗಳು ಜಾನ್ ದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಣುವಂತಹುದನ್ನು ಒಬ್ಬವುದಿಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧಿಕತಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಜಾನ್ ವೆಂಬುದು, ಒಂದು ಮನಸ್ಸು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅತಿ ಆಕಸ್ಮೀಕರಣಾಗಿ ಆಕಾರ ತಾಳಿ ನಡೆಸಿದ ಧ್ಯಾನಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿರುವ ಒಂದು ವಿಷಯ. ಡೇವೀ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಜಾನ್ ವನ್ನು, ಇಂತಹದೇ ಬುದ್ಧಿಯೇಲ ಜೀವಿಗಳ ಸಮಾಜದ ಓವೆ ಸಹವರ್ತಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಒಂದು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಬುದ್ಧಿಯೇಲ, ಆದರೆ ಆಕಾರ ತಾಳಿದ ಜೀವಿಯಿಂದ, ಮಾನವ ನಮೂನೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಸಾಧನಗಳ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ರೂಪಿತವಾಗಿದ್ದ ಅರ್ಥವಾ ರಚಿಸಲಾದದ್ದು. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿಯೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಜನರಿಂದ ಜಾನ್ ವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜನಗಳು ಜಾನ್ ದ ರಚನೆಗೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಅವರು ಜಾನ್ ವನ್ನು 'ನಿಷ್ಳೇಖ ಸತ್ಯ' ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ; ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ತಿಳಿದರೆ, ಈ ಒಂದು ಸತ್ಯದಿಂದ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸದ್ಗುಣವೆಂಬುದೇನಿದೆಯೋ ಅದೇ ಎಲ್ಲಾ ಸದ್ಗುಣಯುತ್ಕ ಶ್ರೀಯೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬನು ಸದ್ಗುಣಯುತ್ಕ ಶ್ರೀಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು, ಆದರೆ ಸದ್ಗುಣವನ್ನು ಕಾಣಲಾರನು. ಹೀಗಾಗಿ, ಸದ್ಗುಣದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ಕ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಇರಬಹುದು. ಸಾಕ್ರಟೀಸ್ ಅವರ ಎಲ್ಲಾ (ಕಲ್ಪನೆಗಳ) ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಸರಿಮೊಂದುತ್ತದೆ: ಅದೇನೆಂದರೆ ಅವು ಮಾನವನ ಇಂದಿಯಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ತಿಳಿಯುಲಾಗದವುಗಳು, ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾನವ ಚಿಂತನೆಯೆ ಮೂಲಕ ಪರಿಭಾಷಿಸಬಹುದಾದವುಗಳು ಎಂದರ್ಥ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಜಾನ್ ಮತ್ತು ಇದು ನಿರವಲಂಬಿಯಾದುದು. ಘಾನಿಸ್ ಬೇಕನ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಜಾನ್ ವೇ ಶಕ್ತಿ'. ಜಾನ್ ದ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಪ್ಲೇಟೋ ಅವರದು, ಅದೇ, ಸಮರ್ಥನೀಯವಾದ ನಂಬಿಕೆಯೇ ಜಾನ್, ಎಂಬುದು. ಮಾಹಿತಿ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ, ಜಾನ್ ವೆಂಬುದು ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ, ಅರ್ಥವಾ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತಿಗಳಾದ ಕರೆಗಳು,

ಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ಜಾರಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವು ಯೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗುವ ಶ್ರಿಯಾಯೋಗ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಮಾನವಜಾತನು ತಿಳಿಯುವ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯಲಾಗುವ ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಜ್ಞಾನವು ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಅವಲೋಕನ ಅಥವಾ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಮೂರು ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ,

ಸೋಮವಾರ ರಮೇಶನು “ಮಂಗಳವಾರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವಾಗಲಿದೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದಾದರೆ, ರಮೇಶನು ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ಮಾನದಂಡ.

ರಮೇಶನು ಹಾಗೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ? ಎಂಬುದು ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅವನ ನಿಕಟ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ಹಾಗೆಂದು ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನಾದ್ದರಿಂದ. ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ನಂಬುವುದಷ್ಟೇ ಅದನ್ನು ಜ್ಞಾನವಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ‘ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಿರಬೇಕು’ ಎಂಬುದು ಎರಡನೆಯ ನಿಬಂಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ತಲೆಯೋಳಗೆ ಇರುವುದಲ್ಲ, ಆದರೆ “ಹೊರಗೆ” ಇರುವುದು. ಮಂಗಳವಾರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವಾದರೆ “ಮಂಗಳವಾರ ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣವಾಗಲಿದೆ” ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯು ಸತ್ಯ. ನಂಬುವುದು ಅಂತರಿಕ. ಸತ್ಯವು ಬಾಹ್ಯ.

ನಂಬಿಕೆಯು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬೀಜವೆಂದಾದಲ್ಲಿ, ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಯಾವುದು? ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮರ್ಥನೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ಕೆಲವು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ‘ಪ್ರಮಾಣ’ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.) ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು, ಈಗಾಗಲೇ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾದ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಗಮನಿಸಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣವಾಗುವ ಹಿಂದಿನ ಆ ದಿನ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಮೂಲಕವೇ ಇರಬಹುದು, ಸಮರ್ಥಸಬೇಕು. ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಅಲ್ಲಿರಬೇಕು.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮೂರು ಮಾನದಂಡಗಳು. ಅವೆಂದರೆ ನಂಬಿಕೆ, ಸತ್ಯಾಂಶ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥನೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

1. ಸಕ್ಷರೆಯು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುತ್ತದೆ.
2. 22ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಂಟು ಖಂಡಗಳು ಇರಲಿವೆ.
3. 2022ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ವಿಶ್ವ ಕಪ್ ಗೆಲ್ಲಲಿದೆ.
4. ನಾನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾಗಲಿದ್ದಾನೆ.
5. ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರಿಯಾಗಲಿದೆ.
6. ಬಿಳಿಯ ಬೆಳಕನ್ನು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿ ವಿಭజಿಸಬಹುದು.

1.1.3.2. ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪ

ಶಿಕ್ಷಕರಾದ ನಾವು ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವವರಾದರಿಂದ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ನಮಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವವರು ನಾವಾಗಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಈ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು:

- ಜ್ಞಾನವು ಏನೇನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ?
- ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು ಯಾವುವು?
- ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು?

ನಾವೀಗ ಮೌದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸೋಣ. ಜ್ಞಾನವು ಏನೇನನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ? ಅಧವಾ ಯಾವುದರಿಂದ ಜ್ಞಾನವು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ? ಜ್ಞಾನವು ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ‘ಗಾಳಿಯು ವಿವಿಧ ಅನಿಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ; ಕನಾಂಟಕವು ಭಾರತದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ; ಒಂದೇ ಭೋಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಗುಂಪೇ ಸಮಾಜ; ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತತ್ತ್ವಗಳಿವೆ; ಕಾಡುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು; ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಮವಾಗಿಯೂ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತೇವೆ.’ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಏನು? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ತತ್ತ್ವಗಳು, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ನಿಯಮಗಳು, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವೇ ಜ್ಞಾನದ ಒಳ ಅಂಶಗಳು ಅಧವಾ ಈ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ತತ್ತ್ವಗಳು, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವು ರೂಪಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಮೂಲತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತಿಳಿಯುವುದು ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಮಗೆ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಈ ಒಂದೊಂದನ್ನೂ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ ಅನುಭವ ನಿಮಗಿದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಅಧವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಸಿರಬಹುದು. ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು ಎಂದರೇನು? ‘ದಟ್ಟವಾದ ಮೋಡಗಳು ಮಳೆ ತರುತ್ತವೆ; ಹಾಲು ಬಿಳಿಬಣ್ಣಿದ್ದಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳಿವೆ’ ಎಂಬ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು. ಫಟ್ಟಿಸಿರುವುದು ಅಧವಾ ಇರುವುದು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆಯೋ ಅಂತಹ, ಅಧವಾ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯಿದೆಯೋ ಅಂತಹ, ವಿಷಯವೇ ಸತ್ಯಾಂಶ. ಸತ್ಯಾಂಶಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನೂ ಜ್ಞಾನವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ‘ಸೂಂಡಿಲು ಇರುವ ಪ್ರಾಣಿಯೇ ಆನೆ.’ ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ, ಆನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಯೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಆಧಾರಶಿಲೆಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡವ ಮನೋಮಯ ನಿರೂಪಣೆಗಳು, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ವಸ್ತುಗಳು ಅಧವಾ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು. ನಮಗೆ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ದುರ್ಬಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಧೈಯಕಾಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಸಾಮ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಧದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. (ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಎಂಬ) ಈ ಎರಡು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನಿಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಖ್ಯಾತಿಯ ತತ್ತ್ವಗಳು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತತ್ತ್ವಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನ ತತ್ತ್ವ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೂ ನೀವು ಬೋಧಿಸುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದೂ ಇದೆ. ಈ ತತ್ತ್ವಗಳ ಅರ್ಥವೇನು? ನಂಬಿಕೆಯ

ಅಥವಾ ನಡವಳಿಕೆಯ ಅಥವಾ ವಿವೇಚನಾಸರಣಿಯ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬುನಾದಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮೂಲಭೂತ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳೇ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಗಳೇ ತತ್ವಗಳು. (ಆರ್ಥಿಕಮಿಡಿಸನ ತತ್ವದ ಹಾಗೆ) ಒಂದು ವಿಷಯವು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕಲ್ಪನೆ ಅಥವಾ ನಿಯಮ ಅದು ಎಂದು ಸಹ ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಈ ಒಳ ಆಂಶಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೂ ಇದೆ. ನೀವು ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾಶಕ್ತಿಯ ನಿಯಮ, ಶಕ್ತಿಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ನಿಯಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತೀರಿ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯವೆಂದು ಕಾಣುವ, ಗಮನಿಸಲಾದ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾದ ಹಾಗೂ ಅವಲೋಕನದ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಒಂದು ಸ್ನೇಹಿಗಳ ವಿದ್ಯಮಾನದ ವಣಿಕನೆಗಳೇ ನಿಯಮಗಳು. ಸ್ನೇಹಿಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನ ಎಂಬುದು ನಿಜ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ನಡುವಿನ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ನೇಹಿಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನವೆಂಬ ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಸ್ನೇಹಿಗಳ ನಿಯಮಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. 'ಒಂದು ವಿದ್ಯಮಾನವು ಏಕೆ ಇದೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದು ಅದನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ' ಎಂಬುದನ್ನು ಆ ನಿಯಮವು ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಮಾನವೋಂದರ ವಿವರಣೆಯು ಜ್ಞಾನದ ಇನ್ನೊಂದು ಗಣನೀಯವಾದ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು 'ಏಕೆ?' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಗತ್ತು ಏಕೆ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ ಮತ್ತು ಅದು ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಬಡಲಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೇಲ್ಲ, ನಾವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗೊಳಿಸುವುದು ವಣಿಕನೆ, ವಿಶೇಷಣ, ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಗಳ ಒಂದು ಸಂಯೋಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೆಂದರ್ಥ. ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ನೋಡಲು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮೆದುರಿರುವ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ವಿವರಣೆಯು ತತ್ವಾದಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿಬಿಡಲಾರದು. ಯೋಚನೆಗಳ ಒಂದು ಸರಣಿಯನ್ನು ವಿಶಾಲ ಜನಸಮುದಾಯವು ಒಳಗೊಂಡಾಗ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಒಬ್ಬನು ಜಗತ್ತನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡುವನೆಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ದೈನಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಲೋಸ್ಕರ, ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ನಮ್ಮ ವಿಷಯಗಳು ಅಥವಾ ಬೋಧಶಾಖೆಗಳ ಸ್ಥಫಾವವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸ್ವಷ್ಟಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾದ ಬೋಧನಶಾಸ್ತೀಯ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹೋಜಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನದ ಅಂಶ ವಿಧಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸೋಣ.

ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಾನಂತರ ಜ್ಞಾನ

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿರಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣದ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.

ವಿಭಾಗ 1	ವಿಭಾಗ 2
3+3=6	ನಾನು ಕುಳಿತಿರುವ ಕೊತಡಿಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಇದೆ.
ತಂದೆ ಹಾಗೂ ತಾಯಿಯೇ ನಮ್ಮ ಮೋಷಕರು	ಏಳನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 42 ಇಂಜಾರು ಮೇಚುಗಳಿವೆ.

ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆ? ವಿಭಾಗ 1ರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೂಡಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಿ, ಆದರೆ ವಿಭಾಗ 2ರ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯತ್ತಿರಿ, ಏಕೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಅವು ನಿಶ್ಚಿತ ಎನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದರ ವರ್ಗೀಕರಣದ ಮಾನದಂಡವು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾದ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದರದು ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಾನಂತರ ಜ್ಞಾನ – ಎಂಬ ಈ ಶೀಷಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಇದನ್ನೇ ತಿಳಿಯಲು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆ.

ಒಂದು ಕೊತಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಪಕ್ಕದ ಕೊತಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಚುಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗದೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕೇಳಲಾಯಿತೆಂದು ಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೂಡಲಾರಿರಿ. ನೀವು ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಸರಿಯಿರಲಾರದು. ನೀವು ಕುಳಿತಿರುವ ಕೊತಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಫಲಕದ ಮೇಲೆ ‘ $2+2=?$ ’ ಎಂದು ಬರೆದರೆ, ನೀವು ಕೂಡಲೇ ‘4’ ಎಂದು ಹೇಳುವಿರಿ. ಇದು ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವ ಜ್ಞಾನ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಿಮಗೆ ನಿಜಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಭವ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಗೌತಮ ಸಮೀಕರಣಗಳು ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಯಾವುದರ ಸತ್ಯಾಸ್ತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅಧವಾ ಅದು ಇಲ್ಲದೆಯೇ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅದೇ ಈ ಜ್ಞಾನ (a priori ಎಂದರೆ ‘ಮೊದಲೇ’ ಎಂದರ್ಥ). ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವಾಸ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಸಿಂಧುತ್ವವಿದೆ, ಮತ್ತು ಒಮ್ಮೆ (ಶುದ್ಧ ತರ್ಕದ ಮೂಲಕ) ಸತ್ಯವೆಂದು ಗುರುತಿಸಲಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ತರ್ಕಶಾಸ್ತೀಯ ಹಾಗೂ ಗೌತಮಶಾಸ್ತೀಯ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವ ಜ್ಞಾನ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಗಳು ಬೇಕಿಲ್ಲ. “ಮದುವೆಯಾಗದ ಗಂಡಸರು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು”, “ಮೂರು ಭುಜಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂರು ಕೋನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆಕೃತಿಯು ತ್ರಿಕೋನ”, “ಕನ್ಯೆಯರು ಎಂದರೆ ಅವಿವಾಹಿತೆಯರು”, “ಕಂಪ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಬಣ್ಣ”, ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

‘ಪ್ರಯೋಗಾನಂತರ ಜ್ಞಾನ’ ಹೆಂದರೆ ಏನೆಂದು ಈಗ ತಿಳಿಯೋಣ. ‘a posterior’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ “ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುವಂತಹದು” ಅಧವಾ “ಆಮೇಲೆ ಬರುವಂತಹದು” ಎಂಬುದು ಪದಶಃ ಅರ್ಥ. ಇದು ಅನುಭವವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಭಿನ್ನವಾದ (ನಿಗಮನದ) ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೊದಲು ಅನುಭವ ಹೊಂದುವ ಮೂಲಕ (ಅಂದ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಬಿದು ಇಂದಿಯಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಹೊಂದಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಈ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಧಾರೆ) ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಅದರಿಂದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲೋಸ್ವರ ತರ್ಕ ಹಾಗೂ ಜಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ಈ ಪದವನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಅವಲೋಕನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವ ಜ್ಞಾನವಾದ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡಬಹುದಾದಂತೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ‘ಈಗ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ’, ‘ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಇಂದು ಬೆಳ್ಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದರು’, ‘ಮನಷ್ಟಿಗೆ ನೋವು ಇಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ’, ‘ನೀರು ಎಂದರೆ H₂O’, ಮತ್ತು ‘ದ್ಯುನಾಸಾರಾಗಳು ಬದುಕಿದ್ದವು’, ಎಂಬುದಾಗಿ ಒಬ್ಬನ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಪ್ರಯೋಗಾನಂತರ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಒಬ್ಬನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ, ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿವೇಚನೆಗಳು ಇವೆ.

ವಾಚ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೂಚ್ಯ ಜ್ಞಾನ :

ಜ್ಞಾನದ ವಾಚ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೂಚ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗ. ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ದಾಖಿಲಿಸಲಾಗುವ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಲಾಗುವ ಜ್ಞಾನವೇ ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನ. ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ದತ್ತಸಂಚಯಗಳು ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬರವಣಿಗೆ,

ಮೌಲಿಕ ಪರಂಪರೆ, ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂವಹನ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಪದಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ದತ್ತಾಂಶಗಳು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸೂತ್ರಗಳು, ಕೈಪಿಡಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದನ್ನು ವೈಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಹಣಿಗೆ ಜೈಪಚಾರಿಕವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಲುಪಿಸಬಹುದು. ಅದು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಮರಕೋಶವು ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಲಾಗುವಂತೆ, ರಚಿಸಲಾದ ಒಂದು ಶಬ್ದಕೋಶ. ಇತಿಹಾಸವೂ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಒಂದು ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನ.

ಸೂಚ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ‘ಸೂಚ್ಯ’ ಎಂದರೆ ‘ಹೇಳಿದಿರುವಂತಹದು’ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಸಾರ್ವೇಕ್ಷಣಿಕ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು. ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನದಂತಲ್ಲದ ಸೂಚ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂವಹನ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ತಲುಪಿಸುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸೂಚ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂವಹನ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯೇಸುದಾಸ್ ಅವರಂತಹ ತಜ್ಞ ಸಂಗೀತಕಾರರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವೈಸ್ತಿಯು ಅವರದೇ ರೀತಿಯ ಸಂಗೀತಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಅಧವಾ ತಲುಪಿಸಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಷ್ಠಿ ಸಂತೋರ್ ಕಲಾವಿದರಾದ ಪಂಡಿತ್ ಶಿವಕುಮಾರ ಶರ್ಮಾ ಅವರು ಆ ವಾದ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತಲುಪಿಸಲಾರರು. ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶ್ರೀಷ್ಠಿ ಸಂಗೀತಕಾರರ ಶಿಷ್ಯರು, ತಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅನುಕರಣೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಷ್ಟು ಶ್ರೀಷ್ಠರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೂಚ್ಯಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದುದು ಮತ್ತು ಜೈಪಚಾರಿಕಗೊಳಿಸಲು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸೂಚ್ಯಜ್ಞಾನವು ಒಬ್ಬ ವೈಸ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆಯೇ ಆದರ್ಶಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಅಧವಾ ಭಾವಕರ್ತೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೂರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ವಾಚ್ಯ ಹಾಗೂ ಸೂಚ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳೆರಡನ್ನೂ ವಿತರಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ (ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಅಧವಾ ಪ್ರಕಟಣಾತ್ಮಕ) ಹಾಗೂ ಹೇಳಿಕೆ ರಹಿತ ಜ್ಞಾನ:

ರಾಜು ಎಂಬವನು “ನಾನು ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಶಾಡಲೇ “ರಾಜು, ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಹಾಡು ಹಾಡು ನೋಡೋಣ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ರಾಜು, “ನನಗೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಲು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಭಾರತೀಯ ಮೌಲಿಕ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ (ಕನಾರ್ಟಿಕ ಹಾಗೂ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಎಂದು) ಎರಡು ಬಗೆಯಿದೆ ಎಂದು ರಾಜುವಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅವನಿಗೆ ವಿವಿಧ ರಾಗಗಳ ಸ್ವರಗಳು ಗೊತ್ತಿವೆ, ಆದರೆ ಹಾಡಲು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಇದು ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಬ್ದಿಕಾಗಿ, ಅಂದರೆ, ಪ್ರಕಟಣಾತ್ಮಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಜ್ಞಾನ. ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಅಧವಾ, ನನಗೆ ಗಣಕಯಂತ್ರವೆಂದರೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನನಗೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ಗೊತ್ತು’ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆಯಾದರೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೊಂದಿರುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅಧವಾ ವಾಚ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದೇ ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ‘A’ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಅಕ್ಷರ, ಮತ್ತು ‘ಬೆಂಗಳೂರು ಕನಾರ್ಟಿಕದ ರಾಜಧಾನಿ’ ಇವುಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನ ಅಧವಾ ಪ್ರಕಟಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನ ಇವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಗೇರಿತದ ಸಮೀಕರಣಗಳೂ ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲವು. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆಂದು ವಿವರಿಸುವ, ಅನೇಕ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ, ನೀಡಲಾದ ಆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬನು ಓದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

ಮತ್ತು ಅವಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಮುಸ್ತಕಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಕಾಗದ-ಕುಶಲಕಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಪಿಡಿ ಇದೆಯೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಆ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾಗಬಹುದು, ಆದರೆ ಉದ್ದೇಶಿತ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಅವನು/ಅವಳು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಯಾವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೋಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಬೋಧಕನು ಆಗದಿರಬಹುದು.

ಹೇಳಿಕೆ ರಹಿತ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಚೆಸಲು ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು ಈ ಜ್ಞಾನವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಕೌಶಲಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ನಿಲುವಂಗಿಯನ್ನು ಹೊಲಿಯುವುದು, ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆಂದು ವಿವರಿಸಲಾಗದೇ ಇರಬಹುದು. ಅದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನವು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕಣ್ಣಗಳು, ಕಿವಿಗಳು, ಹೀಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಶ್ರೀಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾವೀಗ ಉತ್ತರ ಹುಡುಕೋಣ. ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಯಾವುವು?

ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಥಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು
ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ:

ಜ್ಞಾನವು ಅನೇಕರಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರಿಂದ ಒಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಹಾಗೂ ಒಳಸಲು ಅರ್ಹತೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಳಕೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಏಳಿಗೆಗಳ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ, ಮತಗಳ, ಜಾತಿಗಳ ಹಾಗೂ ವರ್ಗಗಳ ಜನರು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಜಾನಪದ ಜ್ಞಾನ, ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜ್ಞಾನ, ಹಳ್ಳಿಗರಿಂದ, ರಾಜರುಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಪಾದ್ರಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿರಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಒಳಕೆಯು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನವು ಸಂಚಯಾತ್ಮಕವಾದುದು:

ಜ್ಞಾನವು ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವುದರ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವು ಶಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೋ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಣವೋ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆರು ಖಂಡಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪರ್ಯಾಪ್ತಮಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಕಲಿತ್ತಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಏಳು ಖಂಡಗಳಿವೆ ಎಂದು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲಮುರಳಿಕ್ಕಷಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸುಭೂಲಕ್ಷಿ ಅವರು ಹೊಸ ರಾಗಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಅವು ಇರುವ ರಾಗಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ರಚನೆಗಳು. ಒಬ್ಬ ದರ್ಜೆಯು ಒಂದು ಉದುಪನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಒಂದು ಉದುಪನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ, ಆದರೆ ಆವರೆಗೆ ಇಲ್ಲದ ಏನನ್ನೋ ಹೊಲಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನವು ಅಂತಿಮವಲ್ಲ:

ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಷ್ಕರಣಾಗಾಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಬಹುದು, ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಯಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಬದಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಸತ್ಯವೆಂದು ತೋರಿಸಬಹುದು. ಭೂಮಿಯು ಚಪ್ಪಣಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವು, ಮತ್ತು ಆಮೇಲೆ ಅದು ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.

ಜ್ಞಾನವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ:

ನೀವು 'ದಲಿತ' ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೀವು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅರಿವಾಗಬಹುದು, ಅಂದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅವರನ್ನು ಇತರ(ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ) ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರೇರಣೆಯುಂಟಾಗಬಹುದು. ನೀವು ಅದನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬಹುದು. ಹೀಗೆ, ಜ್ಞಾನವು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಕೋನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಪ್ರೇರಿಸಬಹುದು. ಇದು ಜ್ಞಾನದ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಅಂಶ. ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹೊಂದಿದರೆ, ಅವನು ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಅವನು ಕೆಲವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ:

'ಗುಲಾಬಿಯ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಾಗಿದೆ', 'ಲತಾ ಮಂಗೇಶರ್ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ', 'ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆಯು ರುಚಿಕರವಾಗಿದೆ', ಮತ್ತು 'ಮಲ್ಲಿಗೆಯು ತುಂಬಾ ಪರಿಮಳ ಹೊಂದಿದೆ.' - ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ? ಅದು ನಿಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು:

ಎಷ್ಟು ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ದಾಖಿಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿಸಬಹುದು. ಭಾರತೀಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹೀಳಿಗೆಗಳಿಂದ ಹೀಳಿಗೆ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಮೂಲಕ ತಲುಪಿಸಲಾದ 'ಶ್ರುತಿ' ಅಥವಾ 'ವೇದಗಳ' ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ತಲುಪಿಸಲೋಂಗ್ತರವಾಗಿಯೇ ಇರುವಂತಹುದು.

ಜ್ಞಾನವು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ:

ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಾಚ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿರುವುದರಿಂದ, ಅದು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. 'ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ನನಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಿದೆ', ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಜನರು ಹೇಳುವಂತಹ ವಾದಗಳನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಮುಸ್ತಕಗಳು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಕ್ರಮಬಧವಾದ ಸಂಸ್ಥಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನವು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಪರಾಮರ್ಶ, ಅನುಮಾನ, (ಪ್ರಾಚೀನ ಪವಿತ್ರಗ್ರಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿಂಧು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಂಬ) ಶಾಖ್ಯಿಕ ಪ್ರಮಾಣ, ಹಾಗೂ ಕೆಲವೋಮ್ಮೆ ಅಂತರ್ಜ್ಞಾನಿಕ್ಯೂಲ್ಯಾಲ್ಗಾರಿಂಟ್ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಗಳು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಂತೆ ಜ್ಞಾನವು ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ:

ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹಕ್ಕು ಚಲಾಯಿಸಲಾಗದ, ನಿರಖಿ ಲೇವಣಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಅಪಹರಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನುಲ್ಲ. ('ಪ್ರಜ್ಞನ್ನಾಗುಪ್ತಂ ಧನಮ್' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸುಭಾಷಿತ). ವಿದೇಶೀಯರು ಭಾರತವನ್ನು ಆತ್ಮಮಿಸಿದರೂ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಕಲೆಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದೊಯ್ದಿಲ್ಲ. ಅದು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೇ ಉಳಿಯಿತು. ಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ಆಸ್ತಿ; ಭೌತಿಕ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದು.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರಿವಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಆವಶ್ಯಕ:

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತವಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಒಬ್ಬನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅರಿವಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸಂಯೋಜಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯಲು ಈ ಅರಿವಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ.

ಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಬಲ್ಲದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಬಲ್ಲದು:

ಒಂದು ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಏರುವಾಗ, ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಒಬ್ಬನು ಅದನ್ನು ಎಡೆಬಿಡೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ, ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಎಡೆಬಿಡೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದೊಂದು ಹಂಡದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪೆನ್ನಿಲನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಚಿತ್ರವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗುವುದು ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದೇ ಆತನು/ಆಕೆಯು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಹಂತ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

(1) ಜ್ಞಾನದ ಒಳ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ.

1	ಬೋಗಳುವ ಪ್ರಾಣಿಯು ನಾಯಿ.	ನಿಯಮ	1
2	ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತದೆ.	ಸತ್ಯಾಂಶ	2
3	ಏರುಧ್ವ ಧ್ವನಿ ಆಕರ್ಷಣಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾನ ಧ್ವನಿಗಳು ದೂರ ತೆಳ್ಳುತ್ತವೆ.	ಪರಿಕಲ್ಪನೆ	3
4	ಅನುವಂಶೀಯತೆಯು ಮೋಷಕರಿಂದ ಸಚಿತಾನಕ್ಕೆ ವಂಶವಾಹಿಗಳ ತಲುಪುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	ಸಿದ್ಧಾಂಶ	4
5	ನೃಸರ್ವಿಕ ಆಯ್ದುಯ ಮೂಲಕ ವಿಕಾಸ.	ತತ್ವ	5

(2) ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿರಿ :

1	3+3=6	ಪ್ರಯೋಗಾನಂಚಿತರ ಜ್ಞಾನ	1
2	ಮುಂದಿನ ಹೀಳಿಗೆಗೆ ಧೃತಿಷ್ಟಿರು ದೋಷಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿವೆ.	ಹೀಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜ್ಞಾನ	2
3	ಈಜುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು	ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ	3
4	ಈಜುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು	ಪ್ರಯೋಗ ಮೂರ್ವ ಜ್ಞಾನ	4
5	ಒಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯ	ವಾಚ್ಯ ಜ್ಞಾನ	5
6	ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ	ಸೂಚ್ಯ ಜ್ಞಾನ	6

1.3.3. ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು

ಆವರೆಗೆ, ನಾವು ಜ್ಞಾನದ ಒಳ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ನಮಗೆ ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಏಕೆ ಹಾಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ತತ್ತ್ವಗಳು, ನಿಯಮಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಚೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವು ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿದಿನದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳು. ಮೊದಲಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ನಿಯಮಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಜ್ಞಾನದ ಈ ವಸ್ತುಗಳ ಒಂದು ವಿವೇಚನಾಯುತ್ತ ಆಯ್ದೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಜೌಕಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಈ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ತತ್ತ್ವಗಳು, ಸಿದ್ಧಾಂಶಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿವೇಚನಾಯುತ್ತ ಆಯ್ದೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನೂ ನಾವು ನೆನೆವಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತತ್ತ್ವಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಂಶಗಳಂತಹ ಜ್ಞಾನದ ಉನ್ನತ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ತಲುಪಲು ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಾವು ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇತರರಿಂದ ಹೇಳಲಾದ ತತ್ತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಂಶಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಬೇಕಾದ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕೌಶಲವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಸಿರಿ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕಗೊಳಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೇಕಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶ. ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ನಮಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಲುವುದರ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಿಹಿತಾರ್ಥವು ಇದೇ ಆಗಿದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ನಿಹಿತಾರ್ಥವೂ ಇದೆ. (ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೀತಿ) ಕಲಿಸಲು ಹೊರಟಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವು ಬೋಧನಶಾಸ್ತೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಾನಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಚ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಸೂಚ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಾನಂತರ ಜ್ಞಾನಗಳು ಬೇರೆಯದೇ ಬೋಧನಶಾಸ್ತೀಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಯಾವ ಬೋಧನಾವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀವ್ರಾನಿಸುವ ಮೊದಲು ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಿನ್ನ ವಿಷಯಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಬೋಧನಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ಗಣಿತ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ. ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಭಿನ್ನತೆಯು ಭಿನ್ನವಾದ ಬೋಧನಾವಿಧಾನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮಗೆ ಸೂಚ್ಯ ಹಾಗೂ ವಾಚ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬೋಧಿಸಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವಭಾವವು ನಮಗೆ ಒಮ್ಮೆ ತಿಳಿದರೆ, ಆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವಾಗ ಪ್ರಯೋಗಮಾರ್ವಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ, ತದನಂತರವೇ ಸತ್ಯ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿವಿಜ್ಞಾನವು ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಬೋಧಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಬೋಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಕ್ಕಿಂದರೆ ಸಂಗೀತವು ಸೂಚ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇತಿಹಾಸವು ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೋಧನಾವಿಧಾನವನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದೇ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರಕಟಣಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಪೃತೀಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಾಚ್ಯಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು,

ನಿಜ, ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಾಣಬೆಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅಸಂಪೊಣವಾಗಿ ಉಳಿಯತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಅಥವಾ ವಾಚ್ಯ ಜಾಣನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಾಣನಗಳೆರಡೂ ಸೇರಿದ ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಅಯ್ಯೆಯು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂಚ್ಯ ಜಾಣವನ್ನು ಅವಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯಜಾಣದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಅವರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾಣವನ್ನು ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲವು ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು ಇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯದಿಂದಲೂ ನಾವು ಪ್ರಕಟಣಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ಉದ್ದೋಧನಾತರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪದವೀರ್ಥರು 'ಅಸಮರ್ಥ'ರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಈಜವುದು, ಅರೋಗ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು, ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಆದರ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು, ಸೂಚ್ಯಜಾಣಕ್ಕಿಂತ, ವಾಚ್ಯಜಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಶೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾಪೊಣಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 3

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವಗಳನ್ನು 'ಸರಿ' (T) ಅಥವಾ 'ತಪ್ಪ' (F) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

1	ಜಾಣವನ್ನು ಸ್ವಭಾವವು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.	
2	ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಾಣವನ್ನು ಮೇಲೆಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಬೇಕು.	
3	ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರಯೋಗಪೊರ್ವ ಜಾಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ.	
4	ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ ಜಾಣವು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಜಾಣವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.	
5	ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಾಚ್ಯಜಾಣದ ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಜೋಡಣ ಇದೆ.	
6	ಸೂಚ್ಯಜಾಣಕ್ಕಿಂತ ವಾಚ್ಯಜಾಣವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು ಸುಲಭ.	
7	ವಾಚ್ಯಜಾಣವು ಸೂಚ್ಯಜಾಣಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾದುದು.	

1.1.4. ಸಾರಾಂಶಮೋಣಿ

- ಜಾಣವು ಮಾನವ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗುವ ಮಾಹಿತಿ.
- ಜಾಣವೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಥವಾ ಮಾನವಜೀವಿಗಳು ತಿಳಿಯುವ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹದು.
- ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಜಾಣವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮೂರು ಮಾನದಂಡಗಳು ಇವೆ. ಅವೇ ನಂಬಿಕೆ, ಸತ್ಯಾಂಶ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥನೆಗಳು. ಜಾಣವು ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ತತ್ವಗಳು, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

- ಜಾನವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾರ್ಚ ಜಾನ್ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಾನಂತರ ಜಾನ್, ವಾಚ್ ಜಾನ್ ಹಾಗೂ ಸೂಚ್ಯ ಜಾನ್, ಮತ್ತು ಹೇಳಿಕೆ ಸಹಿತ (ವರ್ಣನಾಶ್ರಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಕಟಣಾಶ್ರಕ) ಜಾನ್ ಹಾಗೂ ಹೇಳಿಕೆ ರಹಿತ ಜಾನ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಜಾನವು ಒಂದು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನ; ಜಾನವು ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಂಚಯಾಶ್ರಕವಾದುದು; ಜಾನವು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ; ಜಾನವನ್ನು ಇಂದಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; ಜಾನವನ್ನು ವೈಕೆಯಿಂದ ವೈಕಿಗೆ ತಲುಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ; ಜಾನವು ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ; ಉಳಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂತ ಜಾನವು ನಾಶ ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಆವಶ್ಯಕ; ಮತ್ತು ಜಾನವು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವೂ ಆಗಬಹುದು, ಎಂಬಂತೆ ಜಾನವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

1.1.5. ‘ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1, 2 ಮತ್ತು 3’ ಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಗಳು:

‘ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1’

ಉತ್ತರ 1) ಮತ್ತು 6)

‘ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2’

ಉತ್ತರ: (1) 1-3, 2-5, 3-1, 4-5, 5-4.

(2) 1-4, 2-1, 3-2, 4-3, 5-6, 6-5.

‘ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3’

ಉತ್ತರ: 1-t, 2-f, 3-f, 4-f, 5-t, 6-f, 7-f.

1.1.6 ಫಂಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

- 1 ಜಾನದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
- 2 ಜಾನದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿರಿ.

1.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನಮೂರಿ

1. Knowledge and Curriculum, B. R Ramachandraiah (2017). VismayaPrakashana, Mysore.
2. Knowledge and Curriculum, Shivakumar S.K. VismayaPrakashana (2016), Mysore.
3. Curriculum Development, T. Mrunalini, Neelkamal Publications Pvt. Ltd., (2017), Hyderabad.
4. Knowledge <https://en.m.wikipedia.org>
5. Knowledge www.egynakosh.ac.in/bitstream
6. Definition of knowledge www.thefreedictionary.com

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 1 : ಜಾಣ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ

ಫಟಕ 2: ಜಾಣ, ಮಾಹಿತಿ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ - ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಫಟಕದ ರಚನೆ :

- 1.2.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
  - 1.2.2. ಪೀಠಿಕೆ
  - 1.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
    - 1.2.3.1. ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜಾಣ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1
    - 1.2.3.2. ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2
  - 1.2.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
  - 1.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು - 1 ಮತ್ತು 2
  - 1.2.6. ಫಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
  - 1.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
-

1.2.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದು:

- ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜಾಣಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
  - ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜಾಣಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;
  - ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
  - ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು.
-

1.2.2. ಪೀಠಿಕೆ

ನಾವು ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾಹೀರಾತುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಬೂನು ಮುದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾಹೀರಾತು ಇದೆಯೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಮಗೆ ಆ ಉತ್ಸಾಹದ ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿಯಂಟಾದಾಗ, ನಾವು ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಆ ಉತ್ಸಾಹದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿಯೆಂದರೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ/ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯಲಾದ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ಹಾಗೂ ಅದರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

ಜಾಣ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸತ್ಯಾಂಶ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸನ್ನಿಹಿತದ ಅನುಭವದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಅರಿವು ಅಥವಾ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯ.

ಮಾನವ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಸರದ ಜೊತೆಗೆ ಅದರ ವ್ಯವಹಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ದೊರೆತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಜನರು ತಾವು ಕಂಡ, ಅನುಭವಿಸಿದ, ಆಲೀಸಿದ, ಓದಿದ, ತಿಳಿದ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗದ ನಂತರ ಉಂಟಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನವು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶ, ಮಾಹಿತಿ, ಜ್ಞಾನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಜಾಣ್ಯ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಸುಂಪುಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಣ್ಯಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದಂತೆ, ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಮೆದುಳು ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತಹವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೆದುಳು ಮಾನಸಿಕ ಚಿತ್ರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಗಳ ನಡುವೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗೊಂದಲವಾಗುವುದುಂಟು. ಅಪ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಿದೆ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಬದಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯೋಣ

1.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1.2.3.1. ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ

ಮಾಹಿತಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋಣ. ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುವಂತಹದೇ ಮಾಹಿತಿ, ಅಂದರೆ, ಅದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉತ್ತರ. ಒಂದು ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅದು. ಒಂದು ಕಚ್ಚಾ ದತ್ತಾಂಶವೇ ಮಾಹಿತಿ.

‘ಮಾಹಿತಿ’ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ‘information’ ಎಂಬ ಪದವು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯಿಂದರೆ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ‘ಮನಸಾರೆ ಕೊಡುವುದು’ ಎಂದರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪಡೆದವನಿಗೆ ಅದು ಸಾರ್ಥಕವೇನಿಸಿದಾಗ ಅದು ಮಾಹಿತಿಯಿಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಾರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಚ್ಚಾ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹವು ದತ್ತಾಂಶವೇನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ವರದಿಯಾದರೋ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂಥದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾಹಿತಿ – ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

“ಬಯಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧವೂ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವೂ ಆಗುವಂತಹ ಸಾಂದರ್ಭಿಕಕೆಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾದ ಸುರಚಿತ, ಸಂಯೋಜಿತ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಹಿತಿ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಚ್ಚಾ ದತ್ತಾಂಶವು ಪರಿವರ್ತನೆಯ ನಂತರ ಅರ್ಥಪೂರ್ವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದಾಗ ಮಾಹಿತಿ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರಾಂಶದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವಂತಹದೇ ಅದು”.

ಮೇರಿಯಮಾ ವೆಬ್ಲೂರ್ ಶಬ್ದಕೋಶವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು “ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಾಸ್ತವವಾದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ದತ್ತಾಂಶ” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಕ್ಷಯ್ಯ ಶಬ್ದಕೋಶದ ಪ್ರಕಾರ, “ಮಾಹಿತಿಯ ಅರ್ಥಯನ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯದ ಸಂಗ್ರಹ”.

ಕಲ್ಪಿತಗಳು, ನಿರ್ಬಂಧಗಳು, ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ನಿಯಂತ್ರಣ, ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಮಾಹಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು. ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಳಗೆ ಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಸರಣವೇ ಅದಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಸಂದೇಶದ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಅವಲೋಕನಮೂಲದ ಸಾರವಾಗಿ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸರಣದ ಅಥವಾ ಅಧ್ಯೇಸುವಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಕೇತಗಳ ಒಂದು ಸರಣಿಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಸನ್ನೇಗಳ ಸರಣಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂವಹನ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ಗುಪ್ತಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಮಾಹಿತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅದಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು/ಆಯಾಮಗಳು ಇವೆ;
- ಅವಧಿಯಿಂದ ಅವಧಿಗೆ ಅದು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ;
- ತಿರುಚಲಾದ ಅಥವಾ ತಪ್ಪಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದು;
- ಅದು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಲಾದ ಜ್ಞಾನ;
- ಅದು ನಿಷ್ಕಷ್ಟಪೂರ್ವ, ಸಂಬಂಧಪೂರ್ವ, ಪರಿಮಾಣಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಲಭ್ಯಪೂರ್ವ ಆಗಬಲ್ಲುದು;
- ಅದನ್ನು ಒಂದು ಸಂದೇಶದ ಅಥವಾ ವೀಕ್ಷಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ಮಾಡಬಹುದು;
- ಅದನ್ನು ವಾತಾವರಣಪ್ರತಿಕೆ, ದೂರದರ್ಶನ, ಅಂಶಜಾರ್ಖ, ಜನಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ನೇರ ಗೃಹಿಕೆಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು;
- ಅದು ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಒಂದು ಕಂತೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು
- ಅದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಿಷ್ಕಷ್ಟವಲ್ಲದ್ದು ಅಸಂಬಂಧಪೂರ್ವ ಅಪರಿಮಾಣಪೂರ್ವ ಹಾಗೂ ಅಲಭ್ಯಪೂರ್ವ ಆಗಬಹುದು.
- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೊಡುತ್ತದೆ;

ಮಾಹಿತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉಪಯೋಗಗಳು

- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವಿದೆ;
- ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ಅದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮೂಲವಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು
- ಆಳ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಮಾಹಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ – ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಆಯ್ದು ಮಾಹಿತಿ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಾಗ, ಅದು ಆಯ್ದು ಮಾಹಿತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿಯು ಮೂಲರ್ವಾದದ್ವಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಮೂಲರ್ವಾದದ್ವಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ, ಮಾಹಿತಿಯು ಸಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವಸ್ತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದತ್ತಾಂಶದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಣನೆ, ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು, ಅಂಶಸಂಖೀಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ವಿಷಯ-ಆಧಾರಿತ ಸಂದೇಶವಾಗಿ ನೀಡಬಹುದು.

ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಧಗಳು

ಮಾಹಿತಿಯು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿರಬಹುದು -

1. ಸಂಖ್ಯೀಯ ಮಾಹಿತಿ

ಈ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎತ್ತರ, ಭಾರ, ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಅಥವಾ ರಕ್ತದ ಒತ್ತಡದಂತಹ ಅಳತೆಯಾಗಿ ಅಧ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ‘ನೀನು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವುದರ ಒಳಗೆ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟದ ಪುಸ್ತಕದ ಎಷ್ಟು ಮಟಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ?’

2. ಶಾಖ್ಯಕ ಮಾಹಿತಿ

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ‘ನೀನು ನಿನ್ನ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಭಡ್ಡಿ ಹೊಂದಲು ಬಯಸುವುದಾದರೆ..’

3. ಚಿತ್ರರೂಪದ ಮಾಹಿತಿ

ಅದು ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವಂತಹ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ.

4. ವರ್ಣನಾತ್ಮಕ ಮಾಹಿತಿ

ಅದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವರ್ಣನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಲು, ಆದೇಶ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಮರುಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಒದಗಿಸಲಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಒಂದು ಜೋಡಣೆ.

5. ಸರಳ ಹಾಗೂ ಸಂಕೇರ್ಣ ಮಾಹಿತಿ

ಸರಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಲ್ಲರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಹೊವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ. ಸಂಕೇರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅರಿವಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೆದುಳಿನ ರಚನೆ.

6. ಸಾಂಕೇತಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಾದ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳ ಸರಣಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಲಾದ, ಮತ್ತು ಸಂಕೇತಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಕೆಂಪು ಗುಲಾಬಿಯ ಶ್ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಸಹಾನುಭೂತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿರಬಹುದು.

7. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿ

ಇದು ಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಲಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂಬ ಎರಡೂ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾದ ಮುದ್ರಿತ ಜ್ಞಾನದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಂಗ್ರಹ, ವರ್ಗೀಕರಣ, ಕುಶಲ ಬಳಕೆ, ಕೂಡಿಡುವಿಕೆ, ಮರುಪಡೆಯುವುದು, ಚಾಲನೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆಡುವುದು ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಿಗಳು.

ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂಗ್ರಹವು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಂದು ಮಾರ್ಗ. ಜ್ಞಾನವು, ಅದರ ಪರಿಸರದಿಂದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ-ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಅದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣಾದ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಮಾನವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದಾದುದೇನಿದೆಯೋ ಅದು ಜ್ಞಾನ. ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಯವುದೇ ಜ್ಞಾನ. ಜ್ಞಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಏನನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಯವುದಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಏನನ್ನಾದರೂ ಎನ್ನುವುದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಮಾನವ-ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುಗಳು, ಫಟನೆಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿಯೆಗಳು, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು.

ಜ್ಞಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪಾದನೆ ಅಥವಾ ವರ್ಧನೆಯು ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ, ಜ್ಞಾತ್ವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ, ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನವೂ ಹೌದು.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪಡೆಯುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅಥವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಜ್ಞಾನ. ಮನುಷ್ಯರು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಇಶರ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮಾಹಿತಿಯು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಧ್ಯದ ಫಲಿತಾಂಶವೇ ಜ್ಞಾನ. ಮಾಹಿತಿಯು ಮೊದಲು ಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವು ಮಾಹಿತಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಿಮಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಅರಿವಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಣೆಯ ಸಾಮಧ್ಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮಧ್ಯ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಹಿತಿಯು ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಮಂಡನೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆಯಾದರೆ, ಜ್ಞಾನವು ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಗಳು

ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಗ್ರಹಿಕೆ, ನೆನಪು, ಅನುಭವ, ಮಸ್ತಕಗಳು, ಪ್ರತಿಕೆಗಳು, ತಜ್ಜರು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಸಂಶೋಧನೆ, ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳು, ಸಮಾವೇಶಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾರಲ-ವಿಚಾರಸಂಕಿರಣಗಳು, ಅಂತರ್ಜಾರಲಗಳು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಗಳು.

ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಾನವ ಶರೀರದ ಅಂಗಗಳ ಪಟ್ಟಿಯು ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ, ಆದರೆ ಅದರ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಜ್ಞಾನ.

ಜ್ಞಾನ	ಮಾಹಿತಿ
1. ಚಲನಶೀಲ	1. ಸಾಧಾರಿತಾ
2. ಸೂಚ್ಯ ಅಥವಾ ಅವ್ಯಕ್ತ	2. ವ್ಯಕ್ತ
3. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರಿಪಕ್ವತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಒಳ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.	3. ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಒಳ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.
4. ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಪಂಪುಕ್ಕೆ ವಾಗುವುದು ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.	4. ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶ.
5. ಏಕರೂಪದ ಮನರೂಪತ್ವಿಯು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.	5. ಸುಲಭವಾಗಿ ಮನರೂಪತ್ವಿ ಮಾಡಬಹುದು.
6. ಒಹುಪಾಲು ಜ್ಞಾನವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.	6. ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಲಾರದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

1. ಜಾನ್ನನವೆಂದರೇನು?
2. ಜಾನ್ನನದ ಕೆಲವು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೇಸರಿಸಿರಿ.
3. ಜಾನ್ನ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ನಡುವಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

1.2.3.2. ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ

ನಂಬಿಕೆ

ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ ಎಂಬ ಪದಗಳು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ನಂಬಿಕೆಯು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುರಿತು ಅಲೋಚಿಸಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯು ಮನುಷ್ಯದಾಗಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ನಂಬಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯವು ತಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆಯು ಜಾನ್ನಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಂದರೆ ನಂಬಿಕೆಯು ವೈಯಕ್ತಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಪಕ್ಷಪಾತೀಯಾಗಿದೆಯೆಂದರ್ಥ. ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೂಲಭೂತ ಲಕ್ಷಣ. ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸಮರ್ಥಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಸತ್ಯವೆಂದು ಸಾಧಿಸಿದಾಗ, ಅವು ಸತ್ಯಮಯವಾದ ಜಾನ್ನನದ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತವೆ.

ನಂಬಿಕೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪ್ಲೇಟ್‌ಫೋರ್ಮ್ ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ನಂಬಿಕೆಯ ಸತ್ಯದ ಸಮರ್ಥನೆಯಾಗಿದೆ'. ಅದು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಒಂದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬುನಾದಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯು ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಇದೆ ಎಂಬ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ನಂಬಿಕೆ – ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತೆ

'belief' ಎಂಬ ಪದವು, ಶ್ರದ್ಧೆ ಅಥವಾ ಭರವಸೆ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ, ಪ್ರಾಚೀನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ 'geleafa' ದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ, ಅದು ನಂಬಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

ಲೇಖಕರು	ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು
ಗೋಲ್ಡ್‌ನ್	ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನಿಷ್ಟಪ್ಪಕೊಂಡವನು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸತ್ಯದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವ, ಧ್ವನಿಶಿಲವಾದ, ಗುಪ್ತವಾದ, ಆಂತರಿಕವಾದ, ಅರಿವಿನ/ಅಶ್ವಿಯವಾದ ಸಂರचನೆಗಳು.
ಬ್ರಿಟಿಂಗ್ ಶಬ್ದಕೋಶ	ನಂಬಿಕೆಯು ಒಂದು ಭಾವನೆ; ಅದು ವಸ್ತುವಿನ ಕೆಲವು/ಒಂದು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಶ್ರದ್ಧೆ.
ಮೆರಿಯಮ್ ವೆಬ್‌ರ್‌ ಶಬ್ದಕೋಶ	ನಂಬಿಕೆಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಭರವಸೆ.

ನಂಬಿಕೆಯು ಚಿಂತನೆಯ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ, ಅಂದರೆ, ನಾವು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೆದುಳಿನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಸತ್ಯವಲ್ಲ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರು ದೇವತೆಯ ಹೋಪದಿಂದಾಗಿ ಸಿದುಬು ರೋಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದರು. ಸಿದುಬಿನ ವೈರಾಣಿವನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸಿದಾಗ ಇದು ಸುಳ್ಳಿಂದು ಸಾಬಿತಾಯಿತು.

ನಂಬಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ನಂಬಿಕೆಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ –

- ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.
- ಮನುಷ್ಯನ ಕ್ರಿಯಾ-ಮೂರ್ಚ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೋತ್ತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಸೂಕ್ತ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಮೌಲ್ಯಾತವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಒಂದು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ನಡೆವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಜ್ಯೋತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ.

ನಂಬಿಕೆಯ ವಿಧಗಳು

ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧಗಳಿವೆ –

1. ಅನ್ವಯವಾದ ನಂಬಿಕೆ – ಮೂರ್ಚವಾದ ಸಮಾಧಿಸುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ನೀನು ಜಾಣಾಗುವೆ.
2. ಜೆನಾಗ್ರಿ ಸಮಾಧಿಸಲಾದ ನಂಬಿಕೆ – ಇಂತಹ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅನುತ್ತೀರ್ಣನಾಗುವಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೀನು ಪಡೆದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿತ್ತೇಂದು ನೀನು ನಂಬಿದ್ದೀರೆ.
3. ತರ್ಕಬದ್ಧ ಸಂಶಯವನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು – ಅದನ್ನು ನಾವೇ ಅನುಭವಿಸಿದವರಾಗದೆ ಅದು ಸತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಾರೆವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಲ್ಲೋ ತ್ರೈಡ್ ಸೆಂಟರ್ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಕಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅದು ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ನಿಜ, ಆದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿತೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೆ? ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಸತ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಸತ್ಯವೆಂದರೆ ವಾಸ್ತವತೆ. ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಅದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇಂಥನವು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಡುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸತ್ಯವನ್ನು ನಿಜವೆಂದು, ವಾಸ್ತವವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ತನಗೆ ಸತ್ಯವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ. ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸತ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ, ಸಾರ್ಥಕ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಂತಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, “ಸಮಯವು ಹೋದಂತೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಶ ಹೊಂದದೆ ಯಾವ ಜ್ಞಾನವು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದೋ ಅದನ್ನು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.”

ಸತ್ಯ - ಪದದ ವ್ಯವಹಾರ

‘Truth’ ಎಂಬ ಪದವು, ಶ್ರದ್ಧಾವಂತಿಕೆ ಅಥವಾ ಶಾಶ್ವತ ಎಂಬ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ, ‘Triewth’ ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

ಗಾಂಧಿಜಿಯವರು ‘ಸತ್ಯವೇ ದೇವರು ಮತ್ತು ದೇವರೇ ಸತ್ಯ’ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾಟ್ರೆನ್ ಹೆಗ್ಲ್‌ರ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ,

- ಸತ್ಯ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಜತೆಯ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಾಗಿದೆ.
- ಯಾವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದು ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ಸತ್ಯ.
- ಯಾವುದನ್ನು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸತ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅದೊಂದು ವಿಶಾಲ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ;
- ಅದು ಮೌಲ್ಯಧಾರಿತವಾಗಿದೆ;
- ಅದು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ವಿಚಾರಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿದೆ;
- ಅದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ;
- ಅದು ಸಾಕ್ಷೀವನ್ನು, ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ತತ್ವಗಳ ಒಂದು ಸಂಕಲನ; ಮತ್ತು
- ಅದು ಒಂದು ಅಮೂರ್ತವಾದ ಕಲ್ಪನೆ.

ಸತ್ಯವು ಭಯ ಅಥವಾ ಆತಂಕಗಳಿಂದ ಮೂರಣವಾಗಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಮಾತು ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಶುಧಿತಮವಾದ ಜ್ಞಾನ.

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕರೆಯು ಸತ್ಯದ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಶೋರಿಸಲು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಐಹಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸತ್ಯ, ಶಾಶ್ವತ ಸತ್ಯ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯ, ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸತ್ಯಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ.

ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ನಡುವಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

ಭಾವಿಸಲಾದ ಸತ್ಯವೇ ನಂಬಿಕೆ. ನಾವು ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬುತ್ತೇವೆಯೋ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿದೇಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಅದು ನಂಬಿಕೆಗಳ ಒಂದು ಗುಣಲಕ್ಷಣ; ಸಂದರ್ಭ ಹಾಗೂ ಅದು ತಿಳಿಯುವವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸತ್ಯವು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆ.

ಪರಾಡಗಳಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಳು ನಿಜವಾಗಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಸತ್ಯಗಳೇ ಆಗಿರಬಹುದು; ಆದರೆ ಸತ್ಯಗಳು ಬದಲಾಗುವಂತಹ ನಂಬಿಕೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸತ್ಯವು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆಯು ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು

ನಂಬಿಕೆ	ಸತ್ಯ
<ol style="list-style-type: none"> ಏಕಪಕ್ಷೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವಂತಹದು. ವೈಕಿಗತವಾದದ್ದು. ಸರ್ಕಾರಾತ್ಮಕ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಅಂಶ. ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಾಕ್ಷಾತ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ವರ್ಣಾಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವೈಕಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ. 	<ol style="list-style-type: none"> ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು, ತಾರ್ಕಿಕವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕವಾದದ್ದು. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಮೂರ್ತಿ-ಆಧಾರಿತ ಅಂಶ. ವ್ಯಾಪಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಸಾಕ್ಷಾತಿಂದ ರೂಪಿಸಲಾದದ್ದು. ನೈಜ ಸಾಕ್ಷೀವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

ಸತ್ಯ ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಕೆಲವು ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೈಜವಾದದ್ದು ಅಥವಾ ವಾಸ್ತವ, ಆದರೆ ಅವರಡೂ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆ - ಸೂರ್ಯನು ಬಿಸಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ - ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯು ಸತ್ಯ.

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಧೋರಣೆ - ಎಂಬ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯು ಸತ್ಯವಲ್ಲದಿರಬಹುದು.

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಧೋರಣೆ, ಅದರಂತೆ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲ ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಧೋರಣೆಯೆಂಬುದು ಸತ್ಯವಲ್ಲ, ಎಂದು ಕೂಡಾ ಕೆಲ ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಯೋಚನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 2

- ಪ್ಲೇಟೋ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ನಂಬಿಕೆ ಎಂದರೇನು?
- ನಂಬಿಕೆಯ ಯಾವುದೇ ಮೂರು ಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
- ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.
- ಸತ್ಯದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.
- ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ, ಸತ್ಯದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳು ಯಾವುವು?

1.2.4. ಸಾರಾಂಶಸೋಜಾ

- ಒಂದು ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ ಮಾಹಿತಿ. ಅದು ಕಚ್ಚಾದ ತಾಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಣಿಸು, ಅದರ

ಪರಿಸರದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ಒಂದು ಸ್ವಯಂ-ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

- ಜ್ಞಾನವು ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಒಳ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ; ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನವೂ ಮಾಹಿತಿಯೇ; ಮಾಹಿತಿಯು ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಒಳ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಜ್ಞಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ - ಹೀಗೆ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.
- ನಂಬಿಕೆಯು ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ನಿರೂಪಣೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸ್ಕಾರಾಟ್‌ಕ ಬುನಾದಿ. ಸತ್ಯವು ನಿಜವಾಗಿರುವ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ.
- ನಂಬಿಕೆಯು ಸ್ವಾಯತ್ತವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸತ್ಯವು ನಿರಂಕುಶವಾದದ್ದು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು - ಇವು ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು.

1.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.2.3.1 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.2.3.2 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

1.2.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಮಾಹಿತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
2. ಮಾಹಿತಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.
3. ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

1.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. Shivakumar S.K. (2016). Knowledge and curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
2. Ramachandraiah B. R. (2017). Knowledge and curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
3. www.thefreedictionary.com
4. Knowledge- definition of knowledge
5. <https://keydifferences.com/> Difference between information and knowledge

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 1 : ಜಾಣ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ

ಫಟಕ 3 : ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಜಾಣದ ರಚನೆ – ಜಾಣದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಜಾಣದ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವವ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುವ ವಿಷಯ/ವಸ್ತು (ಜಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞೇಯ)ವಿನ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪಾಠ್ಯಗಳು

ಫಟಕದ ರಚನೆ

- 1.3.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 1.3.2. ಓರಿಕೆ
- 1.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 1.3.3.1. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1
- 1.3.3.2. ಜಾಣದ ರಚನೆ – ಜಾಣದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 2
- 1.3.3.3. ಜಾಣದ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವವ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುವ ವಿಷಯ (ವಸ್ತು)
ಇವರಡರ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪಾಠ್ಯಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 3
- 1.3.4. ಸಾರಾಂಶೋಣ
- 1.3.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು - 1, 2 ಮತ್ತು 3
- 1.3.6. ಫಟಕಾಂತ್ರೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 1.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಜಾಣದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವರು;
- ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು;
- ಜಾಣದ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;
- ಜಾಣದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಜಾಣದ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವವ ಮತ್ತು ತಿಳಿದವ ಇವರ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪಾಠ್ಯಗಳನ್ನು ವಚ್ಚಿ ಮಾಡುವರು.

1.3.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ನಾವು ಶಿಶಿತರಾಗಬೇಕೆಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ವಿಶರಿಸುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನವು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಜ್ಞಾನವು ಅದರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸದಸ್ಯರ ಜ್ಞಾನದ ಆಚೆಗೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಜ್ಞಾನವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗೂ ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ವಿವಧ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗ ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂತಹುದು? ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಎಂಬುದು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಜನರು ದಿನನಿತ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದು ಒಂದು ಆಚೀವೆಪರ್ಯಂತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ತಿಳಿದವ ಇವರ ಸಾರೇಕ್ಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

1.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1.3.3.1 ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳು

ಒಂದು ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥದ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಮಾಹಿತಿ, ವರ್ಣನೆಗಳು ಅಥವಾ ಕೌಶಲಗಳಂತಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಸಂಶೋಧನೆ ಅಥವಾ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡೆಯುವ ನಿಕಟ ಪರಿಜಯ, ಅರಿವು ಅಥವಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ ಜ್ಞಾನ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಜನರ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರವು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳ ಹೊಸ ಅರಿವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು ಎಂದರ್ಥ.

ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜ್ಞಾನದ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ, ವಿವೇಚನೆ, ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಕೇತಕರಣದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ, ವಿವೇಚನೆ, ಭಾವನೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆ- ಇವುಗಳು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮನುವು ತನ್ನ ಶೈಶವದಿಂದ ಆರಂಭಿಕ ಕಿರೋರಾವಸ್ಥೆಯವರೆಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಗಳಿಕೆಗೆ ಜಂದ್ರಿಯಮೂಲವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಕಿರೋರಾವಸ್ಥೆಯ ಮುಂದುವರಿದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚೆಯಿರಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ತಿಳಿಯುವ ಇತರ ಮೂರು ಮಾರ್ಗಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವ ಹಂತದ ನಂತರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಧಾವಸ್ಥೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಗಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ರೀತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ.

ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು

1. ಜಂದ್ರಿಯಮೂಲವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ

ಇದು ತಿಳಿಯುವದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಅರ್ಥಂತ ಪ್ರಾಧಮಿಕ ಹಾಗೂ ತತ್ತ್ವಾಂದ ಹಾದಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಇದು ತೀರಾ ನಂಬಲಹಿವಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭೂಮೆಗಳು ನೈಜವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಜ್ಞಾನದ ಗಳಿಕೆಯು

ನಮ್ಮ ಜಾನ್ನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದಾಗುವ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯನ್ನು ತ್ವರಿಸುತ್ತದೆ.

‘ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಜಾನ್ನದ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಮೂಲವು ಜಾನ್ನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾದ ವಾಸ್ತವತ್ತೆಯ ಸಾಕ್ಷೀವೇ ಆಗಿದೆ’ ಎಂದು ನಾಥೇನಿಯಲ್ ಬ್ರಾಂಡೆನ್ (1971) ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವರ್ಚ, ರಸ, ರೂಪ, ಗಂಧ ಹಾಗೂ ಶಬ್ದಗಳಿಂದಹ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದು ಜಾನ್ನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಜಾನ್ನದ ಗಳಿಕೆಯ ನಮ್ಮ ಮುದುಕಾಟಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೋಮೈ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾನ್ನದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಜಾನ್ನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲದ ಅನುಭವಗಳು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಜೋಡಿಸಲಾದ ಸರಳವಾದ ಅಂಶಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ರಚನೆಗಳು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು, ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಯೋಜನೆಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಸಂಘರ್ಷಗಳು, ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆ ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಮೂಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಚಟುವಟಿಕೆ, ಮತ್ತು ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆತನ ಒಳಗಿನ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಪ್ರೇರಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಇಂದ್ರಿಯಮೂಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ಇಂದ್ರಿಯಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರೇರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯ್ಯಾಸುವ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಅಥವಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಕಲಿಕೆ, ನೆನಪು ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

2. ಭಾಷೆ

ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳು, ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮೂಹದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕೊಳ್ಳಲಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ರೂಢಿಗಳ, ಮಾತಿನ ಮೂಲದ, ಆಂಗಿಕವಾದ ಅಥವಾ ಲಿಖಿತವಾದ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಭಾಷೆ. ಭಾಷೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಸಂವಹನಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಿಕ ಆಧಾರ, ಹಾಗೂ ಆಲೋಚನೆಯ ಪ್ರಾಧಿಕಿಕ ಸಾಧನೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನಲೆ, ಮನೋಭಾವಗಳು, ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗಿಯ ಮೂಲದಂತಹ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಜಾನ್ನವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ವಾಹಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿದ ಜಾನ್ನವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಹೆಸರಿಸುತ್ತದೆ. ತಿಳಿದುದನ್ನು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಮನರಾಖಿಸಲು ಭಾಷೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಜಾನ್ನದ ಗಳಿಕೆಗೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಎಷ್ಟರೂ ಮಾನವ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆಯಿಂದರೆ ಅದೊಂದು ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಜಾನ್ನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಹಾಗೂ ವರ್ತನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಆ ಕುರಿತು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

3. ವಿವೇಚನೆ

ಒಂದು ತೀವ್ರಮಾನ ಅಥವಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕುರಿತು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವೇಚನೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಆಲೋಚನಾ ಸಾಮಧ್ಯಗಳು ವಿಶ್ಲಷಣೆಯವಾದ ಜಾನ್ನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದ ಜಾನ್ನವು ಮುಂದೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂತ, ವರ್ತನಾ, ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಗಳಲ್ಲಿನ ಘಟನೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವೇಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ನಿಗಮನ ಹಾಗೂ ಅನುಗಮನ ವಿವೇಚನೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ, ಎರಡು

ವಿಸ್ತೃತ ವಿವೇಚನಾ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೇವೆ. 'ಸಾಮಾನ್ಯವಾದದ್ವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದದ್ವರ ಕಡೆಗೆ' ಸಾಗುವ ವಿವೇಚನೆಯೇ ನಿಗಮನ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವುದು ಅನುಗಮನ.

4. ಭಾವನೆ

ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳು, ಮನಃಸ್ಥಿತಿ, ಹಾಗೂ ಇತರರೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವ ಸಂವೇದನೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾವನೆಯೂ ತಿಳಿಯವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಭಾವನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಪ್ಯಾಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಭಾವನೆಯ ಮೂಲಕ ಗಳಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವು ಅಷ್ಟೋಂದು ನಂಬಲವರ್ವವಾಗಿರಲಾರದು. ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇದು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ತೊಡಕನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡುವುದುಂಟು. ಬೋಧನೆ-ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

ತಿಳಿಯವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ಸನ್ನಿಹಿತಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸುವುದು, ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನವೋಂದಕ್ಕೆ ಈಗಿನದನ್ನು ತಾಳೆ ಮಾಡುವುದು, ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕವಾದ, ಅಮೂರ್ತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ನಿಜ-ಜೀವನದ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಿಗೆ ತಾಳೆ ಮಾಡುವುದು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಆ ವಿಧಾನಗಳು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

1. ತಿಳಿಯವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೇನು?
2. 'ಜ್ಞಾನದ ಹಬ್ಬಾಗಿಲುಗಳು' ಯಾವುವು?
3. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಎಂದರೇನು?
4. ತಿಳಿಯವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಪಾತ್ರವೇನು?
5. ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತಿ' ಎಂದರೇನು?

1.3.3.2. ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆ – ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ನಿಮ್ಮ ಗಳಿಯರು, ಸಹಪಾಠಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ನಾವು ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಯೋಜನೆಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳು ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಒಂದು ಆಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಕಲೆಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ/ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಹೊಸತಾದ ಒಂದು ಜ್ಞಾನವು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆ.

ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರದ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವಂತಹುದು. ಇದು ಜಲನಶೀಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಒಂದು ವಾಕ್ಯಾರ್ಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೂಡ. ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯೆಂಬುದು ಮೇಲ್ಮೈಟಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ-ಅಪ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯಷ್ಟಿ-ಸಮಷ್ಟಿ, ಅಂಗ-ಅಂಗಿ, ಮನಸ್ಸು-ಶರೀರ, ಸೂಚ್ಯ-ವಾಚ್ಯ, ನಿಗಮನ-ಅನುಗಮನ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ-ದಕ್ಕತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವ ಸುರೂಳಿಯಾಕಾರದ್ವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿಯು (ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಗುಂಪುಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು) ಪದಾರ್ಥಗಳು ಹಳತಾದದ್ವರ ಮೀತಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ತಾವೇ ಗಳಿಸುವ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ತೆರಳುವ ಒಂದು ಪರಿವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತೇ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಜೊಡಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಜ್ಞಾನವು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಭಾಗವಲ್ಲ. ಅದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಧರ್ಜದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ನೋಟ ಮಾತ್ರ. ಒಂದೇ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಿವಿಧ ಕಾಲ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಸಂಧರ್ಜಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸಂಧರ್ಜದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರ್ಥ. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಧರ್ಜಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅಯಾ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ಬೇಕಾದ ಆಧಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದಾದ್ಯರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಅವು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯು ಕೂಡಿಕಟ್ಟಿವ ಸಹಯೋಗಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಈಗ ಇರುವ ಜ್ಞಾನವೇ ಹೊಸ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ಜ್ಞಾನವು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬನೇ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಕೂಡಾ ಆವಶ್ಯಕ.

ಜ್ಞಾನವು ಮಾನವ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸೂಚಿ ಹಾಗೂ ವಾಚ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿವರ್ತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿನಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹಾಗೂ ಚಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಂಬ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಕ್ರಿಯರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ.

ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ನಿಜವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಜ್ಞಾನರಚನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಸಂಶೋಧನೆ ಬಯಸುವ, ಅಧ್ಯೋಸುವಿಕೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ಕೆಲವು ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ, ಸಂಶೋಧನೆಯೇ ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಗೂ ಅಗತ್ಯ.

ದೇವಿಡ್ ಬರ್ಲೋ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬಗೂಡಿಸುವುದರ ಕಡೆಗ್ಲಾದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾರ್ಕ್‌ಬಿನ್ ಮಿನ್ನಿಕ್ ಅವರು, “ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲು ನೀವು ಕಲಿಯಲ್ಲಿವಾದರೆ, ನೀವು ಏನನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿಂದು ಬಯಸುತ್ತಿರೋ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಲಾರಿ” ಎಂದಿರ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಹೊಸತಾದ ಯೋಜನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನದ ಮನರೂತ್ಯಾದನೆಯ ಆಚಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಆನ್ಯಯಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಜ್ಞಾನಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ‘ಜ್ಞಾನದ ಆರ್ಥಿಕತೆ’ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜ್ಞಾನದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಚಾಲಕಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶಾಲಾ ಸಂಧರ್ಜದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಜ್ಞಾನರಚನೆಯ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು, ಅಧ್ಯಯನ ಶಾಖೆಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅನ್ಯೇಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಲಿತಿರುವುದನ್ನು ಮನರೂಚ್ಚಾರ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ

ಅಧ್ಯೇತಸುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದಾದ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದಾದಲ್ಲಿ, ತರಗತಿ ಕೊರಡಿಯ ಬೋಥನೆಯ ಗಮನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ಇರಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತರಶ್ರೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಣಾಯಕವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ:

1. ಇರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ತಕಿಯಗೊಳಿಸುವುದು

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ತಕಿಯಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಈ ರೀತಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರಿಗೂ ಬಳಸುವವರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಹನ

ಜನಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಇದೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಜ್ಞಾನರಚನೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂವಹನದ ಮೂಲಕ ರೂಪಿತವಾದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಇದೊಂದು ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಜ್ಞಾನ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥವಾ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಅರ್ಥದಿಂದಾಗಿ ಜ್ಞಾನವು ಪರಿಷ್ಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

3. ಭವಿಷ್ಯಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿ

ಇದೊಂದು ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದು ಮೂರ್ವಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವಂತಹುದು. ಆದರೆ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳ್ಳುವುದು. ಇದು ಹೊಸ ಅಧ್ಯೇತಸೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ ಇದು ಮೂರ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ತಕಿಯಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದುದು

ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವಂತಹುದಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಜ್ಞಾನರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ರಚಿಸುವಂತಹದು ಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದು ಇತ್ತೀಚಿನ ಚೆಂತನೆಯಾಗಿದೆ.

ರಚನಾವಾದವು ಏಕೆಂದರೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಜನರು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ೧೦ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ, ಜನರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಆ ಅನುಭವಗಳ ಮೇಲೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

- ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು
- ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದು ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಮನಃ ಸಮಧಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಪರ್ಕ್‌ಮುದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ವಿಷಯಗಳು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

1. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಏಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ?
2. ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸ್ತರಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಯಾವುವು?
4. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಎರಡು ಪಾಠ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರಿ.
5. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಜೋಡಿ ಸ್ತರಗಳು ಯಾವುವು?

1.3.3.3. ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತ್ವ ಮತ್ತು ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳ ಸಾಮೇಚ್ಚ ಪಾಠ್ಯಗಳ

(ಕಲಿಯುವವರು ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯ)

ಕಲಿಯುವವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ವಸ್ತುಗಳಿರಡೂ ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ರಚನೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಗಾಢ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ (ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವುದರಿಂದ) ಜ್ಞಾನ ಮಣಿಪೂರ್ತಿದೆ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಅಂತರ್ ಕ್ಷಯೆಯಿಂದ ಆಗುವಂತಹುದು. (ವ್ಯಕ್ತಿ ಗುಲಾಬಿ ಹೂವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗಿನ ಅಂತರ್ ಕ್ಷಯೆಯಿಂದಾಗಿ ‘ಇದೊಂದು ಹೂವು, ಇದಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣವಿದೆ, ಇದರ ಬಣ್ಣ ಕೆಂಪು’ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.) ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ಸಾಮಧ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು. ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕರಣಗೊಂಡಿದ್ದು. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯದೇ ಕೆಲಸ. ಇದು ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶರಹಿತವಾದ ಸನ್ನಿಹಿತಾತ್ಮಕ ಸುಳಿವುಗಳಿಂದ(ಇದು ಹೂವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದು.

ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಿವೆ –

- ತಿಳಿಯುವವ
- ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ/ವಸ್ತು
- (ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ) ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.

ಅಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಎರಡನ್ನು ಅಂದರೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು, ಹೊರಗಿರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂದರೆ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಬೋಧನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಷಯಗಳಿಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೇ ವಿನಾ, ಕಲಿಯುವವನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿ, ಸಾಮಧ್ಯಗಳಿವೆಯೇ ಎಂದಾಗಲೀ ಇದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಯಾವುದು ಎಂದಾಗಲೀ ಆಲೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನು ‘ವೇಗದ ಪ್ರಮಾಣ’ದ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ, ತಿಳಿಯುವ ಯಾರು? – ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ

ಜ್ಞೇಯ ವಸ್ತು/ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾವುದು? – ವೇಗದ ಪ್ರಮಾಣ

ಅವು ಹೇಗೆ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ? – ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ (ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ)

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೇ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದೋ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕ್ಕೆ. ಅಂದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ‘ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ’ಗೆ ಅವನನ್ನು ಒಳಗೊಮಾಡಬೇಕು.

ಜ್ಞಾತ್ವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪರ್ಹನದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವೇಕ್ಷಣ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರಗಳಿವೆ.

ಜ್ಞಾನ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾದ ಚರ್ಚೆಯು ಜ್ಞಾನದ ಸಂಪರ್ಹನ ಹಾಗೂ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವ ಹಾಗೂ ಅವನು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯ-ಇವುಗಳ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನ ಹೇಗೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು, ನಾವು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಯುವವನ ಸಂಪರ್ಕವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪರ್ಕವು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂಂದು ಪರಿಸರ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ದೃಷ್ಟಿಕ, ಜ್ಯೋತಿಕ, ಸಮಾಜೋ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಇವೇ ಮುಂತಾದವಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ತಿಳಿಯುವವನಿಗೆ ತಾನು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನದೇ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ.

ತಿಳಿಯಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ತಿಳಿಯುವವನ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಸಂಪರ್ಕದ ಪರಿಣಾಮವೇ ಜ್ಞಾನ. ಈ ಸಂಪರ್ಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದಮ್ಲ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸೃಷ್ಟಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜ್ಞಾನೋದಯದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯು ಅದು ಅಜ್ಞಾನದ ಮೂರೆಯನ್ನು ಕಳಚುವುದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಅರಿವು ಅಥವಾ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ 'ನಾನು ಅದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಎರಡು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಏನನ್ನೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಅವನು ಏನು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೋ ಅದು ಸತ್ಯ ಎಂಬುದು.

ಜ್ಞಾತ್ವ-ಜ್ಞೇಯ ಸಂಬಂಧ

ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಪಾತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ವರ್ಣನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಪರದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಧನವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ತಿಳಿವಿನ ತಿರುಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ತಿರುಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತಗೊಳಿಸಲು ಉಪಾಯವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಪದಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥಗಳು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯೋಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಯು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಗಳು ಅತಿಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವಲ್ಲಿ, ಮೂರು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು -

- ನಾವು ಹೇಳಬಲ್ಲೇವಾದುದಕ್ಕಿಂತ, ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ,
- ನಾವು ತಿಳಿದಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಹೆಚ್ಚಿನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು
- ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಅಧ್ಯೋಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಷೆಯೋಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಸಹ ಯೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಸಂವಹನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಆಯಾ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಮನುವು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ತಿಳಿಯುವವನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯುವಕೆಯ ಕುರಿತು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದು ಜ್ಞಾನದ ಸುಗಮವಾದ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಿಳಿದವ ತನ್ನ ಯೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಗುಂಪುಗಳು, ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂತಹ ಫಳಕಗಳು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಳತಾದುದರ ಗಡಿಯಾಚಿಗೆ ಸೀಮೋಲ್ಲಂಫನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಜ್ಞಾನ ರಚನೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಚನೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಮುಂದಿನ ಜ್ಞಾನರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬಹುದು; ಇಲ್ಲವೇ ಮಿಶಿಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾತ್ವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು

ಜ್ಞಾತ್ವ (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ)	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ತಿಳಿಯುವುದು	ಜ್ಞೇಯವಸ್ತು (ವಿಷಯ ವಸ್ತು)
ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು----->ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ----->ಮೂರ್ತ್ವ ವಸ್ತುಗಳ ಇಂದಿಯಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮನಸ್ಸು----->ಚಿಂತನೆ----->ಸಂಬಂಧಗಳ ಜ್ಞಾನ ಬುದ್ಧಿ----->ವಿಶೇಷಣ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧಣೆ----->ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಅಮೂರ್ತ ಜ್ಞಾನ		

ತಿಳಿಯುವವನ ಅರಿವಿನ ಮಟ್ಟಪ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ (ಶಕ್ತಿ)ನ್ನೂ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾತ್ವವಿನ ಅರಿವಿನ ಸ್ತರವು ಅನುಸಾರಿಯಾದ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಸರಿಯೇ ಅರ್ಥವಾ ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ‘✓’ ಅರ್ಥವಾ ‘X’ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರಿ.

1. ಜ್ಞಾತ್ವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳು ಜ್ಞಾನದ ಅಂಶಗಳು.
2. ಜ್ಞಾತ್ವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯು ಇರುತ್ತದೆ.
3. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯು ಜ್ಞಾನದ ಮುನಾರಚನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಜ್ಞಾತ್ವವಿನ ಗ್ರಹಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.
4. ಜ್ಞಾನವು ಅನುಭವದ ಪರಿಧಿಯ ಒಳಗೆ ಜೀವಂತವಾಗುತ್ತದೆ.
5. ಜ್ಞಾತ್ವ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳು ಸೀಮೋಲ್ಲಂಫನಕಾರೀ ಪ್ರಕ್ಳಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

1.3.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಜ್ಞಾನವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗೂ ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಧವಾ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಜ್ಞಾನ. ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಜ್ಞಾನದ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ತಿಳಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ, ವಿವೇಚನೆ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಭಾವನೆಗಳು ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ.
- ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯು ಯೋಜನೆಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳು ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳ ನಿಕಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ.
- ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ – ನಿಜವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಒಂದು ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯಗೊಳಿಸುವುದು, ಹಿತಾಸಕ್ತರ ನಡುವಿನ ಸಂವಹನ ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಮಾರ್ಗ ಇವುಗಳು ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಮೂರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು.
- ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸರಣ ಹಾಗೂ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

1.3.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1, 2 ಮತ್ತು 3 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿ 1.3.3.1 ಭಾಗ ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿ 1.3.3.2 ಭಾಗ ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

1. X 2. ✓ 3. X 4. ✓ 5. ✓

1.3.6. ಫಂಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
2. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
3. ಜ್ಞಾನ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾತ್ಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. Ramachandraiah, B. R. (2017). Knowledge and curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
2. Shivakumar S. K. (2016). Knowledge and curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
3. <https://www.scribd.com>
4. Knowledge-Wikipedia-Process of knowing<https://www.siue.edu>
5. <https://www.washoesschools.net>. Knowledge construction
6. <https://www.igi.global.com>. Knowledge construction

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 1 : ಜಾಣ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ

ಫಟಕ 4 : ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು: ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ; ಮೂರ್ಕ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ಕ; ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ; ಸನ್ನಿಹೇಶಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾತ್ಮಕ; ಶಾಲಾಂತರಗಳ ಜಾಣ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ-ಭಾಷ್ಯ ಜಾಣ

ಫಟಕದ ರಚನೆ

- 1.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 1.4.2. ಹೀರಿಕೆ
- 1.4.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 1.4.3.1. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು; ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ; ಜಾಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1
- 1.4.3.2. ಮೂರ್ಕ ಜಾಣ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ಕ ಜಾಣ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2
- 1.4.3.3. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜಾಣ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3
- 1.4.3.4. ಸನ್ನಿಹೇಶಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾತ್ಮಕ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 4
- 1.4.3.5. ಶಾಲಾಂತರಗಳ ಜಾಣ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ-ಭಾಷ್ಯ ಜಾಣ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 5
- 1.4.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 1.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5- ಉತ್ತರಗಳು
- 1.4.6. ಫಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 1.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿರು:

- ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಮುಖ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;

- ಸೀಮಿತ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕ ಜ್ಞಾನದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಮೂರ್ತ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;
- ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;
- ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಶಾಲಾಂತರಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು.

1.4.2. ಐರಿಕೆ

ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಮಾಹಿತಿ, ಹಾಗೂ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಗಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸನ್ನಿಹಿತದ ಅನುಭವದಿಂದಾಗಿ ಗಳಿಸಿದ ಅರಿವು ಅಥವಾ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವೇ ಜ್ಞಾನ. ಜ್ಞಾನದ ಗಳಿಕೆಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆ, ಸಂವಹನ ಹಾಗೂ ವಿವೇಚನೆಯಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅರಿವಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಜ್ಞಾನವು, ಬೇರೆಯವರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದಂತೆ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ವಾಸ್ತವದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳ ಒಂದು ಚೋತ್ತ. NCF-2005 ಹೇಳುವಂತೆ, ಜ್ಞಾನವು, ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾದ ಚಿಂತನೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ರೂಪ ಎಂದೂ ಆ ಮೂಲಕ, ನಾವು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ, ಅಧ್ಯೋಪಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅನುಭವ, ಎಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತಾದ ಯಾವುದೇ ಪರಿಮಾಣ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಜ್ಞಾನದ ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಧವೂ ಇನ್ನುಳಿದ ವಿಧಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಈ ಬಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

1.4.3.1. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನ

ಒಂದು ಸನ್ನಿಹಿತ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ನಿಗದಿತ ಸಮುದಾಯದ ಜನರು ಬಹುಸಮಯದಿಂದ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಜ್ಞಾನ. ಪೀಠಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಠಿಗೆ ದಾಟಿಸಲಾದ ಹೋಧನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಕಾರ್ಯರೂಪದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ದೇಶೀಯ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಸಹ ಹೇಳಿರುದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಹಿಮ, ಹವಾಮಾನ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನ, ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಮೂರಾಗಿ ವಿಭజಿಸಲಾಗಿದೆ.

1. ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ನಾರಿನಾಂಶದ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ.
2. ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಲವು ಜನರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಸಮುದಾಯದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೇವು ಬೆಳೆಯವಂತಹ ಹಳ್ಳಿಗರು ಮೂಲಭೂತ ಪಶುಸಂಗೊಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮೇವು ಬೆಳೆಯದಿರುವಂತಹವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

3. ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ತರಬೇತಿ ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾಸತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದಾದ, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಜನರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗರು ಜಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನವು ವಯಸ್ಸು, ಲಿಂಗ, ವೃತ್ತಿ, ಕುಟುಂಬದೋಳಿಗಿನ ಶ್ರಮವಿಭಜನೆ, ಸಮುದಾಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳೆಡಿ, ಅನುಭವ, ಪರಿಸರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನವು -

- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಶತಮಾನಗಳಿಂದಲೂ ಪರೀಕ್ಷೆಸಲಾದದ್ದು.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಅದು ಸಮುದಾಯದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಬಂಧ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಅದು ಚಲನಶೀಲವೂ ಪರಿವರ್ತನೀಯವೂ ಆಗಿದೆ.
- ಅದು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಇರುವ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಹಾಗೂ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ.
- ಅದು ಹಳ್ಳಿಗರು, ನಗರವಾಸಿಗಳು, ವಲಸಿಗರು, ಮುಂತಾದವರು ಹೊಂದಿದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅದು ಆದಿವಾಸಿ, ಮೂಲವಾಸಿ ಜನರನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪೀಠಿಗಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಅದನ್ನು ಜನರು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಅದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅದು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ, ಶೇಖರಿಸುವ, ಅನ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೂ ಇತರಿಗೆ ಸಂವಹನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಅದು ಒದಲಾಗುವ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದ್ವರ್ತಿಂದ ಚಲನಶೀಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸತ್ತವಾಗಿ ಒದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ

ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಜನರು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 'ಉನ್ನತ-ವಿಜ್ಞಾನ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಸಮಯದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದ ವಿಸ್ತೃತ ಸಂಶೋಧನೆ,

ಆವಿಷ್ಯಾರಗಳು, ಅನುಭವಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದಾಗಿ ಜನರು ಸ್ಪೀಕರಿಸಿದ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ, ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಚಿತ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣ ನಿರ್ಧಾರ (ವಿಭಾಗ)ಗಳನ್ನು ಇದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಜಿಮ್ಮೆಂಟ್‌ಮೆಡಲ್; ವ್ಯಕ್ತಿಯಂದಲೇ ಅವನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೇ, ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೇ ಶುದ್ಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿರುವಂತಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೋಡಗಳು ಮಳೆ ತರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಇಂಥನವು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಇದು ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ;
- ಮಾನವರ್ಚೇವಿಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನು ಇದು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ;
- ಇದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ;
- ಇದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹ; ಮತ್ತು
- ಇದು ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಮೂಲಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನ	ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ
<ol style="list-style-type: none"> ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಬೀಸ್‌ವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟರೆ ಮಟ್ಟೆಗೆ ದಾಖಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ, ಅನುಭವ, ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 	<ol style="list-style-type: none"> ಇದು ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶದವರಿಗೂ ಅದೇ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸತ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

- ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಮುಖಿಗಳು ಯಾವುವು?
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆನು?
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆನು?
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ನಡುವಿನ ಎರಡು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

1.4.3.2. ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ನಾವೀಗ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವು ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವನ್ನಿಂಬುದು. ಅದು, ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾಣುವಂತಹ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ತನ್ನದೇ ಅನುಭವದಿಂದ ಹಾಗೂ ಅವಲೋಕನದಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವೇ ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ. ಒಂದು ಮನುವು ನೋಡುವ, ಮೂಸುವ, ಕೇಳುವ ಹಾಗೂ ಮುಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳೇ ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲುಗಳು. ಇಂಥಹ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವು ನೇರ ಜ್ಞಾನ. ಅದು ಅಂತರ್ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅನುಭವವಾಗಲೇ ಸಂಭವನೀಯವಾದ ಜ್ಞಾನವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ-

1. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕವಾದ ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ (ವೈಕಿಂಗ್)
2. ಪ್ರಾಪಂಚಿಕವಲ್ಲದ ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ (ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ)

ಪ್ರಾಪಂಚಿಕವಾದ ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ನೇರ ಜ್ಞಾನ.

ಪ್ರಾಪಂಚಿಕವಲ್ಲದ ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನ - ನಾವು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮೂರ್ತೆರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಅವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಏನೋ ಒಂದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾವು ಒಂದು ಹಸುವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅದರ ಯಾವುದೋ ಗುಣವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ್ದುತ್ತದೆ.

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವು ಯಾವುದಾದರೂ ವಸ್ತುವಿನ ಸುವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ; ಅದು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯವ್ಯಾಪ್ತ ಹಾಗೂ ದಾಖಲಿಸಲಾಗುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವಂತಹ, ಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪದಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವು ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಮೂರ್ತೆ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದಕ್ಕೆ ಆಳವಿರದು, ಅದು ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು
- ಅದು ಸಾಧಾರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಜ್ಞಾನವು ಒಹಳ ಸಮಯ ನಿಲ್ಲುಪುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮೂರ್ತೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು/ ಇಂದ್ರಿಯಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಲೋಸ್ತರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸ್ನೇಹಿತ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು/

ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗೆ ತರಬೇಕು.

ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣ

ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣವನ್ನು ಚಿಂತನೆಯ ಒಂದು ನಡೆವಳಿಕೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಅದರ ಗಮನವು ಪರಿಕಲ್ಪನೀಕರಣ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣದ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣವು ಒಂದೇ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಥವಾ ಯೋಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣಿದ ಅಥವಾ ಚರ್ಚಿಸದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಬಲ್ಲ, ತುಂಬಾ ಆಳವಾದ, ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಹಾಗೂ ಬಹುಗುಣೀತವಾದ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣವು ಕಾಣಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಆಚೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅರ್ಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಅವೇ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರತೋರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣವು ಅಸ್ವಾಪ್ತವೂ ಹಾಗೂ/ ಅಥವಾ ಅಸಂಪೂರ್ಣವೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣದ ಚಿಂತಕನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಇತರರು ನೋಡಲಾಗದಿರುವ ಕೋನದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಲ್ಲನು. ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇಂತಹ ಜಾಣನದ ವಿಧವನ್ನು ತೋರ್ದಿಸುತ್ತವೆ. ನಂಬಿಕೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅಮೂರ್ತ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಜಾಣನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾಣವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅದು ತಾರ್ಕಿಕವಾದ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ;
- ಅದು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ;
- ಅದು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಹಿತವಾಗಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ;
- ಅದು ಅಮೂರ್ತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ;
- ಅದನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಉನ್ನತೀಕರಿಸಬಹುದು;
- ಅದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು
- ಅದು ಅಡಗಿರುವ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲದೆ, ಮೂರ್ತ ಜಾಣ ಹಾಗೂ ಅಮೂರ್ತ ಜಾಣದ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮೂರ್ತ ಜಾಳನ	ಅಮೂರ್ತ ಜಾಳನ
<ol style="list-style-type: none"> ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವಲೋಕಿಸಲು ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿ, ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನೇರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಳವಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಟ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ನೇರವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಬಹುದು. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಆಧಾರಿತ ಅನುಭವ. ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದುದು, ಕ್ಷೀಗಳುಕುವಂತಹದು. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನೋಡುವ ಅಲ್ಲದೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು. ಸಂಭವನೀಯತೆಗಳು ಕಡಿಮೆ. 	<ol style="list-style-type: none"> ಅಡಗಿಕೊಂಡ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹೊಡುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಮೈಗಂತ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಆಲಂಕಾರಿಕ ವರ್ಣನೆ ಅಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪ್ರಾಪ್ತ ಸಂದಿಗ್ಧ. ಯೋಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸಂಭವನೀಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು.

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಅನೇಕ ಅಮೂರ್ತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ನಮಗೆ ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷೇತ್ತಾರಿಸಿ, ಹಾಗೂ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎವರಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೂರ್ತ ಜಾಳನವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಬೆಳೆಸಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು 'ಸರಿ' ಅಥವಾ 'ತಮ್ಮ' ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರಿ.

- ಅಮೂರ್ತ ಜಾಳನದಲ್ಲಿ ಸಂಭವನೀಯತೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿವೆ.
- ಅಮೂರ್ತ ಜಾಳನದಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- ಮೂರ್ತ ಜಾಳನವು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂರ್ತ ಜಾಳನದಲ್ಲಿ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯವಿರುವ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಪದಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಅಮೂರ್ತ ಜಾಳನವು ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಗಮನ ಹೊಡುತ್ತದೆ.

1.4.3.3. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾಳನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜಾಳನ

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾಳನ

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾಳನವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೊಂದಿರುವ ಜಾಳನ, ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ, ಫಂಟನ್, ಸನ್ವಿಷೇಶ, ಸಂದರ್ಭ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಪಡೆದ ಜಾಳನವನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾಳನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಾಳನವು ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು, ಪ್ರತೀಕೆಗಳು, ಶಬ್ದಕೋಶ, ವಿಶ್ವಕೋಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದು.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜಾಳನ ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೂ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಆಳವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು. ಒಂದು ತಂತ್ರವು ಏಕ ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸೋಲುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅದು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಒಂದು ಇಡೀ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೇ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನ.
- ಇದು ಇಲ್ಲೇ ಏಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಸತ್ಯವು ಸತ್ಯವೇ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ.
- ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಏನು, ಏಕೆ, ಯಾವಾಗ ಹಾಗೂ ಹೇಗೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ನೇರ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಲುದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಲಾರಿಸಲು ಗಾಳಿಯು ಮುಖ್ಯ.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅದು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ಫಟನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಫಟಕಗಳನ್ನೂ ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಅದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಅವಲೋಕನ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಗ್ರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಲು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೌಶಲವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಂಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಅರ್ಥ. ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೇರವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದಾದರೂ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ.

ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ನಾವು ಕಲಿಯಬಹುದಾದ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯೇಯಕೆ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಆಳವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವು ದಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು.

ಜ್ಞಾನದ ಆಯಾಮಗಳು ಹೀಗಿವೆ –

- ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನ,
- ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ,
- ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳು,
- ಅಭ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಮನರಾವರ್ತನೆ, ಹಾಗೂ
- ಅನುಭವ.

ಲುದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಿಯಾನೋ ಬಾರಿಸಲು ಕಲಿಯುವುದು

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬನು ಪಿಯಾನೋ ವಾದ್ಯದ ಪ್ರಾಧಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ

ತಿಳಿಯರೆಕ್ಕೆ. ಅನಂತರ ಪಿಯಾನೋ ಬಾರಿಸುವ ಇತರರನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಅನುಭವದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಪಿಯಾನೋ ಬಾರಿಸಲು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಈ ಆಯಾಮಗಳ ಬೆಂಬಲದೂದಿಗೆ, ನಾವು ಪಿಯಾನೋ ಬಾರಿಸುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇತರರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಶಿರತೆ, ಆಳ, ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಗ್ರಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಅನ್ವಯಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಅತ್ಯಾತ್ಮಮಾಗಿ ಪಿಯಾನೋ ಬಾರಿಸುವುದರ ಅನುಭವ ಪಡೆದು ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಲಿಕೆಗೆ, ಕೌಶಲಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಈ ಐದೂ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಶ್ವಗತ್ಯ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ, ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳ ಒಂದು ಸಂಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಇದು ದೇವನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು:

1. ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ಆಳವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕವಾದ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

2. ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುವಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಗುಂಪು ಅಥವಾ ತಂಡವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತಂಡ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಬೇಕು. ಇದು ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

3. ಅದು ಸುಲಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಕೇವಲ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿವರಣೆಯ ಬದಲು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಾಗ, ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಅನ್ವಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಜ-ಜೀವನದ ಸನ್ವೀಕರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆ

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಜ-ಜೀವನದ ಸನ್ವೀಕರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವವರೆಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

5. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಲಿತದ್ದು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

1. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶಗಳ ಜೋಡನೆಯಿರುತ್ತದೆ?
2. ಜ್ಞಾನದ ಆಯಾಮಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ ಎಂದರೇನು?

1.4.3.4. ಸನ್ನಿಹೆಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ(ಸಾಂದರ್ಭಿಕ) ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಿಕ (ಪಠ್ಯಾತ್ಮಕ) ಜ್ಞಾನ

ಒಂದು ಘಟನೆ, ಯೋಚನೆ ಅಥವಾ ಹೇಳಕೆಯ ತಳಹದಿಯಾಗಿ ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಿಳಿಯಲಾಗುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗುವ ಸನ್ನಿಹೆಶಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿಹೆಶವು ಒಂದು ಘಟನೆಗೆ/ಸಂಗತಿಗೆ, ಭಾಷಿತ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಥವಾ ರಾಜನೈತಿಕವಾಗಿರಬಹುದಾದ, ಅರ್ಥವನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಭವು ಸನ್ನಿಹೆಶಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುಗಳು, ಜನರು, ಮುಂತಾದ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಷ್ಟತೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿಹೆಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ

ಸನ್ನಿಹೆಶದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಮಾಹಿತಿ ಅಥವಾ ಕೌಶಲಗಳು ಅವುಗಳ ವರ್ಣನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಘಟನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ, ಆ ಘಟನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಂತಹ, ಜ್ಞಾನವು ಸನ್ನಿಹೆಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನ. ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಜ್ಞಾನವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಘಟನೆಗಳು, ಸನ್ನಿಹೆಶಗಳು ಅಥವಾ ಒಂದು ಘಟನೆಯ/ ಗ್ರಂಥದ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ತಿರುಳಿನ ಕುರಿತಾದ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

ಸನ್ನಿಹೆಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅದು ಮಾಹಿತಿಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ;
- ಸಂದರ್ಭವು ಒಂದು ಸನ್ನಿಹೆಶ ಅಥವಾ ಘಟನೆಗೆ ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ;
- ಸಮಾಜದ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದು, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ;
- ಸಂಬಂಧಾಂಶಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ;
- ತರಗತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿನ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ;
- ಜ್ಞಾನವು ರೂಡಿಗತ ತರಗತಿ ಕೊರತಡಿಗಳ ಆಚೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು; ಮತ್ತು
- ಮೇಲ್ಮೈದ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯಾ-ಪರಿಹಾರ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿಹೆಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗೋಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಅಂಶಗಳು –

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ; ಮತ್ತು
- ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ತರ.

ಸನ್ನಿಹೆಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನವು ಶಾಲಾಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ

ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಭವು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಬೋಧನಾವಿಷಯದಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಾರು, ಏನು, ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಎಂಬವುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ತರ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಂತಹ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಅಂಶಗಳು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಸನ್ನವೇಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆ, ಅನುಭವ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಗಳು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸತ್ಯಿಯರಾಗಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರರಿಂದ ಕಲಿಯತ್ತಾರೆ. ಸನ್ನವೇಶಾತ್ಮಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಂಡದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ, ಚರ್ಚೆ, ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ-ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೆಚು ಆಸಕ್ತರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಶಾಲಾ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ (ಪಶ್ಚಾತ್ಯಕ) ಜ್ಞಾನ

ಪಶ್ಚಾತ್ಯವಿಂಬ ಪದವು ಲಿಖಿತವಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ಶೇಖರಣೆಗೆ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಘಟಕ. ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಎಂದರೆ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು ಎಂದರ್ಥ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇತಿಹಾಸಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ವರ್ಣನೆಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರವಾಗುವಂತೆ ಇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. 'ಗ್ರಾಂಥಿಕ' ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧರ್ಮ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನುಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡ್ಯಾಮಗಳು, ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಸಂಹಿತೆ, ರೂಢಿಗಳು, ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಕಟ ಪರಿಚಯವೇ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಜ್ಞಾನ. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕೃತ ಅರ್ಥವನ್ನು ಉಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲುವುದೇ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಜ್ಞಾನ. ಬೋಧನೆ, ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಲಿಖಿತರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಇದರ ಗುರಿ. ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೂ ಈ ಜ್ಞಾನವು ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪದಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಮೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಿ ಬರೆದಿಡಬಹುದು. ಬಹು ವಿಶಾಲವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದಲಾಗಿದೆ.

ಶಾಲಾ ಜ್ಞಾನವು ಗ್ರಾಂಥಿಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಪದಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಶಬ್ದರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಿಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾದರೂ ಅದು ಭಾಷೆಗಳು, ಇತಿಹಾಸ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಗಣೀಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಶೈಪ್ರಮಾಣದಿಗೆ ಅದನ್ನು ವಾರ್ತಾಪ್ರತಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಾತ್ಯಪ್ರತಿಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿತ ಹಾಗೂ ಇತರ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಅದು ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ;
- ಅದು ಮಾಹಿತಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಾಗೂ ಪರೋಕ್ಷ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಸಮರ್ಥನೆಗೆ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಮಾಹಿತಿಯ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ;

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಬೇಕಾದ ಆಸ್ತಕ್ತಿಯನ್ನು ಅದು ಕೆರಳಿಸುತ್ತದೆ;
- ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಜಿಂತನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ-ಪರಿಹಾರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ವರ್ಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಮಾಹಿತಿಯ ಒಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ;
- ಅದನ್ನು ಜೀವಚಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂ-ಕಲಿಕೆಗೆ ಅದು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರ್ಯಾಯ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹಾಗೂ ಲೇಖಕರ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಅದು ಮಾಡುತ್ತದೆ;
- ಜಾಣಿಸಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸದಾ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿಹಿತ ಜಾಣಿಸಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸದಾ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸನ್ನಿಹಿತ ಜಾಣಿಸಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸದಾ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಇದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಸನ್ನಿಹಿತ ಜಾಣಿಸಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸದಾ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ಗ್ರಂಥಿಕ ಜಾಣಿಸಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಅದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸದಾ ಲಭ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
<p>1. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಫಳನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳು ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಬಗ್ಗೆಯ ಜಾಣಿಸಿ.</p> <p>2. ಸನ್ನಿಹಿತವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗ್ರಂಥ ಅಥವಾ ಫಳನೆಗಳ ಪರಿಸರವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.</p> <p>3. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿ ಕೊರಡಿಗಳ ಗಡಿಗಳ ಆಚೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.</p> <p>4. ಅದು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ.</p>	<p>1. ಗ್ರಂಥದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾದ ಜಾಣಿಸಿ.</p> <p>2. ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಶಃ ಶಿಳಿಯವುದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.</p> <p>3. ಜಾಣಿಸಿ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಲಿಖಿತ ರೂಪಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ.</p> <p>4. ಕಲಿಕೆಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯ ಸಂದರ್ಭದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.</p>

1.4.3.5. ಶಾಲಾಂತರ್ಗತ ಜಾಣಿಸಿ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ-ಭಾಷ್ಯ ಜಾಣಿಸಿ

ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೋಸ್ಕರ, ಸಮಾಜವು ಶಾಲೆಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಮನೋರಂಜನೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶಾಲೆಯ ಸಮಾಜದ್ವೇ ಒಂದು ತುಳುಪು ಅಥವಾ ಹೊಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ. ಅದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೌಶಲಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮನೋಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾಂತರ್ಗತ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ –

- ಒಂದು ಶಾಲೆ/ ಜೈಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಜ್ಞಾನ;
- ಒಂದು ತರಗತಿ ಕೊರತಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಜ್ಞಾನ; ಮತ್ತು
- ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ವಿದ್ಯಮಾನದ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರತಿಫಲನಗಳೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಸಲಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು, ಕಾನೂನುಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಒಂದು ಹೊತ್ತವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಲೋಸ್ಕರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯು ಜೈಪಚಾರಿಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಮಾನವಿಕ ವಿಷಯಗಳು, ಭಾಷೆಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಮುಂತಾದವರ್ಗ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜೀವನಸಂಬಂಧಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಲೆಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಪೂರ್ವನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಧಿಕಿಕದಿಂದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮಟ್ಟದ ವರೆಗೆ ಕಡ್ಡಾಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೈಕ್ಷಕರನ್ನು ಅವರವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ತರಗತಿ ಸಂಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೋಧಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಪರಿಣಾಮಕಾರೀ ತಂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾಂತರ್ಗತ ಜ್ಞಾನವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಾನಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಶಾಲಾ-ಭಾಷ್ಯ ಜ್ಞಾನ

ನಿಜವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಜೈಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ [ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜು] ಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ/ ಶಾಲಾ-ಭಾಷ್ಯ (ಕುಟುಂಬ, ನರೇಹೊರೆಯವರು, ಸಮುದಾಯ) ಮುಂತೆನ ಜ್ಞಾನದ ಗಳಿಕೆ ಎಂಬಿವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಂಶಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಇದು ಕಲಿಯುವವನು ಮನೆಯ ವಾತಾವರಣದಂತಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಷ್ಟಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸುವಂತಹುದು. ದೈನಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಗಳಿಸುವ ಜ್ಞಾನಗಳು ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾದವರು. ಇಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನವು ಘಟನಾಧಾರಿತವಾದುದು ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾದುದು. ಶಾಲಾ-ಭಾಷ್ಯ ಜ್ಞಾನವು ಶಾಲಾ ಅವಧಿಯ ನಂತರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ-ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು, ಮುಂತಾದವರ್ಗ ಮೂಲಕ ತರಗತಿ ಕೊರತಡಿಯ ಹೊರಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ-ಕಲಿಕೆಯು ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡದ ಹೊರಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಭಾಷಣೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಅನುಭವದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಮಾತುಕರೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಈ ಪ್ರಕಾರವು ಯಾವುದೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ

ಶರಗತಿ ಕೊರಡಿಯಿಲ್ಲ. ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವವರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತರಬೇತಿಯಿರುವವರಲ್ಲ; ಅವರು ಪರಿಸರವನ್ನಾಗಲೀ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನೇರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾರರು. ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಕೇರ್ನವಾದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದೇ ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಶಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸಜ್ಜಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ವರ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅದು ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು, ಸಂದರ್ಭದ ವಿಶೇಷಜ್ಞರು, ಯುವಜನರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯವಾಸಿ ಜನರು ಬೋಧಿಸುವವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಬಿಗುವಾದ ಪಾಠದ ಯೋಜನೆ, ವೇಳಾಪಕ್ಷಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪತ್ರಕ್ರಮ, ಪತ್ರಪುಸ್ತಕಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಯದ ನಿರ್ಬಂಧವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಲಿಯುವವರು ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕ ಮಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ, ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶವಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ನೇರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಇಲ್ಲಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ. ಜೀವನದ ಫಳನೆಗಳೇ ಇಲ್ಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳು.

ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕರಿಗೆ ನಿಯಮಗಳ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ; ಅವರು ಜಾಖನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರು. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ವಿಷಯಭಾಗಗಳು ಹಾಗೂ ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಧಿಸುವ ಉದ್ದೋಧನಾ ವರ್ಕಶಿಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಸರ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಚಿಂತನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಳುವಳಿಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಒಂದು ಮೋಜು ಹಾಗೂ ಚಕ್ಕಿತಗೊಳ್ಳುವ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿನ ಅನುಭವವೇ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ದೀರ್ಘವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವೇ ನಿರ್ಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದಿನದ ಕೊನೆಯೋಳಿಗೆ ಮುಗಿಯುವಂಥವುಗಳು. ಹಾಜರಾತಿಯ ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕಲಿಯುವವರು ಅದೇ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶಾಲಾಂತರಣೆ ಜಾಖನ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜಾಖನಗಳ ನಡುವೆ ನಾವು ಕೆಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಶಾಲಾಂತರಣೆ ಜಾಖನ	ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜಾಖನ
<ol style="list-style-type: none"> ಜಾಖನವನ್ನು ಶಾಲೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಖನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಂಪು ಸ್ವಾನ್ಯಾಸಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಖನವು ಜೀವಚಾರಿಕವಾದ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಅದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. 	<ol style="list-style-type: none"> ಜಾಖನವನ್ನು ಕುಟುಂಬ, ಆಟದ ಗುಂಪು, ಹಿರಿಯರು, ಹಾಗೂ ನೆರೆಹೊರೆಯವರ ಮೂಲಕ ಗಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಖನವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾದ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ.

<p>6. ಕಲಿಯುವವರ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಕಿರುಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.</p> <p>7. ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಹಾಗೂ ಯೋಜಿತವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.</p>	<p>5. ಜೀವಂತ ಅನುಭವಗಳೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಥಕಗಳು.</p> <p>6. ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯೇ ಪರೀಕ್ಷೆ.</p> <p>7. ದೀಪ್ರಾವಲ್ಲಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.</p>
--	--

ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ ಆವಶ್ಯಕ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರಗಳೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಶಾಲಾಂತರಗ್ರತ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇವರಡೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಲವನ್ನು ಕೊಡಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜೈವಚಾರಿಕ ತರಗತಿ ಕೊತಡಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗಿ ಎಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಹಿತಕರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೋ/ಷೋ ಅಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಕಲಿಕೆಯು ಸಾಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅನೊಪಚಾರಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಯಶಸ್ವಿ ಜೈವಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 5

1. ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.
2. ಶಾಲಾಂತರಗ್ರತ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜ್ಞಾನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಲಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಯಾವುವು?
3. ಶಾಲಾಂತರಗ್ರತ ಜ್ಞಾನದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

1.4.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಜ್ಞಾನವು ಸೀಮಿತ-ವ್ಯಾಪಕ ಜ್ಞಾನ, ಮೂರ್ತ-ಅಮೂರ್ತ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಂದರ್ಭಿಕ-ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕ-ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾಂತರಗ್ರತ- ಶಾಲಾ-ಬಾಹ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಎಂಬಂತಹ ಅನೇವು ಮುಖಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
- ಜ್ಞಾನದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ.
- ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುಖಿವೂ ಶಾಲಾ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮನುವು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಹೊಂದಲೇಬೇಕು.

1.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

1, 2, 3, 4 ಮತ್ತು 5 : ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.4.3.1 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

1. ತಪ್ಪಿ 2. ಸರಿ 3. ಸರಿ 4. ಸರಿ 5. ಸರಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

1, 2, ಮತ್ತು 3 : ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.4.3.3 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 4

1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 : ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.4.3.4 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 5

1, 2 ಮತ್ತು 3 : ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.4.3.5 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

1.4.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಜ್ಞಾನದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.
2. ಒಂದು ಶಾಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಾಂತರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ ಎರಡರ ಪಾಠ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

1.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. Ramachandraiah B. R. (2017). Knowledge and curriculum, Vismaya Prakashana, Mysore.
2. Shivakumar S.K. (2016). Knowledge and Curriculum. Vismaya Prakashana, Mysore.
3. Infed.org: Formal and Informal Education
4. Enhancing.wgbh.org. Formal and Informal Education
5. Edoc.Site Knowledge, Meaning and Facets
6. <https://literarydevices.net>. Context-Examples and Definitions
7. www.igi-global.com.Contextual Knowledge
8. www.yourdictionary.com. Contextual Knowledge
9. <https://www.slideshare>, Knowledge and Knowing

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 1 : ಜಾನ್ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯವಿಕೆ

ಫಾಟಕ 5 : ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರ

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 1.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 1.5.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 1.5.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 1.5.3.1. ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಪದದ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1
  - 1.5.3.2. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 2
- 1.5.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 1.5.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 - ಉತ್ತರಗಳು
- 1.5.6. ಫಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 1.5.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಬಹುದು:

- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು.

1.5.2. ಪೀಠಿಕೆ

ದೀಪಾವಳಿ, ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಂತಹ ಅನೇಕ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ನಾವು ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪೋಡಕರು ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವಜರು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರಾದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಬ್ಬಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಅದು ಜನರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾಷೆ, ಆಹಾರ, ಉದುಗೆ, ಸಂಕೇತಗಳು ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸದಂತಹ ನಮ್ಮ ಒಬ್ಬಕಿನ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳ ಮೂಲಕ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜಾನ್ನದ ನಿರ್ದಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನವ ಸಂತತಿಯು ಜಿಂತನೆಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ

ಒಟ್ಟು ರೂಪವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಅದು ಕುಟುಂಬ, ಜನಾಂಗ ಮೂಲ, ಜನಾಂಗ, ಜನಾಂಗಿಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮನುವು ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಸಮಾಜವಿಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಮುಖಿಗಳು. ಎರಡೂ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಮೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಡುವೆ ನಾವು ಒಂದು ಗಾಥ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಫಟಕದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋಣ.

1.5.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1.5.3.1. ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಪದದ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಅರ್ಥ

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪಿನ ಜನರ ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ಪಾಕಪದ್ಧತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಸಂಗೀತ, ಹಾಗೂ ಕಲೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಗುರುತು ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿನೀತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಎಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕರಣ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಅಳತೆಗೋಳುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪೌರ್ಣ ಪ್ರತೀಕವೆಂಬಂತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕಲಾಕೃತಿಗಳ ಹಾಗೂ ಬೌದ್ಧಿಕವಾದ ಸಾಮೂಹಿಕವಾದ ಏನೋ ಒಂದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಯ್ದು ಅಥವಾ ನಾವು ಹೊಂದಿರುವ ಆದ್ಯತೆಯೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವನಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾರೆ ಮೇಲೂ ಹೇರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ಅದರ್ಥವೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಪದದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಎಂದಿಗೂ ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ, ಅದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ದ್ರವಸದೃಶವಾದುದು ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಚಲನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹುದು. ಇದು ಅದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಕರಿಣಗೋಳಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಟ್ಯುಲರ್	ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಮಾನವನು ಗಳಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ, ನಂಬಿಕೆ, ಕಲೆ, ಕಾನೂನು, ಪದ್ಧತಿ, ಮತ್ತಿತರ ಸಾಮಾಜಿಕಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಾಜಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
ಆರ್. ಲೀಟನ್	ಒಂದು ಪೀಠಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.
ಹೆನ್ರೋಚ್‌ವಿಟ್	ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪರಿಸರದ ಮಾನವ ನರ್ಮತೆ ಭಾಗ.
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ	ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದರೆ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಪ್ರಬ್ಲಧತೆ, ಆದರ್ಶಗಳು, ನಡವಳಿಕೆಗಳು, ಜೀವನಕ್ರಮ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಜನೀತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ.

- ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾಹದ ಮನೋಭಾವಗಳು ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಳಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕೊಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿ
- ಈ ಒಂದೊಂದೂ ಸಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮನೋಭಾವಗಳು ಹಾಗೂ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೊದಲ ಲಕ್ಷಣವೇ ಇತರರಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ;
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ;
- ಅದನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ;
- ಅದು ಚಲನಶೀಲವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಪೀಠಿಗೆಯಿಂದ ಪೀಠಿಗೆ ದಾಟಸಬಹುದಾಗಿದೆ;
- ಅನುಕರಣಾತ್ಮಕವೂ ನಿರಂತರವೂ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುವಂಥದ್ದೂ ಆಗಿದೆ;
- ಸಮಗ್ರವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ;
- ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಮಾನವ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ;
- ಅದನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅದು ವ್ಯಾಪಕವಲ್ಲ;
- ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಅದೊಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಹ ನಡವಳಿಕೆ; ಮತ್ತು
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಸಂವಹನವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

1. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೆಂದರೇನು?
3. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಲಕ್ಷಣವು ಯಾವುದು?

1.5.3.2. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರ

ಜನರು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲು ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲ ಮಾಡಿಕಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹೊಡುತ್ತದೆ. ಜನರ ನಡವಳಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಅರ್ಥಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಗಳು ಆಯಾ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಾಗಿ ಒದಗುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಹೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ದೇನಿಯೆಲ್ಲ ಎವರೆಟ್ ಅವರು ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷೆಯು ತಾನೇ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಕಾರ ತಳೆಯುವ ಒಂದು ಸಾಧನ. ಅರ್ಥದ ಅಂತಿಮ ತೀವ್ರಾನವು ಭಾಷೆ, ಮನಸ್ಸ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂಬ ಮೂರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುವುದು ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಭಾಷೆಯೇ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಸುವುದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಒಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯ ತರಗತಿ ಹೊರಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂವಹನ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯ

ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳ ಪರಿಗಣನೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥದ ಸೃಂಜಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ - ಇವೆರಡೂ ಅನ್ವಯವಾಗಬಹುದಾದ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬರಿಂದೊಬ್ಬರು ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಜಿಂತನೆಯ ಅರ್ಥವು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅನುಭವ ನಿಮಗಾಗಿರಬಹುದು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಟೆ ಒಬ್ಬನು ಬೇರೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಡುತ್ತದೇ ಇರಬಹುದು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಹೊಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿ ಎಂಬಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ಈ ನಿರ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರ್ಮಾತಿಗಳ ಜ್ಞಾನವಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸಂಕೇತಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನದ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆಯ ಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಎಂಬಂತೆ ಹಲವು ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ಅಂಶವನ್ನು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಮಾಹಿತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬಹುದು. ಜಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಗಳಿರಡನ್ನೂ ಪ್ರಭಾವಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸುರೂಪಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಣಗಳು, ವಿಮರ್ಶಕ ಜಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗಿಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಬೇಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮನ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯ ನಡುವೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅದು ಹೋತ್ತಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಭೂತ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಬೇಕಾದ ತರಗತಿ ಕೊಡಿದಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಲೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರೂಪಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯು ಸಹಕಾರ, ತಂಡ-ಹುರುಪು, ಶಿಸ್ತ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲಗಳಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ, ಈ ಕೌಶಲಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವಾಗ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮಾಜದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವಿಧ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಶಾಲೆಗೆ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಗಮನವನ್ನು ಯಾವುದು ಮುಖ್ಯಪೋ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಮಾನವಾದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಯಾವುದು ಪ್ರೇರಿಸುವುದೇ ಅಂಶವಾದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವಂತಹ ವಿಧಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವುದೇ ಆದರ

ଲକ୍ଷ୍ମୀବାଗିଦେ. ଅଦୁ ଶ୍ରୀ ହାଗୋ ଉତ୍ତାଦକତେଯନ୍ତୁ ମେଳେଷିଥୁତ୍ତିରେ. ସହଵତ୍ତି ଚଢ଼ିବେଳିକେଗଜନ୍ମୁ ଉତ୍ତମପଦିଥୁତ୍ତିରେ. ଉତ୍ତମ ସଂବନ୍ଧରେ ହାଗୋ ସମସ୍ୟା ପରିହାର ଗୁଣବନ୍ଧୁ ମେଲେତ୍ତାହିସୁତ୍ତିରେ. ଶାଲେଗଜୁ ସଂସ୍କୃତିଯନ୍ତୁ ମନ୍ଦିରଲୀପିକେଠାଙ୍କୁ ପରିକ୍ରମ ରଜନୀଯ ପ୍ରସ୍ତାଵନେଯନ୍ତୁ ମାତ୍ରମେ. ବିଭ୍ବୀ ବିଦ୍ୟାଧିକ୍ୟ ସାଂସ୍କୃତିକ ତିଳେବଳିକେଯ ମେଲେ ନିମାଣଳବାଗୁବ ପରିକ୍ରମାବୁ. ବିଦ୍ୟାଧିକଗଭୁ ତମ୍ଭୁଦେଇ ଜୀବନଦୋଂଦିଗେ ଅଦନ୍ତୁ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟିତାବଲ୍ଲରାଦ୍ଵାରିଂଦ, ହେଚ୍ଛୁ ପରିଣାମକାରି ଏଂଦୁ ସିଦ୍ଧବାଗୁତ୍ତିରେ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕರ ಪಾತ್ರ

ಬೋಧಿಸುವ ಮೌಲ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಕರು ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮೌಲ್ಯದ ಜಿಪ್ಪಾನ್ಯಾಸೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೋಧಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬದುಕಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರು ವ್ಯೇಜಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜಾಗೃತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೋಹಿಸುವುದಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗೃತವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಥನೀಯವೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅದನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಪಶ್ಚಿಮ್ಮತ್ತಾರ್ಥವಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬದಲಾದಂತೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಚೋಧನ ವಿಧಾನ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂತ್ರಗಳು, ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರ ಮನೋಭಾವಗಳು ಹಗೂ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರಗಳಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಶಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ ಹಗೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಾಠ ಹಾಗೂ ಪ್ರಭಾವವು ಈ ಮುಂದಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿ ಕೊಡತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಸಮೂಹ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು-ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ವಯಸ್ಸರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಪಡೆದಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಕಾಶ ಹೊಂದಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು, ಈಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉನ್ನತ ಮಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

గుణమట్టిద శీకొదిందాగి ఉత్తమ సంస్కృతియ ప్రసరణవాగువుదరింద సమాజదల్లి సంస్కృతియ తన్న స్థానవన్ను ఉళ్ళిసికొల్పలు సాధ్యవాగుత్తదే. ఒచ్చ వ్యక్తియు శీకొద హత్తిరక్ష బరువ బగెయన్న సంస్కృతియు బలవాగి ప్రభావిసుత్తదే, మత్తు ఒందు సమాజద సంస్కృతియు ఆ సమాజవు తన్న సదస్యరిగే హేగే శీకొ నీడుతదే ఎంబుదన్న నిఱణయిసుతదే.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

1. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.5.4. ಪಾರಾಂಶ್ಮೋಣಿ

- සංස්ක්ති පදධ අධ්‍ය - සංස්ක්තියේ දරේ සීවනවනු නය්‍යෙහි එක්ස්ත්‍රේම් රිඛිගලු ටැංචර්. සන්න බංධු නිධිස්සු ගුණපින තාක්ෂණ, ද්‍රව්‍ය, පාකපද්ධිත්, සාමාජි ප්‍රභාශන්, සංගිෂ්‍රීත්, තාක්ෂණ කළේගලන්නො ගුරුත්ව තාක්ෂණ ස්ථානවේ සංස්ක්ති. ප්‍රධාන යාර්ථික මූල්‍ය තෝරාගැනීම්.

- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು – ಆರ್. ಲೀಟನ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಪೀಠಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳು – ಅದು ಚಲನಶೀಲವಾಗಿದೆ. ಅದು ಮಾನವ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಅಳೆಯಲಾಗದು.
- ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕವಲ್ಲದ್ದು ಇವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಧಗಳು.
- ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರ – ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜನರ ನಡವಳಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವು ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಾಧನವಾಗಬಲ್ಲದು.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ – ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಕ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗೆಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

1.5.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.5.3.1 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.5.3.2 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

1.5.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂದರೇನು?
2. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ.

1.5.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. Yadawada S. B. (2009). Education in emerging India. VidhaynidhiPrakashana, Gadag.
2. Ramachandraiah B. R. (2017). Knowledge and curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
3. Shivakumar S. K. Knowledge and curriculum
4. Obalesh Gatti R. (2007). Education in India and current problems. VidhaynidhiPrakashana, Gadag.
5. Mrunalini T. (2017). Curriculum development. Neelkamal Publications Pvt. Ltd., Hyderabad
6. www.psychologytoday.com Culture
7. <https://www.tllg.unisa.edu.au> Culture

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 1 : ಜಾಣ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯುವಿಕೆ

ಫಳಕ 6: ಜಾಣವನ್ನು ಕುರಿತ ಪ್ರತಿಫಲನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ: ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್, ಅರವಿಂದರು ಮತ್ತು ಜೆ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ಫಳಕದ ರಚನೆ

- 1.6.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 1.6.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 1.6.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 1.6.3.1. ಜಾಣ, ಪತ್ರಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1
- 1.6.3.2. ಜಾಣ, ಪತ್ರಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2
- 1.6.3.3. ಜಾಣ, ಪತ್ರಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಅರವಿಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3
- 1.6.3.4. ಜಾಣ, ಪತ್ರಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 4
- 1.6.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 1.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 – ಉತ್ತರಗಳು
- 1.6.6. ಫಳಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 1.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1.6.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಳಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಿಕೆಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಜಾಣದ ಕುರಿತು ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು;
- ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಅರವಿಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
ಮತ್ತು
- ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೇತ್ತದ ಕುರಿತು ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವರು.

1.6.2. ಪೀಠಿಕೆ

ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಚಿಂತಕರು ಹಾಗೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಶೈವ ಪಾಶಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರ ಜೊತೆಗೇ, ಭಾರತವೂ ಸಹ ಕಳೆದ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡಿದೆ. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್, ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ ಫೋರ್ಡ್, ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಮುಂತಾದವರು ಗಮನಾರ್ಹರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನಮಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರಲ್ಲಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್, ಅರವಿಂದರು, ಹಾಗೂ ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಇವರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಕುರಿತು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

1.6.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

1.6.3.1. ಜಾನ್ನ, ಪರ್ಕ್‌ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಶಿಕ್ಷಣ - ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

“ಮಗು, ಮನುಷ್ಯ, ದೇಹ, ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಜೀತನ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಶ್ವತ್ತಮಾದುದನ್ನು ಸರ್ವತೋಮುಖವಾಗಿ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ”. ಸಾಕ್ಷರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಶಿಕ್ಷಣವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನನ್ನು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಂತನಾದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಪರ್ಕ್‌ಕ್ರಮ

ಗಾಂಧಿಯವರು ಪರ್ಕ್‌ಕ್ರಮದ ಒಂದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರುಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಗುವಿನ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ದೇಶ, ನಮ್ಮ ಜನ, ನಮ್ಮ ಜೀವನ, ನಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರಕಾಗಿ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಒತ್ತುಕೊಡಬೇಕು. ಪರ್ಕ್‌ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಅಂದರೆ, ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಹತ್ವವಿರುತ್ತದೆ. ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಜಾನ್ನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೂ ಸಹ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಿರಬೇಕು.

ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ

ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಬಂಧಿ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲೋಸ್ಕರ, ಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದ ಮುಂದೆ 1937ರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಾರ್ಥಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅದು ‘ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ’ ಎಂದೂ ಪ್ರಚುರವಾಗಿದೆ.

ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರ ‘ಒಂದು ಸ್ವದೇಶಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮಾತ್ರ ಭಾರತೀಯರ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬಲ್ಲದ್ದು’ ಎಂಬ ದೃಢ ನಂಬಿಕೆಯ ಫಲವೇ ಈ ಯೋಜನೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಚಿಂತಕರೂ ವ್ಯವಹಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತೀಯವೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ನೂತನ ವಿನ್ಯಾಸವು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿದುದು. ಒಂದು ಮಗುವು ತಾನು ಗಳಿಸಿದ ಜಾನ್ನ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ, ಅಂದರೆ ಜೀವನದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವ್ಯವಹಾರದ ಕಡೆಗೆ, ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವಂತಹುದು. ಅಹಿಂಸಾ ಪಂಥ, ಮಾದರಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ಜೀವನಗಳೇ ಅದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳು. ಗಾಂಧಿಜಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ,

ಸುದೃಢವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಆಯಾ ಮಣಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆಯು ಬರಿ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಅದು ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗೂ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿತ್ತು.

ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕುಶಲಕಲೆ ಅಥವಾ ಕೈಕೆಲಸ, ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ಗಂಡು ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬಿಗೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸಹಸಂಬಂಧವೇ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಗಳಾದ ಭಾಷೆ, ಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕುಶಲಕರ್ಮಕ್ಕೆ, ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಮನುವನ ಭೌತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಬೋಧಿಸುವುದು ಬೋಧನಾ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು.

ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಭಾರತೀಯವಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು, ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಬೀಳಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಹೊಂದುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಏಳು ವರ್ಣಗಳವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು;
- ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾಧ್ಯಮವು ಮಾತೃಭಾಷೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು;
- ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವುದು ಹಾಗೂ ಗಳಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವುದು ಎಂಬ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದು;
- ಶಿಕ್ಷಣವು ತಕ್ಷ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿರಬೇಕು; ಮತ್ತು
- ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕುಶಲಕರ್ಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನೇರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯದ ಸುತ್ತ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.6.3.2. ಜ್ಞಾನ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಟಾಗೋರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್ ಅವರು ಗುರುದೇವ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮನರೂತಾನಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾದಿಯೂ ಮಾನವತಾವಾದಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳ ಬಂಧನದಿಂದ ಮೇಲೆತ್ತಿ, ಬಾಹ್ಯ ವಸ್ತುಗಳದ್ದಲ್ಲದ ಆದರೆ ಆಂತರಿಕ ಜ್ಯೋತಿಯ, ಅಧಿಕಾರದ್ದಲ್ಲದ ಆದರೆ ಪ್ರೀತಿಯ, ತನ್ನದನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅದಕ್ಕೊಂಡು ಅಥವ ಕೊಡುವಂತಹ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೀಡುವ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಸ್ತೋವನ್ನು ಕಾಣಲು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಮರ್ಪಣಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಟಾಗೋರ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಯಾವುದು ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದೋ ಅದೇ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ

ಟಾಗೋರ್ ಅವರು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ತೋತ್ರಗಾಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಹಾಗೂ ಸಮೂಹ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು. ಮಗುವು ನೇರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ, ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸಿದರು.

ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿರಬಾರದು, ಬದಲಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳೊಂದಿಗೆ ರಚಿಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿರಬೇಕು. ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಭೌತಿಕ, ಚೌಧಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸ್ನೇಹಿತ, ಸೌಂದರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಮಗುವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವಂತಹ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಾರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಜೀವನವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಜೀವನವೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವಾಗಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ, ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಇತರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು, ಗಣರಾಜ್ಯ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಆರೋಗ್ಯಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕೃಷಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ಸ್ನೇಹ, ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರ - ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಕುಶಲಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿಯೂ ಇರಿಸಬೇಕು.

ಟಾಗೋರ್ ಅವರು ಪ್ರಕೃತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಡುವೆ ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ನೃತ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಸಮರ್ಪಾಲನವನ್ನು ತರಲು ಬಯಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನಶೀಲತೆಗೆ ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಂದು ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೋಳಿದರು. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು, ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಮರ್ಶಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಅವರು ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಅವರು ನೇರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು, ಅದರ ಲಾಭದಾಯಕ ಅಧ್ಯವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಅದರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಟಾಗೋರರು ಒಂದು ಪರಿಮಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಾರ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರು.

ಟಾಗೋರ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಶಾಂತಿನಿಕೇತನವೆಂದು ಹೆಸರಾದ ಅವರೇ ಆರಂಭಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಕಾಣಬಹುದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಸಂತೋಷ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಶಾಂತಿ, ಅನುಕಂಪ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯದ ಘನತೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯ ಪರಿಸರವಿತ್ತು. ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮರಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರವೇಶವು ಬಾಲಕಿಯರಿಗೂ, ಬಾಲಕರಿಗೂ ಮುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೇ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ನೇಹ, ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಪರ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, 'ಶಾಲೆಯಾಗಿದ್ದ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನವು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಬ್ಬು 'ವಿಶ್ವ ಭಾರತಿ' ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಮನನಾರ್ಥಕರಣ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದೀಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ಈಗ ಶಾಂತಿನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ, ಯುವಜನ ಶಿಕ್ಷಣ, ಗ್ರಾಮ ವಿಕಾಸ, ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕರಕುಶಲಕಲೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡುವಂತಹ ಶ್ರೀನಿಕೇತನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ಹೀಗೆ ಎರಡು ಆವರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ಟಾಗೋರ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.6.3.3. ಜ್ಞಾನ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಅರವಿಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ – ಅರವಿಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ನೈಜ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ನಿಜವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬರೀ ಯಂತ್ರ-ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುವಾಗಬಾರದು, ಬದಲಿಗೆ ಮಾನವ ಜೀವಿಯ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯಗಳ ಶಕ್ತಿಯ ನಿಜವಾದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಥವಾ ಜೀವಂತ ಆರೋಹಣವಾಗಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಮನುವನ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಆತ್ಮ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹದು ಎಂದರ್ಥ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಬರೀ ಮಾಹಿತಿ ಗಳಿಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಬೋಧನೆಯಾಗಲೀ, ಸೂಚನೆಯಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಒಂದು ಮನುವು ತನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ತಕ್ಷಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವುದು ಎಂದರ್ಥ. ಮೋಷಕರು ಮನುವಿಗೆ ಅದರ ಆಶೆ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಷಂತ ಬೆಳೆದು, ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ನಿಜವಾದ ಹಾಗೂ ಜೀವಂತವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿನಾಸಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ, ಮಾನವ – ಅವನ ಅನನ್ಯತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವಮಾನವತೆ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಒಂದು ಮನುವು ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಮುಕ್ತ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅರವಿಂದರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕತೆಯ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಯೊಳಗೆ, ಒಬ್ಬ ಅತಿಮಾನುಷ ಜೀವಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ರೀತಿಯ ಹೊಸ ಜೀವಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ತುಂಬಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದರು.

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಕುರುಡು, ಮೂರಾರ್ಗ್ರಹಣೀಡಿತ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಹಾಗೂ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಳಹದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಚನೆಗೆ ಅವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟರು –

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಮನುವಿಗೆ ಆಸ್ತಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು;
- ಅದು, ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಂತಹ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು;
- ಅದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕಡೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು
- ಅದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ, ಅರವಿಂದರು ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದರು.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ

ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಪ್ರೆಂಚ್, ಸಾಹಿತ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೀತಿಹಾಸ, ಕಲೆ, ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಲೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ

ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ

ಮಾತೃಭಾಷೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಪ್ರೆಂಚ್, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅಂಕಗಣಿತ, ಕಲೆ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಅಧ್ಯಯನ

ಉದ್ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ

ಕಲೆ, ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಲೆ, ಫಾಯಾಚಿತ್ರಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪಕಲೆ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಶುಶ್ಲಾಷ್ಟರಿಕ ವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಯಂತ್ರ-ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ಅರವಿಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ,

- ಮಗುವಿನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ;
- ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಜಾನ್ವೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸುವುದು; ಮತ್ತು
- ತಾರ್ಕಿಕ ಮನೋಭಾವ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರವಿಂದರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದರು ನಮಗೆಲ್ಲಿರಿಗೂ ನೇರವಾಗಿ ಅನುಭವವೇದ್ಯವಾಗದಿರುವ ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಆಳದಲ್ಲಿನ ಮಾನವ ಜ್ಞಾನದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಅವರು ಜ್ಞಾನದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿದರು.

1. ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ - ತನ್ನದೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನ. ವೇದಗಳು ಹಾಗೂ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಮುಖ ಸಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
2. ನಿಕಟ ಹಾಗೂ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾದ ಜ್ಞಾನ (ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನ) - ತನ್ನದೇ ಅಂತರಂಗದ ಸ್ಥಿರಗಳನ್ನು ಅವುಗಳೊಡನೆಯೇ ಇದ್ದು ಅರಿಯುವುದು.
3. ಬೇರೆಯಾದ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾದ ಜ್ಞಾನ - ತನ್ನದೇ ವಾನಸಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ನೋಡುವುದು.
4. ಪರೋಕ್ಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾದ ಬೇರೆಯಾದ ಜ್ಞಾನ (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ) - ಹೊರ ಪ್ರಪಂಚದ ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಾಧಾರಿತ, ರಚಿತವಾದ ಜ್ಞಾನ.

ಆರೋವಿಲ್ಲೆ ಎಂಬುದು ಅರವಿಂದರ ದರ್ಶನದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದು ತಮಿಳನಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಡಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅರವಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ. ಅದು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಒಂದು ನಗರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಮಾನವತೆಯ ಇತ್ತೀಚ್ಚೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಹಾಗೂ ಜನರನ್ನು ಕರ್ಮಯೋಗಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಇವು ಅದರ ಗುರಿಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ/ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು - ಇದೇ ಅವರವರ ಸಾಧನೆ.

ಆರೋವಿಲ್ಲೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀ ಮರುಪರು ತಮ್ಮ ರಾಜನ್ಯತೆಗಳನ್ನು

ಮರೆತು ಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವಿಶಾಲತರವಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. 120 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿವೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಶರೀರದ ಚ್ಯಾಲೆನ್ಜ್ ನಿಜವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಧನ ಎಂದು ಅರವಿಂದರು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

1. ಜಾಣ ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅರವಿಂದರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.6.3.4. ಜಾಣ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರು ವಿಶ್ವಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿಂತಕರು ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಗೌರವಿಲ್ಪಿಯಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ವಾಗ್ನಿಗಳು, ಲೇಖಕರು ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರೂ ಆಗಿದ್ದರು.

ಶಿಕ್ಷಣ

ಒವರ್ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ, ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂತರಾಳದ ಕಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ತಳಹದಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನೋಡಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಇಡೀ ಜೀವನಕ್ಕೇ ಒಂದು ತಯಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಶಿಕ್ಷಣವು, ಅದರ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಬುಧನೂ ಮುಕ್ತನೂ ಆಗಲು, ತನ್ನಲ್ಲಿನ ತ್ರೈತಿ ಹಾಗೂ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಬುಗಿ ವಿಕಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೋ ಮಾದರಿಯ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಗುವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿ ಹಾಕಲೋಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು, ಬದುಕಲು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಯಾರನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ,

ಜಾಣದ ಕುರಿತು ಜಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಜಾಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ,

- ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಬೇರೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಜಾಣಗಳಿಂದಲೇ ಚಿಂತನೆಯು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಕಲಿಕೆಯಿಂದರೆ ಜಾಣದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲ. ಕ್ಷಣದಿಂದ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಜಲನೆಯೇ ಕಲಿಕೆ.
- ತ್ರೈತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಾಣದ ಗಳಿಕೆಯು ಗೊಂದಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ-ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ‘ನಾನು’ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ವಿವೇಕದ ಆರಂಭ. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಣವು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕುರುಡನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೀವು ಅ ಜಾಣದ ಪರಿಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಿ ಮತ್ತು ಜಲಿಸುತ್ತಿರಿ. ಕಲಿಕೆಯಿಂಬುದು ಸ್ಕ್ರಿಯವಾದ ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಜಾಣವು ಭಾತಕಾಲದ್ದು.

ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ವೈಚಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ, ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಧಿಕ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ಮೂರು ವಿಧ. ವೈಚಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವು ವಂಶವಾಹಿವಿಜ್ಞಾನ, ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೋಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಬರುವಂತಹುದು; ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಜ್ಞಾನವು ವೈಚಿಗತ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಬರುವಂತಹುದು; ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಧಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಮಾರ್ವಜರು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬರುವಂತಹುದು. ಬುದ್ಧಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು ಯಾವುದೇ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪಂಥವನ್ನಾಗಲೀ ಧರ್ಮವನ್ನಾಗಲೀ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಅತ್ಯಂತ ನಿಖಿರತೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಧ್ಯಾನಮಯವಾದ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಗುಣವನ್ನು ತರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ಸಮಗ್ರ ಕಲಿಕೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಪ್ರಧಾನ ಕೊಡುಗೆ.

ಸಮಗ್ರ ಕಲಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳು –

- ಅಖಿಂಡ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುವುದು;
- ಮಾರ್ವ-ಸಿದ್ಧ ಯೋಚನೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಮಾನವ ಜೀವಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ;
- ಪರಿಸರದ ಕುರಿತ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ;
- ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ;
- ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;
- ಆತ್ಮ-ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು; ಮತ್ತು
- ವೈಚಿಯ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ವೈವಸ್ಥಿಯೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ವೈವಸ್ಥಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಡಲಾರದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 4

1.ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.6.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಆದರ್ಶವಾದಿಯೂ ಹಾಗೂ ವೈವಹಾರ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಶಿಕ್ಷಣ ವೈವಸ್ಥಿಯೂ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿಯೂ ವೈವಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತೀಯವೇ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಬುನಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಗೂ ಭಾರತೀಯ ನಾಗರೀಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಾಧಿಕಿಕ ಕುಶಲಕಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಿದರು.
- ಟಾಗೋರ್ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಪ್ರಕೃತಿವಾದಿಯೂ, ಮಾನವತಾವಾದಿಯೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು, ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಾದ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು.

- ಅರವಿಂದರ ಪ್ರಕಾರ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಜಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತರಬೇತು ಮಾಡುವ ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿದೆ. ಅವಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಮಗ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಇವುಗಳು ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಗಳು. ತನ್ನದೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನ, ನಿರ್ಭಾವ ಹಾಗೂ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾದ ಜ್ಞಾನ, ಬೇರೆಯಾದ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾದ ಜ್ಞಾನ (ಆಂತರಿಕ ದೃಷ್ಟಿ), ಪರೋಕ್ಷ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾದ ಬೇರೆಯಾದ ಜ್ಞಾನ (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನ) ಎಂಬುದಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದರು.
- ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರು, ಮಾನವ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳ ಕುರಿತ ಅಶ್ವಿಂತ ನಿರ್ವಿರತೆಯಿಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿಮಯವಾದ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾದ ಗುಣವನ್ನು ತರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

1.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.6.3.1 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.6.3.2 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.6.3.3 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 4

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 1.6.3.4 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

1.6.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ, ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ್, ಅರವಿಂದರು, ಮತ್ತು ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

1.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. Oblesh Gatti R. (2007). Education in India and Current Problems. Vidhyanidhi Prakashana, Gadag.
2. Yadawada S. B. (2009). Education in Emerging India. Vidhyanidhi Prakashana, Gadag.
3. www.tetsuccesskey.com Krishnamoorti J. Views on Education
4. Shivakumar S. K. (2016). Knowledge and curriculum. Vismaya Prakashana, Mysore.
5. Ramachandraiah B. R. (2017). Knowledge and curriculum. Vismaya Prakashana, Mysore.
6. Mathis Correlissen. A reflection based on the works of Sri Aurobindo.
7. www.schoolofeducators.com Aurobindo's vision on education
8. www.preservearticles.com Gandhiji

9. <https://www.shareyouressays.com>
Contribution of Rabindranath Tagore in the field of education.
7. www.schoolofeducators.com Aurobindo's vision on education
8. www.preservearticles.com Gandhiji
9. <https://www.shareyouressays.com>
Contribution of Rabindranath Tagore in the field of education.

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 2: ಜಾಳನದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ

ಘಟಕ 1: ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಘಟಕದ ಸ್ವರೂಪ

- 2.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 2.1.2. ಓರ್ಮಿಕೆ
- 2.1.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 2.1.3.1. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಥವ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1
  - 2.1.3.2. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಧಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2
- 2.1.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 2.1.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1 ಮತ್ತು 2
- 2.1.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 2.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

2.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಿತರು ಕೇಳಿಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಾಗುವರು

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾ ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು

2.1.2. ಓರ್ಮಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಂಶ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ‘ಒಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ’ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ವಿಷಯಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅಧ್ಯ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ವಿವಿಧಶಾಲೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

2.1.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.1.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಶಾಲೆಯು ಸಂಘಟಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಯೋಜಿತ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಜಾಖ್ಯಾತೀಗಳ ಹರಿತಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಪಡೆಯುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಇದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀವನವು ಬಹಳ ಸರಳವಾಗಿತ್ತು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಸಮಾಜದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮಿಶನಾಗಿದ್ದವು, ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದರೆ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಬೋಧನೆ ಎಂದಷ್ಟೇ ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.

ಆಧುನಿಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಗುಂಪು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲ ವಿಶಾಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಶಾಲೆಯ ಹೋರಗೆ ಕೊಡಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳಿಗೆ, ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರೆ, ಅವು ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಅವು ಯೋಜಿತವಾಗಿ, ಸಂಘಟಿತವಾಗಿದ್ದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕಕ್ಕಿಂತ, ವಿಷಯಗಳಿಗಿಂತ, ಒಂದು ಒಟ್ಟು ಹೋಸ್ಟಿಂಗ್‌ಇಂತ ಮಿಗಿಲಾದುದು, ವಿಶಾಲವಾದುದು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಂಪುಟಿತ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥ

ಸಂಪುಟಿತ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶದೇಂದೆ ಸಾಗುವುದನ್ನು ಗುರಿಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆ. ಇದು ಕೇವಲ ತರಗತಿಯೋಳಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ, ಕಲಿಕಾ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪುವ ಒಂದು ಸಾಧನವಷ್ಟೆ.

- ಇದು ತರಗತಿಗಳೋಳಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತ.
- ಇದು ವಿಷಯದ ಬೋಧನೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಮತ್ತು ಪದವಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಕೇವಲ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಒವ್ರೆ ಪಿದ್ಯಾರ್ಥ ಶಾಲೆಯಿಂದ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

- ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನಾತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದರಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಮನುವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಮುಂದಾರೋಜನೆ ಉಳಿದ್ದಾಗಿದೆ.
- ಇದು ಮನುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು

“ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಶಾಲೆಯ ನಿರ್ದೇಶನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.” – ರೋನಾಲ್ಡ್ ಸಿ

“ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು, ಯಾವುದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೌಶಲ್ಯ, ಆದರ್ಶಗಳು ಮತ್ತು ಬದ್ಧತೆ, ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಅದು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.” – ಕಿಂಬಲ್ ವೈಲ್

“ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಆಯಾ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾಯೋಜಕರ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಗುಣವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.” – ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಎ ಮತ್ತು ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಇ

“ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕಲಿಯುವ ಶಾಲೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದದಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪಡೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.” – ಬಳ್ಳಂಡ್ ಎನ್ಸೈಕ್ಲೋಪೀಡಿಯ ಆಫ್ ಎಜುಕೇಷನ್

“ಪಠ್ಯಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಓರ್ವ ಕಲಾವಿದ(ಶಿಕ್ಷಕ)ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧಿಯೋ(ಶಾಲೆ)ದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಾದರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತನ್ನ ಒಟ್ಟು ಸಾಮಧ್ಯದಿಂದ ಎರಕಹೊಯ್ದ ಪದಾರ್ಥ(ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ).” – ಕನ್ನಿಂಗ್ ಹಾಮ್

ಹೀಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಬೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅಧ್ಯೋತ್ಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಬಳನೋಟವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಧಾನಗಳು

ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅದರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು

1. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಧಿವಾ ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಇದು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಉಳಿ, ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ ಬಗೆ. ಇದು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವಧಿಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ ಕಲಿಕಾ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಷ್ಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗಂತಲೂ ಮನುವನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಗಮನ ಹೆಚ್ಚು.

2. ಚಟುವಟಿಕೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ವಿಷಯವನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಜಾಷ್ಣವನ್ನು ಆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ

ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ತರಹದ ಜಾನ್‌ನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಒಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಅನುಭವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಯಾವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶ್ರೀಮಂತ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಜಾನ್‌ನ, ಕೌಶಲ, ಮನೋಭಾವ, ಮತ್ತು ಪ್ರಶಂಸನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆಯೋ ಆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಭವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅನುಭವವು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಂತಹದು. ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಪೂರ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾವರಣವಾಗಬೇಕು.

4. ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಡ್ಯಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗದ ಅರ್ಥವಾ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳ ವಿಂಗಡಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದು ಯಾವುದೇ ತೆರನಾದ ಲಿಂಗ ಅರ್ಥವಾ ಕ್ಷಮತೆಯ ಭೇದವನ್ನು ಗಳಿಸದೆ, ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾನ್‌ನ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು

5. ಮೂಲಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿರುವ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ದೃಷ್ಟಿಕ ಪರಿಸರ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು
- ಕುಶಲಕಲೆ

ಶಾಲಾಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಕ್ಕತೆಯನ್ನು ನೀಡಲು, ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಧ್ಯ್ಯಾಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

6. ಸಮಾಜಪರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ/ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾಠಕ್ರಮ

ಕೋರ್ಸ್‌ಎಂಬ ತಜ್ಞನು (1981) ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು “ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ಕುಟುಂಬ, ಸಮವಯಸ್ಕರ ಗುಂಪು, ಚರ್ಚೆಗಳು, ವೃತ್ತಿಗಳು, ಮಾಡ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕರಣದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಹಿಡಿದಾದ, ಸದಾ ಚಾಲ್ತಿಯಲಿರುವ, ಹೊಪಚಾರಿಕವಲ್ಲದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಇದು ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ನಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಡನ್ನೂ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

7. ಅಡಗು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಶಾಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೋಧಿಸದ ಆದರೆ ಶಾಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಡೆವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯಲು ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಲ ಧನಾತ್ಮಕವೂ ಮಣಾತ್ಮಕವೂ ಆಗಿರಬಹುದು.

8. ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ

ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವವನ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳನುಗೂಣವಾಗಿ ಆಗಿನ ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಕೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕೋಲ್ - 2

ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರದಿಂದ ಮಾತ್ರಿಗೊಳಿಸಿ.

1. ಸಾಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ _____
2. ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಉದ್ದೇಶ _____ → _____ ಮತ್ತು _____
3. ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಮಾಣ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಫಲ _____
4. ವೂಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಾಯಾನಿಸಲು ವೂಲತ್ವಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು _____

2.1.4. ಸಾರಾಂಶಮೋಣಿ

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಸಂಕಳಿತವಾಗಿ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ತರಗತಿಗಳಿಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಕೇವಲ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ವಿಶಾಲವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ಎರಡೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅದು ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ, ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಿತ, ಕಲಕಾ ಕೇಂದ್ರಿತ, ಅನುಭವ ಕೇಂದ್ರಿತ, ಸಮಾಜ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

2.1.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕೋಲ್ಲು ಉತ್ತರಗಳು -1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೋಳ್ಳಿ-1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 2.1.3.1 ಗಮನಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೋಳ್ಳಿ-2

1-ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ 2-ಜಾನ್, ಕೌಶಲ್ಯ, ನಿಲುವು, ಮನೋಭಾವ 3-ಅನುಭವ 4-ಮೂಲ ಶೈಕ್ಷಣಿ

2.1.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. www.quora.comCurriculum -Education
2. Aggarwal, J. C. (2006).Teacher and Education in a Developing Society.
3. Vikas Publishing House Pvt. Ltd., New Delhi.
4. Mrunalini T. Curriculum Development. Neelkamal Publications Pvt. Ltd., Hyderabad.
5. Shivakumar S.K. (2016). Knowledge and Curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
6. Ramachandraiah B. R. (2017). Knowledge and Curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
7. Safaya-Shaida (2011). Modern Theory and Principles of Education.
8. Dhanpatraj Publishing Co., New Delhi.
9. <https://thesecondprinciple.com> Types of Curriculum.

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 2: ಜಾಳನದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ

ಫಳಕ 2: ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು : ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ,
ಅನುಭವವಾದಿಗಳ, ಮರು ಪರಿಕಲ್ಪನವಾದಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಮಾಜೋ-
ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು

ಫಳಕದ ರಚನೆ

- 2.2.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 2.2.2. ಹೀರಿಕೆ
- 2.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 2.2.3.1 ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು – ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ–1
  - 2.2.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು – ಅನುಭವವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ–2
  - 2.2.3.3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು – ಮರು ಪರಿಕಲ್ಪನವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ–3
  - 2.2.3.3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು – ಸಮಾಜೋ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ–4
- 2.2.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 2.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4
- 2.2.6. ಫಳಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 2.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

2.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಳಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಾಗುವರು

- ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಅನುಭವವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಮರು ಪರಿಕಲ್ಪನವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಸಮಾಜೋ ರಚನಾತ್ಮಕ ವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು

2.1.1. ಪೀಠಿಕೆ

ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪರ್ವತಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಜ್ಞರು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರ್ವತಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು, ಅವುಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಪರ್ವತಮಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು? ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿವೆ. ಅಂದರೆ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸಿರುವ ಕಾರಣ ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಈ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ನೋಟಗಳ ಪರಿಚಯ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಅರಿವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ವತಮದ ಸ್ವರೂಪವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

2.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.2.3.1. ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು – ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನೇ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದರ್ಶಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದೇ ಪರ್ವತಮ. ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಾಂಶಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂಘಟಿತವಾದ ಅರಿವಿನ ಸಂಚಿತ ಪರಂಪರೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳು ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅಗ್ರಾಪಕರು, ಪರ್ವತಮ ರೂಪಿಸುವವರು, ಪರ್ವತಮದ ಆಧಾರಗಳು, ವಿಷಯಗಳ ಸಂಘಟನೆ, ವಿನ್ಯಾಸ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಮಾಜದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಅಂಶಗಳು, ರೂಢಿಗಳು, ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಲ್ವೆ ಟೈಲರ್ ಮತ್ತು ಹಿಲ್ಡ್ ಟಾಬಾ ಇವರುಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಿಂದ ಸುಮಾರು 50ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪರ್ವತಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು. ಇವರು ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಜನಸಮೂತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದು ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಶಾಲಾಸೀಮಿತವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ಕಂಡಿತಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೊರತಾದ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ವಿಷೇಷವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದರ ಒಟ್ಟು ದೃಷ್ಟಿ ಸೀಮಿತವಾಯಿತು.

ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತೋರಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ರವಾನಿಸುವ ಕಡೆಗೆ ವಾಲಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ವಯಸ್ಸರು ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ, ಸಂಚಿತ ಅರಿವು, ಕೌಶಲಗಳು, ಸಮಾಜನೀತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದೇ ಪರ್ವತಮದ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಸಮಾಜದ ಒಳಗಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದುದಾಗಿರದೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಒದಗಿಸಿದುದಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳು ವಿಧೇಯರಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಪರಮಸತ್ಯವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮೊದಲೇ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ ಅರಿವನ್ನು ರವಾನೆಮಾಡುವ ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು

ಬೋಧಿಸುವ ಸಾರ್ಥಕಗಳು ಎಂಬ ಪರಿಗಣನೆ ಇತ್ತು. ಅವರು ಶಿಸ್ತಿನ ಸಿಪಾಯಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಯಂಗಳು ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ಬಲಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಿದುಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರ್ಥವಾದಿಗಳ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾದಿಗಳ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನೂ ಆಧರಿಸಿದುದು.

ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾದವು ಮರಾಠನವಾದ ತತ್ವಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಂದು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ವಿವೇಚನಾ ಪ್ರಪಂಚ ಮತ್ತು ಪರಮಾತ್ಮೆ ಇವು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ ವಿಷಯಗಳು, ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ಶಾಲೆಗಳ ಗುರಿ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿಗಳನ್ನು ಉನ್ನತಿಕರಿಸಿ ವಿವೇಚನಾಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಗತ್ಯವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಬುದ್ಧಿಪ್ರಪಂಚವೇ ವಾಸ್ತವ, ವಿಚಾರಗಳ ಸ್ಥಿರತೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವಿದೆ, ವ್ಯೇಚಾರಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳಿಯತನವಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಚೌಧಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಚುರುಕುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚೌಧಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮನಾದ ಮೂಲವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಾಲೆ ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಿರ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮನಾದುದು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳು

ಅಭ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ತಾತ್ಕಾಳಿಕ ವಿಚಾರಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪ್ರಯೋಗವೇ ವಿನಾ ತಾತ್ಕಾಳಿಕವಾದುದ್ದಲ್ಲ.

ತರಗತಿ

ತರಗತಿಗಳು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ವರ್ಯೋಮಾನದ ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಸಮಾನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವ್ಯಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾಪಕರು

ಇವರು ಸಮಾಜದ ಆದರ್ಶಪಾತ್ರಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತರಾದವರು. ಇವರ ನಡೆವಳಿಕೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ವಿಷಯಜ್ಞಾನ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೆ ಪರಿಣಾಮವಾರಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂತೆ ವರ್ತಿಸಿ, ಕಲೆಸಿದುದನ್ನು ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಿಸ್ತಿನ ವಿಷಯಗಳಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ವಿಚಾರಗಳು, ಮೂಲಭೂತ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ, ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಬೋಧನಾ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅಂಶಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಹಚ್ಚಿನ ಅಂತರ ಶ್ರೀಯೆಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿನ ಪೆಲ್ಮೆತ್ತಾಹ, ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ನಡುವಿನ ಚಚೆಗೂ ಆಸ್ವದವಿಲ್ಲ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಇದು ಬೋಧನೆಗೆ ಮೊದಲು ಕಂಡುಕೊಂಡವಾಗಿದ್ದು, ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದೂ ಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದೂ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚೋಧನೆ

ಹೇಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ ಏನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಪೂರ್ವನಿಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯ ಅನ್ವಯವಷ್ಟೇ ಬೋಧನೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಳವಡಿಕೆಯು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದುದು. ಬೋಧನೆ 'ಬಿಡಿಯಿಂದ ಇಡಿಯ ಕಡೆಗೆ', ಬಾಯಿಪಾಠ, ಓದುವಿಕೆ, ಮೌಲಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೌಶಲಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ. ನೇರ ಬೋಧನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ. ಮಕ್ಕಳು ಕೇಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಾಧಿತವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.

ಗುಣಗಳು

- ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ಮೂಲವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ;
- ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಕಟ್ಟಾಗಿ ಯೋಜಿತವಾದ ತರಗತಿಗಳು, ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ;
- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೇಗನೆ ಕಲಿಯಿವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ;
- ಪತ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ;
- ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ/ಬೋಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ; ಮತ್ತು
- ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ.

ಮಿತಿಗಳು

- ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ;
- ಪತ್ರಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯ, ಆಸಕ್ತಿ, ಅನುಭವಗಳ ಗಣನೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕಾಣುವುದು ಕಷ್ಟ;
- ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾದ ನಮ್ಮತೆ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಗ್ರಹಿಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು;
- ಹೊರಗಿನ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆ;
- ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಬೆಂತನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ;
- ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ;
- ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಲಂಬನೆ;
- ಪತ್ರಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಭಾಗವಹಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ್ದು; ಮತ್ತು
- ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬೇಳವಣಿಗೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ‘✓’ ಗುರುತಿಸಿದಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲಾದುದನ್ನು ‘X’ ಗುರುತಿಸಿದಲೂ ಸೂಚಿಸಿ.

1. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನೇ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು.
2. ರಾಲ್ವ್ ಟ್ರೈಲರ್ ಮತ್ತು ಜೀನ್ ಪಿಯಾಷೆ ಇವರುಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು
3. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತೋರಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ
4. ಸಮಾಜನೀತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದೇ ಪಶ್ಚಕ್ರಮದ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಗುರಿ
5. ನಮ್ಮ ಮಿದಳು ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂದ ಬಲಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸ್ವಾಯಂಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು

2.2.3.2. ಪಶ್ಚಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಅನುಭವವಾದಿಗಳ (Empiricist) ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಜಾನ್ ಲಾಕ್, ಜಾರ್ಕ್‌ ಬಕ್‌ಲೆ, ಡೇವಿಡ್ ಹ್ಯಾಮ್ ಮೊದಲಾದವರು ಅನುಭವವಾದಿಗಳು. ಇವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರು. ಶಾಲಾ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಗೆ ಇದರ ಖಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಪಶ್ಚಕ್ರಮವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕುರಿತೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರಿವು, ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಇವರ ವಾದ.

ಅನುಭವವಾದಿಗಳ ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ವಿಚಾರಗಳು

- ಇವರು ಶಾಲಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳಿಗಂತಹ ಚೆಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟರು.
- ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಕಲಿಯುವುದೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ.
- ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಅರಿವು ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೇ ರೂಪಗೊಂಡುದು, ಹಾಗಾಗಿ ಜನ್ಮಜಾತ ಅರಿವು ಎಂಬುದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.
- ಅರಿವಿನ ಕೆಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ಇವರು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಣಿತ ಅಥವಾ ನೈತಿಕತೆಯ ಅರಿವು;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳೇ ಪಶ್ಚಕ್ರಮದ ಗಮನವಾಗಬೇಕು;
- ಮಾನವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಅನ್ವಯ, ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತನ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪಶ್ಚಕ್ರಮವು ಒಳಗೊಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವು ಅನುಭವಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಮೂಡಿದವಾಗಿರಬೇಕು;
- ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತಗಳೂ ಅವುಗಳದೇ ಆದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಸಂಬಂಧಗಳು, ನಿಯಮಗಳ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನ ಎಂದರೆ ಅದರ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು;
- ಪಶ್ಚಕ್ರಮದ ಪರಮ ಗುರಿ ಎಂದರೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದು ರಚನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು. ಇದು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ;
- ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾದರೆ ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಮ್ಮ; ಅಧ್ಯಾಪಕರದ್ದಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು

ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಭಾಗವಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಗೆ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಡುಗೆ

ಅಧ್ಯಾಪಕರು

ಇವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆಗಾರರು, ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುವವರು, ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರೇರಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವರು.

ಇವರಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತಾತ್ಪರ್ಯಕೆಂಬೆಂದು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿ. ಇವರು ಸದ್ಯದ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸಿ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಸಿದರು. ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಇವರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳಿಗನುಗೂಣವಾಗಿ ಅರಿವನ್ನು ಒಂದು ರಚನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು. ಈ ರಚನೆ ಒಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಇಂತಹ ಕ್ರಮ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಗುಣಗಳು

- ಅನುಭವವಾದವು ಹೆಚ್ಚು ತಾರ್ಕಿಕವಾದ ಉಪಕ್ರಮ. ಇದು ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುತ್ವವಾದ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದೆ;
- ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ಅರಿವು ಮೂಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಏಕೆಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ;
- ಇಡೀಯಂದ ಬಿಡಿಯ ಕಡೆಗೆ ವಿಷಯದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮೌಲ್ಯಾಂಶ;
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವಯ;
- ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸ್ತಿ, ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬವ ಹಂಬಲದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾತ್ರ.

ಮಿಶನ್

- ಅಧ್ಯಾಪಕರೊಂದಿಗೆ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಸೋಲು;
- ಕೇವಲ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗೊಳಿಸಿದಿಲ್ಲ ರೂಪಿಸಿದ ಈ ವಿಧಾನ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಅನುಭವ ಭಂಡಾರವನ್ನು, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅವರ ವ್ಯೇಯಕಿಕ ಶ್ರದ್ಧೆ ಸಮರ್ಪಣಾಭಾವವನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸುತ್ತದೆ;
- ಇವರಿಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅರಿವು ಮತ್ತು ತರಗತಿ ಅನುಭವಗಳು ಕಡಿಮೆ; ಮತ್ತು
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮೂರ್ಖನಿರ್ದೇಶಿತವಲ್ಲ; ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಮೂಡಿದುದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ‘✓’ ಗುರುತಿಸಿದಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲಾದುದನ್ನು ‘X’ ಗುರುತಿಸಿದಲೂ ಸೂಚಿಸಿ.

ಅನುಭವವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ-

1. ಶಾಲಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖೀತೆ ಹೆಚ್ಚು.
2. ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಕಲಿಯುವದೆಲ್ಲವೂ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ.
3. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಅರಿವು ಇಂದಿಯಗಳಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ಇಂದಿಯಾತ್ಮಕವಾದ ಅನುಭವಗಳಿಂದಲೇ ರೂಪಗೊಂಡುದು, ಹಾಗಾಗಿ ಜನ್ಮಜಾತ ಅರಿವು ಎಂಬುದಿದೆ.
4. ಅರಿವಿನ ಎಲ್ಲ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.
5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳೇ ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಗಮನವಾಗಬೇಕು.
6. ಮಾನವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳ ಅನ್ವಯ, ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತನ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಒಳಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವು ಅನುಭವಾತ್ಮಕವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಮೂಡಿದವಾಗಿರಬೇಕು.

2.2.3.3 ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ (Reconceptualist)

ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಮೇಳಿಸುವ ಜೋಡಿಗೆ ಇದು ಆದರ್ಶವಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೂ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಚೋಧನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ ವ್ಯಯಕ್ತಿಕ ಆಯ್ದುಗಳಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಕಾಲಿಕವಾಲ್ಲದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ. ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ಗುರಿ.

ಒಟ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ಇವರು ಮುಂದಿಟ್ಟ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಇತಿಹಾಸ, ರಾಜನೀತಿ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಕರ್ತಿಣ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರು ವ್ಯಯಕ್ತಿಕ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಿಯ, ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತೀಕರಣವನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು. ಈ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಕಲೆ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ, ಕೌಶಲಗಳು, ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದ್ದ ಸಮಕಾಲೀನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಮಾಜಗಳ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶೇಷಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನೂ ಇದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ವಿವೇಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಪ್ರಕಾರ, ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾದ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು(ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ) ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತಗಳ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿ(ಅನುಭವವಾದಿಗಳ) ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾದವಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸಮಾನತೆಯ ಬದುಕು, ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಆಂತರಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಳಗಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ಮೂರಣದ ಅಂಶ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅಥವಾ ರೂಪಣಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾನಗಳ ಎಳಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಹೊಂದಿರುವಂತಹುದು. ಅದು

ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ತಾತ್ತ್ವಿಕ, ಮನೋವೈಚಾರ್ಣಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹದು. ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಅವರ ಚರ್ಚೆಯ ವೈಚಾರ್ಣಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೈತಿಕ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವಂತಹದು. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟತಂತ್ರವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತಹದು.

ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಗಳಿವೆ. ಒಂದು, ಮಾನವೀಯ ಕಾಳಜಿ. ಇದು ವೈಕೆಯ ಮನೋವೈಚಾರ್ಣಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಎರಡನೆಯದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾಳಜಿ.

ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳು ಪತ್ರಕ್ರಮ ಅಧ್ಯಯನ ಶೈಕ್ಷಿಕವನ್ನು ಮುನಾರಚಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪರಪಕ್ಷಗಳೊಂದ ವಿವಿಧ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇವರ ಆಶಯ. ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯವೇ ಏನಾ ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇವರ ವಾದ. ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವಗಣನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಉಳಿದ ಅಂಶಗಳು ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

ಇವರು ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಸ್ವ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆಯ ಅಂಶವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರು. ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಆವರೆಗೆ ಪ್ರಜಲಿತವಾಗಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನರಾಲೋಚಿಸಿ, ಮರುವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿ, ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂಬುದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಗುಣಗಳು

- ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು, ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಸೂಕ್ತವೆನಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಚರ್ಚಾ ಕೌಶಲ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಜಿಂತನಾ ಕೌಶಲ, ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ಕೌಶಲ, ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೌಶಲ, ವೈಕೆತ್ತಣ ಸ್ವಷ್ಟೀಕರಣ ಕೌಶಲ ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ತಾತ್ತ್ವಿಕವಾದ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪತ್ರಕ್ರಮರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಗವಹಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ.

ಮಿಶನ್

- ಪರಸ್ಪರ ಅಂತರ ಕ್ರಿಯೆಗಿಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೌದ್ಧಿಕ ಅಂಶ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖ ಎಂಬ ಪರಿಗಣನೆ.
- ಮಕ್ಕಳ ಆಸಕ್ತಿ – ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಗಮನ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 3

ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ‘✓’ ಗುರುತಿಸಿನಿಂದಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲಿದುದನ್ನು ‘X’ ಗುರುತಿಸಿನಿಂದಲೂ ಸೂಚಿಸಿ.

ಮರು ಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ-

1. ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲ
2. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಜೋಡನೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ.
3. ಪರ್ಯುಕ್ತಮಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ತಾತ್ತ್ವಿಕ, ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳಿಗೆ.
4. ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಪ್ರಧಾನ.
5. ಪರ್ಯುಕ್ತಮದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳ ವಿವೇಚನೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ.

2.2.3.4. ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದಿಗಳು (Social Constructivist)

ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ರಚನಾವಾದ. ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಅನುಭವದಿಂದ ಶ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ. ಇದರ ಮೂಲ ಬಹಳ ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದ ಜಾನ್ ಡ್ಯೂಯಿ, ಹೆಲ್ಲರವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂರು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕವಲೊಡೆದಿದೆ. ಅವೆಂದರೆ, ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ರಚನಾವಾದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತರ ರಚನಾವಾದ. ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ರಚನಾವಾದ ಜೀನ ಪಿಯಾಷೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿತವಾದುದು. ಪಿಯಾಷೆ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ರಚನಾವಾದದ ಪಿತಾಮಹ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಪಡೆದವ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅರಿವು ಕೊಡಲಾಗದು; ಅದನ್ನು ಅನುಭವದಿಂದ ಅವನೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇವನ ವಾದ. ಇದರ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾಗಿ ವೃಗೋಟ್ಸ್ವಕಿ ಎಂಬಾತ ಸಮಾಜೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರ. ಅಧಿವಾ ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ವಿವರಣೆ ಇದು ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಕಲಿಕೆಯೂ ರಚಿತವಾದುದೇ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಧಿವಾ ಪರ್ಯಕೊಡುವಂತಹುದೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತೀವ್ರತರ ರಚನಾವಾದದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದ ಎಂಬುದು ಅರಿವನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾನವ ವಿಕಾಸ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜ ಮೂಲವಾದುದು, ಇತರರೊಡನೆ ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆಯಿಂದ ಅರಿವು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವಂತಹುದು. ಕಲಿಕೆಯ ಸಹವರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದವು ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ರಚನಾವಾದದ ಒಂದು ಪ್ರಭೇದವೇ ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ. ವೃಗೋಟ್ಸ್ವಕಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಅರಿವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಶ್ರೀಯೆಗಳೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿಯೇ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದು. ಅವನ ಸಮಾಜೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವು, ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ರಚನಾವಾದವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪುಗಳು ಅರಿವು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾವೆ. ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಲಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಕೆರುಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೂ ಇವು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನೂ ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿರಲು ತನ್ನ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪ

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅರಿವು ಎಂಬುದು ಮಾನವನ ಉತ್ಪನ್ನ. ಸಮಾಜೋ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದೇ ವಿನಾ ಯಾರೋ ಕಂಡುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಇದು ಮಾನಸಿಕ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಪರಿಸರದ ಇತರರೊಡನೆ ನಡೆಸಿದ ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆಯಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದುದು.

ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಮಾನವನ ಸಂಚಾರಾತ್ಮಕ ರಚನೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾದವು. ಜಾಣ ಎಂಬುದು ಸರಳವಾಗಿ ರಚಿತವಾದುದಲ್ಲ, ಇತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ರಚಿತವಾದುದು.

ಕಲಿಕೆ

ಒಂದುಕಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದುದು ಕಲಿಕೆ. ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಇತರರ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುವಂತಹುದು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳಿಧ್ಯಾದ್ಯರೆ ಹೊಂದಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂಲಕ ಸುತ್ತಣ ಬದುಕನ್ನು ಅಧ್ಯೋಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಮಾರ್ಣವ ಕಲಿಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿರದೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮೆ ರೂಪಣಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಅರಿವು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅರಿವಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವ ವಿಶಾಲ ಸಮಾಜದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅಧ್ಯೋಸಿಕೆಗೆ ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯೂ ಅಗತ್ಯ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಏನು ತಿಳಿದಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮೆ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕು. ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.

ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಅಧಿಕಾರ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇತರ ಅಂಶಗಳು ಜನರ ಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿವು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಅಂಶವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಅರಿವು ಹೊರಜಗತನ್ನು ವಸ್ತುನಿಷ್ಪವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಹುದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಗಣೀಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕವಾಗಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ರಚನಾವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ.

ನಿಕಟ ವಿಕಾಸ ವಲಯ (Zone of Proximal Development (ZPD) ಎಂಬುದು ವ್ಯೇಗೋಟ್ಸ್ಕಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಕಲಿಕೆ ಈ ವಲಯದಲ್ಲೇ ಆಗುವುದು ಎಂಬುದು ಅವನ ವಿಚಾರ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಒಬ್ಬನೇ ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗಿನ ಮಾನಸಿಕ ವಯೋಮಾನ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಯೋಮಾನದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಕೆಲಸಮಾಡುವಾಗಿನ ಮಾನಸಿಕ ವಯೋಮಾನ ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂಶರವನ್ನು ಆತ ನಿಕಟ ವಿಕಾಸ ವಲಯ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಲಯದ ಕಲಿಕೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು; ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಇತರರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೂ ಮಾಡಲಾಗದ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು ಈ ಎರಡರ ನಡುವಿನ ಇತರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಗಳು. (ಒಂದು ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಸಾರುವೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ - (Scaffolding). ಹೀಗಾಗೆ ಈ ಮಾದರಿಯ ಎರಡು ವಿಕಾಸದ ಹಂತ, ಅಂದರೆ, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹಂತ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಸಾಮಧ್ಯದ ಹಂತ, ಅಂದರೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅರ್ಥವಾ ಸಹಪಾಠಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿರುವ ಹಂತ.

ಗುಣಗಳು

- ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆಲೋಚನೆ;
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕ ಭಾಗವಹಿಕೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪ;
- ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕಲಿಕೆ;
- ಒಟ್ಟು ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಕಲಿಕೆ ಇತ್ತಾದಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಬಳಕೆ;
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಹೊಸ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ;
- ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೂಡು ಕೊಡುಗೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗೆ ಕಲಿತ ವಿಚಾರಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವ.

ಮುತ್ತಿಗಳು

- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು;
- ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಒಳಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಸೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡಲ್ಪಡಿರುವುದು;
- ಬಾಯಿಪಾಠ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿರುವುದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -4

ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ‘✓’ ಗುರುತಿನಿಂದಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲಾದುದನ್ನು ‘X’ ಗುರುತಿನಿಂದಲೂ ಸೂಚಿಸಿ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ-

1. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಅನುಭವದಿಂದ ಶ್ರೀಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ
2. ಮಾನವ ವಿಕಾಸ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜ ಮೂಲವಾದುದು
3. ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆ ಮತ್ತು ಅರಿವಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ
4. ಅರಿವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ವೇಶದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ನೋಡಬಹುದು.
5. ಗುಂಪುಗಳು ಅರಿವು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ
6. ಅರಿವು ಎಂಬುದು ಮಾನವನ ಉತ್ಪನ್ನ
7. ಅರಿವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ; ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು

2.2.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕನೇ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೇಂದ್ರುಭಿಂದು. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದೇ ಪತ್ರಕ್ಕೆ. ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಾಂಶಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂಘಟಿತವಾದ ಅರಿವಿನ ಸಂಚಿತ ಪರಂಪರೆ.
- ಜಾನ್ ಲಾಕ್, ಜಾರ್ಜ್ ಬರ್ಕ್‌ಲೆ, ಡೇವಿಡ್ ಹ್ಯಾಮ್ ಮೊದಲಾದವರು ಅನುಭವವಾದಿಗಳು. ಇವರು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲಾ ವಿಷಯ ಮತ್ತು

ಬೋಧನೆಗೆ ಇದರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅರಿವು, ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ಇವರ ವಾದ.

- ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಳಜಿ. ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಆದರ್ಶವಾದ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆಗೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹಿಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿದೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದ ಎಂಬುದು ಅರಿವನ್ನು ಕುರಿತ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾನವ ವಿಕಾಸ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜ ಮೂಲವಾದುದು, ಇತರರೊಡನೆ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅರಿವು ರೂಪಗೊಳ್ಳುವಂತಹುದು. ಕಲಿಕೆಯ ಸಹವರ್ತೀ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದವು ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ರಚನಾವಾದದ ಒಂದು ಪ್ರಫೇದವೇ ಆಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದದ ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ.

2.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1, 2, 3 ಮತ್ತು 4

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

1-'✓', 2-'x', 3-'x', 4-'✓', 5-'x'

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

1-'✓', 2-'✓', 3-'x' ,4-'x' , 5-'✓' , 6-'✓'

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -3

1, 5- 'x', 2, 3, 4, - '✓'

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -4

1, 4, 5, 6, 7- '✓', 3. 4-'x'

2.2.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಿಗಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ
2. ಅನುಭವವಾದಿಗಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ
3. ಮರು ಪರಿಕಲ್ಪನಾವಾದಿಗಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ
4. ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನಾವಾದಿಗಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ

2.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. Mrunalini.T. (2017). Curriculum Development. Neel Kamal Publications,
2. New Delhi.
3. Eric.ed.gov
4. Conceptualizing the Re-conceptualists.prezi.com
5. Re-conceptualist Approach-sk.sagepub.com
6. Re-conceptualist Models of Education-Wikipedia
7. William Pinar-<https://en.m.wikipedia.org>
8. Social-constructivism.-www.psychology.sunysb.edu
9. Approaches to Teaching- <https://targetstudy.com>
10. Traditionalist. -<https://plato.stanford.edu>
11. Empiricism--hubpages.com
12. Rationalism--Wikipedia
13. Empiricism--www.mutah.edu.jo
14. Conceptual Empiricists Curriculum Perspectives--Wikipedia
15. Traditional Education--www.wisegeek.com
16. What is Traditional Curriculum? -<https://www.reference.com>
17. Traditional Curriculum-blogspot.com
18. Curriculum from Different Points of Views

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 2 : ಜಾಣದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ

ಫಾಟಕ 3 : ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆವಶ್ಯಕತೆ

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 2.3.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
  - 2.3.2. ಪೀಠಿಕೆ
  - 2.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 2.3.3.1. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1
  - 2.3.3.2. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆವಶ್ಯಕತೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2
  - 2.3.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
  - 2.3.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1-2
  - 2.3.6. ಫಾಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
  - 2.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
-

2.3.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
  - ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪ್ರಾಣಿಕರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
  - ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷಿಸುವರು.
-

2.3.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಶಿಕ್ಷಣವು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಚಾರ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪಾತ್ರವು ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಒಂದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶಾಲೆ ನಿಂತಿರುವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಡಿಪಾಯದ ಮೇಲೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಅಧ್ಯಾತ್ಮನಕ್ಷಾಗಿರುವ ತರಬೇತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಆಟದ ಮೈದಾನ, ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜ ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ ಎಲ್ಲದರಿಂದಲೂ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಅನುಭವಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತವೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ರೂಪ

ರೇಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ನಾವು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಠಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

2.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.3.3.1. ಪಠಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ

ಪಠಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲು ಕಲಿಯಲು ಬಯಸುವ ಜಾಖನ್ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ಇದು ಹಲವಾರು ಕ್ರಮಬಿಂದುವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳ ಮೊತ್ತ.

ಪಠಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ

ಪಠಕ್ರಮವೆಂದರೆ,

- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು;
- ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಕನ್ನಡಿ;
- ಒಂದು ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲಾ ತರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ವಿಷಯಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ;
- ಪಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ತರಗತಿಯೊಳಗಿನ ಕಲಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಕ್ರೀಡೆ, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ಕಾರ್ಯಾಗಾರ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ;
- ಪಠಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಅನುಭವಗಳ ಮೊತ್ತ;
- ಪಠಕ್ರಮವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ಸ್ವಂದಿಸಲು, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಯಾ ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥಿಯ ಅನುಭವಕ್ಕನುಗೂಳಿವಾಗಿರುತ್ತದೆ;
- ಪಠಕ್ರಮವು ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ;
- ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಪಠಕ್ರಮವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮನರ್ಸ್ಯಸೃಷ್ಟಿ-ಜಾಖನ್ದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮತ, ರಾಜಕೀಯ ಪದ್ಧತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು
- ಇದು ಸಮಾಜದ ಮನರ್ಸ್ಯಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಾಗಿದೆ—ಶಾಲೆಗಳು ಪಠಕ್ರಮಾಧಾರಿತ ಜಾಖನ್ದ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜಿಹ್ವೆ ‘X’ ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಪಠಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲಾ ವಿಷಯಗಳು, ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಳ ಅನುಭವಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ.

2. ಪರ್ಕಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಮನುವಿನ ಒಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.
  3. ಪರ್ಕಮವು ಸಮಾಜದ ಮರುನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ಅಲ್ಲ.
  4. ಪರ್ಕಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

2.3.3.2. శాలెగళల్లి పత్రకుమద అవత్యక్తి.

పర్చుకొనుకే ఏలాలవాద అధికారి. అదు శైక్షణిక గురియన్న మతు లుచ్చేతగళన్న రూపిసి సాధిసలు సహాయకవాగుత్తవే. శాలెగళల్లి పర్చుకొనుగళు యాకి అవశ్యాగింద ఎందరే,

- ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅದು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
  - ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮರ್ಪಕದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಬಿಡುವಿನ ಸಮಯದ ಸದುಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕಲಿಕೆ-ಬೋಧನೆ- ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮುಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ಸ್ವಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಂದಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತರಲು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
  - ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಉನ್ನತಿ, ಗುರಿ, ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಘಳಿದ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಶಿಳಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕ ಹೋಗಲು ಸಮರ್ಥನೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
  - ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಆಡಳಿತದವರಿಗೆ, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ, ಘರಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
  - ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯು ಸರಿಯಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪರ್ಯೋತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳಾದ ಗೆಳೆತನ, ಸಹಕಾರ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರೀತಿಯನ್ನು ಮಣಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಸಾಫ್ತಿಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹೋದರಶ್ವತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.
  - ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೆಯಾತಕ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಫಲವನ್ನು, ಜೈನ್ತತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪುರಾವೇ-ಆರ್ಥಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು, ಜೈನ್ತತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿರುಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 2

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಚಿಹ್ನೆ '✓' ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿ ಚಿಹ್ನೆ 'X' ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುರಿಯು ಯಾವುದರೆಡೆಗೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ:-

1. ಹೆತ್ತವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು
2. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು
3. ಇತ್ಯಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು
4. ಶಾಲೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು
5. ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು
6. ಸಮಾಜದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು
7. ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೆರಿಣಾಮಕಾರಕವಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲು
8. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಪರ್ಯೋತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು

2.3.4. ಸಾರಾಂಶಸೋಣಿ

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾಠ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ..
- ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾ ಕಲಿಯಲು ಬಯಸುವ ಜಾಖನ್ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ, ಮಗುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂರಕವಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದು ಯೋಜಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ..
- ನಮಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಯಾಕೆ ಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಅದು ನಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅದು ಮನುಷಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖಿವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಫಲವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಹೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

2.3.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1–2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ-1

1, 4 –‘✓’, 3,4 – ‘X’

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ – 2

2, 3, 4, 5, 6, 7, 8–‘✓’

2.3.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

---

1. ಪಠ್ಯತತ್ವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಗತ್ಯದ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿ.

2.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. Mrunalini T. (2017). Curriculum and Development. Neelkamal Publications Pvt. Ltd., Hyderabad.
2. Ramachandraiah B. R. (2017). Knowledge and Curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
3. Shivakumar S.K. (2016). Knowledge and Curriculum. VismayaPrakashana, Mysore.
4. Yadawada, S. B. (2009). Education in Emerging India. VidhyanidhiPrakashana, Gadag.
5. Aggarwal, J. C. (2006). Teacher and Education in a developing society. Vikas Publishing House Pvt. Ltd., New Delhi.
6. <https://www.quora.com/>- Importance of curriculum
7. www.scielo.br-Importance of curriculum

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 2: ಜಾಳನದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ

ಫಾಟಕ 4 : ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ;

ಶಾಲಾ ಅರಿವು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಥಕಗಳಲ್ಲಿ

ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನ ಚಿಂತನೆ

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ:

2.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

2.4.2. ಹೀರಿಕೆ

2.4.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚೆಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.4.3.1. ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

2.4.3.2. ಶಾಲಾ ಅರಿವು- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಥಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನ ಚಿಂತನೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

2.4.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

2.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1-2

2.4.6. ಫಾಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

2.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

2.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷಿಸುವರು;
- ಶಾಲಾ ಅರಿವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;
- ಶಾಲಾ ಅರಿವು ಪರ್ಯಾವಸ್ತುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು;

2.4.1. ಹೀರಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಶಾಲೆಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವ. ಇದು ಶಾಲೆಯ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇರುವ ಸಾಧನವೆಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದಿರುವೆವು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಹರಿಸಬೇಕೆದೆ. ಇದುವೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ

ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಅಧವಾ ಯಾವತ್ತೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ದ್ಯುನಂದಿನ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಮೊಣಿವಾಗಿ ಮೊದಲೇ ಯೋಜಿತವಾಗಿರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು “ಅದಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ”ವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯ. ಇದೇ ರೀತಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವ ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಉಪಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲು ನಮಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಮಸ್ತಕಗಳ ಪಾಠಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

2.4.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.4.3.1. ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಇದನ್ನು ತಿರುಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೇಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೂಪಿಸಿದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವಿದು. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅರ್ಥ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಾಲೆ ಅಧವಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳ ಕೂಟವಾಗಿದ್ದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಧವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವಂತಹದು. ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮೂಲ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಪದವಿಗಾಗಿ ಅತೀ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೂಲ ವಿಷಯಗಳ ಸಮಷ್ಟಿ. ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗೊಂಡ ವಿಷಯಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲಿಕೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಿಷಯಗಳಾದ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಚರಿತ್ರೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಕಲಿಯಲೇಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ಜಾತಿಗೆ ಮಾನವಿಕ, ಗೃಹ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಷೆ, ಸಂಗೀತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳ ಜಾತಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಚರ್ಚೆ ಮತ್ತು ಗುಂಪು ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಕಲಿಕೆಯ ತರಗತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- ವಿಷಯಗಳಿಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ.
- ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಮೊಣಿ ಸುಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವಾಗಿ, ಶಿಸ್ತಗಳು, ಧೈಯಗಳು, ವಿಷಯಗಳು ಅಧವಾ ಈ ಎಲ್ಲದರ ಮಿಶ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲದೆ ಇದು ಕಲಿಕೆಗೆ ಹಲವು ವಿಧದ ಸ್ವೇಚ್ಛ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಲಿಯಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಕ್ಕಿಂತ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರತಿಫಲಿತ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಜಚ್ಚಗೆ ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ, ಮೂಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೊಡುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಕಾಸದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೃಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸಲು ಇದು ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣಾ ತಂತ್ರದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮೋತ್ತಾಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದರೆ ಶಾಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಲಿಖಿತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗಾಗೆ ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಿಖಿತ ಒಕ್ಕಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಹೀಗೆ ಯೋಜಿತವಾದುದಾಗಲೀ ಸಂಘಟಿತವಾಗುವುದಾಗಲೀ ಅಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಟ್ಟು ಶಾಲೆಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯೋಜಿತವೂ ಅಲ್ಲ; ಉದ್ದೇಶಿತವೂ ಅಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಬದುಕಬೇಕಾದ ರೀತಿಯೇ ಇದು ಎಂದು ಶಿಸ್ತಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಹುಡುಗರು ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿಯಿರಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಮಾನಕಗಳು, ವರ್ತನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ‘ಹುಡುಗಿಯರೆಂದರೆ ಹೀಗೆ, ಹುಡುಗರೆಂದರೆ ಹೀಗೆ’ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲಿಕೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯೋಜಿಸದೇ, ಶಾಲೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವ ಮೂಲಜಾಲಕ್ಕೆ ‘ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ’ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಅಂಶಗಳು ಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿ ಅಡಗಿ ಹುಳಿತಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ‘ಫಿಲಿಪ್ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಜಾಕ್ಸನ್’ ರವರು ಗುರುತಿಸಿದರು.

ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅರ್ಥ

- ಅನಧಿಕೃತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಅವೈಕ್ ಆದರೆ ನಿರೀಕ್ಷೆತ ಸಂದೇಶಗಳು;
- ಉದ್ದೇಶಿಸಿಲ್ಲದ ಕಲಿಕಾ ಘಳಗಳು;
- ಶಾಲೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಸೂಚ್ಯ ಸಂದೇಶಗಳು; ಮತ್ತು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಗಮನಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹವು.

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗುವ ಪಾಠಗಳಿಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಾಗ ಪಡೆದುಹೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವಗಳು, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು, ನಿಲುವುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಲಿಯುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತೀರಾ ಹೊರತಾಗಿದ್ದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ

ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಅನಧಿಕೃತವಾದ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಿಸದ ವಿಷಯಗಳಾದ, ನೀತಿ, ಕ್ರಮಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗಳೊಳಗೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ,

ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಡಗು ಪಠಕ್ರಮದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಬಹುದು.

ಅಡಗು ಪಠಕ್ರಮದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

- ಇದು ಮಾತಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹೇಳದ, ಸೂಚಿತವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತಹುದು;
- ಇದು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯಲ್ಲದ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಸಂವಹನಗೊಳ್ಳುವಂತಹುದು;
- ನಿರಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದುದು;
- ಅಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವಂತಹುದು;
- ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯದಲ್ಲದ ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತಹುದು;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗುವಂತಹುದು;
- ಅಧ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡುವಂತಹುದು;
- ಬಹುಮುಖ ಚಿಂತನೆಯ ಬದಲು ಏಕಮುಖ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮೋಷಿಸುವಂತಹುದು;
- ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತಹುದು.

ಕಲಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಡಗು ಪಠಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿ/ಎಫಲತೆ

ಶಾಲೆಯ ತರಗತಿಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯ ಅಡಗು ಪಠಕ್ರಮಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಹೊಡುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಷಯಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿವೆ:

- ಶಿಕ್ಷಕನ ಅಧಿಕಾರದ ಅಭ್ಯಾಸ
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಡಳಿತದ ನಿಯಮಗಳು
- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- ಶಿಕ್ಷಕನು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆ, ಪರ್ಯಾಮರ್ಶಕರಗಳು, ಮತ್ತು ದೃಶ್ಯ- ಶ್ರವಣ ಮಾದರಿಗಳು.
- ಹೀರೋಪಕರಣಗಳು, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಿನ ಕುರುಗಳು
- ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಗಳು, ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದೃತೆಗಳು
- ಶಾಲೆಯ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರವು ಒಂದು ಅಡಗು ಪಠಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಭತ್ತಡವು ಮಗುವಿಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಗೇಲಿ, ಕುಚೋದ್ಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಬಹುದು.
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು :** ಶೈಕ್ಷಣಿಕ – ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಜನಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧಾರಿಕ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂದರ್ಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು, ನೇತ್ಯಾತ್ಮಕವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಧನೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀರಬಹುದು.

- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು:** ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞರ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು ವರಿಷ್ಠರ ಗುಂಪುಗಳ ಹೇಳಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ; ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಷ್ಪರ್ಣಿಸಿ, ಆ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡರೆ ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸಬಹುದು. ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರದಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಜೀರ್ಣ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡು ಗೌರವಿಸಬಹುದು.
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ:** ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಉದ್ದೇಶಪೂರಿತ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶರಹಿತ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಲಪಿಸಬಹುದು.
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳು:** ಶಿಕ್ಷಕನು ಬೋಧನೆಗಾಗಿ ಆಯ್ದುಮಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಾತಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.
- **ಬೋಧನಾ ತಂತ್ರಗಳು:** ಶಿಕ್ಷಕನು ಬೋಧನೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಕೂಡಾ ಉದ್ದೇಶಪೂರಿತ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶರಹಿತ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಲಪಿಸಬಹುದು.
- **ಶಾಲೆಯ ರಚನೆ:** ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ತಲಪಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ; ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವರಿಷ್ಠರಿಂದ ದೂರವೇ ಆಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.
- **ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿಯಮಗಳು:** ಇದು ಒಮ್ಮೆ ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಪೂರಿತ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶರಹಿತ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಲಪಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ; ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳು ಸಮವಸ್ತುವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೊಡುವುದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬಹುದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಕ್ಕೆ ಸಮವಸ್ತುವಲ್ಲದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೊಡುವುದನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದು; ಉತ್ತಮ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟವರನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಉಂಟಮಾಡುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿನ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಚಯಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಮನರಾವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಜಟಿಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು 'ಅಂತರದ ವಿಧಾನ' ಅಥವಾ 'ಹಂಚಿದ ವಿಧಾನ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಇದು ವಿಷಯವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಬೋಧಿಸುವಕ್ರಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುವವರೆಗೆ ಕಷ್ಟದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದು ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕದಲ್ಲಿ, ಒಳಗೊಂಡುವ ಒಂದು ತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಅರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಕಲಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಂತೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

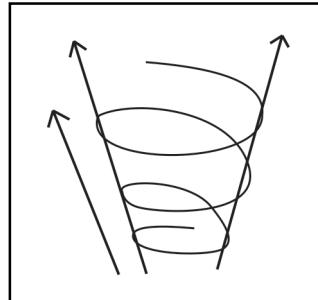
ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

ಸುರುಳಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾಲದುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಕ್ರಮ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಒಂದೊಂದು ಹಂತವನ್ನು ಏರುತ್ತಾ ವಿಷಯದ ಜಟಿಲತೆ ಏರುತ್ತಾ ಹೋಗಬಹುದು. ಪಾಠದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಯಸ್ಸಿಗೆ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ, ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯು ಸರಳತೆಯಿಂದ ಜಟಿಲತೆಗೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಮನರಾವತ್ವನೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಯ ಶೈಲಿಯೇ ಮನರಾವತ್ವನೆಯನ್ನು ಸುರುಳಿಯಾಗಿಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುರುಳಿ ವಿಧಾನವು ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರವು ಕಲಿಕೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ಮರುಭೇಟಿಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಕರಿಣವಾದ ಹಂತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

- 4- ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಷಯದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಮನರಾವತ್ವ ಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 3- ಪ್ರತಿ ಬಾರಿಯೂ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಳದೊಂದಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- 2- ಕ್ಲಿಷ್ಟೆಯ ಮಟ್ಟ
- 1- ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮಟ್ಟ

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸುರುಳಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಗಳ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ ವರ್ಣಿಸಿದಂದ ವರ್ಣಕ್ಕೆ ಅದರ ಬಗೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಣವೂ ಆಯಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣೀಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುರುಳಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು

ಸುರುಳಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ,

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳು ಮನರಾವತ್ವನಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಮನಃ ಕಲಿಯುವಾಗ ಅದರ ಜಟಿಲತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.
- ಕಲಿತ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧತೆ ಇದ್ದು, ಹಳೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಸ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳಿ -1

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜಿಹ್ವೆ ‘X’ ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ‘ಫಿಲಿಪ್ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಜಾಕ್ಸನ್’ ರವರು ಗುರುತಿಸಿದರು.
2. ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಕ್ರಿಕ ವೀಕ್ಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ, ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
3. ಶಾಲೆಯ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರವೂ ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
4. ಖಿಯಾಷೆಯು ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಪಾದಕನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
5. ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧೀಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವಂತೇ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

2.4.3.2. ಶಾಲಾ ಅರಿವು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನ ಚಿಂತನೆ

ಬೋಧನೆ, ಕಲಿಕೆ, ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅಂಶಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಶಾಲೆಗಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಜ್ಞಾನವು ಶಾಲಾ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

ನಾವೀಗ ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶಾಲಾಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅರಿವು ಎನ್ನುವುದು ಕೆಲವು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಮೊತ್ತ, ಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಮತ್ತು ಮೂರ್ಚಭಾವಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸಾಫಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಸ್ವಷ್ಟ ಪ್ರತಿಫಲನವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶಾಲೆಯು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಭಾರವಾಗಿದ್ದು, ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ, ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅರಿವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗುವ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವುದು. ಶಾಲೆಯು ತನೋಳಿಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರಿವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಿ, ಹಂಚುತ್ತದೆ. ಮಾನವನು ಜೀವನಾನುಭವಗಳನ್ನು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಗುವೋಂದು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಜ್ಞಾನವು ಅದರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅದರ ಸಾಫವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ವೃತ್ತಿಪರರಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲಾ ಅರಿವು ನಾವು ಈಗಳೇ ಶಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ಅರಿವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು:

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ;
- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ನಡೆಯುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು
- ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಷಯವನ್ನು ಶಾಲಾ ಸಂದರ್ಭದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಾಲೆಯ ಒಟ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮವಾಗಿದ್ದು ಒಂದೋ ಶಾಲಾ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣ ಅಥವಾ ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿಜವಾದ ಉದ್ದೇಶವುಕಲ್ಲಿಯವರು ದಕ್ಷಾಗಿ ಕಲಿಕೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ

ಬೋಧಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವುದು. ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಬೇಕು, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸರಕಾರದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮಾನಸಿಕ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಒಂದು ತರಗತಿಯ, ಶಾಲೆಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅದು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಯು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪಠಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಠಕ್ರಮವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾಜ್ಞನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶರೀರದೆಂದೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿ, ಮಾಹಿತಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಮೂಲಕ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು, ತತ್ವಗಳನ್ನು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮತ್ತು ಬೋಧಿಸಲ್ಪಡುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತರಗತಿಯ ಒಳಗಿನ ಪಠಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಕ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಮೂಹಗಳು ಜಂಟಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕ್ರಮವಾದ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಅವರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾಠಿಸುವ ಯೋಜಿತ ಪಠಕ್ರಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಠಕ್ರಮವು ಒಂದು ವಿಭಾಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನುವಿಗೂ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಠಕ್ರಮವು ತರಗತಿಯೋಳಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅನುಭವವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೋಧನೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅರಿವು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾಜ್ಞನ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ, ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠಕ್ರಮವು ಮೂಲ ಅರಿವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ; ಅದು ಸೂಚ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ತರಗತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ನೈಜ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜಾಜ್ಞನವು ಕೆಲವೇಂಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಪಠಕ್ರಮ, ಪಠವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಠಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನ ಚಿಂತನೆ

ಆಗಾಗ ಪಠಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪಠವಸ್ತುವ ಪದಗಳನ್ನು ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಪಠಕ್ರಮವನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಶಾಲಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರೋಳಗೇ ಪಠವಸ್ತುವೂ ಸೇರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಪಠವಸ್ತುವನ್ನು ದಾಖಿಲೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂರಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಪಠವಸ್ತುವೆಂದರೆ ಕಲಿಕಾ ಯೋಜನೆ. ಇದು ವಿಷಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ಘಟಕಗಳು. ಇದರ ಅರ್ಥವು ಸಂಕುಚಿತ ಯಾಕೆಂದರೆ, ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.. ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠವಸ್ತು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಠವಸ್ತು ವು ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದಲ್ಲಿ ಜಾಜ್ಞನ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಪಠಕ್ರಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

‘ಪಠವಸ್ತು’ ಎಂಬ ಪದವು ಆಧುನಿಕ ಗ್ರೀಕ್ ಪದವಾದ “syllabus” ಎಂದರೆ “ಪಟ್ಟಿ” ಎನ್ನುವುದರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಪರ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಉದ್ದೇಶ -ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಗರಿಷ್ಟ ಸಾಮಂಧ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಕೃಷ್ಟಗಳಿಗನುಗಣವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯವಸ್ತುವು ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದಾಖಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರ್ಯವು ಒಳ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಚೋಧನಾ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದ ತತ್ವಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕರಣ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದ ಕೈಪಿಡಿ.

ಪರ್ಯಮಸ್ತಕದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಜಾಣ

ಪರ್ಯಮಸ್ತಕವು ತರಗತಿಯೋಜನೆಗೆ ಒಳಸಲ್ಪಡುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗೂ ಅವರು ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾದ ಜಾಣನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಿದೆ.

ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯಲೋಸುಗವಾಗಿಯೇ ಒಳಸಲಾಗುವ ಉತ್ತಮಮಟ್ಟದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕ. ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲಿಯುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿದ ವಿಷಯಕ್ಕನುಗಣವಾದ ಜಾಣ, ವಿಷಯ, ತತ್ವ ಮುಂತಾದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದ ಒಂದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿಷಯತಜ್ಞರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪರ್ಯಮಸ್ತಕವು ಒಂದು ವಿಷಯದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಮಸ್ತಕ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅದು ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮವಾಗಿದೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಚೋಧನೆಯ ಕೈಪಿಡಿಯಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಸಲೋಸುಗವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಶಾಲಾ ಜಾಣನಿರ್ದಿಷ್ಟಪರ್ಯಮಸ್ತಕದ ಸಾಫ್ತೀನ

ಪರ್ಯಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಕ್ಷ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದು ಸೊತ್ತಮಾಡಿದ ಪರ್ಯಕ್ಷ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಪರ್ಯಮಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜಾಣನಿರ್ದಿಷ್ಟವನ್ನು ವಿತರಿಸುತ್ತವೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾಜಾಣವು ಪುಸ್ತಕದ ಜಾಣನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪರ್ಯಮಸ್ತಕವು ಪರ್ಯಕ್ಷೇಂದ್ರಿತ ಜಾಣನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಪರ್ಯಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಧಿಕಿ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ, ವೃತ್ತಿಕೇಂದ್ರಿತ, ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇ-ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇತ್ತಿಂಚಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಆಗಾಗ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಏಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ.

ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಮಪ್ತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹ ಕೆಲವು ಸತ್ಯಾಂಶಗಳು

ಪರ್ಯಾವಸ್ತು	ಪರ್ಯಾಮಪ್ತ
1. ಇದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.	1. ಬರೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
2. ಜಾಳನದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.	2. ಪರ್ಯಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
3. ತರಗತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ.	3. ತರಗತಿಯೊಳಗಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗ್ಗೆ ಮುಂಬಧ್ವಣಾಗುತ್ತವೆ.
4. ಶಿಕ್ಷಕರೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.	4. ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಲಭ್ಯವಿದೆ.
5. ಕೇವಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.	5. ಪರ್ಯಾವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ನಡೆಸಿದ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಿ-2

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಚಿಹ್ನೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿ ಚಿಹ್ನೆ ‘X’ ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುರಿಯು ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಾಗಿದೆ.
2. ಶಾಲಾಜಾಳನವು ಪರ್ಯಾದ ಕೇಂದ್ರಿತ ಜಾಳನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ.
3. ಆಧುನಿಕ ಪರ್ಯಾಮಪ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
4. ಇಂದು ಪರ್ಯಾಮಪ್ತಕಗಳು ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿದೆ.
5. ಭಾರತದ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮೆಯ ಪ್ರಯೋಧಿತವಲ್ಲ
6. ಪರ್ಯಾಮಪ್ತವು ಪರ್ಯಾವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು.

2.4.4. ಸಾರಾಂಶಸೋಣ.

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕಾದ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಧಾರಣ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತಿರುಳು ಎಂದು ಇದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಗತಿಗಳ ಒಳಗೆ ಕಲಿಯಲೇಕೊಂಡಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಇದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
- ಅಡಗು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸದ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಡದ, ಅನಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಕೆಲವೋಮ್ಮೆ ಅನಾವಶ್ಯಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು, ಮುನ್ಮೊಂದಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಸುರುಳಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಒಂದು ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತದೆ.

- ಪಠ್ಯವಸ್ತುವುಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯವಸ್ತುವು ವಿಷಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಣಗೊಳಿಸಬೇಕಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶನ, ಕಲಿಕೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಷಯದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತುವು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ.
- ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಾಪಕಗಳು ಜ್ಞಾನದ ಸಂಗ್ರಹಗಳು. ಇವು ಆಯ್ದಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಾಪಕಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಕೂಣಿ ಬಳಸಲುವ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಪಠ್ಯಕ್ರೀಂದ್ರಿತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

2.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1-2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ-1

1, 2, 3,- ‘✓’ 4, 5- ‘x’

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ - 2

1,2,3,4, - ‘✓’ 5, 6,- ‘x’

2.4.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಮೂಲ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಅಡಗು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಸುರುಳಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.
2. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಾಪಕದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಅರಿವು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ?

2.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. www.teachervision.com/Textbook, Keydifferences.com, Syllabus
2. <https://eric.ed.gov> Spiral curriculum, Sheldonclark.files.wordpress.com
3. Suresh and Puttaswamy (2008): Secondary Education and Teacher Functions.
4. ChittaraPrakashana, Mysore.
5. www.reference.com :Definition of Spiral Curriculum
6. <https://keydifference.com>:Curriculum and Syllabus: Shodaganga.inflibnet.ac.in
7. Curriculum, Syllabus, Textbooks: <https://blog.udemy.com>
8. Importance of School Education: www.reding
9. rockets.org;Knowledge in Classroom:
10. J. L. Aggarwal (2006): Teacher and Education in a Developing Society, Vikas Publishing House Pvt. Ltd. New Delhi
11. Kongawada N.B. (2007): Curriculum and Evaluation, VidyanidhiPrakashana, Gadag.
12. www.yourdictionary.com: Core Curriculum

13. <https://www.quora.com>: Core Curriculum
14. www.ascd.org: What is Core Curriculum
15. www.thoughtco.com, Hidden Curriculum.
16. <https://www.encyclopedia.com> , Hidden Curriculum.

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 2: ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ ಫಾಟಕ 5: ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಪಸ್ತ; ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 2.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 2.5.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 2.5.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚರ್ಚುವಣಿಕೆಗಳು
- 2.5.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು-ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತ್ವ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-1
- 2.5.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ-ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತ್ವ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-2
- 2.5.3.3. ಪರ್ಯಾಪಸ್ತ - ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತ್ವ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-3
- 2.5.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 2.5.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು -1, 2 ಮತ್ತು 3
- 2.5.6. ಫಾಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 2.5.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

2.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಿಕೆಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಾಗುವರು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಸ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲರು.
- ಶಾಲಾ ಸ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲರು.
- ಶಾಲಾ ಸ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಪಸ್ತವಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲರು.

2.5.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಒಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇರುವ ದಾರಿ. ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳು ದೇಶದ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೊರತಾಗಿ, ಕೆಲವು ಜಾಗತಿಕ ಗುರಿಗಳೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಈ ಗುರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಈ

ನೋಟದೊಂದಿಗೆ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಜೊಕಟ್ಟು ಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳು, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು, ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು “ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಜೊಕಟ್ಟು” ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಮುದ್ರೆ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ನೀತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿಗೆ 2019ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೂತನ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಅದರಲ್ಲಿ, ಅನ್ನೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತಿದ್ದು. ಅವು 1) ಪ್ರವೇಶ 2) ಸಮಾನತೆ 3)ಗುಣಮಟ್ಟ 4) ಪ್ರಯತ್ನ 5) ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಇಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದವು. ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಮುದ್ರೆ, ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಮುದ್ರೆ ಜೊಕಟ್ಟು ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವಂತಹುದು. ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಮುದ್ರೆ ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಮುದ್ರೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಈ ಅಂಶಗಳು ಯಾಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

2.5.3. ಕಲಿಕ್‌ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕ್‌ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.5.3.1. ಪರ್ಕಮ ಚೋಕಟ್ಟು-ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮಹತ್ವ

ಭವಿಷ್ಯದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಶಾಲೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕರಣಕ್ಕಾಗಿರುವ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ, ಸಮಾನವನಸ್ಪತಿ ಹಾಗೂ ಗೆಳೆಯರ ಮಧ್ಯ ಒಂದು ಜಾಲವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ಜೀವನವೇ ಪಠಕ್ಕೆಮಾಡಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂತುಲಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಕಸನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಜನರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲೋಸುಗವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಥಕದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡವರುಳಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ವಿಸ್ತೃತ ಗುರಿಗಳಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಿ, ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವವು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳೊಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ವಿಶಾಲವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಕಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಥವಾ

ಪರ್ಕಮದ ಚೋಕಟ್ಟು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪರ್ಕಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಬೆಂಬಲವಾಗುವ ರಚನೆಯಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವಿನಾಭಾವವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಕಲಿಕೆಗೆ ಆಗತ್ಯವಾದ ಅನುಭವಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೌಶಲಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮನೋಧಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪರ್ಕಮದ ಚೋಕಟ್ಟು, ಪರ್ಕಮದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದಾಗಿದೆ.

పత్రక్కమవు చోకట్టు సామాన్యవాగి పత్రక్కమద గుణమట్టవన్న నిగదిపడిసువ మత్తు తజ్ఞరు పత్రవస్తువన్న రూపిసలు అగ్త్యవాద సన్నిహితవన్న అధవా సందర్భవన్న ఒదగిసువ ఒందు దాఖిలే. ఇదొందు సంఘటితవాద యోజనే, అధవా గుణమట్టద మానదండగళు ఇల్లవే అపేక్షిత కలికాఫలగళు. ఇవు విద్యార్థిగళు ఏనన్న కలియబేచుమత్తు ఏనన్న కలియలు సమధరాగబేచు ఎంబుదను, నిష్పేష మాడుతాడే.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೋಕಟ್ಟಿ ಸೂಚಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಮೂರಕವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಇದು ನೀಡುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ವಿಷಯವಾರು ಅಥವಾ ಕಲಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರಗಳು, ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಠಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ನೀಡುವುದು. ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಆಯಾ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿ ರೂಪಿಸಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಅಂಶರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೋಕಟ್ಟಿನ ಅಗತ್ಯ

- ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಹ, ಸಹಕಾರ, ಸ್ವಯಂಂಧಿಸ್ತು, ಸ್ವಯಂಧಿಡಿತ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೀರ್ಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ;
- ವೃತ್ತಿ ಮೂರ್ವ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಪರ ಕೌಶಲ್ಯ, ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿ ದುಡಿಯುವ ಮನಸ್ಸು, ದೃಷ್ಟಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ;
- ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಿಯಮಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡುತ್ತದೆ;
- ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯಗಳನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವ, ಪ್ರಶಂಸಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಯಂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ;
- ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವೇಷಣೆ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ;
- ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ವಿಷಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರ, ಬೋಧನೆ, ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಧನಗಳು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು.
- ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿಷಯದ ಆಯ್ದು, ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ, ಬೋಧನಾ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೂಕ್ತ ಆಯ್ದುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ;
- ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವರವರ ಅಭ್ಯಾಸದ ರೀತಿಯನ್ನು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿಕೊಂಡು ಅನುಭವಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತದೆ;
- ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದು, ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಒತ್ತುನೀಡಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಯಂ ಜೀವನದ ಅನುಭವಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು; ಮತ್ತು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವೇನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಭರಿತವಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ.

- ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣನೀತಿಯನ್ನು ಆಯಾ ಶಾಲಾ ಸನ್ವೇಶದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಮಸ್ತಕವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಒಮ್ಮೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಅಂಗೀಕೃತವಾದರೆ, ವಿಷಯ, ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಮಸ್ತಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ದಾಖಿಲೆಗಳು ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಇದು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಇತರ ಅಂಶಗಳೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ರಚನೆಯು ವಿಷಯ ಸಂಘಟನೆ, ಮುಕ್ತಭೋಂದಿಗಿನ ಅಂಶರೂ ಕ್ರಿಯೆ, ತರಗತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬಳಸಬೇಕಾದ ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲಭೂತ ಉಳಿದೆಗಳು, ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಪ್ಪು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಮಂಡಿತವಾಗಬೇಕು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗುವಂತಹುದಾಗಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿರುವ ಪದ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರಬೇಕು.
- ಇದು ಫಲಿತಾಂಶ ಆಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಇವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

NCERT ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಅಧಿಕೃತ ನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮಾರ್ಧಮಾಪನಾಗಿ, ಶಾಲೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು 2005ರಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು (NCF-2005) ರೂಪಿಸಿದೆ. NCF ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರ ಗುರಿ. ಅದು ಮಕ್ಕಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುವ ಉಪಕರ್ಮ.

NCF 2005 ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

- ಕಲೆ, ಕೈಕೆಲಸ, ಶಾಂತಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯವಿಷಯದ ಒಳಗೆ ತಂದು ಕಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ಅವರ ಕುಶಲತಾವನ್ನು ಮೋಡಿಸಿ, ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಚೆರುಕುಗೊಳಿಸಿ. ಪ್ರತ್ಯೇ ಕೇಳುವಂತೆ ಮೋಶ್ವಾಹಿಸಿ, ಪಠ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನರುಚ್ಛಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಬದಲಿಗೆ, ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ಶಾಲಾ ಅರಿವಿನೊಡನೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು;
- ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸಮಸ್ಯೆಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಧ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಪರಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಲ್ಲಿಟಗೊಳ್ಳುವುದು;

- ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು.
- ನಮ್ಮೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು, ಕಲಿಕೆಗೆ ವಿಶಾಲವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ವಿಭಿನ್ನ ಬಹುಮುಖ ಚಿಂತನೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಕ್ ಕೇಂದ್ರಿತ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿ ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುವುದು;

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು

	ಅಂಶಗಳು	ಕಾರ್ಯಗಳು
1.	ಪ್ರಸ್ತುತ ಶಿಕ್ಷಣ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೀಗೆ	ಯಾವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಸಘೇಶದಲ್ಲಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
2.	ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಗಳು	ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ಹಾಗೂ ಸಹಿಷ್ನುತ್ತೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
3.	ಬೋದ್ರಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾದ ಕಲಿಕಾಫಲಗಳು ಅಥವಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಯವ ವೇಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಏನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಏನನ್ನು ಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಿಗನುಗಣವಾಗಿ ಜಾಣಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ವನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.
4.	ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ರಚನೆ	ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಳಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ:- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ವರ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - ಶಾಲೆಯ ಹಂತಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅವಧಿ - ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಬೋಧನಾ ಅವಧಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.
5.	ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ವಿಷಯಗಳ ರಚನೆ, ಕಲಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳು.	ಆಯಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದ ಕಿರು ವಿವರಣೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾದಿಪಡಿಸಲಾದ ಅವಧಿಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

6.	ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ	ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.- ಶಿಕ್ಷಕನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಬೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯಭಾರ.- ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ - ಸಾಧನಗಳು, ಪತ್ರಪುಸ್ತಕಗಳು, ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ., ಸೌಲಭ್ಯಗಳು- ತರಗತಿ, ಹಿತೋಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ., -
7.	ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನ	ಪತ್ರದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಬೋಧನಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು
8.	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು.	ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮಾಪನ ಮಾಡುವುದರ ಪ್ರಮುಖತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಹೊಲ್ಯೂವಾಪನದ ವಾಗೋಂಪಾರ್ಯಾಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು.

ಒಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಇತರ ಮೂಲಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘X’ ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಧತಿಯು ಅದರದೇ ಆದ ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
2. ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿದ್ದ, ದೇಶದೊಳಗಿನ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
3. NCERTಯು ಭಾರತದ ಅಧಿಕೃತ ಒಂದು ನಿಯೋಗವಾಗಿದ್ದ, ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ತೀರ್ಮಾನನಿಸುತ್ತದೆ.
4. ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿಷಯಗಳ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮುಂತಾದವರ್ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

2.5.3.2. ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಹತ್ವ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ. ಇದು ಮಗುವಿನ ಸರ್ವತೋಮುಖಿ ವಿಕಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಿಶುಕೆಂದ್ರತಿರುವ ದಲ್ಲಿ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಪೌರತ್ವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಕರ್ತವ್ಯಗಳು, ಸಂವಿಧಾನ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆದ್ಯತೆಯೂ ಆಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಸಿ, ಮರು ಮೌಲ್ಯ ಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕನುಗಣವಾಗಿ ಹೊಸ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರನಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮಹತ್ವ

ಆಡಳಿತಗಾರರ ಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಲು, ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತದವರು ವಿವರವಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಮೂದಿತವಾದ ಅಗತ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆಗಾಗ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಡಳಿತಾರರು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶೈಕ್ಷಕರ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪ್ರಭಾವಗಳು

ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶೈಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆಯಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕ ಹೇಗೆ ಸನ್ವಾದಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಶೈಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದಿನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರುವ ಪರಿಣಾಮ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಹಾಗೂ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ಚೋಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಶೈಕ್ಷಕರು, ರಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ, ವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಳಿಸಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು, ಸಮರ್ಪಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸರಮಾಲೆಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು.

ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ, ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ, ಅವರವರ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಲಪಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯಗಳಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಜೀವನದ ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚೆಯಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘X’ ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಗಮನವಲ್ಲ.
2. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುವು ಮನುವಿನ ಸರ್ವಶೋಮುಖಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.
3. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುವು ಜಾನ್ಮನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಂತರಶ್ರಿತೀಯ ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಲಿಕೆಯು ಮಾನವ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ.
5. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುವು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕಾಗಿರುವ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.

2.5.3.3. ಪರ್ಯವಸ್ತು ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಹತ್ವ

ಪರ್ಯವಸ್ತುವು ಒಂದು ಕಲಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ದಾಖಲೆ. ಅದು ಕೋಸಿನ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕೋಸಿನ ಅರ್ಥಕ್ಕೆಗಳು, ಓದಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಮನೆಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಗಡುವು, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನಾಂಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೋಸಿನ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಲಾಗುವ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯೊಳಗೆ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೋಧನೆಯ ಗುರಿ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳು ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಲಹಾಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಯವಸ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ಮೂಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮನುವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜಾನ್ಮನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಒಂದು ಭಾಗದ ನಾಜೂಕಾದ ವಿವರ ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ವಿಭಾಗದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಅವರು ತಲುಪಬೇಕಾದ ಗುರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಒಪ್ಪಂದ. ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಲುಪಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಅವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ವೇಳೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವ ಸಾಧನವೂ ಹೌದು.

ತಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ, ಪರ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಅದು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಜಾನ್ಮನದ ಪ್ರದರ್ಶನದ ನೋಟಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಪರ್ಯವಸ್ತುವು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕಾರಣಗಳಾಗಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ.

- ಪರ್ಯವಸ್ತುವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಬೋಧಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಬೋಧಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರೂಪದ ಒಂದು ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

- ಒಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೋಧಕರಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕ ಅಥವಾ ರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ಒಳ್ಳಿಯ ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಯುವಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಆಹಾರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಅವರು ಕಲಿಯುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಜಾಖ್ಯಾತ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ತರುತ್ತದೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಬೋಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ವಿಷಯವನ್ನು ಯಾಕಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳೇನು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕ ಕಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯವಸ್ತುವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯದ ಕಡೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವತೋಮೂಲವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳೇರಡೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವ್ಯಾಪಕಗಳಾಗಿವೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತುವು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳದೇ ಆದ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಸಂಖೇಪ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಗಳಿವೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ	ಪಠ್ಯವಸ್ತು
1. ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಹಂತದ ಮೂಲ ನೀಲನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.	ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಪಾಠಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು, ಓದಬೇಕಾದ ಮುಸ್ತಕಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು.
2. ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲ ಹಂತದ, ಸಾಧಿಸಲಾಗುವ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.	ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗುವ ಗುರಿ, ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಮನುವನ ಸರ್ವತೋಮೂಲ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ	ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಮೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
4. ವಿಶಾಲವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ/ಅರ್ಥ	ಸಂಕೀರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿ/ ಅರ್ಥ
5. ವಿಷಯ, ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ	ಕೇವಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
6. ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ	ಕೇವಲ ಪಠ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

7. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಬ್ಬಿರ್ಗಾ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.	ಕೇವಲ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ
8. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನ್ ಬೇಕಿಂದಿಲ್ಲ.	ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವನ್ ಬೇಕೆ.
9. ಪರ್ಯಾವರಣೆ ತಯಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.	ಪರ್ಯಾವರಣೆ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.
10. ಶಾಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲ	ತರಗತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದುದು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳಿ -1

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿಯಾದುದನ್ನು ಚಿಹ್ನೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಾದುದನ್ನು ಚಿಹ್ನೆ ‘X’ ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆಯ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ
2. ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆಯ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮೇಲ್ಮೌಲಿಕವನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕಾದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
3. ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದವಲ್ಲ.
4. ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆಯ ಒಪ್ಪಂದವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾದುದು.
5. ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆಯ ಪರ್ಯಾವರಣೆ ಒಂದು ಭಾಗ.

2.5.4. ಸಾರಾಂಶೋಣಾ

- ಶಾಲೆಯು ಸಮಾಜದ ಕಿರಿಯ ಸ್ವರೂಪ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಅವರೇ ರೂಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಾಯಿಕ ಫಾಟ್ಟಿ.
- ಶಾಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನ ಪರ್ಯಾವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂರು ತೆರನಾದ ಫಟಕಗಳಾದ ಪರ್ಯಾವರಣದ ಚೌಕಟ್ಟಿ, ಪರ್ಯಾವರಣೆ ಪರ್ಯಾವರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ.
- ಪರ್ಯಾವರಣೆ ಚೌಕಟ್ಟಿ ಸಿರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾವರಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.
- ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ, ಅದು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅವರದೇ ಆದ ಪರ್ಯಾವರಣೆ ಯೋಜಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರ್ಯಾವರಣದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮೂಲತತ್ವಗಳು – ಹೀರಿಕೆ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು, ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಏ ಹಂತದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು.
- ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷದ ಮಾರ್ಗ ನಾಕ್ಕಿ. ಅದು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅದು ವೈಕ್ಯಿಯೋಭ್ಯನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತುವಲ್ಲ, ಸಮಾಜದಿಂದ ಕಲಿಯುವ ಒಟ್ಟು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ಪರ್ಯಾವರ್ತನೆ ಕೇವಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

- ಪಠ್ಯವಸ್ತುವು ಹಕ್ಕುಗಳ ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಚ್�ೇಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹತ್ವದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಶಿಕ್ಷಕರ, ಆಡಳಿತದವರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯವಸ್ತುವು ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ವಿವರಣೆ. ಕಲಿಕೆಯ ರೂಪರೇಖೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕೆಯ ಸಮಯದ ಮಿಶಿ. ಅದು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವमಾರ್ಗವಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

2.5.5 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ – 1

1. ‘x’, 2. ‘✓’, 3. ‘✓’, 4. ‘x’, 5. ‘✓’

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ – 2

1- ‘x’   2- ‘✓’   3- ‘✓’   4- ‘x’   5-‘✓’

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ – 3

1-‘✓’   2-‘✓’   3-ಈ   4-ಈ   5-‘✓’

2.5.6. ಫಂಡಾಂಟ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಇವುಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನೂ ಶಾಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2.5.7 ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. <https://www.slideshare.net-Curriculum Framework>
2. <https://classroom.com-Importance of Curriculum>
3. <https://quora.com-Importance of Curriculum to Education>
4. www.edgloosary.org-Curriculum
5. <https://bokcenterharvard.com-Functions of the Syllabus>
6. www.academia.edu-Curriculum Framework
7. <https://www.ibe.unesco.org-Guidelines for Constructing Curriculum Framework for Basic Education.>
8. <https://www.ncert.nic.in-Curriculum, Syllabus, Textbooks>
9. <Importance of school education-9. https://blog.udemy.com>
10. J C Agarwal [2006]: Teacher and Education in a Developing Society, Vikas Publishing House [Pvt] Ltd. New Delhi.

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 2 : ಜಾಣದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಘಟನೆ

ಫಾಟಕ 6 : ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಃ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟೆ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟೆ, ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟೆ, ತರಗತಿಯ ಮಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಚಾರಗಳು

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 2.6.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
  - 2.6.2. ಏಿಂತಕೆ
  - 2.6.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚರ್ಚಿವಟಿಕೆಗಳು
  - 2.6.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-1
  - 2.6.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-2
  - 2.6.3.3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-3
  - 2.6.3.4. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ತರಗತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-4
  - 2.6.4. ಸಾರಾಂಶೋಣಾ
  - 2.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು -1,2,3, ಮತ್ತು 4
  - 2.6.6. ಫಾಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
  - 2.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
-

2.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಾಗುವರು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದುಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದುಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಶಾಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದುಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ತರಗತಿಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದುಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು;

2.6.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವು ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನೀತಿಗಾಗಿ ಬೋರ್ಡ್ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳನ್ನು (Board Education Policies) ಸಾಫ್ಟ್‌ಸಿದೆ. ಇವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ, ಶಾಸಕಿ ವಲಯ, ಹೀಗೆ ಮೂರು ತೆರನಾಗಿ ಧನಸಹಾಯವು - ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸುವುದಾದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಯಿದೆ. ಈ ಪಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಜ್ಯ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

2.6.3. ಕಲಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

2.6.3.1. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು

ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿದೇಶದ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಿರ್ತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಆದೃತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರಜಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಅದರದ್ದೇ ಆದ ಪಾತ್ರವಿದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶಾಲಾ ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇದನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಗಳ ಜತೆಗೆ ಸಮಾರ್ಪೋಚಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಬಳಸಲಾಗುವ ವಿಷಯಗಳ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಮಾನವರ್ಗಗಳ ಚೋಡಣೆ. ಅದು ಯಾವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

National Council of Educational Research and Training (NCERT) ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಟಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆ (ನಿಕಾಯ) ಯಾಗಿದ್ದ ಅದು ಭಾರತದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಹೊಸ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರವ್ಯಾಪೀಯಾಗಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಎನ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ. ಯು ಭಾರತದ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಪರಿಸರವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು
- ಯಾವುದೇ ಜಾತಿ, ಪಂಥ, ಮತ, ಲಿಂಗಬೇಧವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಶಿಕ್ಷಣವಾಗಬಹುದು ಒದಗಿಸುವುದು. ಸಮಾನವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೇವಲ ಸೇರ್ವಿಸ್‌ದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆ ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಿ ಹೊರಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

- 10+2+3 ಎನ್ನುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತರುವುದು(ಇಂದಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗನುಗಣವಾಗಿ);
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು;
- ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಹಂತಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು;
- ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅರಿವು ಮುದಿಸುವುದು;
- ದೇಶದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಳಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;
- ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಅಂತರ್ಗತಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ತರುವುದು, ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಭಾಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹಿರಿದಾದ ಬದ್ಧತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಾನವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು;
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನ್ನಸ್ತಂಧರನ್ನು ಮತ್ತು ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಬಯಕೆ ಮತ್ತು ದೃಢನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು;
- ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ನಿಲ್ದಾರ, ಮೌಲ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;
- ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಯಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಕರಿಸುವುದು;
- ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಾಧನೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು; ಮತ್ತು
- ನಮ್ಮತೆಯುಳ್ಳ ಕಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ವಿಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ಸಂಚಿತ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು;
- ಪ್ರಾಧಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಶಾಲವಾದ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡುವುದು
- ಪ್ರಾಧಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತದ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ಬೆಳೆಸುವುದು
- ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಹಂತವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು
- ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು
- ಪರೀಕ್ಷೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮುನಾರಚನೆ ಮಾಡುವುದು, ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪಠಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬದಲು ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೇಲೆ ಗಮನ.
- ವ್ಯಕ್ತಿಗಿಂತಲೂ ಸಮಾಜದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ.
- ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ಬೋಧನೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಲ್ಲದವರಿಂದ ಹೇರಲಾಗಿರುವುದು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಿಂತಲೂ ವಿಷಯದ ವಿಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವಿರುವುದು
- ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವೃತ್ತಿಪರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗೂ ಶೀಮಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಗಳ ಕೊರತೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಂತರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕೊರತೆ
- ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಜಾಖನ, ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಕುರುಡುಪಾಠಕ್ಕೆ ಗಮನ
- ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ಕೊರತೆ.
- ಹೇರಲಾದ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳು.
- ಪಠಕ್ರಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿರುವುದು.
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿರುವುದು;
- ಪಠಕ್ರಮವು ವಿಷಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ತಜ್ಞರಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನಾ ನಿಜವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯತಜ್ಞರ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗಿಂತಲೂ ಉತ್ಪಮವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?
- ಮೂರು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು CBSE (Central Board of Secondary Education), ICSE (Indian Certificate of Secondary Education), NIS(National Institute of Open Schooling). CBSE ಮತ್ತು ICSE ಗಳು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ವಿದೇಶದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇವುಗಳ ಅಂತರಿಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. Central Board of Secondary Education (CBSE) ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಗ್ರೇಡ್ 10 ರಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು 12 ರವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ‘ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆ’ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- Council for the Indian School Certificate Examinations (CISCE) ಸಂಸ್ಥೆಯು 1 ರಿಂದ 12 ರವರೆಗೆ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ, ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು Indian Certificate of Secondary Education (ICSE – Class 10) ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
- The Indian School Certificate (ISC- Class 12) and Certificate in Vocational Education (CVE-Class-12)

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಕೆಳಗೆ ನಿಡಲಾಗಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಡದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದಿಂದ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ..

1. ಭಾರತೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು _____ ಮತ್ತು _____
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಿದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರಿ _____
3. ರಾಜ್ಯಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಆಧಾರ _____
4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ವ್ಯವಿಧಾತೆಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡಲು, ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದು _____

2.6.3.2. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರವರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನಲು ಯೋಜನೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಗಣಿತ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಕಲಿಕೆಯ ಒಳಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿಷಯಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗನುಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೋಕಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮದೇ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯವು ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು, ಆಯ್ದು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ನಿಯಮಗಳು, ಕಲಿಸುವ ವಿಧಾನ, ಬೋಧನಾ ಉಪಕರಣಗಳು ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ವಿಭಿನ್ನ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳಿಂದ್ದು ಅವುಗಳು ನೀಡುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು

ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು 1-12 ರವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷನಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮುಕ್ತ ಶಾಲೆಯ ಸಂಸ್ಥೆ. (National Institute of Open Schooling)
- ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಮದ್ರಾಸಗಳು
- ಸ್ವಾಯತ್ತ ಶಾಲೆಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ- Sri Aurobindo's International School of Education, Pondicherry etc.
- ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳು – (International Schools [Under International Baccalaureate])

- ವಿಶ್ವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಶಾಲೆಗಳು (IEDC) – ಅಸಾಮಧ್ಯ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಸಮನ್ವಯ ಶಿಕ್ಷಣ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು 1974ರಲ್ಲಿ ಅಸಾಮಧ್ಯ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟಿತು. ಅನಂತರ ಅದು ಮಾಡ್ಯಾಮಿಕ ಹಂತಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲ್ಪಟಿತು.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ರೀತಿಯ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಮೊಂದಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ, ತರಗತಿಯೋಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಅಂಶಗಳೆಂದರೆ, ವಯಸ್ಸು, ಪ್ರೌಢತೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಧುನಿಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಾದ್ಯುಮಿಕ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವೇನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟಿ ನೀಡಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಧನಾ ಮಾಪನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕ್ರೇಸ್‌ಎಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳಿವೆ. ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ನಿಯತ ಉಪಕ್ರಮ ಒಳ್ಳೆಯಿದು. ರಾಜ್ಯಗಳು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಭಾಷೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಕಲೆ ಈ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ನಡೆಸಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು 5,8 ಮತ್ತು 12 ಎನ್ನುವ ಮೂರು ನಿಗದಿತ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ನಿಯತ ಉಪಕ್ರಮವು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ನಾಯಕರಿಗೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಯಿಸದೆ ಸಮರ್ಪಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- ರಾಜ್ಯವು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಹಣಕಾಸು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯವು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ.
- ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಚೌಕಟ್ಟಿನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ಅಥವಾ ಮಾನಕಗಳೆಂದರೆ:

- ಅದು ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು;
- ಅವುಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವೂ ಆಗಿರಬೇಕು;
- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕೌಶಲಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರಿಣವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು; ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿಂದ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಆಧರಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷೀಗಳಿರಬೇಕು.
- ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜ್ಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಪರ್ಶಕ್ತಮದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಪರ್ಶಕ್ತಮವನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಾಗ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.
- ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಶಕ್ತಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆತದ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತದೆ;
- ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಲಾವಣಣ ಇತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರ್ಶಕ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ;
- ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆತವಿರುವುದಿಲ್ಲ;
- ನಿಯಮಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಕೊರತೆ.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ರಾಜಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ
- ರಾಜ್ಯವಾರು ಸಾಮಧ್ಯ ಮಾಪನಗಳು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಪಾಸು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರೂ ಅವರನ್ನು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿರಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- ಮಕ್ಕಳ ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತ ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪರ್ಶಕ್ತಮದ ಎಲ್ಲ ಘಟಕಾಂಶಗಳ ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು.
- ರಾಜ್ಯ ಪರ್ಶಕ್ತಮದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ತಾರ್ಕಿಕತೆ, ಗುರಿನಿದೇಶನ, ಕಲಿಯುವವನ ಶಾಲಾ ಘಟಕಗಳು, ವಿಷಯಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಾಧನಾ ಮಾನಕಗಳು, ಅಂತರ್ ಶಿಸ್ತೀಯ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವಾಗ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮಧ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಒತ್ತನೀಡಬೇಕು.
- ರಾಜ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು.
- ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಅನುಭವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರ್ಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ ಸರಿ ಜಿಹ್ವೆ ‘✓’ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜಿಹ್ವೆ ‘X’ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ.

1. ರಾಜ್ಯದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ನೀತಿಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರದು.
2. CBSE ಮತ್ತು ICSE ಗಳು ಅಂತರ್ದೇಶೀಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಅವುಗಳ ಅಂತಿಮ ಘಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತವೆ.
3. ರಾಜ್ಯಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದಪ್ಪ ಪರ್ಶಕ್ತಮದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ.
4. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರ್ಶಕ್ತಮದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ.

2.6.3.3. ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ದೃಶ್ಯೀಕರಣ

ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಬಹಳಪ್ಪು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಬೇಕಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂದರೇನು?

ಒಂದು ಶಾಲೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗವು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೋಸೂರಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಕಲಿಕಾ ಸಮುದಾಯದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪೆಸಲು ಮತ್ತು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೀಡುವ ಎಲ್ಲ ಕೋಸೂರಿಗಳೂ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಶಾಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಪರ್ಯಾವಸ್ತು, ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿ, ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ವಿಷಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಿತ ಬೋಡ್ಯೂ ಅಥವಾ ಮಂಡಳಿ ಯೋಜಿಸಿದ, ರೂಪಿಸಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಣ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಲು ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎದುರಿಸುವ ಹಾಗೇ ರೂಪಿಸಲು ಶ್ರಮಪಡುತ್ತದೆ. ಬೋರ್ಡ್‌ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಇರಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ವಾಗಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಜೀಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅವರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ದೇಶದ ಹೆಸರಿಗೆ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಗಳು ನೀಡುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವಂತಿದ್ದು, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಲೆಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಸ್ವಯಂ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವುದು
- ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
- ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಟ್ಟಿ ಹಾಕುವುದು.
- ಸಮಾಜದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ, ತಂತ್ರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಡುವುದು.
- ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ಜೆನ್ಯಾಗಿ ಬದುಕುವುದನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನಾತ್ಮಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ದೇಶೀಯತೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.
- ಒಟ್ಟು ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಹಂತದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

- ಶಾಲೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ತರ್ಕ-ಬಧ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಾಸ್ತೀಯ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರಬೇಕು. ಇವು ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು/ ತರಗತಿಯ ಒಟ್ಟು ಅಭಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.
- ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಿಯಮಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಕಲಿಕಾ ವಿಷಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೋಡಣೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವಂತಿದ್ದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಹಲವು ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡಿರಬೇಕು.
- ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕರ್ತೆಗಳಿಂದ, ಜರಿತ್ತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮನರೋನಿಮಾರ್ಗ. ಶಾಲಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ನೇರವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದು ಶಾಲೆಯ ಒಳಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಬೇಕು.
- ಸಮೂಹ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವು ಉತ್ಸಾಹನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪಣ್ಣ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಿಸಿರಬೇಕು.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತುನೀಡಬೇಕು. ಮೂಲ ವಿಷಯಗಳಾದ, ಬರವಣಿಗೆ, ಅಂಕ ಗಣಿತಗಳ ಜಡಿತೆ ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಗೋಳ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು 5 ನೇಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸಬೇಕು.
- ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಂತಗಳು ಕೆಳ ಹಂತ (Standards IX & X) ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಹಂತ [Standards XI & XII] ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಜೋಡಿಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುವಂತಿರಬೇಕು. (ಹೊಸ ನೀತಿಯು ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆಯೇ ಆದ ವಿಧಾನವಿದೆ.)
- ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕಲಿಕಾರ್ಥ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಶಾಲೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಸ್ವಯಂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಉದ್ದೇಶ್ಯಗಳನ್ನು ಗುಣ, ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಒಂದು ಸ್ಥಳವಾಗಬೇಕು. ಉನ್ನತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಏಳು ಪ್ರಮುಖ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಬಂಧಿ - ಭಾಷೆಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾನ,
- ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಶಿಕ್ಷಣ.

ಶಾಲಾ ಹಂತದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ತಕ್ಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು
- ಜಿಲ್ಲಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗುವುದು
- ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ಅದರದೇ ಆದ ಕಲಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವುದು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಬರೆಯುವ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ, ಸಹಕರಿಸುವ, ಕಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು.
- ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಡಳಿತವು ಕೇಂದ್ರ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹಂಚಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಶಾಲಾ ಹಂತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

- ಶಿಕ್ಷಕರು ತಕ್ಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿರುವುದು;
- ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗಮನ ನೀಡಿರುವುದು;
- ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕಾರ್ಯವೇಸಗುವಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ;
- ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವುದು.

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು;

ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಒಳ್ಳಿಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಗಾಗ ನವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಗೆ ನೆರವಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

- ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳು, ಕೌಶಲ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಒತ್ತನೀಡಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 3

ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿ.

2.6.3.4. ತರಗತಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ತರಗತಿಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸನ್ವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬೋಧಣೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತರಗತಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಪುರಾವೇಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ.

ತರಗತಿಯ ಒಳಗಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಾಲೆಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೋರ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ತರಗತಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಧನೆಯು ಒಂದು ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತ ನಿರ್ಮಿತ ಕ್ಷಣಿಕೆ, ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

- ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು?
- ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈಗ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?
- ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತಂತ್ರಗಳು ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು?
- ಬೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವೇನಾಯಿತು? ಭವಿಷ್ಯದ ಬೋಧನೆಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.
- ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೃಗೊಳಿಬೇಕು?

ತರಗತಿಯ ಪಠ್ಯವು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

- ಕಲಿಕೆಯ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳು(ಜಾಖ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳು).
- ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೆಂದರೆ, ಇಡೀ ಶಾಲೆ, ಇಲ್ಲಿ ವಾಟಿಕ ಹಂತದ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕಲಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
- ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರತೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕಾ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ವೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ತರಗತಿಯೋಳಗೆ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಮತ್ತು ಅಡಗು ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳೆರಡನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಯೋಜಿಸಿ ಸಂಘಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸದೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾಗಿ ಸನ್ವೇಶಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಪಾಠ ಯೋಜನೆಯು (Lesson Plan) ಶೀಕ್ಷಕರುತರಗತಿಯೋಳಗೆ ಬಳಸುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದೋಳಗಿನ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಪಾಠವೂ ವಿಭಿನ್ನ ಕಲಿಕಾ ಶೈಲಿಗಳನುಗೂಣವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಳುವಟಿಕೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆ. ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಗುರಿಗಳಾವುವು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಅರಿವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಂತೋಷ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ವಿಶಿಷ್ಟ ತರಗತಿ ಪ್ರವಚನಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಫಟಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಫಟಕ ಯೋಜನೆ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಕಲಾತ್ಮಕ ಅಂಶ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯೋಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೂ ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪಾಠಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದಂತೆ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಜಾಖ್ಯಗಳಿಕೆಯ ಸರಣಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ತರೆದಿದ್ದುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತರಗತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೋಳಿಸುವುದು
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು
- ಕಲಿಕೆಯ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ಪ್ರತೀ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡುವುದು.

ತರಗತಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಲೆಕಿಯ ಫಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿರುವರೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (ವಿಚಾರಗಳು)

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮಗುವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವುದು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ಕೊರತೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕನು ಒಂದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದು
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುವುದು
- ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ತರನಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬೋಧಿಸುವುದು
- ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆಗಳು ತರಗತಿಗಳಿಂದ ತರಗತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದುದು ಇನ್ನೊಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗದಿರಬಹುದು
- ಮೊದಲೇ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಿಕ್ಷಕನ ಜೀದೋಗಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸಬಹುದು
- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೂಕ್ತಗಳ ಸಿದ್ಧ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳು, ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಗಮನ ನೀಡಿರುವುದು;
- ತರಗತಿಯ ಗಾತ್ರ- ತರಗತಿಯ ಗಾತ್ರವು 30ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದಾಗ, ಶಿಕ್ಷಕನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು.
- ಬದಲನವು ತರಗತಿಯೊಳಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲೆಕಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಂಟುಮಾಡುವುದು.
- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಸಕ್ತಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಗಮನವನ್ನು ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ವಭಾವ- ಉದಾಸೀನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಗ್ಗೆ ಅಗ್ಬಾರವ ಇಂದು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಾಡ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಮೋಷಕರು ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ- ಮೋಷಕರು ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು.

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು

- ತರಗತಿಗಳೊಳಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗುರಿ, ಮತ್ತು ಶಿಂಘಾನ ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳುವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು.
- ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೂಕ್ತ ತೆ.
- ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳು, ಆಸಕ್ತಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಯವವನಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ನೀಡಬೇಕು.
- ಕಲಿಯವವನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವೀಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು.
- ತರಗತಿಯು 30 ಮಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಾರದು.
- ಮೋಷಕರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳಲೂ ಉತ್ತೇಜಿಸಲೂ ಬೇಕಾದ ದಾರಿಗಳಿವೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮನುವಿಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ನೀಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಗುಂಪಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು, ಶಿಕ್ಷಕನ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿಷಯಗಳಿರಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-4

ಕಳಗೆ ನಿಡಲಾಗಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಂಸದಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದಿಂದ ಷೂತ್ರಿಗೊಳಿಸಿ..

1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂಬ ಪದ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು _____ (ಕಲಿಕೆ / ಮೋಧನಾ ಗುರಿ)
2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಯೋಜನೆಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರೂಪವಾಗಿದ್ದು ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು_____ (ಶಿಕ್ಷಕ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ)
3. ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು _____ (ಪ್ರಾದೇಶಿಕ /ಜಾಗತಿಕ ಸಂಧರ್ಭ)
4. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಧಾರ _____ (ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ನೀತಿಗಳು/ ಜಾಗತಿಕ ನೀತಿಗಳು)

2.6.4. ಸಾರಾಂಶಮೋಣಿ

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಲೋಸುಗವಾಗಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಮಾನವಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಮಾಡಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಯೋಗವು, ಭಾರತ ದೇಶದ್ದುಕ್ಕೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶವು - ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನನ್ನು ತಿಳಿದುಹೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಯಾ

ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಏನನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತದೆ.

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ನೀಡುವ ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

2.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಿ - 1

1. ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ
2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಅರಿವು ನೀಡುವುದು
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೋಕಣ್ಣ
4. ಪರ್ಯಾವಸ್ತು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಿ - 2

1-'x',   2-'✓'   3-'x',   4-'✓'

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಿ - 3

ಸ್ವೀಕಾರಕ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 2.6.3.3. ಗಮನಿಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕ್ಕೋಳ್ಳಿ - 4

1. ಕಲಿಕೆ
2. ಶಿಕ್ಷಕ
3. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ
4. ರಾಜ್ಯ

2.6.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಹಂತದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

2.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. <https://www.publicschoolreview.com>: Ten Major challenges facing Public Schools
2. egyank.ac.in: Curriculum Planning
3. Aggarwal I.C. [2004]: Teacher and Education in Developing Society, Vikas Publishing House Private Limited
4. SafayaShaida [2011]: Modern Theory and Principles of Education, Dhanpat Rai Publishing Company, New Delhi.

5. <https://surejob.in>: Ten Fundamental problems with Education in India
6. <https://www.classcraft.com>: 2018's Top 8 Classroom Challenges according to teachers
7. Startup.nujs.edu: Indian Education System. What needs to change?
8. cmc.in.mc.us: What are the major curriculum issues?
9. <https://www.gov.uk>: The National curriculum
10. www.education.world.com: Curriculum of National and State Standards
11. Wear.wes.org :Education in India
12. www.homeofbob.com: Pros and Cons of standards and curriculum
13. <https://en.mowkipedia.org>: Curriculum
14. Margaret K .J. [1999] :The Open Classroom Orient, New Delhi
15. Taba Hilda [1962]: Curriculum Development theory and practice Har Court, Brace and Wald, New York.

*****

ಬಾಳ್ಕೆ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಘಟಕ 1 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

ಘಟಕದ ರಚನೆ

3.1.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

3.1.2. ಏರಿಕೆ

3.1.3 ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

3.1.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

3.1.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

3.2.3.3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ -3

3.1.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

3.1.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1, 2 ಮತ್ತು 3

3.1.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭಾಸಗಳು

3.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

3.1.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಾಗುವರು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳೆಂದರೆನು ಎಂಬುದರ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ನೀಡಬಲ್ಲರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಬಲ್ಲರು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮನಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಬಲ್ಲರು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಲ್ಲರು.

3.1.2. ಏರಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಯುವಜನಾಂಗವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಪ್ರಜೆಗಳಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ನಾವು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲೆವು? ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಏನೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು? ನಾವು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆವು? ಇದಕ್ಕೆ

ಹಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಇವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಈ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

3.1.3.1. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಮೇಲಲ್ಲಿಗೆ ನಾವು ನಿರ್ಧಾರಕಗಳೆಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ. ‘ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು’ ಎಂಬ ಪದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ‘determinant’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಾದಿಯಾದುದು.

ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ನಿಫಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ‘determinant’ ಎಂದರೆ “ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಥವಾ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಅಂಶ”. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ— “ರವಿಯ ಅದಮ್ಯ ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯೇ ಅವನ ಯಶಸ್ವಿನ ನಿರ್ಧಾರಕವಾದ ಅಂಶ”. ಮೆರಿಯಮ್ ನಿಫಂಟಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಥವಾ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಅಂಶವೇ ‘ನಿರ್ಧಾರಕ’ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಧಿಕಾರದ ನಾವು ಪರ್ಯಕ್ಷಮುಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸೋಣ. ನಿರ್ಧಾರಕಗಳೆಂದರೆ, ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಅಥವಾ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಅಂಶಗಳು. ಇವುಗಳು ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಹೌದು. ಇವುಗಳು ಗುರಿಗಳು, ವಿಷಯ, ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಕ್ರಮಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಅಂಶಗಳೂ ಹೌದು. ಆದುದರಿಂದ, ಪರ್ಯಕ್ಷಮುವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ಈ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕಾದುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುವನ್ನು ರೂಪಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಅಂಶಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ, ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿಸುತ್ತವೆ, ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕ ಹೋಗಲು ಸಮರ್ಥನಿದ್ದಾನೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳ ಅಧ್ಯಾವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳ ವಿವಿಧ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

3.1.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಅಥವಾ ತತ್ವಶಾಸ್ತೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

- ದೇಶ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹುಕೆಬಿಯಸುವ ತಾತ್ಪರ್ಯಕಾಂಶಗಳು
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳು: ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಆದರ್ಶವಾದ, ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ, ಯಥಾರ್ಥವಾದ, ವಾಸ್ತವ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ವಾದ.
- ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು: ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕವಾದ, ಪ್ರಗತಿಶೀಲವಾದ, ಮರುನಿರ್ಮಾಣೀಕರಣವಾದ, ಅಗತ್ಯತಾವಾದ.

ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ವಿಶಾಲ ವಿಚಾರಗಳ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಾಗೆಯೇ ನರ್ಡಿಷ್ಟವಾಗಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತನೀಡಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರ ಗುರಿಗಳು, ಆಶಯಗಳು ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತತ್ವಶಾಸ್ತೀಯ ಅಧವಾ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗಿಣಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದರ್ಶಗಳು, ಜೀವನ ತತ್ವ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ವಿಕಾಸಹೊಂದಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಜನಾಂಗದ ಒಳಿಗೆ ಹೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುವಂತೆ ಬೆಳೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಮಕಾಲೀನ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರು ವರ್ತಮಾನದ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುರಿಗಳನ್ನೂ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಜ್ಞಾನವೂ ಇರಬೇಕು. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಚಿಂತನೆಯು ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದೇ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಾರದು. ಅದು ಒಂದೇ ತತ್ವಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೇಡಿದೆ ಹಲವು ಸಮರ್ಪಕ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸಾರವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡು ರೂಪುಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗುವ, ಸುಗಮವಾದ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಯಸುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ನಾಲ್ಕು ಶಾಖೆಗಳು

ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸನ್ವಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ನಾವು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ನಾಲ್ಕು ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವು ಬೇರೆಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದು, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೇತ್ತಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಇವೇ ಆದರ್ಶವಾದ, ವಾಸ್ತವವಾದ, ವ್ಯವಹಾರವಾದ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ.

ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳು

ಆದರ್ಶವಾದವು ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಭೂಮೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಗಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವು ಹೇಗೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತೇವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಿಶ್ಚಯ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯರಹಿತ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸ್ತಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವನ ಸ್ವಭಾವವು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ ಇವುಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳಿವೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಹಿಂದೆ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಬದುಕಿದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆದರ್ಶವಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದುವ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಕಲಿಕೊ ಅನುಭವಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಸದ್ಗುಣದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ, ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು.

ಯಥಾರ್ಥವಾದಿಗಳು/ವಾಸ್ತವವಾದಿಗಳು

ಎರಡನೆಯ ಚಿಂತನೆ ಶಾಲೆಯ ಯಥಾರ್ಥವಾದ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಣವು ಉಹಾಪೋಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಥಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಗಳು ಹಿಂಬಾಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಜಗತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾದುದು, ಭೂಮೆಯಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಮಗುವಿನ ಜಗತ್ತಿನ ಜಾಣವನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು. ಮೌಲ್ಯಗಳು ಒತ್ತು ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು, ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲುವುದರ ನಡುವೆ ಅದು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು. ವಿವಿಧ ಜಾಣತೀಸುಗಳ ಅನೇಷಣೆಯ ಫಲಿತಾಶಗಳು ಸತ್ಯವೇ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಮಕ್ಕಳು ಜೀವಿಸುವ ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರ್ಥನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಕಲಿಕೊ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸರಿಯದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಮಾಡಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ವ್ಯವಹಾರವಾದಿಗಳು

ವ್ಯವಹಾರವಾದವನ್ನು ಹಲವಾರು ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒತ್ತುನೀಡುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯವು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸನ್ವೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವಂತಹುದು. ಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಸಾಪೇಕ್ಷವೇ. ಅದು ಸನ್ವೇಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವಂತಹುದು. ಯಾವುದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೋ ಅದು ಸತ್ಯವೂ ಹೌದು, ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೂ ಹೌದು. ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾರ್ಥಕವಾದವುಗಳೇ. ಕಲಿಕೊ ಅನುಭವಗಳು ಸ್ತಕ್ಯಿಯವಾಗಿರಬೇಕು; ನಿಷ್ಕೃತಿಯವಾಗಿರಬಾರದು. ಪರಿಮಾಣವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ. ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸನ್ವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲುವೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸನ್ವೇಶದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದುದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಜಾಣವಿಂಬಾದು ಸಂಪೂರ್ಣವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಶಾಶ್ವತವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬದಲಾವಣೆಯೆಂಬುದು ಬದುಕಿನ ಲಕ್ಷಣ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಕಲಿಕೆಗೆ ತರಬೇತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅದು ಸಮಸ್ಯಾಪರಿಹಾರ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿಗಳು

ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣಗೊಂಡು, ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಕಲಿಯವವನ ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ

ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒತ್ತನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಮಾನವನನ್ನು ಬೀಟ್ಯೂ ಬೇರೊಂದು ಮೌಲ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ಮಾನವರಿಗೆ ಆಯ್ದುಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆತನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬುದಾರನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದವು ಕಲಿಯುವವನಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ.

ಆಯಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಯಾಗಲಾರದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣಾದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸಬಹುದು. ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದಿಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟಕರ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾರೂ ಸಮಾನವಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಣಣಿಸಿದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬಾರದು. ಕಲಿಯುವವನ ಆಸಕ್ತಿಗಳು, ಆಯ್ದುಗಳು, ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾವು ಹಲವಾರು ಸ್ವ-ಅಭಿವೃತ್ಯಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವವರಾಗಬೇಕಲ್ಲದೆ ಕಲಿಯಲು ಬಲವಂತಮಾಡುವ ಬೇರಾರೂ ಅಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಶಾಖೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮುಖ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಧಿವಾ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ರಚನೆಗೆ ಇವುಗಳ ನೇರ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ವಾಧಾರದು. ಅದೆಂದರೆ ನಿರಂತರ ವಾದ. ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ವಿಶೇಷಣೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾವನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಅಧಿವಾ ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯವಾದವು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಓದಿನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಬರವಣಿಗೆ, ಅಂಕಗಣಿತ, ಭಾಷೆ, ಚರಿತ್ರೆ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಗತಿವಾದವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿ, ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅದು ಅಂತರ್ ಶಿಸ್ತೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಸಂವಾದವನ್ನು, ಮತ್ತು ಹೊಂದಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ. ಮರುನಿಮಾಣವಾದವು ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ದೇಶೀಯ ಆಸಕ್ತಿಯ ವರ್ತಮಾನ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆ ಗಮನಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರವಾಗಿ ಅರ್ಥವಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ನಿರಂತರ ವಾದಿಗಳು

ನಿರಂತರ ವಾದವು (Perennialism) ಆದರ್ಥವಾದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ಥಿರ ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರವಾದದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾವು ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಅದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಶಿಸ್ತಗಳಿಂದ ಅಧಿವಾ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಘಟಿತ ರೂಪಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆ. ಯಾವುದು ಕರಿಣವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೇ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು, ನಿದಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತಿನ ಮಾರ್ಗ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವವನೇ ಶಿಕ್ಷಕ ಎಂದು ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾವು ಎಲ್ಲಾರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿದಿಷ್ಟ ರೀತಿಯ ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾದಿಂದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರೆ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಮತ.

ಪ್ರಗತಿವಾದಿಗಳು

ಪ್ರಗತಿವಾದವು (Progressivism) ನಿರಂತರ ವಾದಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಾದ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬಂದುದು. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಪರ್ಯಕ್ಷಮಾವು ಸಮಸ್ಯೆಪರಿಹಾರ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಸಹಕಾರಿ ವರ್ತನೆಗಳು

ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪಿಸ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅಂತರ್ಶಿಸ್ತಿರೀಯವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕನು ಓವರ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವವನಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಕಂಠಪಾಠಕ್ಕೆ, ಅಧಿಕಾರ, ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಥಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು.

ಪದಾರ್ಥವಾದಿಗಳು

ಪದಾರ್ಥವಾದವು (Essentialism) ಆದರ್ಶವಾದ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಗತಿವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದೆಂದು ಮೂಡಿದುದು. ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಲಿಕಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದರ ನಂಬಿಕೆ. ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕಾರ್ಥಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಗ್ರೇಡ್ ಆಧಾರತ ಸಾಧನಾ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇವು ಪದಾರ್ಥವಾದಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಮರುನಿಮಾಣವಾದಿಗಳು

ಮರುನಿಮಾಣವಾದ (Reconstructionism) ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತತ್ವಶಾಸ್ತೀಯ ಚಿಂತನೆಯಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮಾಜವನ್ನು ಮರುನಿಮಾಣ ಮಾಡುವ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂಬುದು ಇದರ ವಾದ. ಎಲ್ಲ ಯುವಕರೂ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರಿತಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗದ ಮನೋಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವಯಸ್ಕರಾದಾಗ ಅವರು ಸಮಾನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಗಳು, ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳು, ಇವುಗಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ವಿಶೇಷಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಬಧಿತೆ ಇರಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಇದು ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಈ ವಾದವು ಸ್ವ ವಾಸ್ತವೀಕರಣ, ಸಂಚಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಜದ ನಿಯಂತ್ರಣಾಗಳಿಂದ ಜನರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ತಾತ್ಕಾರ್ಥಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ.

1. ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ತಜ್ಜ್ಞರಿಗೆ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಕ್ಷಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತನೀಡಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.
2. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹಂಟಿಕೊಂಡಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣತೆ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರಣಗಳು, ಗುರಿಗಳು, ಆಶಯಗಳು ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಸರಣ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳು, ಮನೆ/ಕುಟುಂಬ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಪರಿಸರ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಈ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
5. ಸಾರಸಂಗ್ರಹದ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು
6. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಮಾಜವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಬಡತನ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
7. ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಮತ್ತು ಒಳ್ಳಿಯತನ ಮುಂತಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು.
8. ಶಾಲೆಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

3.1.3.3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

a) ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು

- * ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ತತ್ವಗಳು
- * ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು
- * ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಆಸಕ್ತಿಗಳು
- * ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತಗಳು
- * ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು
- * ಆವಿಷ್ಣೂರ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವುದನ್ನು ಬೇಳಿಸುವುದು

ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತೀಯ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಆಯಾಮಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಹಂತ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವು ಬರುತ್ತದೆ. ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ತಕ್ಷ ಹಾಗೇ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಯೋಜಿತವಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತತ್ವಗಳು ಕಲಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಅನುಕೂಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಿರಿಯರು ಅಥವಾ ಕರಿಯರು ಹೇಗೆ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು ಮನಶ್ಾಸ್ತೀ. ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸುಭಗಗೊಳಿಸುವುದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ತಿಳಿದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಅವರು ಮನಶ್ಾಸ್ತೀಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜಾನ್ ಲಾಕೆ ಎಂಬ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದು ಖಾಲಿ ಸ್ನೇಚಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇದನ್ನು 'tabula rasa' ಎಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇಂದು ತಜ್ಜರು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸು ಕೇವಲ ಒಂದು ಖಾಲಿ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆಲ್ಲಿರುಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅವರು ಶಾಲೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಜಾನ್ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೇ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡುವವರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸೂಕ್ತ ಮನಶ್ಚಾಸ್ತಿಯವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ಸಹಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬಹುದು.

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಲಿಯುವವನ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ?
- ಕಲಿಯುವವನ ಯಥ್ಯಾತ್ಮ ಮತ್ತು ಹಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅದು ಶೈಖಣಿಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆಯೇ?
- ಅದು ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮತೆಯಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗಿದೆಯೇ?
- ಅದು ಸಮಾಹದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಷ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಕಾರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಯೋಜಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತದೆಯೇ?

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಮನಶ್ಚಾಸ್ತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಪರಿಚಿತರಾಗಲು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಿರುವ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ.

ವರ್ತನಾವಾದ (Behaviourism)

ವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ರೂಪಕ್ಕೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳುಂಟಾಗುವಂತೆ ಕಲಿಕೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದೇ ಬೋಧನೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಪರಿಸರವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದರ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸಮೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಒಂದು ಜೀವಿಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಚೋದನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಜೋತೆಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಯು ಅವರದರ ನಡುವಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ. ಎಡೊವೆರ್‌ ಧಾರಣೆಗೆ ಎಂಬಾತ ಮೂರು ತೆರನಾದ ಕಲಿಕೆಯ ನಿಯಮ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಪರಿಣಾಮ ನಿಯಮ, ಅಭ್ಯಾಸ ನಿಯಮ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ನಿಯಮ. ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಬಲವರ್ಧನೆಯು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ನೆಲೆಯೂರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಬಲಪಡಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಇತರ ವರ್ತನೆಗಳಿಗಿಂತ ಶೀಫ್ರವಾಗಿ ಕಲಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಶೃಂಪಿಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ನರಮಂಡಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ತನಾವಾದಿಯಾದ ಸ್ವಿನ್ಸ್‌ರ್ ಎಂಬಾತನ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಪ್ರಶಾಂತಿಸಿದಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಕಲಿಕೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯದ ಕುರಿತಾದ ಸ್ವಾಮ್ಯಕ್ಕೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಚಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಮನರಾವರ್ತನೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಸಂಜ್ಞಾನವಾದ (Cognitivism)

ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಸಂಜ್ಞಾನವಾದವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಕಲಿತಿರುವಿರಿ (ಕೋರ್ಸ್ 1ರಲ್ಲಿ).

ಸಂಜ್ಞಾನವಾದಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಮಾನವನ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿನ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಇವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾಡಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾಡಿತಿಯನ್ನು

ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಂಜ್ಞಾನವಾದಿ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

- ಕಲಿಯುವವರು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ?
- ಅವರು ಹೇಗೆ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಮರುಪಡಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?
- ಅವರು ಎಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?

ಹೀಗೆ ಸಂಜ್ಞಾನವಾದಿ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ ಮತ್ತು ಚಿಂತನಾ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲನಾ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಬಳಕೆ, ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆ, ಆಂತರಿಕ ಚಿಂತನೆ, ಮತ್ತು ಅನ್ವೇಷණಾ ಕಲಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

3. ಮಾನವತಾವಾದ (Humanism)

ಮಾನವತಾವಾದವು ಅಭಿಹಾಂ ಮಾಸ್ಟ್ರೋ, ಕಾರ್ಲ್ ರೋಚರ್ಸ್ ಮುಂತಾದವರ ಕೊಡುಗೆ.

ಇವರು ಮಾನವರ ಶಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯಳ್ಳುವರು. ಈ ಶಕ್ತಿದ ಪ್ರಕಾರ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿರಿಸಬೇಕು. ಅದು ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಂತ ಕೆಂಡಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಕಲಿಕಾಧಿಕಗಳು ಮಾನವರು, ಅವರು ಜೀವವಿಜ್ಞಾನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಂತ್ರವೂ ಅಲ್ಲ; ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಮುಂದುವರಿದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇವಲ ಮನಸ್ಸುಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ವ್ಯಾದಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಸರಂಚನಾವಾದ (Constructivism)

ಇದು ಕಲಿಕಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಕಲಿಕೆ ಎಂದು ಇದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ, ರವಾನಿಸುದಾಗಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಲಿಯುವವನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯ.

b) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು (Scientific and Technological Determinants)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು
<ul style="list-style-type: none"> - ನೂತನ ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮತ್ತು -ಜ್ಞಾನ - ನೂತನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಬೇಡಿಕೆಗಳು - ನೂತನ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು - ನೂತನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು - ನೂತನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ನೂತನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಮಾರ್ಗಗಳು - ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವಿಜ್ಞಾನ, ಹಾಗೂ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅನ್ವಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಎಂಬುದು ನಮಗೆಲ್ಲಿರುತ್ತಾಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ನೂತನ ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ಕಾಲಾನುಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುತ್ತವೆ. 'ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನವು ಅಂತಿಮವಲ್ಲ' ಎಂದು ಅವು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ವಹಿಸಲೇಬೇಕು. ಹಿಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆರು ಖಂಡಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಮೂದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದಲಾಗಿ, ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಬದಲಾಯಿತು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೇಳುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನೇ ಇಂದಿನ ಯುಗವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ನೂತನ ಕೌಶಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಂಯಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರೋಬರೂ ಇದರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಬಳಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೈತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಿಂಧುತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದರೆ ಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ನಿಭಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳು ಮಾಲೀನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿ-3

ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನಶ್ಯಾಸ್ತೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು(ಮ.ನಿ), ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು(ವ.ನಿ) ಸೂಚಿಸುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ.

1. ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಬಳಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೈತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಮತ್ತು ಅದರ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಿಂಧುತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲಾಸಗಳಿಗೆ ನಾವಿಂದು ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಲಿಯುವವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಟ ಹರಿಸಬೇಕು.
3. ಅವು 'ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನವು ಅಂತಿಮವಲ್ಲ' ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ.
4. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ಇರಬೇಕು.
5. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಎಲ್ಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿರಬೇಕು.

3.1.4. ಸಾರಾಂಶಮೋಣಿ

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ ಅಥವಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು. ಇವುಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉದ್ದೇಶವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರಚನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ತಾತ್ಕಾರ್ಥ, ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ರಾಜಕೀಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಂಶಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಏವಿಧ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು.
- ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತಜ್ಞರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪ್ರಸರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿಜಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮೂರ್ಕೆಸಬೇಕು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕು.

3.1.5 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿ-1,2 ಮತ್ತು 3 ಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಭಾಗ 3.1.3.1. ಗಮನಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ— 2

1,3,5, ಮತ್ತು 7 – ತ.ನಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—3

1, 3,5–ವ.ನಿ

2,4–ಮ.ನಿ

3.1.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತಾತ್ಕಾರ್ಥ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿಸಿರಿ.

3.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. <https://simplyeducate.me/2015/01/09/4-major-foundations-of-curriculum-and-their-importance-in-education/>
2. <https://bohatala.com/sociological-and-political-foundations-of-curriculum/>
3. <https://physicscatalyst.com/graduation/bases-of-curriculum/>
4. <https://socioed.wordpress.com/2016/10/16/101-sociological-aspects-of-curriculum-development/>
5. Shivakumar S.K., Knowledge and Curriculum, Vismaya Prakashana (2016), Mysore.
6. <https://www.slideshare.net/zholliimadrid/psychological-foundations-of-curriculum-41616411>
7. <https://www.slideshare.net/RPVadhera/philosophy-and-curriculum>
8. [https://www.slideshare.net/zholliimadrid/psychological-foundations-of-curriculum.](https://www.slideshare.net/zholliimadrid/psychological-foundations-of-curriculum)

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಘಟಕ 2 : ಸಮಾಜೋ ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕಗಳು,

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಣ್ಣೆ

ಘಟಕದ ರಚನೆ

- 3.2.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 3.2.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 3.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 3.2.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾಗಿ ಸಮಾಜೋ ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1
- 3.2.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಣ್ಣೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2
- 3.2.4. ಸಾರಾಂಶೋಜಾ
- 3.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು - 1 ಮತ್ತು 2
- 3.2.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 3.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

3.2.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕತೀಕ್ಷಣೆಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳೆಂದರೆನೆಂದು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪ್ರಮುಖ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತತ್ವಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ವಿಶದವಡಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕವಾದ ಪ್ರಸ್ತುತದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾಣ್ಣೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು.

3.1.2. ಪೀಠಿಕೆ

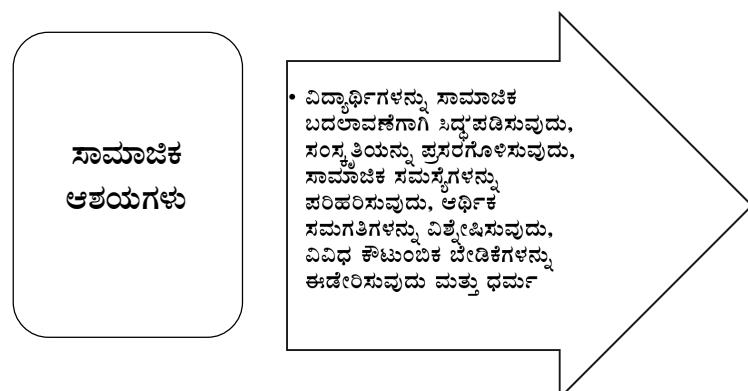
ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ತಾತ್ತ್ವಿಕ, ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳು ಕೂಡಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಚಾರಗಳು ಮೂಡುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಣ್ಣೆಯೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಆರ್ಥಿಕಗಳು ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾಣ್ಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮೋಷಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

3.2.3. ಕಲಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

3.2.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾಗಿ ಸಮಾಜೋ ರಾಜಕೀಯ ಆಶಯಗಳು

ಸಮಾಜಿಕ ಆಶಯಗಳು ಸಮಾಜದ ಜನರು ತಾವೇನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತೇವೋ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿರುವ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ಬಯಕೆಗಳು. ಈ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಯೋಜಿತ, ಉದ್ದೇಶಿತ, ಪ್ರಗತಿಪರ, ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ, ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಒಳಹರಿವುಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಲಭ್ಯಿಸುತ್ತದ್ದು ಎಂದು

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನವೀಕರಣಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉದಯವಾಗಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ವಿಷಯವು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಹಾಗೇ ಸಮಾಜವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮೈಗ್ನಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೇ ಬದಲಾಯಿತು. ಮಹಿಳೆಯರ ಅಗತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗ್ರತ್ತರಾದಂತೆ, ಹೊಸ ವಿಷಯವಾದ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶಾಲೆ ವಿಷಯಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅಗತ್ಯವೂ ಅನಿವಾರ್ಯವೂ ಆದ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸ್ತಿದಿದೆ. ಅದು ಅಗತ್ಯವೂ ಹೌದು. ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೇ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಾಜದ ಕಿರುರೂಪ. ಅದು ಸಮಾಜವು ಎದುರಿಸುವ ಬಡತನ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ರಾಜಕೀಯ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತೀಯ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಗತಿಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಮನೆ/ಕುಟುಂಬ, ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಧರ್ಮ ಇವು ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೇ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು

ವಿಜಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಹಳಪ್ಪು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಂದಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ಮೊಬೈಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಫಾವವು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ವಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಕರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮಾನವರ ಬದುಕಿನ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಬದಲಿಸಿದೆ. ಈಗ ಯಾರು

ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವಿಚಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಿಗೂ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಜನರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬಳಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಅದರ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅದು ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಅಂತರ್ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಪರ್ಕನ, ಇತರರಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಪರಾನುಭಾತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ, ಇದರ ದುರ್ಬಳಿಕೆ ಮಾನವ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾಲಗಳ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಷ್ಟು. ಈ ತೆರನಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವರ್ತಮಾನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೂ ತಯಾರುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು. ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸನ್ನಿಧಿರಾಗಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸರಣ

ಶೀಕೊವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗ್ರಹಣ, ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಗೋಳಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಜ್ಞಾನ, ನಂಬಿಕೆ, ಕಲೆ, ಮೌಲ್ಯ, ಆಚರಣೆ, ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳ ಸಮಷ್ಟಿ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವೂ ಬದಲಾಗುವುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬದುಕುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಾಜದ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಚಿಂತನೆಗಳು ಬದಲಾಗಿವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಮರುಷರ ಜಿಗೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಜನರೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತೆವರೂ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಶೀಕೊವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ನಿರಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಬಲುದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದು ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳಕು ಬೆಲ್ಲಬೇಕು. ಇಂದು ನಾವು ಅಂಶಗಳ ಶೀಕೊವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ನಮ್ಮಂತಹ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವಗಳು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿದ್ದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಣಬೇಕು. ಮಹಿಳಾಸಬಲೀಕರಣ, ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ಶೀಕೊಣ, ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಿ, ಅವರನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಹಿನಿಗೆ ತರುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಧುನಿಕ ಚಿಂತನೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ಧನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪ್ರಸರಣವು ಹಲವಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಮಾಜವು ಶೀಕೊವು ಜಾಗತೀಕರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿಚುರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆಯಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಡಿಪಾಯದ ಶೀಕೊಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು, ಶಾಲೆ ಆಡಳಿತವು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಲು ತಯಾರಾಗಿರಬೇಕು. ಶಾಲೆಗಳು ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಕಂಪೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು, ಅಂಶಜಾರ್ಖಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು, ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು, ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಜ್ಞರನ್ನು ನೀಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ನೂತನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೇ ಶೀಕೆರು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವೂ ಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಆಯಾ ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರಬೇಕು.

ಕುಟುಂಬದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ರಚನೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಕುಟುಂಬಗಳ ನಡುವೆ ಬಹಳಪ್ಪು ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳಿವೆ. ನಗರದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಕ್ಕಳ ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳಪ್ಪು ಜಾಗ್ರತ್ತತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಈಗಲೂ ಭಾರತದ ಹಲವಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪೀಕರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಸೆ, ಮಾರ್ಗವಹಗಳು, ಬೆದರಿಕೆಗಳು, ಕುಟುಂಬದ ವಿಸರ್ಜನೆ, ಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಥಾಪಿತಾದಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಆಶಯಗಳು

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕೀಯ ರಚನೆ ಅಥವಾ ಸರಕಾರದ

ರಾಜಕೀಯ ಆಶಯಗಳು	{ }	<ul style="list-style-type: none"> 1. ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು 2. ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಳೆಸುವುದು 3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು 4. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಏದುರಿಸುವುದು 5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಿಗೆ ಶಿಫ್ಟ್‌ಗೊಳಿಸುವುದು

ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಡಮೂಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯೇ ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. (ಇದನ್ನು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವರದಿನೆಯ ಕೋಸಿನ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ). ಈ ಅಂತರಾಂತರಿಕ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದರೆ, ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಹೊರತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಖೂಬಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಈ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಬಹುಕಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಬೇಳೆಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದುದ್ದಕ್ಕೂ ಮನರಾಖ್ಯಾಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಹೌದು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಾಣಿಸಬೇಕು. ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವೂ ಮಹತ್ವದ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

1. ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮದ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಶಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಆಶಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3.2.3.2. ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಣ್ಡೆ

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗುಂಪು ಒಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯ ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿತವಾಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವ ವಿಚಾರಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಸಮಗ್ರ ನೋಟ ಅಥವಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇ ವಿಚಾರಧಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಂಶಗಳು ಹೇಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿತವಾಗಬೇಕು, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಚಾರಗಳೇ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಆಲೋಚನೆಗಳೇ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು.

ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಅದರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ದರ್ಶನಗಳು, ಶಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಚೌಕಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಜರ್ಣ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ತಜ್ಜರ್ಣ ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆಯ ನಂಬಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಶಾಲಾ ಜೀವನ, ಬೋಧನೆ, ಕಲಿಕೆ, ಭಾಲ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಕೆ ಜೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲ ಸ್ವೇಧಾಂತಿಕ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮವು, ತಜ್ಜರ್ಣ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಫಾನ (Scholar Academic position (SA)) ಎಂದು ಅಭಿವೃತ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಆಯಾಮಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಮುಖವೆಂಬುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಮೋಷಿಸುವ ತಜ್ಜರ್ಣ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವವರು ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ರಚನೆಯನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ರಚಿತವಾದ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ವಿಷಯ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಪೂರ್ವಸ್ಥೆ.

ಎರಡನೆಯದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮಧ್ಯ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ (Social Efficiency Ideology (SE)) ಸಮಾಜದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥುವುದೇ ಶಾಲೆಯ ಮೊದಲ ಉದ್ದೇಶ ಎಂಬುದು ಇದರ ನಂಬಿಕೆ. ಈ ವಿಚಾರಧಾರೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ರೂಪಿಸುವವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವಂತೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಸಾಧನವೇ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ವಯಸ್ಸು ಜೀವನಕ್ಕೆ ತಯಾರುಮಾಡುವ ನೆಲೆಗಳು ಎಂಬುದೂ ಇವರ ನಂಬಿಕೆ.

‘ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿರ್ಮಿತ್ವವಾದ’ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮಧ್ಯ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಕೇಂದ್ರ ಕಳಕಳಿ. ಈ ಕಾಳಜಿಯು ಏನನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆಯೆಂದರೆ, ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥೆಯ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮತ್ತು ಅವನು/ಅವಳು ಬದುಕುವ ಸಮುದಾಯದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮ ವಿನ್ಯಾಸಕರು ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಅಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವೈಕಿಂಧಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ಅಶ್ವಿಂತ ಸಮಪರಕ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇದು ಪರ್ಶ್ಯಕ್ತಮದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಆ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥೆಯೇ.

ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೂರನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕೆಯ ಸ್ಥಾನ (Child Study position - CS). ಎಂಬ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕರಣಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಶಾಲಾ ಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾತ್ತಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡಬೇಕು. ಮಗುವಿಗೆ ವಿಕಾಸಹೊಂದಲು ಸ್ವಯಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಅವನೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ. ಸ್ವಭಾವತಃ: ಮಗು ಸಜ್ಜನಿಕೆಯ ಗುಣವುಳ್ಳದ್ದು. ಮಗುವೇ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ವಿಷಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಮಗು ಏನಾಗಬೇಕೋ ಅದೇ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ಗುರಿಯೂ ಹೋದು.

ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ರೂಪಣೆಯ ಕೊನೆಯ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮರುನಿಮಾಣದ ಸ್ಥಾನ (Social Reconstruction position - SR) ಸಮಾಜ ದುರ್ಭಲವಾದುದು, ಆದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ಮರುನಿಮಾಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವವರು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತನನೆಯ ಸ್ಕ್ರಿಯ ನಿಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮರುನಿಮಾಣದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರರು, ಸಮೂಹಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮನಾರಚಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿ, ಅವರು ಉತ್ತಮ ಸಮಾಜದ ಕಾಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕಂಡರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ನಿರ್ಧಾರಕವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾಣ್ಣೆ

ಕೋಸ್‌ 2ರಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ (2.3.3.1). ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಈ ಕಾಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-2

1. ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

3.2.4. ಸಾರಾಂಶಮೋಣಿ

- ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಶಯಗಳು ಜನರ ಬಲವಾದ ಆಸೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದು, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ವಿವಿಧ ಕುಟುಂಬಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಧರ್ಮದ ಅನುಸರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.
- ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮೂರಕವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಬೇಕು.
- ತಜ್ಞರು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಜ್ಞಾನ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ನಂಬಿಕೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಶಾಲಾ ಹಂತ, ಬೋಧನೆ, ಬಾಲ್ಕನ್, ಜ್ಞಾನ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಡೆಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

3.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು -1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 3.2.3.1. ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ–2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 3.2.3.2. ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

3.2.6. ಫಟಕಾಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

---

1. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ನಿರ್ಧಾರಕಗಳಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.
  2. ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ನಿಂತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
-

3.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. Article Information: Chapter VII: Social Foundations of the Curriculum, Volume: 7 issue: 1, page(s): 71-79, Issue published: January 1, 1937
2. Misra, Vidyanivas. (1998) Teaching : Indian Perspective, New Delhi, NCTE.
3. UNESCO (1990) World Conference on Education for All: Meeting Basic Learning Needs,
  - a. Jomtien.
4. UNESCO (1994) *Final Report*: World Conference on Special Needs Education: Access and Quality, Salamanca, June 7-10, Paris, UNESCO
5. UNESCO (1995), Review of the Present Situation in Special Needs Education. P.30.
6. J.S Rajput, *Vision 2020* – Education, National Council of Educational Research and Training, Sri Aurobindo Marg, New Delhi
7. Ahuja Ram (2007) Social problems in India, Jaipur, Rawat publication.
8. Mathur S.S.,(2009),A Sociological approach to Indian Education. Agra, Agrwal publication.
9. Shankarrao C.N. (2006), Sociology principles of sociology with an introduction to social thought .New Delhi. s. Chand & company
10. Singh Y.M. (1992), Sociological foundation of education, Mumbai, Seth Publishers pvt ltd.
11. Walia J.S. (2002) ,Principles and methods of education, Jalandhar: Paul publishers.
12. Darji Chirag -Role of school in process of socialization (article)

13. http://www.academia.edu/Documents/in/Socio_Political_Philosophy
14. Foundation of Education- J.C.Agarwal
15. http://www.ijhssnet.com/journals/Vol_4_No_5_1_March_2014/24.pdf
16. http://www.planningcommission.gov.in/reports/genrep/bkpap2020/14_bg2020.pdf
17. <https://simplyeducate.me/2015/01/09/4-major-foundations-of-curriculum-and-their-importance-in-education/>
18. <https://bohatala.com/sociological-and-political-foundations-of-curriculum/>
19. <https://physicscatalyst.com/graduation/bases-of-curriculum/>
20. <https://socioed.wordpress.com/2016/10/16/101-sociological-aspects-of-curriculum-development/>
21. Shivakumar S.K., Knowledge and Curriculum, Vismaya Prakashana (2016), Mysore.
22. <https://www.slideshare.net/zholliimadrid/psychological-foundations-of-curriculum-41616411>
23. <https://www.slideshare.net/RPVadhera/philosophy-and-curriculum>
24. <https://www.slideshare.net/zholliimadrid/psychological-foundations-of-curriculumt>

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ದಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಫಾಟಕ 3 : ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 3.3.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
  - 3.3.2 ಪೀಠಿಕೆ
  - 3.3.3 ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
    - 3.3.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಾಟಕಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1
    - 3.3.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸಬೇಕಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2
    - 3.3.3.3. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮಾರ್ಗೋರ್ಥಪಾಯಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -3
  - 3.3.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
  - 3.3.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು 1, 2 ಮತ್ತು 3
  - 3.3.6. ಫಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
  - 3.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
-

3.3.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದುದರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
  - ಯಾವ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಧಾರಿತವಾಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
  - ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವರು.
-

3.3.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳೂ ಒಹಳ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮುದಾಯದ ಯುವ ಪೀಠಿಗೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಂದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಒಂದು ಸಾಧನ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ನೆನಪಿರಬೇಕು. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಕೇಂದ್ರ. ಒಂದು ದುರ್ಭಲ ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಪ್ರಗತಿಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸರ್ಕಾರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಆಯ್ದಾಗ ಸಮುದಾಯದ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯೋಂದಿಗೆ ರೂಪಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಫಟಕವಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೂ ಈ ಕಾರಣಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಮಾರ್ಗೋಂಪಾಯಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಜಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಫಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

3.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

3.3.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಟಕಗಳು

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬೋಧನಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಒಂದು ದಾಖಲೆ, ಯೋಜನೆ ಅಥವಾ ನೀಲಿನಕಾಶೆ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಕಲಿಕಾಧಿಕಾರ್ಯಾಲ್ಯೂ ಸಕರಾತ್ತಕ ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನುಂಟಿರುವುದು ಇದನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೀವಚಾರಿಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಹುದು. ಇದೊಂದು ಮಾರ್ಗಸೂಚಕ ಭೂಪಟವೂ ಹೌದು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ಕಲಿಕಾಧಿಕಾರ್ಯಾಲ್ಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಬಂಧಿತವಾದವುಗಳು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಪರ್ಕವೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಜ್ಞಾನ, ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳು, ಕೌಶಲಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿ ಅಂಶವೂ ಆಯಾ ಸನ್ವೀಕರಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಡಿಬಿರಬೇಕು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಸಮುದಾಯದ ಸ್ತರಿಯ ಪ್ರಚಿಂತನಾಗಿ ಮೂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯೋಜನೆಯು ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿ ಕ್ರಮಬಧ್ಯವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅವರ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾಧಿಕಾರ್ಯ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಸಮಾಜ, ಶಿಕ್ಷಣದ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಮನೋವ್ಯವಹಾರಿಕ ಅಂಶಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೋಂದಿಗೆ ಮೇಳ್ಳಿಸಿರಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳೆಸುವಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಜ್ಜನ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮಾದರಿಯೂ ಯಾವ ಸಮಾಜದ ಸನ್ವೀಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದೋ ಅದರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಂಶವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ವಷಟ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಟಾಬಾ (1962) ಮತ್ತು ನಿಕೋಲಸ್ (1978) ಇವರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸನ್ವೀಕಾರಕ ವಿಶೇಷಣೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಯಾವುದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಆಯಾ ಸನ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕಲಿಕಾಧಿಕಾರ್ಯ ಪರಿಸರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಅಡಿಪಾಯವಾಗಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಟಕಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅರ್ಥಗಳಿವೆ. ಈ ಪದವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಓವೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಧಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದು. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಜನರ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರ ಸ್ವಭಾವದ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜನರ ಸ್ವಭಾವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಜನರ ಜೀವನ ಕ್ರಮದ ಸಮಷ್ಟಿ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೀಳಿಗೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಹೀಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಮಷ್ಟಿ ಕಲ್ಪನೆಗಳು, ತತ್ವಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಮಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಲೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಆಹಾರದ ವಿಧಾನ,

ಭಾಷೆಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ಮದುವೆಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಆಲೋಚನೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು, ಅಗತ್ಯವಿದ್ವಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಣದಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ, ಅಂದರೆ ಆ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿದೆ.

ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರವಾನಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಾನದಂಡವಾಗಿರುವೆಲ್ಲವೋ ಆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಕೀಯವಾಗುವ ಅಪಾಯಗಳಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಿವೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದರೆ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗಳು, ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯಗಳು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳ ಮೂಲವಾದುದು. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವಂತಹುದು. ಅವುಗಳು ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂಧದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಾಡಿಸುತ್ತವೆ. ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು ಸಮಾಜದ ಮಾನಕಗಳಾಗಿದ್ದು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾಷೆ; ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅದರ ಮೌಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯೂ ಅದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಜನರ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ವರ್ತನೆಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ರೂಪಿಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಶ್ರಿಯಾತೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ರೂಪೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತಜ್ಜಾರು ಜ್ಞಾನದ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಶಿಷ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಬೇತುಗೊಂಡವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಲ್ಲವರು. ಇವರು ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಅರಳಿ ಬೆಳೆದವರು. ಇವರು ಈ ಅರಿವನ್ನು ಆಯಾ ವ್ಯತೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದರೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವ್ಯಾದರು, ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು, ರೈತರು, ಇತರ ವ್ಯತೀಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾದ ಬಡಗಿಗಳು, ಕರ್ಮಾರರು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವರು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಈ ರೀತಿಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ತರಬೇತಿಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಕೆಲಸ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಆಯಾ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದುದಾಗಿರಬೇಕು.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರ್ಯಾಯಗಳು ಸಮಾಜದಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳು, ವಿನ್ಯಾಸಗಳು, ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹೊಸದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಇರುವುದನ್ನು ವಿಶಿಷ್ಟರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಲಾವಿದರು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವರನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೆಲಸ. ಈ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅವರ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಅರಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೇ. ಇದಕ್ಕೂ ಪತ್ರಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—1

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಇವುಗಳ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

3.3.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೂಲವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಿಕೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾದ ಗಮನವನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಬಹುದು

- ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಪ್ರಕ್ರಿಯಾಧಾರಿತವಾಗಿರಬೇಕು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಇತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯದ ಆಶಯಗಳು, ಆಸಕ್ತಿಗಳು, ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಮ್ಮತೆ ಇರಬೇಕು, ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಗ್ರಾಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕ ಹೇಗೆರಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮನರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕದ ಅತಿಯಾದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳು, ನಿಯಮಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹಾಸ್ಯ, ಒಗಟುಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಬಾರದು. ಕೆಲವೇಮೈ ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿಚಾರಗಳು ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜಾಜಿನಕ್ಕಾಗಿಯಷ್ಟೇ ಅವು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಹೆಚ್ಚು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

- ತಿಳಿದೋ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಥವಾ ಉಪಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲೀಸುತ್ತಾ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬರಡಾಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು.
- ಶಿಕ್ಷಕನು ಒಬ್ಬ ಗಳಿಯನಾಗಿ, ಅನುಕೂಲಿಗನಾಗಿ ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಬದುಕಿನ ಕುರಿತು, ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳ ಕುರಿತು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಬದುಕಿನ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸಬೇಕು.
- ವಿವಿಧ ಜಾನಪದ ಪ್ರಕಾರಗಳಾದ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ಆಟಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಪ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಪ್ರಜಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಚಿತ್ರಗಳು, ರಂಗೋಲಿ, ಕೋಲ ಮತ್ತು ಆಟಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಬೇಕು.
- ಮೂರ್ವ ಪ್ರಾಧಿಕೀ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಧಿಕೀ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಾತ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಂವಹನವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಮನುವನ ಚಿಂತನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

- ಶಾಲಾ ಕ್ಷಾಲೆಂಡರಿನಲ್ಲಿ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೀರಿಯೆಡ್‌ಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕಲಾಕಾರರಿಗೆ, ಸಂಗೀತಗಾರರಿಗೆ, ಚಿತ್ರಗಾರರಿಗೆ, ಬರೆಯುವವರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಕರ್ತೆ ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಅಂತಹವರನ್ನು ಆಖ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಂಥಾಲಯವು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ತಾಣ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯೂ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕವಾದ ಚಿತ್ರಗಳು, ಸಂಗೀತ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೆ ಅವರು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಲಪಿಸಬಲ್ಲರು.
- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಗುವಿಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತರೆ, ಅವರು ಸಂಗೀತವನ್ನು, ನೃತ್ಯವನ್ನು ಚಿತ್ರಕಲೆಯನ್ನು, ನಾಟಕವನ್ನು, ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಕ್ರಮೇಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಾಪ್ರಕಾರದ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಬೇಕು. (ತಾಳ, ಲಯ, ಚಲನೆ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ತತ್ವಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ.)
- ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕ ನಾಟಕದಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮೇಲ್ಮೈಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಯ ರಂಗಮಂದಿರಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ರಂಗ ನಿರ್ಮಾಣ, ವೇಧೂಷಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬೇಕು.
- ರಜಾ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವುದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಂದಿರ ಯಾವುದೇ ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಂಘಿಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

1. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

3.3.3.3. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರಗಳು

1. ಸಮನ್ವಯ (Integration):

ಸಂಘಟಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಮತ್ತು ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ತಜ್ಜರ್ಬ ಪ್ರಕಾರ, ಸಂಯೋಜನೆ ಎಂದರೆ, ಶಾಲೆಯು ಏನನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆಯೋ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವು ಏನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೋ ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮನ್ವಯ ಎಂಬುದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧವಿರುವ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒಂದು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೇತ್ತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವುದು ಎಂದು ಇದರ ಅರ್ಥ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಕ್ಕೇತ್ತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಕೇತ್ತದ ವಿಷಯನ್ನು ಒಳಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಭೂಗೋಳದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗಣಿತ ಕ್ಕೇತ್ತದ ವಿಷಯಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಂಬಂಧಿತ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲೆಹಾಕಿ, ಅವುಗಳ ಕರಿಣತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನ, ಮೂಲ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡ ವಿಷಯಗಳೇ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಮಾಜವಿಜ್ಞಾನವು ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಗೋಳ ಮತ್ತು ಪೌರನೀತಿಯ ಸಮನ್ವಯ.

2. ಸನ್ವೇಶಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (Situational Analysis)

ನಿಕೋಲಸ್ ಮತ್ತು ಟಾಚಾ ಎಂಬ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ತಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ, ಸನ್ವೇಶಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದೇ ಸನ್ವೇಶಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ, ಅದರ ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು, ಶೇವಿರವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಸಮಾಜದ ಬದ್ಧತೆ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಗೌರವಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮೂರು ತರನಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಜ್ಞರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ, ವರ್ತನಾತ್ಮಕ, ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾರಭಾತ(ದೃಢ) ಮೌಲ್ಯಗಳು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ವರ್ತನಾತ್ಮಕವಾದವು. ಅವು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾದವುಗಳು. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಒಳ್ಳಿಯ ವರ್ತನಾಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರೆ, ಮುಕ್ಕಳೂ ಅದನ್ನು ಕಲಿತು ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬಳಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಹವು ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾದವು). ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಾಕ್ಷರತೆಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಸೂಚಿಸುವುದು, ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವನ ಕುಟುಂಬ, ವಾಂಶಿಕತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ನಂಬಿಕೆಗಳೇ ದೃಢ ಮೌಲ್ಯಗಳು. ಈ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಸಕ್ರಿಯವಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಯೋಜನ (Cultural Assimilation):

ಇದು ಅಪರಾಪವಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಹದ್ದು ಮತ್ತು ಅನುದ್ದೇಶಿತವಾದುದಾದರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸನ್ವೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವೆಂದರೆ ಮೂಲವಾಹಿನಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತಗೊಳ್ಳುವುದು.

ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೋ ಉದ್ದೇಶಿಸದಯೋ, ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಗಮನ ಎಂದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕವಾದ ಒಂದೇ ಮನೋಧರ್ಮವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೇಳೆಸುವುದು.

ವಾಂಶಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅಥವಾ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವಲ್ಲಿಯೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಚನೆ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲವಾಹಿನಿಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೇ ಬಿಂಬಿಸಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಪ್ರಬುಲ ಸರ್ವಾಜಗಳ ನಿಯೋಗಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಅದೇ ಸಮಾಜದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು, ಅದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆಯ ಜೊಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್ಮೈಟ್ರಿಕ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಕಾಣಲುವುದಾದರೂ ಈ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಲೋಚನಾ ಭಿನ್ನತೆ, ಸಂವಹನ,

ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಲು ಶಾಲೆಗೆ ಸಾಮಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಕೌಶಲಗಳ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಾನಮಾನ ಭೇದಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಕುಂಠಲವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಕಿರುಚಿಹ್ನಾಕುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿಬರುವ ಅನನ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಜಾಗರೂಕವಾದ ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಯೋಜನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಯೋಜನೆಯ ಶಿಕ್ಷಿಸ್ಯರೂಗಬೇಕಾದರೆ ಶಾಲೆಯಿಂದಾಚಿಗೆ ಸಿಗುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬೆಂಬಲ ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಯೋಜನೆ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ, ಪರ್ಯಾಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯಪೋಣಿ ಅಸಾಧ್ಯಪೋಣಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾಪನಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯವೆಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಶಿಫ್ತಾನ್ಯಾಸ.

4. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಶಿಫ್ತಾನ್ಯಾಸ (Cultural Pluralism)

ಸಂಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಬೀಲ ಸಮಾಜದ ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಿನೀಡುತ್ತದೆ., ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಶಿಫ್ತಾನ್ಯಾಸ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಜನಾಂಗ, ಕುಲಗಳ ಗುಂಪು ತನ್ನದೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆನೀಡುವ ಬಹುಶಿಫ್ತಾನ್ಯಾಸ, ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಯಸುವವರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಶಿಫ್ತಾನ್ಯಾಸ ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಇವರ ಪ್ರಕಾರ, ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯೋಜನೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು ಶಾಲೆಯ ಗುರಿ.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಏಕರೂಪತಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದರೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಶಿಫ್ತಾನ್ಯಾಸ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾದ ಗುರಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮದೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರು ವಿಶಾಲಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

ಇದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ಗುರಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಕ್ಕಳು ಬರುವುದರಿಂದ ಅದು ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಒಂದು ಬೋಧನೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿ ಮುಕ್ಕಳಿಗೂ ಅವರದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಅತ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಧಾನ ಅಧಿಕಾರ ವಿಶಾಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು.

ಹಾಗಾಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಯೋಜನೆ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಸಮರ್ಪಕವೇನಿಸಿದು. ಎರಡನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು. ಆದುದರಿಂದ, ನಾವು ಒಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

5. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾರಾಂಶ ಉಪಕ್ರಮ (Cultural Eclecticism)

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿರಡಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಂಜಸವೇನಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾರಾಂಶ ಉಪಕ್ರಮ. ಇದು ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ, ಮತ್ತು ಈ ಹಿಂದಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಿಗಿಗಳನ್ನು ಮೀರಲು ಅವೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಕ್ರಮ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾರಾಂಶ ವಾದ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಯ್ಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿಜ್ಞಾನಗಳ ಒಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೇಕೆಂದೇನೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬದುಕಿವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು

ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಿಗನುಗೊಂಡಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಬೇಳೆಸಬೇಕು. ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾರಾಂಶ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಾಗ, ಪ್ರತಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗವೂ ಕೆಲವು ಅನ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗ ಅರ್ಥವಾ ಗುಂಪುಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತಗುಂಪುಗಳೊಳಗೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಬುಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಪ್ರಬುಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವ ಮನಸ್ಸಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಎರಡರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಒಳಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯ್ದುಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 3

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಡಮೂಡಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3.3.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಜತೆಗೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.
- ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ವಿಶೇಷಣೆಯು ಮೊದಲ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಚ್ಚಿಯಾಗಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಅರ್ಥಗಳಿವೆ.
- ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಎನ್ನುವುದು ವಿವಿಧ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಜೋಡಣೆ, ತತ್ವಗಳು, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಕ್ರಮಗಳು, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳು, ಜ್ಞಾನದ ವಿಧಾನಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಗಳು, ಸೌಂದರ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳು, ಮತ್ತು ಕಲೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ
- ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಗಗಳಿವೆ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅದನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಈ ಮೂರಕ್ಕೂ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಲು ಹಲವಾರು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ: ಸನ್ನಿಹಿತ ವಿಶೇಷಣೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಯೋಜನೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುತ್ವ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾರಾಂಶ ಉಪಕ್ರಮ.

3.3.5. ನಿಮ್ಮಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು-1, 2 ಮತ್ತು 3

ನಿಮ್ಮಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ-1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಭಾಗ 3.3.3.1 ಗಮನಿಸಿ

ನಿಮ್ಮಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ-2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಭಾಗ 3.3.3.2 ಗಮನಿಸಿ

ನಿಮ್ಮಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ-3

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಭಾಗ 3.3.3.3 ಗಮನಿಸಿ

1.3.6. ಫಟಕಾಂತ್ರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

---

1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ, ಇದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. Agwu, S. N. (2009). Emerging issues in curriculum development. In U. Ivowi, K. Nwifo, C. Nwagbara, J. Ukwungwu, E. Ema, & G. Uya. (Eds.), Curriculum theory and practice (pp. 271-283). Nigeria: Curriculum Organization of Nigeria.
2. Nicholls, A., & Nicholls H. (1978). Developing a curriculum: A practical guide. London:
3. Khan, M.S. (2004). School curriculum. New Delhi: Ashish Publishing House.
4. Obilor, J. J. (2003). Philosophy of religion: Good and evil. Owerri, Nigeria: Cancane Publishers.
5. Taba, H. (1962). Curriculum development: Theory and practice. New York: Harcourt Brace, Jovanovich.
6. Bayne, Stephen L., 1969, "Culture Materials in Schools' Programs for Indian Students." *Journal of American Indian Education* 9:1-6.
7. Tyler, R.W. (1971). Basic principle of curriculum and instruction. Chicago: The University of Chicago Press.
8. Wheeler (1978) Curriculum process. London: Hodder & Stoughton.
9. Integrating components of culture in curriculum planning - Erichhttps://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1207325.pdf
10. INTEGRATION OF CULTURE EDUCATION IN THE SCHOOL CURRICULUM A REPORT Committee of Central Advisory Board of

Education Ministry of Human Resource Development Government of India 2005:
https://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/document-reports/Culture.pdf

11. Banks, James A., 1976 “Pluralism, Ideology and Curriculum Reform,” *The Social Studies* 67: 99-106.
12. <http://ankn.uaf.edu/curriculum/Articles/RayBarnhardt/CCC.html>

*****

ಬ್ಲೋಕ್ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಘಟಕ 4 : ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು

ಘಟಕದ ರಚನೆ

- 3.4.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 3.4.2 ಹೀರಿಕೆ
- 3.4.3 ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 3.4.3.1. ವಿಷಣ್ಣು 2020 ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1
- 3.4.3.2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019 ಕರಡು ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2
- 3.4.4 ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 3.4.5 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 – ಉತ್ತರಗಳು
- 3.4.6 ಘಟಕಾಂತ್ರ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು
- 3.4.7 ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

3.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು

- ವಿಷಣ್ಣು 2020 ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019ರ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವಾಗಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಮನವಿಡಬೇಕಾದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಈ ದಾಖಲೆಗಳಿಗನುಗಳಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಈ ಆದ್ಯತೆಗಳ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿಹಿತಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು.

3.4.2. ಹೀರಿಕೆ

ಇತರ ಅಂಶಗಳಿಗಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ‘ಆದ್ಯತೆ’ಯ ಅಂಶ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ‘ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳು’ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ‘ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಯ ವಿಷಯಗಳು’ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಯಾವುದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಯುಳ್ಳ

ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಆದ್ಯತೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನಾನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾಧನೆ ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಮಾತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಚೆಗೆ, ಇಂದಿನ ಸನ್ವೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಎನ್ ಸಿ ಇ ಆರ್ ಟಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ 'ವಿಷಣ್ಣು 2020 ದಾಖಲೆ' ಮತ್ತು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019 ಕರಡು ದಾಖಲೆ'. ಈ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳು ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳಾವುವು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರ್ಯುಕ್ತಮಾನ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

3.4.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

3.4.3.1. ವಿಷಣ್ಣು 2020 ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು

ಈ ದಾಖಲೆ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು: ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದ ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯ ಕೆಳಕಂಡಂತಿದೆ:

ಧ್ಯೇಯ ವಾಕ್ಯ

“ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಕೊರತೆಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸದ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, 2020ರವೇಳೆಗೆ ಭಾರತವು ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಪರ ದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಶ್ಲಾಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೇವೆ: ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಧ್ಯೇಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಗಲಿ”

“2010ರ ವೇಳೆಗೆ ಭಾರತದ 6–14ರ ವಯೋಮಾನದವರಿಗೆ ಶೇ 100ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಗ್ಗಟ್ಟು, ಸಂಯೋಜಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯುಕ್ತಮಾನವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಸ್ವ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬದುಕಿಗೆ ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ದೂರ ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಕಲಿಕೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ವಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳು (Virtual classroom) ಮತ್ತು ಸ್ವ ಕಲಿಕೆ (ನೆಟ್‌ವರ್ಕ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ)ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಉದ್ದೇಷಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ದೇಶೀ ಸ್ವರೂಪದ್ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಿಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ತೆರೆದ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂವೇದನಾಶೀಲವಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಂತಹವೂ ಕಲಿಕಾರ್ಡ ಸ್ವೇಚ್ಚಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತವೆ. ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಸಮಾಜವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ 2020ರ ಒಟ್ಟು ಧ್ಯೇಯ”

ಪರ್ಯುಕ್ತಮಾನವನ್ನು ಪುರಿತು:

ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯುಕ್ತಮಾನ ರೂಪಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:

- ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾರ್ವತ್ರೀಕರಣವಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೋಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು;
- ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿ, ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೊದಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು;

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಾಧನಾ ವರೋಲ್ಯಮಾಪನವು ಹೆಚ್ಚಿ ರೂಪಣಾತ್ಮಕವೂ ನಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ‘ಕೆಫಿಟೇರಿಯ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ’ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು (ಹುಟುಂಬ ಯೋಜನೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉಪಕ್ರಮ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ಗಭ್ರನಿರೋಧಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು)
- ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಹೊರೆಯಾಗದು; ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೊಲೆಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು;
- ಮೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮೂರ್ವಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣಾಳ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿನಾಭಾವ ಅಂಗಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗುವುದು;
- ದೇಶೀ ಜಾಣಿನ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಉಳಿಕೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಮತ್ತು ಮಾಪಾದುಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗುವುವು.

ಈ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾರ್ಗೋರ್ವಪಾಯಗಳು: ಮೇಲಿನ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ದಾಖಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮಾರ್ಗೋರ್ವಪಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ ಇದು ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅವು ಕೆಳಕಂಡಂತಹಿವೆ:

- ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜಾಲಕಾರ್ಯ (Networking): ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ, ಅವು ವಿರಳವಾಗಿ ವಿಶರಣೆಯಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಾರ್ಗೋರ್ವಪಾಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಲೆಗಳು ಒಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಸಶಕ್ತವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು: ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಹಳಷಟ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಟಗಳ ಮೇರೆಗೆ, ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಆದ್ಯತೆಗಳ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕಾರಣ ಸೂಕ್ತವಾದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಾಹಿತಿಯಾಗಲೀ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅವು ಹೆಚ್ಚಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸದ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾಗಿದೆ.
- ಸದಾಕಾಲ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವ ಮೋಷಕ ಶಿಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು: ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೋಷಕರು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ದೂರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿದರೆ, ಮೋಷಕರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಉತ್ಪಾದನಾತ್ಮಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು: ಈ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಾಗೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಇವರನ್ನು ಮೋಷಿಸದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಲು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.
- ಭಾಲಕಿಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು: ಭಾಲಕಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವರ

ಸಂಪೂರ್ಣ ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು 2020ರ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಉದ್ದೇಶ.

- ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಶೀಕ್ಷಣ: ಸಂಘಟನಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಾದಕ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಅವಕಾಶ ವಂಚಿತ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು.
- ಭಾರತ ಮೂಲದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು: ಯು ಎಸ್ ಎ, ಕೆನಡ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕ, ಯು.ಕೆ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಇತ್ಯಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮೂಲದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು.
- ವಿಶೇಷ ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಂತರ್ಗತ ಶೀಕ್ಷಣ: 2020ರ ವೇಳೆಗೆ ದೃಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಲ ಚೇತನರಿಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ಸಮನ್ವಯ ಶೀಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು;
- ದೇಶೀ/ ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾಖನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೋಷಿಸುವುದು: ಜಾಖನ ಆಧಾರಿತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಶೀಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಅವರವರ ಮಾನಕಗಳಿಗನುಗೂಣವಾಗಿ ಮಾಪನಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ದೇಶೀಯ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾಖನವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಠಕ್ರಮ: ವಿಮರ್ಶೆ, ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ರೂಪಣೆ

• ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ National Council of Educational Research and Training, State Council of Educational Research and Training, Central Institute of Educational Technology ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಪಠಕ್ರಮ ವಿಮರ್ಶೆ, ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ರೂಪಣೆಗೆ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಜಾಗತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶೀ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಜಾಖನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಡಬೇಕು.

- ಪಠಕ್ರಮವು ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಪದೆದುಕೊಂಡ ಆಯುವೇದ, ಗಿಡಮೂಲಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮಾಲೀಸು ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮನೋವೈಚಾರ್ಕಾನಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು, ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾಖನಮೀಮಾಂಸೆ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಮೋದನಾಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಶಿಶಯವಾದ ಜಾಖನನಿಧಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವಗಳಿಗೆ, ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.
- ಪಠಕ್ರಮವು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಜ್ಯೇಷ್ಠಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮೌಲ್ಯ ಶೀಕ್ಷಣ, ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಮೌನದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪಠಕ್ರಮವು ಮೃಗಶಿಂದಿದ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕಡೆಗೆ, ತರ್ಕದಿಂದ ನಾಗರೀಕತೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ದೃವತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಹೀಗೆ ಅರಿವಿನ ಉನ್ನತ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯಬೇಕು.
- ಪಠಕ್ರಮವು ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯ ಒಳಿತನ್ನೂ ಮಣಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯ ಅಪಾಯಗಳನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮನಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು;
- ಪಠಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಾರದು. ವಸ್ತುಗಳ ಹೊರೆಯಾಗಲೀ ಅಥವಾಗದ ವಿಷಯಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕ ವಿಷಯಗಳ ಹೊರೆಯಾಗಲೀ ಆಗಬಾರದು.

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಉಲ್ಲಾಸಕರ ಕಲಿಕೆ, ವಿಜಾಪುನ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಗಣಿತಗಳಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡಬೇಕು. ಅನಗತ್ಯವಾದ ಕಂಠಪಾಠವನ್ನು ಹೋತ್ತಾಹಿಸಬಾರದು.
- ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಖಚಿತ ವರ್ಣಗಳಿಗೂ ವಿಮರ್ಶಾಸೂವ, ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಉನ್ನತಿಕರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ರೂಪಗೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.
- ದೂರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬೇಕು. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—1

2020 ಶಿಕ್ಷಣ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆದೃತಗಳನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಮಾರ್ಗೋರ್ಡಾಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ

3.4.3.2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019 ಕರಡು ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದೃತಗಳು

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಚಿವಾಲಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದೃತಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಹ:

ಈ ದಾಖಲೆಯ ಭಾಗ 4, ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇದರ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಉದ್ದೇಶ: ಕಂಠಪಾಠದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಶೋಮುಖಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೆರವಾಗುವ ಹಾಗೂ 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲಗಳಾದ ಮಿಮಿಶಾಶ್ವತತ್ವಕ ಚಿಂತನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ, ವ್ಯೋಮಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಸಂವಹನ ಕಲೆ, ಸಹವರ್ತನೆ, ಬಹುಭಾಷಾ ಕೌಶಲ, ನೈತಿಕತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮತ್ತು ಟಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೋತ್ತಾಹಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2022ರ ವೇಳೆಗೆ ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.

4.1. ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೋಸ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾತ್ಮಕ ರಚನೆ:

5+3+3+4 ವಿನ್ಯಾಸದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ, ಬೋಧನಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

4.2. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಷ್ಟಿ ವಿಕಾಸ

ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾವಿಧಾನದ ಒಟ್ಟು ಒಟ್ಟು ಎಂದರೆ, ಬಾಯಿಪಾಠದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ. ಒಟ್ಟು ಗುರಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮಷ್ಟಿ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು 21 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ. ಈ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಈ ಮರುಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ನವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

4.3. ಅವಶ್ಯಕ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಂಶವನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕು:

ಪ್ರತಿ ಶಾಲಾ ವಿಷಯದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿ, ಸಮಗ್ರ ಚಿಂತನೆ, ಅನುಭವಾತ್ಮಕವೂ ಚರ್ಚಾ ಅಥವಾ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

4.4 ಕೋಸ್ರೋಗಳ ಅಥವಾ ವಿಷಯಗಳ ಆಯ್ದಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮತೆಯನ್ನು ತರುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಬಲಗೊಳಿಸಬೇಕು:

‘ಕಲೆ’ ಮತ್ತು ‘ವಿಜ್ಞಾನ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಥವಾ ‘ಶೈಕ್ಷಣಿಕ’ ಅಥವಾ ‘ಜಿರ್ಯೋಗಿಕ್’ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಭಾಗಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ.

4.5. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ:

ಒಮ್ಮ ಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಶಕ್ತಿ: ಮಹಿಳೆಗಳು 2010 ರಿಂದ 8 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ, ಒಮ್ಮಭಾಷಿಕತೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅಡಿಪಾಯ ಹಂತಗಳಿಂದಲೇ ಶ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗಳ ಕಲಿಸುವುದು.

4.6. ಅವಶ್ಯಕ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು:

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಆಯ್ದಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವರು ಉತ್ತಮ, ಯಶಸ್ವಿ, ಅನ್ವೇಷಣಾತ್ಮಕ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ, ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಕಟ್ಟ ಮಾನವರಾಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಜೀವಿತೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಎಲ್ಲ ಮಹಿಳೆಗಳಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ಕೌಶಲಗಳಿಂದರೆ: ವ್ಯಾಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ, ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಕಲಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ, ಸಂವಹನ, ನೈತಿಕ ವಿವೇಚನೆ, ಡಿಜಿಟಲ್ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತ ಜ್ಞಾನ; ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳು, ರಾಜ್ಯಗಳು, ದೇಶ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಣಾಯಕ ವಿಚಾರಗಳ ಅರಿವು. ಚಿಕ್ಕ ಮಹಿಳೆಗಳು ಕ್ಷುಲ್ಲಕವಲ್ಲದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಶೀಫ್ಝಾವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

4.7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು:

2005ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಮಾರ್ಗೋರ್ವಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದು. ಅವು ಇಂದಿಗೂ ಸಮಂಜಸವಾಗಿವೆ. ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮನು: 2020ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ವಿಮರ್ಶಾಸಿ, ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ನೀತಿ ವಿಷಯಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನವೀಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

4.8. ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಗಡಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕಗಳು:

ಶಾಲಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು, ಕುರುಡು ಪಾತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತು-ಇವುಗಳು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂತರ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕಗಳೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು (ಚರ್ಚೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಉದಾಹರಣೆ, ಮತ್ತು ಅನ್ವಯ) ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ವೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾದ ಸೂಕ್ತ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೂ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಅವರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ-ಅಗತ್ಯವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ-ಆಯ್ದೆಗಳಿರಬೇಕು. ಅವರು ಅವರದೇ ಬೋಧನಾ ಶೈಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬಹುದು.

4.9. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಕಾಸಕ್ಕನುಗೂಣವಾಗಿ ಮಾಪನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು:

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗನುಗೂಣವಾಗಿ ಮಾಪನ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಪನದುಗಳಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳ ಮಾಪನದ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದು ಭಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಬದಲಿಗೆ ರೂಪಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕೆಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕೌಶಲಗಳಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ವಿಮರ್ಶಾ ತ್ವರಿತ ಚಿಂತನೆ, ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಮಾಪನಮಾಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮಾಪನದ ಮೂಲಭೂತ ಉದ್ದೇಶ ಕೆಲಿಕೆಯೇ. ಇದು ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕು. ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಮನರಾಖ್ಯಾಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಗರಿಷ್ಟವಾಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ, ಮಾಪನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಭಾಯಿಪಾಠ ಕೌಶಲವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಣಾತ್ಮಕವಾದ, ಕೆಲಿಕೆಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿಸುವ, ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಕಡೆಗೆ ಪಲ್ಲಬಗೊಳಿಬೇಕು.

4.10. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರತಿಭೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು:

ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಅವನದೇ/ಅವಳದೇ ಆದ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು, ಮೋಷಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಮನೋಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ತೋರಿದರೆ ಶಾಲೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಿಂದಾಚೆಗೂ ಅದನ್ನು ಮೇಲ್ತಾಪಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019 ಕರಡು ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ

3.4.4. ಶಾರಾಂತ್ರಿಕೋಣ

- ಇತರ ಅಂಶಗಳಿಗಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿಹಿತವನ್ನು 'ಆದ್ಯತೆ' ಯ ಅಂಶ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಇತರ ವಿಷಯಗಳಿಗಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆ'ಯ ಅಂಶಗಳು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಮುಖವಾದುವು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 'ಶಿಕ್ಷಣದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಯ ವಿಷಯಗಳು' ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.
- ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅವಗಳಿಂದರೆ, ಎನ್ ಸಿ ಇ ಆರ್ ಓ, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ 'ವಿಷಣ್ಣು 2020 ದಾಖಲೆ' ಮತ್ತು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019 ಕರಡು ದಾಖಲೆ'.
- ವಿಷಣ್ಣು 2020 ದಾಖಲೆ ಕಂಡರಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳು: ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಆದ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆದ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2019 ಕರಡು ದಾಖಲೆ: ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಆದ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆದ್ಯತೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಇಂದು ಪತ್ರಕ್ಕೆಯ ರೂಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

3.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-1

ನ್ನೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 3.4.3.1 ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ –2

ನ್ನೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 3.4.3.2 ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

3.4.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಇಂದಿನ ಸನ್ವೇಶದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಕ್ಕೆಯರೂಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

3.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ:

1. <https://www.ideasforindia.in/topics/human-development/five-priorities-for-the-new-education-policy.html> http://www.planningcommission.gov.in/reports/genrep/bkpap2020/14_bg2020.pdf
2. <https://www.gktoday.in/gk/draft-national-education-policy-nep-2016/>
3. Draft National Education Policy 2019 : https://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/Draft_NEP_2019_EN_Revised.pdf
4. <https://innovate.mygov.in/wp-content/uploads/2019/07/NEP-2019-Kannada.pdf>

*****

ಬ್ಲೋಕ್ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಫಾಟಕ 5 : ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 3.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 3.5.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 3.5.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 3.5.3.1. ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1
- 3.5.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಚಾರಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2
- 3.5.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 3.5.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 – ಉತ್ತರಗಳು
- 3.5.6. ಫಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು
- 3.5.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

3.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಣಾಗುವರು:

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕ್ರಮ, ಗುಣಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಮೀತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು.

3.5.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಫಟಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು, ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮೀಚಾರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇತರ ಫಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ರಚನೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಾರ್ಯರೂಪದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲವು. ಹಿಂಗಂದರೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿ ಉಳಿದ ಅಂಶಗಳ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಶಿಕ್ಷಣದ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಫಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆಡಳಿತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಂತಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆಡಳಿತದ ಯಶಸ್ವಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ “ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ತಂತ್ರಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳನ್ನು ಈ ಅಂಶಗಳು ಒಳಗೊಳಿಸಬಹುದು.

3.5.3.1. ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಬ್ರಾಹ್ಮ ಕಾರ್, ಮ್ಯಾರ್ಕ್ ನೇಲ್ ಹಾಗೂ ಟ್ರಾನ್ಸರ್ವ್ ಅವರು, “ಜನರೋಂಡಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಯುನೆಸ್ಕೋ/ 2013 ಇದರ ‘ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ತರಬೇತಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು – ಒಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗುಚ್ಛ’ (UNESCO/ 2013 - “Training Tools for Curriculum Development - A Resource Pack”) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಕೆಯ ದಾಖಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಧೋರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಾಖಿಲಾತಿಯು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನೇ ಗೊಂಡಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಒಗ್ಗೆ ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಆಡಳಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ನಿರ್ದಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದನ್ನೇ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಕಲಿಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ಫೋರ್ಸ್‌ಯೇ ಸಮುದಾಯಗಳ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅದು ಮೂರ್ಖೆಸಿದೆ ಎಂಬುದು ವಿಚಿತ್ರವಿಲ್ಲ.

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಯಶಸ್ವಿಗಾಗಿ ಅವುಗಳು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಲು ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಮಿಗಿಲಾದುದು, ಇದು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಉಳ್ಳದು ಎಂದು ಒಂದು ಒಂದು ವರ್ಗಶ್ರೇಣಿಯ ರಚನಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಂಥಣಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಮೇಲಿಂದ-ಕೆಳಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬಳಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಆಡಳಿತವು ಸ್ಫೋರ್ಸ್‌ಯೇ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ನಿರ್ಣಾಯಕರ ಪಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕು. “ಆಡಳಿತ”ವೆಂಬುದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ನೇಹಿತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ಉದ್ದೇಶಗಳ ವೃತ್ತಿಪರ ನಡೆವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಸ್ಫೋರ್ಸ್‌ಯೇ ಸಮುದಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಕೆ ಗುಂಪುಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಜವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವ, ಮತ್ತು ಸ್ಫೋರ್ಸ್‌ಯೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಪುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಮ್ಮೆತ್ತಿಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮದೆ. ಇದು ಮೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

- ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರ್ಕುಮದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ?
- ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿರದರ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಸಮರ್ಪಾಲನವಾಗುವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ?
- ರಾಜೀಯ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆದೃತೆಗಳು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪುವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಖಾತರಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ?

ಈ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಪರ್ಕುಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಈ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವು ಅನೇಕ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅದು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಗೆ ಹಾಗೂ ಪರ್ಕುಮ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾಕರಣಕ್ಕೂ, ರಾಜೀಯ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನದಂಡಗಳ ಸಾಧನೆಯೋಂದಿಗೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತಹ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಗೂ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೂ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಹಾಗೂ/ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬಹುದು:

- ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ವಿಶರಣೆ;
- ನಿರ್ಣಯಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ; ಮತ್ತು
- ಕೆಲವು ಧೋರಣೆ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ.

ಕೆಲವು ಸಂಭರಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವಾಲಯಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಗಣನೀಯ ಮಾಪಾಡುಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವು ಆಡಳಿತಕಾರ್ಯಗಳು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಹಾಗೂ/ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೊಡಬಹುದು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಪರ್ಕುಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯೇವಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವಂತಹ ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ಪರ್ಕುಮಗಳ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಇದೆ. ಶಾಲೆಗಳು ಸಮುದಾಯದ ಸಂಭರಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷಿಣಿಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಕ ಗಮನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಅವು, ಸಂವಾದಿಯಾದ ಒಮ್ಮೆತೆರೆ ಚೋಕಟ್ಟನ್ನು ಸೂಕ್ಷಿಣಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಂತೆ ಸೂಚನೆಗಳ ಸೂಕ್ಷಿಣಿವರಣೆ ನೀಡುತ್ತಾ, ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಆದೃತ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಒಟ್ಟು ಶಾಲಾ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ-ಆಧಾರಿತ ಪರ್ಕುಮ ಯೋಜನೆಯು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪರ್ಕುಮದ ಚೋಕಟ್ಟನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಭರಣೆಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ, ಒಂದು ಗಮನೀಯವಾದ ಅಂಶ. ಈ ಸಂಭರಣೆಯಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವಿವೇಚನೆಯೇನು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವಿಧ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಈ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮೋಷಿಸಲು ಆದೃತ ನೀಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪೋಳಿಸಲು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲೋಸ್ಥರ ಹಾಗೂ ಒಪ್ಪಲಾಗುವಂತಹ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಂತೆ ವಿವಿಧ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದು.
2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ಥಳೀಯಕರಣ - ಸವಾಲುಗಳು ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಗಳು: ಸ್ಥಳೀಯಕರಣದ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥವಾದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸುವಂತಹ ಅಡೆತಡೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದು.
3. ಶಾಲಾ-ಆಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವುದು: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯು ತನ್ನದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಾಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೋಸ್ಥರ ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳು.

2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಪಾತ್ರ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಥವಾ ಆಡಳಿತಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಥವಾ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯು ಹೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗಮನವು ಕೆಳೆದುಹೋಗದಂತೆ ವಿಶೇಷ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಕಡೆಗಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕಳೆಯಬಾರದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಬಿಡದಂತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1

1. ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳನ್ನು/ ಪದಪುಂಜಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡಿರಿ.
2. ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗೊಂಡ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾರೂ ನೀಡುವುದು _____
3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಗತ್ಯಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದು _____
4. ಶಾಲಾ-ಆಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಹೊಂದಾರೆಕೆ ಮೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು _____

3.5.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಚಾರಗಳು

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪೋಳಿಸುವುದು

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಕಡೆಗಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಶಕ್ತಿಕರಣಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತವೆ:

- ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ;
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿ-ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ; ಮತ್ತು
- ಪರ್ಯುಕ್ತಮ ವಿನ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ.

ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ (decentralisation) ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ತಾಂತ್ರಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜನೈತಿಕ ವಿವೇಚನೆಗಳ ಒಂದು ಸರಣಿಯನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮುಂದಿಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ದಷ್ಟ, ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯುಕ್ತಮದ ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಬಂಧ ತೆಯಲ್ಲದೆ ನೀತಿ-ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸ್ತಕರ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿಳಿಗೆ ಪರ್ಯುಕ್ತಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಇವು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಶೈಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪರ್ಯುಕ್ತಮ ರೂಪಕರಾಗಿ ಮನವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು. ಅದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಕೆಲಸದ ಗುಣಮಟ್ಟವು, ಸ್ಥಳೀಯ ಹಂತದ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ, ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ವಭಾವ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿನ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ನಮೂನೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣದ ಶೈಕ್ಷಣಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಿರಬಹುದಾದರೂ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಪ್ರಾಂತೀಯ, ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತವೆ.

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯುಕ್ತಮ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು, ಗುಣಮಟ್ಟ ಖಾತರಿ ಮಾನದಂಡಗಳು, ಶಾಲೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವದ ಸೂಚಕಗಳು, ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ, ಒಂದು ಬಲಿಷ್ಠ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವಿರುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸುವಂತೆ ಹಾಗೂ, ಮೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಈ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿ ಸಂಯೋಜನೆಗಳು ವಿಶಾಲವಾದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಚಾರಗಳ ಒಂದು ವಿಸ್ತೃತ ಸರಣಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಲಿಪ್ಪವಾದ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಗಬಲ್ಲುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶವೂ ಅದರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡುವಂತಹ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಗಳ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

2. ಪರ್ಯುಕ್ತಮದ ಸ್ಥಳೀಯಕರಣದಲ್ಲಿ (Localisation) ನ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳು

ಪರ್ಯುಕ್ತಮದ ವಿಷಯವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವುದು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶೈಕ್ಷಣಾದ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ ಆಯಾಮವಾಗಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯಕೃತವಾದ ಪರ್ಯುಕ್ತಮಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಂಪಿಸುವುದು ರಾಜನೈತಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂಬಂಧತೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಂಪಿಸುವ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆಡಳಿತ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಣಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಟಿಕವಾಗಿದೆ.

ಪರ್ಯುಕ್ತಮದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕೀಕರಣ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯಕರಣವು ಕಲಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಅಥವಾ ಮಾರ್ಚಾವೂ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧವೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲುದು. ಪರ್ಯುಕ್ತಮದ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಕರ ಕೌಶಲಗಳು ಹಾಗೂ

ಜಾನ್ಯದ ಮೇಲಿನ ಅದರ ಪ್ರಭಾವಗಳಿಗಿರುವ ನೀತಿಸೂತ್ರರಚನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನದಂಡಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯಕರಣವು, ಬೋಧನೆಯ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುವಾಗಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ದುರ್ಬಲತೆ, ಅಜಾಳತ ಭಯ, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಶಿಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷಣಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧದಂತಹ, ಅನೇಕ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಇವೆ.

ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ನೀತಿ-ಕಾರರು ಹಾಗೂ ಜಾರಿ ಮಾಡುವವರು ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಗ್ಗಾಗ, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನೂತನ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಪರಿಚಿತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೆಲವೇಂಬೂ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೊಡಿದ್ದು, ಹತಾಶಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಕಷ್ಟಕರವಾದದ್ದು ಆಗಬಲ್ಲದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಸವಾಲನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತಹ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಳೀಯಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸಾಂದರ್ಭಿಕೀಕರಣವು ನೀತಿಗಳ ಸ್ವಷ್ಟವಾದ ನಿರೂಪಣೆ ಮತ್ತು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೊಸ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಸಮಗ್ರವಾದ ತೀಳವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬಹುದು:

- ಕೇಂದ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮದ ಸ್ವಷ್ಟ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನೊಂದ, ಒಂದು ಪಶ್ಚಿಮದ ಚೋಕಟ್ಟನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು;
- ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಪಶ್ಚಿಮಗಳಲ್ಲಿ, ದಾಖಿಲೆ-ಆಧಾರಿತ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ (ಅಥವ ಎರಡನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ) ಮೂಲಕ, ಈ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗೆ ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸುವುದು;
- ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಚೋಕಟ್ಟನ ಮೂಲಕ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾದದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿನ ತಮ್ಮ ಜಾನ್ಯದ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಿರೂಪಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು; ಮತ್ತು
- ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಥಿಕಾರಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ವಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಮುಕ್ತ ಸಂಪರ್ಕವಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸುವುದು.

3. ಶಾಲಾ-ಆಧಾರಿತ ಪಶ್ಚಿಮ

ನಿಜವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯೂ ನೇರೆಹೊರೆಯ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೇ, ಇತರ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ತನ್ನದೇ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾದ ತತ್ತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೇಸಿಗುವಂತಹ ಶಾಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಲಿಷ್ಠ ಅನನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಉನ್ನತ-ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮುಂದಾಳುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶಾಲೆಯು ಮಾಪಾರ್ಡಾಡುಗೊಂಡ ಬೋಧನೆ ಜಿತ್ತಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಶಾಲಾ-ಆಧಾರಿತ ಪಶ್ಚಿಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯು ಆ ಶಾಲೆಯ

ಸಮುದಾಯದಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆ ಶಾಲೆಯ ಅನ್ವಯತೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಕಲಿಕೆಯು ಕೇಂದ್ರೀಯವಾಗಿ ಯೋಜಿತವಾಗಿದ್ದ ಪಠಕ್ರಮದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿವಿಧ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ;

- ಸಹಕಾರಿ ನಿರ್ಣಯಕಾರಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು;
- ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಸುನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ ಅರ್ಥವು ಗುರಿಯ ಸ್ತುತಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸ್ವಷ್ಟಿಗಳನ್ನು; ಮತ್ತು
- ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಗೆ ವೇಗವರ್ಚಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವಂತಹ, ಒಂದು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ.

ಶಾಲಾ-ಆರ್ಥಾರಿತ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಮೈತ್ರೇತ್ಯಾಧಿಸಲು ಮುಂದಿಡಲಾದ ಕಾರಣಗಳು:

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸತವಾಗಿ ಶಾಲಾ ಸಮುದಾಯದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು, ಕಾಳಜಿಗಳು, ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತಹ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳ ಹೆಚ್ಚಳು;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು;
- ಶಿಕ್ಷಕರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ, ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಹೊಸ ಯೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಠಕ್ರಮ; ಮತ್ತು
- ಶಾಲಾ ಸಮುದಾಯದ ನಿರ್ಣಯಕಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಅಭಾವಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.

ಶಾಲಾ-ಆರ್ಥಾರಿತ ಪಠಕ್ರಮದ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವಂತಹ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ:

1. **ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ:** ಶಾಲೆಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಅದರ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲದೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ರಾಜನ್ಯೇತಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತಹ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.
2. **ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪಠಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು:** ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿಯಮವಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿದುವಂತಹ, ಅರ್ಥವಾ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಮಂಜೂರಾದ ಅವಧಿಯ ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ವಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳನ್ನು ಮನ್ಯಾಗಿಸಬೇಕು. ಏಂದರೆ ಸಾಧ್ಯತೆಯು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ.
3. **ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು:** ಶಾಲಾ-ಆರ್ಥಾರಿತ ಪಠಕ್ರಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಶಗಳು, ಕೊರಡಿ ಅವಕಾಶ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನವಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಗೊಂದಂತೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊರಡಿ ಅವಕಾಶವೆಂದರೆ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು,

ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಎಂದರ್ಥವಾದರೆ, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಎಂದರೆ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕಗಳು, ಉಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಗಣಕಯಂತ್ರಗಳು ಎಂದರ್ಥ. ಮಾನವಸಂಪನ್ಮೂಲ ಎಂದರೆ ಶಾಲಾ-ಆಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧಕ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಂದರ್ಥ.

4. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೇಲ್ಮೀಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲುಸ್ತವಾರಿ ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಪಾತ್ರ.

ಸರಕಾರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೇಲುಸ್ತವಾರಿದಾರರು ಹಾಗೂ/ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮೀಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ತನಿಖೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಇವರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರದ ಭಾಗವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಮೇಲುಸ್ತವಾರಿದಾರರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಜಾರಿಯನ್ನೂ ಮೇಲ್ಮೀಚಾರಣೆ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮಾರ್ಪಾಡು ನಡೆದಿರುವಾಗ, ಈ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿಗದಿಯಾದ ವಿಶೇಷ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಮೇಲ್ಮೀಚಾರಣೆಯನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರಹಿಸಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದಾಗೂ, ದೃಷ್ಟಿನಿಂದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅನ್ವಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಮೇಲುಸ್ತವಾರಿದಾರರು ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಚಕ್ರಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲು ಬಳಸುವ ರೂಢಿಗತ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ:

- ಶಾಲಾ ದಾಖಿಲಾತಿಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ;
- ತರಗತಿ ಕೊಳಡಿಗಳ ಅವಲೋಕನ;
- ಗಮನ-ಕೇಂದ್ರಿತ-ಗುಂಪು (ಫೋರ್ಕ್ಸ್ ಗ್ರೂಪ್) ಚರ್ಚೆ ; ಮತ್ತು
- ಸರ್ವೇಕ್ಷಣೆಗಳು.

ಶಾಲೆಗೆ ಭೇಟಿಯ ಮಾಹಿತಿಯ ಹಲವಾರು ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗಾಡಿಸುವ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೋಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯಗಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ದಾಖಿಲೆಗಳ ಮನರಾವಲೋಕನ, ತರಗತಿಗಳ ಅವಲೋಕನ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಮೌಖಿಕ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಈ ತಂತ್ರವು ಒಳಗೊಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸನ್ವೀಕರಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯ ಲೇಖಾಕಾರರ ಒಂದು ತಂಡವು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿರುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಹಾಗೂ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಜಾರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಹುರಿತು ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವಂತಹ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಲೇಖಿಪರೀಕ್ಷೆಯ ರೂಪವನ್ನೂ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಲೇಖಾಕಾರರು ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ದಾಖಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲಾ-ಆಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡುವವರ ವರದಿಗಳಿಂದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸದ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ವೈಕ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಗುಂಪುಗಳು ಉತ್ತರಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ವ-ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಒಳಸುವ ಸಹಕಾರೀ ಆಂತರಿಕ ಲೇಖಿಪರೀಕ್ಷೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಸಮುದಾಯದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ವಿವಿಧ ಹಿತಾಸಕ್ತರ ನಡುವೆ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಜಾರಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ:

1. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ: ಇದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟರೆಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಯಾಗುವುದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಅಥವಾ ತಡೆಮಾಡುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.
2. ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ: ಇದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ಹಾಗೂ ಜಾರಿ ಮಾಡುವವರು ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.
3. ಅಧಿನಿಯಮನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ: ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಜಾರಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಶೋರಿಸುವ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ಈ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ, ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಜಾರಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧಿನಿಯಮನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಜಾರಿಯಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೇಲೆ (ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ನೀತಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕ ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣಗಳಂತಹ) ಬಾಹ್ಯ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಶೇಷಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಗಳಿನಿಂದಿರುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು

ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಾದ ಹಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಜೀವಚಾರಿಕ ಸ್ಥರಗಳು ಏನನ್ನು ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜೀವಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ರಚನೆಯ ಆಯಾ ಅಂಶಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ದುಷುವಾತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ:

- (i) ಒಂದು ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಯು ಇದೆಯೆಂದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು;
- (ii) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನೂ ಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು; ಮತ್ತು
- (iii) ದಾಖಲಾತಿಯು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಜೀವಚಾರಿಕವಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ರೀತಿಗಳ ನಡುವೆ ಏಕರೂಪತೆಯಿದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಶೇಷಿಸುವುದು ಮುಂದಿನ ಹೆಚ್ಚೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರೆ, ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯು ಒಂದು ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ, ಶಾಲಾ ನೌಕರಶಾಹಿಗಳು ಆಡಳಿತವನ್ನು ತ್ಯಾಗಿಪಡಿಸುವಂತಹ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಜರುಪಡಿಸುವ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಈ ದಾಖಲೆಗಳು ನಿಜವಾದ ತರಗತಿ ಕೊಡಿಯಿಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸದೆ ಇರಬಹುದು. ನಿಜವಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತೀಳಿಯಲು, ವಿಚಾರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಶಿಕ್ಷಕರು ಪದೇ ಪದೇ ಬಳಸುವಂತಹ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಜೀವಚಾರಿಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರಚನೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರುವಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಬಳಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರಕುವಂತಹ ಮೂರಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಇದರ ಅಧ್ಯ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಠಗಳ ಗುರಿ/ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲೋಸ್ತರ ಲೇಖಾಕಾರರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂಮವನ್ನು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಅಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿನ ಪಾಠಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೇನು ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಂತನೆ ಮಾಡಲು ಸಹ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದು. ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕಿಳಿಸಲಾದ ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂಮದ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಲಿಕೆ, ವ್ಯೇಯಕ್ಕಿಕ ಅನುಭವಗಳು ಹಾಗೂ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವ ಕಲಿಕೆಯ ಶೈಲಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ಮಾಡಲಾದ ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂಮದ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕಿರುಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕರಸಂಪಟ (portfolios) ಹಾಗೂ ಮಾದರಿ ಕಿರುಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನೀಡುವ ಉತ್ತರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಕರು ಮನರಾವಳೋಕನ ಮಾಡಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

'A' ಗುಂಪಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 'B' ಗುಂಪಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಿರಿ

	'A' ಗುಂಪು	'B' ಗುಂಪು	
1	ವರ್ಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಮಾದರಿ	ಶಿಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.	a
2	ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ	ಒಂದು ಲಿಖಿತ ದಾಖಲೆಯು ಇದೆಯೆಂದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದು	B
3	ಅಧಿನಿಯಮನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ	ಮೇಲುಸ್ತವಾರಿದಾರರು ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಕರು ನಿರೀಕ್ಷಣಾ ಕೆಕ್ಕಣೆಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂಮದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.	C
4	ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂಮದ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ	ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನ್ವೇಷಣೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ	D
5	ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ	ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂ ರೂಪಿಸುವವರು ಹಾಗೂ ಜಾರಿ ಮಾಡುವವರು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ	e

3.5.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂವು ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತ ಫಳಕವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು, ಶಿಕ್ಷಕ ತರబೇತಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ, ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಇತರ ಫಳಕಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ರಚನೆಗಳು, ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಿತ ವ್ಯವಸ್ಥಾಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟಗಳು ರೂಪಿಸಲಾಗುವ ಪರ್ಕ್ಯೂಕ್ಯೂದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಾರ್ಯರೂಪದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲವು.
- ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳ ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ “ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು.
- ಜನರೋಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮತ್ತು ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ

ತರಲು ಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗತಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಂಘಟನೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು

- ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳು ಇವು: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪೋಲನದಲ್ಲಿಡುವುದು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ಥಳೀಯಕರಣ, ಶಾಲಾ-ಆರ್ಥಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವುದು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೇಲ್ಮೈಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಹಾಗೂ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಪಾತ್ರ.

3.5.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

1. ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ
2. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ
3. ಶಾಲಾ ಸಮುದಾಯದ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

- 1 – c, 2 – e, 3 – a, 4 – b, 5 – d
-

3.5.6. ಫಳಕಾಂಶ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದ ಗುಣಾಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಷಟ್ಟಿಸಿರಿ.

3.5.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. UNESCO/IBE/2013/OP/CD/01 Training Tools for Curriculum Development - A Resource Pack ©UNESCO International Bureau of Education (UNESCO-IBE), 2013.
2. Kelly A B (1996) : The Curricular Theory and Practice. Harper and Row, Us.
3. NCTE(2009): National Curriculum for Teacher Education
4. Taba, Hilda(1962): Curriculum Development:Theory and Practice, Har Court, Brace and Wald, New York.

*****

ಬ್ಲೋಕ್ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಫಾಟಕ 6 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು

(ಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ)

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

3.6.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

3.6.2. ಹೀರಿಕೆ

3.6.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

3.6.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಿಸುವ ಮುಂಚಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

3.6.3.2. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

3.6.4. ಸಾರಾಂಶೋಣ

3.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2

3.6.6. ಫಟಕಾಂತ್ರ ಅಭಾಸಗಳು

3.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

3.6.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಿಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಶಾಲೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಿಸುವ ಮುಂಚಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವಾಗಿನ ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು.

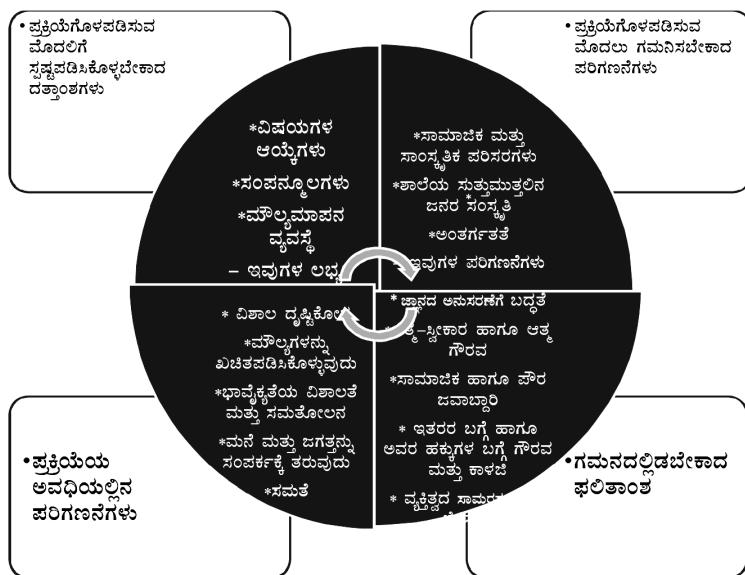
3.6.2. ಹೀರಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ವಿಧಗಳು ಹಾಗೂ ನಿರ್ಣಾಯಕಾಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ನೀವು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟ ತಿಳಿದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವುದಾದರೆ, ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಭಾವಗಳು ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಗಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಶಾಲೆಗಳು

ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೂ ಸಹ ನಿಜ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ, ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಪಾರಾಡುಗಳು ಆವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯು, ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ತನ್ನದೇ ಆದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಫಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಕುರಿತಾದ ಇಂತಹ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಗಣನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೌದಲು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ಅದು ಶಾಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡುವ ಮೌದಲು ಕೆಲವು ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮನರಾವಲೋಕನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಣಾಮವಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಥವಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಣ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ರೇಖಾಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ:

3.6.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಮುಂಚಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡಕ್ಕಿಂತ ಮೌದಲು ಶಾಲೆಯು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಲೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ಹಿಗಿವೆ:

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಎಂದರೆ ಕಲಿಕೆಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಎಂದಧರ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ

ಒಂದು ಶಾಲೆಯು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇತರ ಶಾಲೆಗಳು ನೀಡುತ್ತಿವೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಾರ್ಪೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಗಣಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಷಯವಾಗಿ ನೀಡಬಾರದು, 'ರಗ್ಸಿ' ಗಾಗಿ ಆಟದ ಮೇದಾನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆ ಆಟವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಅರ್ಹರಾದ ತರಬೇತಿಗಾರರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಬಾರದು. ಶಾಲೆಗಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಅದರ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು

ಒಂದು ಶಾಲೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವಿನಾಯಕ ಮಾಡುವವರು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕು. ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯು ಒದಗಿಸಲಾಗದಿರುವಂತಹ ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗದಂತಹ ಅಧ್ಯಯನ ಸರಣಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹತಾಶರಾಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಲಾರದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೋಧಿಸುವವರು ಸಹ ಇವುಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಧ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯು ಕೃಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತಹ ಅದೇ ಪರಿಸರ ಹಾಗೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಗದಿದ್ದರೆ, ಕೃಗಾರಿಕೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಉಪಕರಣವು ಬೇಕಾದಂತಹ ವೃತ್ತಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರಯೋಜಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಗಣನೆಗಳು:

ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ

ಒಂದು ನಗರ ಸವಾಜದ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನೋ ಮೀನಾರಿಕೆಯನ್ನೋ ಕಲಿಸುವುದಾಗಲೀ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ನಡುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಹಾಸ್ಪಿಟಾಲಿಟಿ' ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ, ವಾರೀಜ್ಞಾನಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಲೆಕ್ಕಶಾಸ್ತ್ರದಂತಹ ವಿಷಯಗಳು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಾನವಿಕ ಚಿಂತಕರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಇತಿಹಾಸ, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಶಾಲೆಯು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಅದರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು, ಚೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಪರಿಸರ ಯೋಜಕರು ಪರಿಗಣನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಾಲೆಯು ಒಂದು ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದಾದರೆ, ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದು-ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ ಸರಣಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಬಹುದು.

ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಎಷ್ಟು ವಿಸ್ತೃತ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಕುಟುಂಬ

ಹಾಗೂ ಸಮಾಜಗಳಂತಹ ಅನೈಪಚಾರಿಕ ಮಧ್ಯವರ್ತೀಗಳು ಮುಂಬರುವ ಹೀಗೆಗೆ ಜ್ಞಾನದ ಈ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಲು ತೀರಾ ಅಶಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಾಲೆಯು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇರುವ ಎಕ್ಕೆ ಹಿತಪಚಾರಿಕ ಮಧ್ಯವರ್ತೀಯಾಗಿದೆ. ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಯು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಹೀಗೆಗೆ ಅದನ್ನು ದಾಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಂತರ್ಗತತೆ

ಭಾರತೀಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರಚನೆಯು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೋಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂತರ್ಗತತೆ ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ದ್ಯುಹಿಕ, ಹಿನ್ನಲೆಯನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು, ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹಾಗೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ವಿವಿಧ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತಗಳು, ಕಲಿಕೆಯ ವೇಗ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳು ಇವೆಲ್ಲಕೂ ಪರಿಗಣನೆ ಹಾಗೂ ಅವಕಾಶಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಎಂದೂ ಅದರ ಅರ್ಥ. ಎಲ್ಲಾ ಗುಂಪುಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಒಳಗೊಂಡಿಸುವುದು ಎಂದೂ ಅದರ ಅರ್ಥ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಂಗವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಜನಾಂಗ, ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಲಿಂಗ - ಇಂತಹ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಹಾಗೂ ರಚನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಆಕಾರ ಪಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಷಿಸಲಾಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದು ಎಂದೂ ಅದು ಅರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯ ಅಂತರ್ಗತತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೊದಲು ಆಯಾ ಶಾಲೆಯು ಮಾತ್ರವೇ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರಾನಿಸಬಹುದಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿರಿ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೊದಲು ಸ್ವಷ್ಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ದತ್ತಾಂಶಗಳು	ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಗಣನೆಗಳು

3.6.3.2. ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಮನವಿಡಬೇಕಾದ ಘಟಿತಾಂಶಗಳು

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಒಂದು ಸುತ್ತುವರಿ ನೋಟ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂದರೆ ಪರ್ಯಾವಸ್ತು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಪರ್ಯಾವಸ್ತುವಾದರೋ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯದ ರೂಪರೇಷನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವಾದರೋ ಚಲನಶೀಲವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಕಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಭವವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಸರ, ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಲಿಕೆಗೆ

ಒದಗಿಸಲಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಮೌಲ್ಯಾಂಕನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಶಾಲೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಪರಸ್ಪರ ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿ-ನೀತಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಅದು ಸುತ್ತುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಯಲು ಬೇಕಾದಂತಹ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಉಪಾಗಿ ಇವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ, ಉದ್ದೇಶ ಹಾಗೂ ಆನಂದವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತವೆ. ಪಶ್ಚಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಯಾಮಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮಂಜಸ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷ ಗಮನವು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮುದಾಯದ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಪಾದ ಸ್ವೀಕೃತಿ

ಪಶ್ಚಕ್ರಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಷಯಗಳು ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಸಶಕ್ತ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮೌಲ್ಯಗಳು ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಶಾಲೆಗೆ ಅನನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು, ಕೆಲವು ದೇವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಶಾಲೆಯು, ಆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೊಳ್ಳಿಸ್ತರ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸಮುದ್ರ ತೀರವಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮುದ್ರವನ್ನು, ಸಮುದ್ರದ ದೇವತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮೂರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಉತ್ಸವಗಳು ಹಾಗೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆ. ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಜನರು ಹಾವುಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಜಂತುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುವಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮೂರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದೊಂದಿಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಈ ವಿಶೇಷಗಳು ಹೇಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಂತಹ ವಿಶೇಷಕ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಕುಶಾಹಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ಸಮನ್ವಯ, ವಿಶಾಲತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣೆ

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ವಿಚಾರಗಳು, ಜನರು ಹಾಗೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾಳೆ ಹಾಕಿ ನೋಡಲಾಗುವಂತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಹೊಲಿಸಿ ನೋಡಲಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದು ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಸಮಗ್ರದ ಭಾಗವಾಗಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾಣಲು ಅವರನ್ನು ಮೈತ್ರೀಕೂಟಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆಸ್ತಿಕಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೂಲವಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ತಮ್ಮದೇ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧತೆಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಭವವು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ರೇಖೆ

ಕುಟುಂಬವು ಮನುವನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ, ಅನುಕಂಪ, ತ್ಯಾಗ, ಸಹಕಾರ, ತಾಳೆ ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ಗುಣಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳು ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ನಡುವೆ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಮನುವನ್ನು ಸಂಪುಟಿತ ಮನೋಭಾವದ್ವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯು ಮನೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕದ ಹೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನುವು ವಿವಿಧ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮುಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪರ್ಕವು ಅದರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ವಿಶಾಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಮನುವು ಜೀವನದ ಸವಾಲುಗಳು, ಬಹುಮುಖಿಯಾದ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಹೋರಿನ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮಾಜವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮರ್ಥ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಅನುತ್ತೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪರ್ಕ್‌ಮುದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ದುರ್ಭಾಗ್ಯದ ಮೌಷಿಕರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಅದು ಶಾಲೆ ಹಾಗೂ ಮನೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬೇಕು. ವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಂದಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯೊಳಗೆ ವಲಸಿಗರು ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಸಂಖ್ಯಾತರ ಯಶಸ್ವಿ ಬಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ದೈಹಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ವಿಕಲರಾದ ಮಕ್ಕಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನೂ ತನ್ನ ಗರಿಷ್ಣ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯೂ ಪರ್ಕ್‌ಮುದೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು

ಪರ್ಕ್‌ಮುದ ಮೂಲಕ ಶಾಲೆಯು ಹೋರತರಬಯಸುವ ಫಲಿತಾಂಶವು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಪರ್ಕ್‌ಮುದ ಫಲಿತಾಂಶವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅವು ಕನಿಷ್ಠ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಬಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು:

- **ಜ್ಞಾನದ ಅನುಸರಣೆಗೆ ಬಧ್ಯತೆ** – ಜಗತ್ತನ್ನು ಅರಿಯಲು ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಒಬ್ಬನು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಬಹುದು ಎಂಬ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಮನೋಧರ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಅನುಸರಣೆಗೆ ಬಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಅಂತಸ್ತುತ್ವದ ಸಾಧನೆ, ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಪಡೆಯ ಹುದುಕಾಟ.
- **ಆತ್ಮ-ಸ್ವೀಕಾರ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಗೌರವ** – ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೈಹಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಬೌದ್ಧಿಕ, ಸೈಫಿಕ, ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳ – ವಿಶ್ವ ಅಂತಸ್ತುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ ಮನೋಭಾವಗಳು ಹಾಗೂ ಸಕ್ರಿಯತೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವಂತಹ ಆತ್ಮ-ಸ್ವೀಕಾರ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮ ಗೌರವ.
- **ಇತರರ ಸುಖ-ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೇದನಾಶೀಲತೆ ಹಾಗೂ ಕಾಳಜಿ** – ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾರ್ಗೋರ್ವಪಾಯಗಳ ಮುದುಕಾಟಿದಂತಹ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ.
- **ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಳಿತನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೆತ್ರಾಹಿಸುವುದು** – ಇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದಂತಹ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು; ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ; ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿವಿಧತೆ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಪೌರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ.
- **ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ** – ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶಾಲೆಯು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಪರ್ಕ್ ಹಾಗೂ ಪರ್ಕ್‌ತೆರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು ಸಂಪೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಹ, ಸೈನಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಕ್‌ಮುವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ದಾಖಲೆಗಳ ಹಿಂಬದಿಯ ಒಳಕವಚದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪೊರ್ಚಾವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಅವು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿರಬೇಕು.

ವೃಕ್ಷಿತ್ವದ ಸಾಮರಸ್ಯಮಾರ್ಗ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಹಂಟಂಬ ಹಾಗೂ ಶೀಕ್ಷಣಿದ ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ವೃಕ್ಷಿಯ ವೃಕ್ಷಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂಬಂತೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಚಂಪಾವಟಿಕೆಗಳ ಅಸಷ್ಟತೆಯು ಮಕ್ಕಳ ವೃಕ್ಷಿತ್ವದ ಮೇಲೆ ವಿಪರೀತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಅನವೇಕ್ಷಿತವಾದ ಚಟಗಳು ಹಾಗೂ ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ, ಶಾಲೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನುವನ ದೈಹಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ನೈತಿಕ - ಎಲ್ಲಾ ಅರ್ಥಾತ್ ಮಾರ್ಗಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಿತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುತ್ವ ಮನೋಭಾವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳು, ಜಾತಿಗಳು, ಪಂಥಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೇಲುಕೇಳುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟುಸೇರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಮಯವಾದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಇತರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ, ಸಹಕಾರ, ತಾಳ್ಳು ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದ್ದೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಯಾ ಸ್ಥಳದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು.

ಸಮಾಜದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತತೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಶಾಲೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸಹಕಾರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವು ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಅದು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಪರಿಹಾರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಶಾಲೆಯ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಯು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು, ಚಿಂತಿಸಲು ಮತ್ತು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು.

ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ

ವೃಕ್ಷಿಗತ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕರಣವು ಬೇಕು. ಮನುವು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹಾಗೂ ವರ್ತನನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಜಮುಖ್ಯಾಗುವಂತೆ ಮೊರ್ತಾಫಿಸಬೇಕು. ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲೊಸ್ತರ ಮತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನದ ಒಂದು ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲೊಸ್ತರ ಇಂತಹ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಸುಶೀಲಿತ ನಾಗರಿಕರ ಸೃಷ್ಟಿ

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಗೆ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು-ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಅನುಕಂಪ, ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರೋಥರಾದಾಗ ಉಪಯುಕ್ತ ನಾಗರಿಕರೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಶೀಕ್ಷಣಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗಿಂತ ಶಾಲೆಯು ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಳವಾಗಿ, ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಗುಂಪು ಜೀವನದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಮನುವು ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಗಳನ್ನು

ಹಾಗೂ ಸಭ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಯ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರವು ಆರೋಗ್ಯಮಾರ್ಫಾರಿಟ್‌ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆಣೋಟಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಮಲವಾದ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬವು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಮನುವನ ಸಾಮಾಜಿಕರಣ ಹಾಗೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತಕರಣಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯು ಮನೆಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ವಿವಿಧ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರ

ಕುಟುಂಬ, ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಸರಕಾರ ಎಂಬಿತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಏಕೈಕ ಮಧ್ಯವರ್ತೀಯೇ ಶಾಲೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಮಾರ್ಫಣ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಯು ತನ್ನ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಈಚೇರಿಸಲಾರದು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

ಕೆಳಗೆ ಹೊಟ್ಟಿರುವ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಗಣನೆಗಳು	ಗಮನವಿಡಬೇಕಾದ ಘಲಿತಾಂಶಗಳು

3.6.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಪತ್ರಕ್ರಮವನ್ನು ಮನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುವ ಮೊದಲು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪತ್ರಕ್ರಮದ ರಚನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲೋಷ್ಠರ ಕೆಲವು ದಶಾಂಶಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವು ಹೀಗಿವೆ: ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ; ವಿಷಯ ಆಯ್ದುಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು.
- ಪತ್ರಕ್ರಮದ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಗಣನೆಗಳು: ಶಾಲೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ; ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂಶಗಳ ತತ್ವ.
- ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳು: ಪತ್ರಕ್ರಮದ ಒಂದು ಸುತ್ತುವರಿ ನೋಟ; ಸಮುದಾಯದ ಗಟ್ಟಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಸ್ವೀಕೃತಿ; ಸಮನ್ವಯ, ವಿಶಾಲತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣೆ; ಮನೆ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ರೇಖೆ; ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣೆ.
- ಗಮನವಿಡಬೇಕಾದ ಘಲಿತಾಂಶಗಳು: ಜಾಞ್ಜರದ ಅನುಸರಣೆಗೆ ಬಧ್ಯತೆ; ಆತ್ಮ-ಸ್ವೀಕಾರ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಗೌರವ; ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿ; ಸಾಮಾಜಿಕ

ಹಾಗೂ ಪೌರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ; ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ; ವೈಕಿಷ್ಟದ ಸಾಮರಸ್ಯಪೂರ್ವ ಬೆಳವಣಿಗೆ; ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಶ್ಲೇಷಣೆಭಾವದ ಬೆಳವಣಿಗೆ; ಸಮಾಜದ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತತೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ; ಸಾಂಘಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ; ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ನಾಗರಿಕರ ಸೃಷ್ಟಿ; ವಿವಿಧ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರ.

3.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 3.6.3.1 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ 3.6.3.2 ವಿಭಾಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

3.6.6. ಫಣಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1.ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರ್ಕುಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಇರುವ ವಿಶೇಷ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

3.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

---

1. <http://www.bdu.ac.in/cde/docs/ebooks/B-Ed/II/KNOWLEDGE%20AND%20CURRICULUM.pdf>
2. https://cd.edb.gov.hk/la_03/chi/curr_guides/Maladjusted/ema-3.htmhttp://oasis.col.org/bitstream/handle/11599/725/Module14.pdf?sequence=18&isAllowed=y

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಫಾಟಕ 1 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಫಾಟಕ ಸಂರಚನೆ

- 4.1.1. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು
  - 4.1.2. ಪೀಠಿಕೆ
  - 4.1.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 4.1.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವಿಷಯ – ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1
  - 4.1.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2
  - 4.1.4. ಸಾರಾಂಶೀಕರಿಸೋಣ
  - 4.1.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2
  - 4.1.6. ಫಾಟಕಾಂತ್ರ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು
  - 4.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
-

4.1.1. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಿತರು ಕೇಳಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವರು:

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
  - ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವರ್ತನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು; ಮತ್ತು
  - ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಗುಣಗಳ ಹಾಗೂ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;
-

4.1.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಜೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಗೆ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿವೆ. ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಉಪಕ್ರಮ ಎನ್ನುವರು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ರೀತಿಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮ ಎನ್ನುವರು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರಚನಕಾರರು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಕ್ಕೆ ತರುವವರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ, ಅನ್ವಯಿನ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಕುರಿತು ವಿವಿಧ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾದಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಅರಿವಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ವೆಬ್‌ಸ್ಪ್ರೋ ನಿಘಂಟನ ಪ್ರಕಾರ ಉಪಕ್ರಮ (Approach) ಎಂದರೇ “ಯಾವುದಾದರೊಂದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ರೀತಿ, ಯಾವುದಾದರೊಂದನ್ನು

ಹುರಿತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನ". ಈ ಅರ್ಥದಂತೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದೊಂದಿಗಿನ ವ್ಯವಹಾರ, ಅಥವಾ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಬಗೆಗಿನ ಚಿಂತನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಕ್ರಮವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು, ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಂಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಶೇಷಜ್ಞರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರ - ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮ ಅದನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವವರು ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿವಾದಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಣಿಕ್ಕೇತ್ತೆ - ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಮನೋರ್ಧವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆಗಿರುವುದು. ಇದು ಆತ ಅಥವಾ ಆಕೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಾಣಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಂಗಳ ಮುಂದಿಡಲಾಗುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅಂಶವನ್ನು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಜಿಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳೂ ಆಗಿವೆ. ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ಮಾದರಿಗಳಿಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಿಂಧುತ್ವಕೊಳ್ಳಬಡಿಸಿ ತಜ್ಜರು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

4.1.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

ಆನ್‌ಸ್ಪೀನ್‌ ಮತ್ತು ಹೆನ್‌ಕಿನ್‌ ಎಂಬುವರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಮೂಲಾಧಾರಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತಹ ಸಮಗ್ರತಾ ನಿಲ್ಲುವು ಅಥವಾ ವರಾ ಅಭಿವ್ಯಾಸ (Meta – orientation) ವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮನೋರ್ಧವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಂಗ್, ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಶೇಷಜ್ಞರುಗಳ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಮುಖ ವಿವಾದಾಂಶಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ-ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಅತಾಂತ್ರಿಕ - ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿರಬಲ್ಲವು, ತಾಂತ್ರಿಕ-ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಫರಿತದೊಂದಿಗೆ ಕಲಿಯವಂತೆ ಮೇರ್ಮಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಜಾಣವು ಅದನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಸುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿದೆ.

ನಾವೀಗ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕಿರುವ ವಿವಿಧ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗೋಣ.

4.1.3.1 ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ - ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ

ಇದು ರಾಲ್‌ ಟೈಲರ್ ಎಂಬಾತ 1949ರಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾದರಿ. ಅದು ಜಾಣವನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಜಾಣ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರೌಢ ಜೀವನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಜಾಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಇದಾಗಿದೆ.

ಟೈಲರ್ ಜನರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಆತ ಹೀಗೆ ವಾದಿಸಿದ 'ನಾಲ್ಕು ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಮುಖಾಂತರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಲ್ಲಿರುವ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು.

- ಯಾವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಧಿಸಲು ಮುಂದಾಗಬೇಕು?
- ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಬಲ್ಲ ಯಾವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು
- ಈ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗುವಂತೆ ಹೇಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಬಹುದು?
- ಈ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದು?

ಇಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಕರು ಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಬೋಧನಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾಂಸನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಪರಿಸರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿಯಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಸೀನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಮನಕೇಂದ್ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಅಂಶಗಳತ್ತವಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಒಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಕೌಶಲ್ಯದ ನಿರಂತರ ಅಭ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟನೀಟಾದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸುವುದು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸದ ಅವಧಿ, ಬೋಧನಾ ತರಗತಿಗಳು ಇಂತಹ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಮುದಿಪಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಪರ್ಯಾವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಗಡಿಯಾಗಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಮಾನ ಮಾನದಂಡವಿರುವುದು. ಶೇಗಡಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮನಃ ವಿಷಯದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದ ವಿಶೇಷಜ್ಞರು ಎಲ್ಲರೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹರಾಗಲು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾನದಂಡ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ದುರ್ಬಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತಮಾನದಂಡಕ್ಕೆ ತರಲು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಗಡಿಯಾಗಲು ಅಥವಾ ಶೇಷಿಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು ನೆರವಾಗಲು ಪ್ರಯೋಜನಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅನುಕೂಲತೆಗಳು

ನಾವು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಅನೂಕೂಲತೆಗಳೇನು ಎಂದು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಬಹುದು.

- ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಸುಲಭ
- ಮೋಷಕರು ಇದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡುವುದರಿಂದ ಈ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ಬಹಳಪ್ಪು ಜನ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ
- ಸರಳ - ಸಂಕೀರ್ಣ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ಸುಲಭ
- ಮನುವನ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ
- ಯಾವುದೇ ಜ್ಞಾನ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಇದು ಉಪಯುಕ್ತ

ಮಿತಿಗಳು

ವಿಷಯ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ವಿನ್ಯಾಸದ ಪ್ರಮುಖ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ಎಂದರೆ ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ - ಕೇಂದ್ರಿತವಲ್ಲ ವಿಶೇಷವಾಗಿ. ಈ ರೂಪದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕಾಶ್ಯಲಿಗಳನ್ನು

ಪರಿಗಣಿಸದೆ ರಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯಲು ತೊಂದರೆ ಒಡ್ಡೆಬಹುದು. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಲೂಬಹುದು.

ಕರೋಲಿನಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ

- ವಿಷಯ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವುದರ ವಿಶಾಲ ಸಂಭಾಷಣೆನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಂತೆ ಅವರನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕಲಿಕೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗದ ಒಂದು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಳಿತ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಓದುವಿಕೆ, ಮುಂದಿನದರಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ಮಗದೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಅದು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ತಾನೇ ತಾನಾಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದೆಯೇನೋ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೋಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಷಯ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಠ್ಯವಿಷಯದತ್ತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಭಾಷಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅವರಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕಾಯೋಫನ್ಯಾಬಿವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಿಕೆಯು ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಸಮಗ್ರವೂ ಆಳವೂ ಆದ ಗ್ರಹಿಕೆಯಂತೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚಿಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟಂತೆ ವಿಷಣವೆ ಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ಮುಖಿಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.
- ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತರಕದಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿವಿಧ ವಿಷಯ ತಜ್ಜರೂ, ಶಾಲಾಚೋಂಡ್ರಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಇವರುಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಪೂರ್ಣದ್ದು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲಾಗಿರುವ ಪಠ್ಯವಿಷಯದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಆಯ್ದುಮಾಡಿರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯವಿಷಯದ ವಸ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ಚಿಂತನಾಶೀಲ, ವಿಚಾರಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿರುವ ಬದಲು ಈ ವಿಷಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ತುಂಬಲು ಇರುವ ಬುಣ್ಣಿಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನ ಕುಶಾಹಳ, ಅಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಬದಲು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣಿಕೆತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಪಠ್ಯವಿಷಯದ ವಿಧ ಮತ್ತು ಕಿಷ್ಟತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಕಲಿಕೆಯು, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲ ಜನಾಗಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಕುಟುಂಬ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದ್ವೇನಂದಿನ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾಗಲೀ ಆಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—1

ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.1.3.2. ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಪ್ರೈಡಿಕ್ ಟೇಲರ್‌ನ ವರ್ತನಾವಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿದೆ ಆತನ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯನ್ನು (efficiency) ಸುಧಾರಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ವರ್ತನಾವಾದವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯ ಏಕೀಕ್ರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಮಾರ್ಪಾಠಿಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಯಬಹುದೋ ಅದು ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಕಟ್ಟನ್ನಿಟ್ಟಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿ ಕೈಗೊಂಡ ಆತನ ಏಕೀಕ್ರಣೆಯಿಂದ ಬರಬೇಕು. ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ನಿಷ್ಟಿಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ಅನ್ವಯಿಸಿದಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವರ್ತನಾವಾದವು ಶೀಕ್ಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ತತ್ವವನ್ನನು ಸರಿಸಿದ್ದು ವಾಸ್ತವವಾದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದು ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ತೋರುವ ಭಾಷ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅವವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಇದು ನಂಬುತ್ತದೆ.

ಭಾಷ್ಯ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಬರುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಯಾವ ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಪರಿಸರ ವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ದುರ್ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನವು ಎಲ್ಲ ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸರಿಯಾದ ನಿಜವಾದ ಏಕಮೇವ ಮಾರ್ಗವಿದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳಿಗೂ ನೀಡಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನ ಸಮಾನವಾದುದು ಎಂಬುದು ಈ ವಾದದ ನಂಬಿಕೆ.

ವರ್ತನಾವಾದದ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು ಈ ಕಳಿಗಿನಂತಿವೆ.

- ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮನುಭಾಗಲಗೊಳಿಸಿದ ವರ್ತನೆ ಮನಃ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ; ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಕಾಲಾವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ ಮನುಭಾಗಲನ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ
- ಅನುಕ್ರಮೀಯನ್ನು (responses) ಮನುಭಾಗಲನ (ರೂಪಣ) ಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಮನುಭಾಗಲನಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಪ್ರಚೋದನೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣಗೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲದೆ ಅನುಷಂಗಿಕ (conditioning) ಅನುಭಂಧನವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಾಂದು ಪಶ್ಚಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತ ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಕಟ್ಟಿವಟ್ಟಿಕೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಚನೆಯುಳ್ಳದ್ವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಸೂಕ್ತ ನಿಣಾಯಕ ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಮೂನೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಗಳಿರುತ್ತವೆ— ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿದ ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗಣವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮ ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ವಿಶಾಲವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಪಶ್ಚಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮ ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು

ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ಏನನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರತ್ತ ಈ ವರ್ತನಾಶಕ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕಿಸುತ್ತದೆ.

ಫ್ಲಾಲ್ನೋ ಬಾಬಿಟ್ (ವರ್ತನಾವಾದಿ) ಪತ್ರಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವ ಒಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದಂತೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಯೋಜಿಸಬೇಕು, ಏಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಯುವಾವಸ್ಥೆಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಚ್ಚಿಗೊಳಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಏಕೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಣತಜ್ಞರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರಚಿಸಿದ ಶಾಲೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಪತ್ರಕ್ರಮ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪತ್ರಕ್ರಮ ವಿನ್ಯಾಸದ ಆರಂಭ ಬಿಂದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ವರ್ತನಾಶಕ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಅನುಸಾರ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಒರಸಿಟ್ಟಿ ಸೈಟಿನಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ವರ್ತನಾಯನ್ನು ಧನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಾಶಕ್ತಿ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನಗಳಿಂದ ರೂಪಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಷ್ಪಿಯ ಪಾತ್ರೆಯಿದ್ದಂತೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಪಕ್ಕಾ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ವರ್ತನಾಶಕ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ತಜ್ಞರೆಂದು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕ ಚೋಧನೆ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಿಯಿಸಿದೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ಸದಾ ಸಕಾರಾಶಕ್ತಿವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ತಾನು ಆದನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲೇ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೇ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕ ಸಕಾರಾಶಕ್ತಿ ವರ್ತನಾಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು ತಮ್ಮ ವರ್ತನಾಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೇರೇಷಿಸಲು ಬಾಹ್ಯ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ದಂಡನೆ ಅಶ್ವಗತ್ಯ ಎಂದು ತೋರುವ ಹೋರತು ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮೈಗ್ನಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವರ್ತನಾಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಗಮನ, ಕಾಳಜಿವಹಿಸಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳ ಕಲಿಯುವಿಕೆಗೆ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಂದು ಈ ಉಪಕ್ರಮ ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಧನಾಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಖರ್ಚಾಶಕ್ತಿ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನದ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿತಕರ ಅನುಭವಗಳು ಮಾನವ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಚೋದನೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಡುವೆ ಇಚ್ಛಿತ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಮೌಲಿಕ ಹೋಗಳಿಕೆ (ಧನಾಶಕ್ತಿ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನ) ದೊರೆತಾಗ, ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಅದೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಏನೂ ಧನಾಶಕ್ತಿ ಹಿಮಾಹಿತಿ (ಹೋಗಳಿಕೆ) ದೊರೆಯಿದ್ದಲ್ಲಿ (ಖರ್ಚಾಶಕ್ತಿ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನ) ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಮಾನವ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ಕಳಪೆ ಶ್ರೇಣಿ(ಗ್ರೇಡ್)ಗಳು ಅಥವಾ ನೇತ್ಯಾಶಕ್ತಿ ಹಿಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಂತಹ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತೋರಲು ಪ್ರಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಂಡನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಾಯಿಯಾಗಿರುವ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದ್ದಕ್ಕೆ ಬಲವು ತೋರುತ್ತಾರೆ.

ವರ್ತನಾಶಕ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮದ ತಿರಳೆಂದರೆ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನ. ಒಂದು ವರ್ತನಾಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನ ಉಪಯುಕ್ತ. ಇಚ್ಛಿತ ವರ್ತನೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಬಳಿಕ, ಬಿಂಬಿಸಿಟ್ಟು ಒದಗಿಸುವ ಮನಬ್ರಹ್ಮಲನ ಆ ವರ್ತನೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆಯಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ತನಾಶಕ್ತಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ, ಇಚ್ಛಿತ ವರ್ತನೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನಿಚ್ಛಿತ ವರ್ತನೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೂಚಿಸದಿರುವಿಕೆ - ಇವೆರಡರ ನಿಯಮಿತತೆ ಮತ್ತು ಸುಸಂಗತತೆಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಫಲನಾಗಲೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು

ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಂತದಲ್ಲಿ ವಿಭಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಇಚ್ಛಿತ ವರ್ತನನೆಯನ್ನು ವೈಕ್ಯ ಅಥವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಅಥವಾ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ನಿಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯದ ನಿರಂತರ ಮನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವೇಕು ಎಂದು ಅವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವರ್ತನಾಶ್ರೀಕ ಕಲಿಕಾವಾದಿಗಳು ವರ್ತನನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಕಂಡಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅನುಭಂಧನ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯಾಯ್ತಕ್ತ ಅನುಭಂಧನಗಳಾಗಿರಬಹುದು (classical or operant). ಒದಗಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಚೋದನೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅನುಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅನುಭಂಧನ (Classical conditioning) ಎನ್ನುವರು. ಇಚ್ಛಿತ ವರ್ತನನೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಮೂವ್ ಫಾಟನೆಗಳಿಂದ ಕಲಿಕೆ ಬಲಯುತವಾದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ದುರ್ಬಲವಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಕಲಿಕೆಗೆ ಕ್ರಿಯಾಯ್ತಕ್ತ ಕಲಿಕೆ (operant conditioning) ಎನ್ನುವರು.

ವರ್ತನವಾದಿಗಳ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು “ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ” ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಅನುಕ್ರಿಯೆಯ ವಿನ್ಯಾಸದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮನರ್ಭಾವನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಮಂಜಸ ಮನರಾವರ್ತನೆಯ ಸಲ್ಲಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಬೋಧನೆಗೆ ನೇರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ : ಕ್ಲಿಪ್‌ತೆ ಕ್ರೆಮಿಂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಪ್ರಶ್ನೆ (ಪ್ರಚೋದನೆ) ಮತ್ತು ಉತ್ತರ (ಅನುಕ್ರಿಯೆ) ಚೌಕಟ್ಟಿನಂತಹ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು ‘ಖಚಿತ’ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂತಪಾಠ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕಲಿಕಾ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿ ಎಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿವೆ.

ವೀಕ್ಷಿಸಬಲ್ಲ ವರ್ತನನೆಯನ್ನು ಅಳಿಯಿವ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ವರ್ತನವಾದಿಗಳು ಕಲಿಕೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಇತ್ತಾದಿ. ಕಲಿಕೆಯ ಘಲಿತಾಂಶವನ್ನು (ಸಾಧನೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ) ವರ್ತನೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗುಣಗಳು

ವರ್ತನಾಶ್ರೀಕ ಉಪಕ್ರಮವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕ ಜೀವನದ ಅನ್ವಯನಗಳನ್ನು ಅಧರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಇದು ನೇರ ಅನುದೇಶ (instruction) ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಿತಿಗಳು

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕ- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ನಡುವೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂವಹನ ಕ್ಷೇಗೊಳ್ಳಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಹೊರತೆಯುಂಟಾಗಿ ತರಗತಿಯಿಂದ ಬೇರೆಟ್ರಾನ್‌ ಬೇಸರ ಮನೋಭಾವ ಉಳ್ಳವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಇತರ ಸಹಪಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ನೇರ ಅನುದೇಶದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಮೌಲ್ಯವೇನೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ-2

ವರ್ತನಾವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.1.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಉಪಕ್ರಮ ಎನ್ನುವರು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಶೇಷಜ್ಞರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ವಿಕಾಸವನ್ನು ವಿವಿಧ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಂದ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ: ವಿಷಯ, ಕಲಿಕಾರ್ಡ್, ವರ್ತನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶವ ಉಪಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು.
- ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ ಒಂದು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಪಕ್ರಮವಾಗಿದ್ದು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಷಯವನ್ನುವಿನತ್ತ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ ತತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಾಸದ ಮೇಲೂ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ.
- ವರ್ತನವಾದ ಉಪಕ್ರಮ ಕಲಿಕೆಯ ವರ್ತನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದೆ ಇದರ ಅನುಸಾರ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ ಸ್ವಚ್ಛ ಹಲಗೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಯು ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಯೂಣಾತ್ಮಕ ಮನಬಲನದಿಂದ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಒಂದು ನಿಷ್ಕಯ ಪಾತ್ರೆಯೆಂಬಂತಿರುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾದರಿಯ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ.

4.1.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1, ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಸ್ನೇಹಿತ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.1.3.1 ಗಮನಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

ಸ್ನೇಹಿತ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.1.3.2 ಗಮನಿಸಿ

4.1.6. ಘಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.1.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. https://hec.gov.pk/english/services/universities/RevisedCurricula/Documents/2011-2012/Education/CurrDevpt_Sept13.pdf
2. <https://studymoose.com/advantages-and-disadvantages-of-the-behaviourist-approach-essay>
3. <https://www.theedadvocate.org/edupedia/content/what-is-subject-centered-curriculum/>
4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Learning_theory_\(education\)#cite_note-35](https://en.wikipedia.org/wiki/Learning_theory_(education)#cite_note-35)
5. https://www.thirteen.org/edonline/concept2class/constructivism/w1_6_list1.html
6. Modern theory and principles of Education: Dhanpat Raj – Publishing company, New Delhi
7. <https://www.seribo.comApproaches to Curriculum Design>
8. <https://www.repository.up.ac.zaBehaviorial Approach>
9. Skinner B F (1976): About Behaviorism, New York, Wintage books
10. <https://www.verywellmind.com An over view of Behavioral Psychology of very well mind.>
11. <https://www.jisc.ac.ukBehaviorist Approach>
12. NCERT 1986, National Policy on Education. Aurobindo Marg, New De

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಫಂಟಕ 2 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮ

(ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ)

ಫಂಟಕದ ರಚನೆ

- 4.2.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
  - 4.2.2. ಏಿಎಕೆ
  - 4.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
  - 4.2.3.1. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1
  - 4.2.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2
  - 4.2.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
  - 4.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2
  - 4.2.6. ಫಂಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
  - 4.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
-

4.2.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಂಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅರ್ಥ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
  - ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವರು; ಮತ್ತು
  - ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮದ ಅಳವಡಿಕೆ, ಅದರ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಮುತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವರು.
-

4.2.2. ಏಿಎಕೆ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅರ್ಥಾರದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ರೀತಿ ಈ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ವಿಷಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಧಾರಿತ ಮಾದರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ತಾತ್ಕಾರ್ವಿಕವಾದವು, ಅವುಗಳು ಪ್ರಯೋಗದ ಅರ್ಥವಾ ಅನ್ವಯವಾದ ಬೇಂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸಲಾರವು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಗುವ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ವಿಷಯಾಧಾರಿತವಾಗಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಾಮಧಾರ್ಮಿಕಾರಿತವಾಗಿದ್ದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಉದ್ಯೋಗಾರ್ಥಿತ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಬೇಳೆಸಲು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಾಮಧಾರ್ಮಿಕಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಣ ಅಥವಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಮಧಾರ್ಮಿಕಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅದಕ್ಕನುಗೊಂಡಾದ ಬೋಧನೆ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿಯಾದುದೆಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಮಧಾರ್ಮಿಕಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮ ಎಂದರೇನು, ಇದರ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹೇಗೆ, ಅವುಗಳ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳೇನು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

4.2.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

4.2.3.1. ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಧಾರ್ಮಿಕಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ

ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ 'ಸಾಮಧ್ಯ'. 'ಆಕೆ ತುಂಬಾ ಸಮಧ್ಯ', 'ಅವನು ತುಂಬಾ ಸಮಧ್ಯ' ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪದದ ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥವೇನು? ಇದಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಮೂಳವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ತ್ರಿಯಾತೀಲನಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಶಿಸ್ತಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಪರ ವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತೋರ್ವಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಧರಾಗಿರಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಧ್ಯ: ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹೋಸರನ್ನು ಮೊಣಾಗೋಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೂ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಆದ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ ಇದು. ಜೊತೆಗೆ ವೃತ್ತಿಪರವಾದ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಇತರ ಜೀವನ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಸ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯಮಾಡಿಕೊಡುವ ಎಲ್ಲ ಅನ್ವಯಿಕ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಧಾರ್ಮಿಕಾರಿತ ಕಲಿಕೆ

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಸೂಚಕವಾದ ಬೋಧನೆ, ಮಾಪನ, ಗ್ರೇಡ್ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರದಿಮಾಡುವಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಧ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಮಾಡಿರುವ ಸಂಕೇತಕರು 'ಸಾಮಧ್ಯ ಎಂದರೇನು' ಎಂಬುದರ ಕುರಿತ ಕೆಲವು ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಹೀಗಿವೆ:

- ಸಾಮಧ್ಯಗಳು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳು
- ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಕರನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಬೇರ್ವಡಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳು

ಇವುಗಳು ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಅಗತ್ಯವಾದ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೆಲಸದ, ಸ್ನಿವೇಶದ ಪಾತ್ರಗಳ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ವೈಶಿಕ್ತದ ಒಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು, ಕಾರ್ಯಸನ್ವಿವೇಶದಲ್ಲಿ ತೋರ್ವಡಿಸಲಾದ ವೈಶಿಕೆಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲಗಳು, ಸಾಮಧ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಏನೇ ಆದರೂ

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾರನ್ನು ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎಲ್ಲ ಸಾಧಾರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯತೀರ್ತ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಾ ಅತನಿಗೆ ಕಾರನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಚಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಚಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅವನಿಗೆ ಕಾರು ತೈವ್ಯ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನೆಲಬಾವಿ ಇದೆ ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದನ್ನು ಹಾರಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿಹಿತ ಇದೆ. ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಹಾರಲು, ದಾಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ಉಂಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಅವನು ಭಾವಿಯೋಳಗೆಯೇ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂದರೆ ಹೀಗೆಯೇ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಅರಟಿಜಣಾಜಿಟಿಫಿಝ್' ಮತ್ತು 'Competency' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪದಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಪದಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

'Competency' ಎಂದರೆ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ, ಒಂದು ವರ್ತನೆ, ಕೌಶಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನದಬಳಕೆ. ಇದು ವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಕೌಶಲವನ್ನು, ತಲುಪಲಾದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 'Competence' ಎಂಬುದು ಏನನ್ನಾದರೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ(ನಾಮಪದ). ಇದು ಹಲವಾರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. (ಆಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ ನಿಘಂಟು). ಇದು ಕೌಶಲ ಸೂಚಕವಾಗಿದ್ದು, ತಲುಪಲಾದ ಸಾಧನೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 'Competence' ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ 'Competency' ಎಂಬುದು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ 'ಗ್ರೇಡ್'ಗಳು ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ಪರ್ಕೆರ್ಮೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವಿಡುವುದರ ಬದಲಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ/ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನು ಎವ್ವರಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವಿಡುವುದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಕೊಡುವ ಯಾವುದೇ ಉಪಕ್ರಮವೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಮೂರ್ತ್ವವಾದ ಕಲಿಕಾ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಕರಾರುವಾಕ್ಷಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕೌಶಲಾಂಶವೂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಒಂದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಘಟಕವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಘಟಕದ ಸಣ್ಣ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಣೀಕೃತವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದು ಘಟಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಲಿತ ನಂತರವೇ ಮುಂದಿನ ಘಟಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯಬಹುದು. ಈ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾದ ಹಲವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರವಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾದ ಅಥವಾ ಹಲವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ ಒಟ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಯ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಲಿತಿರುವ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಕಲಿಯಬ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಪರೀಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಕಲಿಕಾ ಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಜ್ಞರು ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಶೀಲ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಇದು ಇದು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿತ್ತು:

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಲೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೆ;
- ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಸ್ವಷ್ಟವೂ ಮಾಪನಸಾಧ್ಯವೂ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಶಕ್ತಿ ಆಗಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಬಲೀಕರಿಸುವ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ;
- ಮಾಪನವು ಅರ್ಥವತ್ತಾಗಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವವಾಗಿರುತ್ತದೆ;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕಲಿಕಾ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾದ ಸರ್ಕಾರಿಕವೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವೂ ಆದ ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ;
- ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳು ಅನ್ವಯ, ಜ್ಞಾನಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಮುಖ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಮನೋಧರ್ಮಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಕೆಳಕಂಡ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೊಂದ ಒಂದು ಉಪಕ್ರಮ

- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತವಾದುದು;
- ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು;
- ಕಲಿಕಾಫಲಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಪನಮಾಡುವಂತಹುದು.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ತತ್ವಗಳು

ಸಮಾಜ:

ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಸನ್ವಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಸಮಾನ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿನ ಅರ್ಥ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಚೋಧಿಸಿ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸನ್ವಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಮನುಷ್ಯನು ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಸಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಆಯ್ದುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗ, ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಉಂಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ಸುಭದ್ರುತೆಯ ಮತ್ತು ಗೌರವಯುತವಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಂತರ್ಗತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ತರಗತಿಗಳು ಮಾಪನಮಾಡುವುದಾದ ಬದುಕಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಬೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅಧ್ಯಾಪಕ ತಾನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದಿರುವ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ವಿಷಯದ ಕುರಿತ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಹುದು:

- ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ;
- ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನದ ಅರ್ಥಮಾರ್ಗ ಅನ್ವಯ;
- ಸಮರ್ಪಕ ಕೌಶಲಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆ.

ಫಲಗಳನ್ನು ಮಾಪನಮಾಡಲು ಶಾಲಾ ಆಡಳಿತವು ಮೊದಲೇ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಾರದರ್ಶಕತೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಕುರಿತಾದ ಒಡೆತನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ ಏನೆಂಬುದು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಹೆತ್ತವರಿಗೂ ಸ್ವಷ್ಟವಿರಬೇಕು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ:

- ಅವರು ಕಲಿಯಬೇಕಾದುದೇನು?
- ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೇನು?
- ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಪನಮಾಡಬಹುದು? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಗುರಿಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವಿದ್ದರೆ, ಅವರೆ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಗಣಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪೊಂದು ಗಣಿತದ ಲೆಕ್ಚರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಉದ್ಯಾನವನದ ರೂಪೇಖೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲೊಂಡಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಗಣಿತದ ಆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಸ್ವಷ್ಟವಿರುತ್ತದೆ. ಉದ್ಯಾನವನದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿ ನೆಡಬಹುದಾದ ಗಿಡಗಳ ಲೆಕ್ಚರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬೆಂಬಲ ಎಪ್ಪು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಹಾಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿತು ಯೋಜನೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಪರಿಚಯ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳ ಒಕ್ಕಣೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನ, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬೋಧನೆ, ಕಲಿಸುವಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಿಗೂ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಹಾಯದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದಿನ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮಾಪನಗಳು ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಯಾವೆಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಗೊಂತುಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ, ಈಗ ಗೊಂತುಹಿಡಿರುವುದೇನು ಎಂಬುದರ ಸ್ವಷ್ಟ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಧಿಸುವವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಅನುಕೂಲಿಸುವಿಕೆ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾಪನ ಮರುಕಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಅಧಿಕೃತ ಮಾಪನಗಳು: ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬುದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ. ಜೊತೆಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಇದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲಗಳು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಒಂದು ರಜಾ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಬರೆಯುವುದು, ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಒಂದು ಗೋಮರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದಂತೆ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು. ಒಂದು ತರಗತಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆದ ನಂತರ ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಅವರನ್ನು ತೇಗೆದೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳಿರಡೂ ಇವೆ:

ಗುಣಗಳು:

- ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ, ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅವರ ಅರಿವಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ಮಟ್ಟ ಏನೇ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ;
- ಪದ್ಧಪಾತದಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ; ಸಮತೆಯ ಸಾಧನೆ ಇದೆ;
- ವಯಸ್ಸು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕಾರ್ಫಿಕ್‌ಗಳಾಗಲು, ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವೇ ವಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಮಿತಿಗಳು:

- ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸಬೇಕು, ಇದು ಕಷ್ಟಕರ;
- ಮಾಪನ ತಂತ್ರಗಳು, ವಿಧಾನಗಳು ಅತ್ಯಂತ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಶೀಲವೂ ಆಗಿರಬೇಕು;
- ಅಧ್ಯಾಪಕರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರಬೇಕು; ಅಗತ್ಯಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಲು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿರಬೇಕು.
- ಈ ಎಲ್ಲ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಈ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯಸಂಗತಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—1

1. ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.2.3.2. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಬಹುದು. ಅದು ಯಾವುದೇ ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವೂ ಆಧಾರ ಸಹಿತವೂ ಫಲಿತಾಂಶಗಮನವಿರುವಂತಹದೂ ಆಗಿರಬೇಕಷ್ಟೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗೋರ್ಪಾಯವೂ ಬೋಧನೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಫಲಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಎಂದರೆನು? ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗಮನಿಸುವಂತಹ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಿದು. ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಫಿಕ್ ಅನ್ನಯಿಸಲಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದಾಗಲೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವುದಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಲ್ಲ. ತಾತ್ಕಾಳಿಕವಾಗಿ ಈ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಕಲಿಕಾರ್ಫಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾದುದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂದಿಸುವಂತಹದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಕಲಿತ ವಿಷಯವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹ ಕಲಿಕೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ. ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಸುತ್ತ ಹಂತದಿರಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಶಾಲಾವಿಷಯಕ್ಕೆ (ಅಂದರೆ ಗರೀತ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದಾಗಿರಬಹುದು

ಅಧವಾ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಪಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಾಗಿರಬಹುದು. ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಶಾಲಾ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದರಿಂದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳು, ವರ್ತನೆಗಳೂ ಶಾಲಾ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ರೂಪಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳು

ನಮ್ಮತೆ:

ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಆರ್ಥಾರಿತವಾದುದರಿಂದ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ರಚನೆ ನಮ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿವಿರವಾದ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಗಳಾಗಲೀ, ಸೆಮೆಸ್ಟರ್ ಗಳಾಗಲೀ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮಾಪನಗಳು ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರು ಕಲಿತದ್ದೇನು, ಏನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಅವಧಿಯೋಜಿ ಮೂರ್ಖಗೊಳಿಸುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇರುವ ನಮ್ಮತೆ ಇಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದಿರುವ ಸಾಮಧ್ಯಕ್ಕೆನುಗುಣವಾಗಿ ಅವರು ಯಾವುದೇ ದರ್ಜೆ/ಕಾಲಿಗೂ ಪ್ರಮೇಶ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಸ್ವ-ವೇಗ ಆರ್ಥಾರಿತ: ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರ ಕಲಿಕಾ ವೇಗಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ತನ್ನ ಸಾಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯಾವ ಹಂತದ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಆ ಹಂತದ ಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಹಂತಕ್ಕ ಹೋಗಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಧಾರಿತವಾಗಿ ಒಂದು ಹಂತದ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಯ್ಯಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

ಭಾಗವಹಿಕೆ: ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಕೆ ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ್ದು. ಅವರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರಾದುದರಿಂದ, ಅದರ ಒಡಿತನ ಅವರಿಗೇ ಸಲ್ಲಾವುದರಿಂದ ಅವರು ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನು, ಯಾವಾಗ, ಹೇಗೆ, ಏಕ ಕಲಿಯಬೇಕಂದು ತಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ನಿಯಂತ್ರಣಾವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಕಲಿಕಾ ಶೈಲಿಗಳನ್ನು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಏಷಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಹಣೆದಿರುವುದರಿಂದಲೂ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶಗಳಂಟು.

ಕೈಗೆಟುಕುವಿಕೆ: ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿಚುರ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಚುರ್ ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವುದೂ ಉಂಟು. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಮೂರ್ಖಗೊಳಿಸಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ವಿಚುರ್ ವೆಚ್ಚ ಅವಲಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಧಿ ಕಡಿಮೆಯಾದಷ್ಟು ವಿಚುರ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆನ್ ಲೈನ್ ಕೋಸ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವಿಚಿನಿಂದ ನಿಭಾಯಿಸಬಹುದು.

ಕೌಶಲ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ: ಇದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶ. ಕೌಶಲಗಳ ಕಲಿಕೆ ಇದರ ಕೇಂದ್ರ. ಒಂದು ಕೋಸ್ರೆಗೆ ನಿಗದಿತವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಸಾಮಧ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಖಭಾವಿಯಾಗಿ ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಾಮಥ್ಯಧಾರಿತವಾಗಿ ಯೋಜಿಸುವುದೆಂದರೆ, ಜಾನ್ ಪ್ರಸಾರ, ಗ್ರಹಣಗಳಿಗಂತ ಆಚೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸನ್ಯಾಸವೇಶದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಬೇಕಾದ ಜಾನ್ವನವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಜಾನ್ವನದ ಅನ್ಯಾಯನ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುರಿ ಎಂದರೆ, ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳು ಜಾನ್, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ನಂತರ ಆ ಒಟ್ಟು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನ್ಯಾಯಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವರ್ತನಾ ವರ್ಣನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಕಾಂಶಗಳು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಲಿಕೆಗೆ ಆಗತ್ಯವಾದ ಕಬ್ಜಾವಸ್ತುಗಳಾದ ಜಾನ್ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯು ಆಯಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ವರ್ತನಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ಅದರ ಹೆಸರು, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ವರ್ತನಾ ಸೂಚಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗನುಗುಣವಾದ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸುವುದು ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸವಾಲು.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು:

ಇದು ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರಬೇಕು: ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಹೊರತು ಜಾನ್ವನವಲ್ಲ. ಇದು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಭಾಗವಹಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಒಟ್ಟು 'ಸಂಚಾರಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಷ್ಟೆ' ಈ ಅಧ್ಯಾಪಕನಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ವಿನಾ ನಿಗದಿತ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯಲ್ಲ.

ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಲಿಕಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಆಯಾ ಜಾನ್ವನಶಿಸ್ತಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮೂಲವಾದ ಅನುಭವಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಲ್ಲ. ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯವೇ ವಿನಾ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲ.

ಇದು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿಷಯ ಅಧವಾ ಶಿಸ್ತ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅನ್ಯೋಷಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರದ, ಸ್ವ ಪ್ರತಿಫಲನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಸುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ಸ್ವ ಮಾಪನಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಠವಿರಬೇಕು

ಇಲ್ಲಿ ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮಾಪನಗಳೇರಡಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -2

1. ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದರೇನು? ಅದರ ಲಕ್ಷಣಗಳಾವುವು?

4.2.3.3. ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟ

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಮಧ್ಯಾರ್ಥಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರತ್ತ ಗಮನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳ ಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ವಿವೇಚನಾತ್ಮಕ ಮಾನದಂಡಗಳಿಗನುಗಣವಾಗಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರತವು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳನ್ನು ಅಧವಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎಂಟನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯು “ಸುಧಾರಿಸಲಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪರಿಮಾಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಫಲ ಅಧವಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗನುಗಣವಾದ ಮಾಪನ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು” ಎಂದು ಕರೆಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದಕ್ಕನುಗಣವಾಗಿ ಈ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಸಾಮಧ್ಯಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ನಿಗದಿಯೇ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಸಮತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಬೆಸೆಯುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯತ್ನವಾಯಿತು. ಇವು ಸಾಮಧ್ಯಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ— ಜೀವಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಜೀವಚಾರಿಕೆತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ— ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಮಂಡಳಿಯು ಕಲಿಷ್ಠ ಕನಿಕಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದೆ.

ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದ ನಿಗದಿಯು ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಾಧನಾ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವು ಸಮರ್ಪಕತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಸಾಧನ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಅರ್ಥಗ್ರಹಿಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾಪನ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಸಾಧನ ಸಾಧ್ಯತೆ: ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳು ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗನುಗಣವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳಿವೆ:

ಅವು ಸಾಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ಗುರಿಗಳಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಬೇಕು: ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೂ ಮನುವನ ನೈಸಿ ಜೀವನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ನಂಬಿಕೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಕಷ್ಟಕರ ಎಂಬ ಅಂಶ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಅವರು ಅವರದೇ ಆದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಸೂಚಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗಣವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮನುವೂ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು: ಸಾಧನಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತರಗತಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕೆಲವೇ ಮತ್ತು ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಯೇ ಅಸಂಮೂರ್ಖವಾಗಿಯೇ ಕಲಿತು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳು ಸಾಧನಾ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವಂತಹವಾಗಿದ್ದರೆ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಧಿಸಲು ಉತ್ಸರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಶಾಖೆತವಾಗುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯ ಶೇ 80 ಮತ್ತು ಶೇ 80

ರಪ್ಪು ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಗುರಿ.

ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮತೆ: ಪ್ರದೇಶ, ಜಿಲ್ಲೆ, ಶಾಲಾ ಸನ್ನಿಹಿತ, ಸಮಾಜೋ ಆರ್ಥಿಕ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳು, ಈ ವಿಷಯಗಳಿಗನುಣಣವಾಗಿ ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಯ ಮಟ್ಟ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾದ ಅಂದರೆ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮಸ್ವರೂಪದವಾಗಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿನ ಮುನ್ನಿಪಲ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ್ದನ್ನು ಕನಾರ್ಟಕದ ಒಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಕನಾರ್ಟಕದ ಸಮಾಜೋ ಆರ್ಥಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೇಶವೂ, ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ಅದರ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕನುಗಣಣವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೂರಕವಾಗುವ, ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೂಲಕ ಗುಣಮಟ್ಟವನು ಉನ್ನತಿಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಂಪರ್ವನೀಲತೆ: ಕನಿಷ್ಠಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳು ಸ್ವೇಚ್ಛ ಮತ್ತು ಸಾಧನಾಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದವಾದರೆ ಸಾಲದು. ಅವುಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ, ಮೋಷಕರಿಗೆ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಸರಳವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕು. ಶಾಲಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇದು ಜೈಪಚಾರಿಕೆತರ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಪರ್ಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ, ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ತಕ ರಚನಕಾರರಿಗೆ, ಆಡಳಿತಗಾರರಿಗೆ ಇದು ಮೂಲಭೂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಬೇಕು.

ಮಾಪನ ಸಾಧ್ಯತೆ: ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೀಲಿನಕಾಶೆಯಂತೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿದ, ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಗುರಿಯು, ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಬೇಕು.

ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಕಲಿಕಾ ಘಳಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಕರಣ: ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮಟ್ಟದ ಸಾಧನೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕನುಗಣಣವಾದ ಕಲಿಕಾ ಘಳಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಇವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾನದಂಡ ಆಧಾರಿತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಯಾವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಲಿಕಾ ಘಳಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಈ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಲಿಯಲು, ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅದಕ್ಕನುಗಣಣವಾದ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಹಾಯವನ್ನು ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಗಭಿರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಕಾ ನಿರಂತರತೆ: ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಒಂದರಿಂದ ಐದನೇ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಇದ್ದಿತಾದರೂ ಈಗ ಅದು ಪ್ರೈಡಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದವರಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ನಿರಂತರವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದೂ ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಘಟಕಗಳನ್ನು ಶೇಣೀಕೃತವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಮಾಡಿ, ಹಿಂದಿನ ಘಟಕದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಮುಂದಿನ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವಂತೆ, ಕರ್ತಣತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕನುಗಣಣವಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮೂರಕವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಹಿಂದಿನ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಕರ್ತಣತಾಮಲಕವಾಗುವಂತೆ ಆಗಲು ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಜೀಪಚಾರಕೇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸನ್ನವೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಲಿಕೆಯ ತುಲನಾತ್ಮಕತೆ: ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವರ್ಣಗಳ ಅವಧಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಸಿರುವುದಾದರೂ ಈ ಅವಧಿ ಇಷ್ಟೇ ಎಂಬ ಕರಿಣ ನಿಯಮವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಅವರವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗನುಣವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಇದೇ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಜೀಪಚಾರಕೇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಸಮಾನಾಂತರವಾದ ಇತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಜೀಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ರಮಗಳ ಸಾಮ್ಯತೆ, ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಥಕೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಆಯಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸನ್ನವೇಶದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಬೆಂಬಲ, ಸಾಮಾಜೋ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಒತ್ತಾಸೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದಕ್ಕಷ್ಟೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಕೆಯ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕೇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು :

ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಕೇವಲ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದು ಪರಿಗಳಿಸಲಾದ ಪತ್ರಕಮ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿತ್ತಾದರೂ ಇಂದು ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಂಜ್ಞಾನೇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—3

ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟಗಳ ಅನ್ವಯಿದ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳಿದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕುರಿತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದೀರಿ ಕೂಡ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

4.2.4. ಸಾರಾಂಶಮೋಣಿ

- ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಮೂರಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವೂ ಅವಶ್ಯಕವೂ ಆದ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ವೃತ್ತಿಪರವಾದ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಇತರ ಜೀವನ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಸನ್ನವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸಾಧನೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯಮಾಡಿಕೊಡುವ ಎಲ್ಲ ಅನ್ವಯಿಕ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅವರಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಕೆಯ ಸೂಚಕವಾದ ಬೋಧನೆ, ಮಾಪನ, ಗ್ರೇಡ್ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ, ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರದಿಮಾಡುವಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ಸಾಮಧಾರ್ಯಧಾರಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಸಾಮಧಾರ್ಯಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಲಿಕೆಗಿಂತ ಮೂರರ್ವಾದ ಕಲಿಕಾ ಸನ್ನವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಫಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕರಾರುವಾಕ್ಷಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕೌಶಲಾಂಶವೂ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಫಟಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪತ್ರಕಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಮಧಾರ್ಯಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಬಹುದು. ಅದು ಯಾವುದೇ ವಿನ್ಯಾಸವಾಗಿರಲಿ, ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಕ್ರಮವೂ ಆಧಾರ ಸಹಿತವೂ ಫಲಿತಾಂಶ ಗಮನವಿರುವಂತಹದೂ ಆಗಿರಬೇಕಷ್ಟು ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಮಾರ್ಗೋವಾಯವೂ ಬೋಧನೆಯ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಫಲಿಸುವಂತಿರಬೇಕು.
- ನಮ್ಮತೆ, ಸ್ವ-ವೇಗ ಆಧಾರಿತ, ಭಾಗವಹಿಕೆ, ಕ್ರೇಟಿಪ್ಸುವಿಕೆ, ಕೌಶಲಾಧಾರಿತ— ಇವು ಸಾಮಧಾರ್ಯಧಾರಿತ

ಪಠ್ಯ ಕ್ರಮದ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಗಳು.

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ನಿಗದಿಯೇ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ತರಗತಿಯ ಶೇ 80 ಮತ್ತು ಶೇ 80 ರಷ್ಟು ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಗುರಿ.
- ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದ ನಿಗದಿಯು ಕಲಿಕಾ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸಾಧನಾ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಲಿಕಾ ಫಲಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವು ಸಮರ್ಪಕತೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಸಾಧನ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಅರ್ಥಗ್ರಹಿಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮಾಪನ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

4.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು: 1, 2 ಮತ್ತು 3

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—1

ನ್ನ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.2.3.1. ಗಮನಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—2

ನ್ನ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.2.3.2. ಗಮನಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—3

ನೀವು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

4.2.6. ಫಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು

1. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾಧಾರಿತ ಉಪಕ್ರಮದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
2. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.2.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ:

1. <http://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology/c/competency-based-curriculum>
2. <http://scholarsmepub.com/wp-content/uploads/2016/05/SJBMS-116-17.pdf>
3. file:///C:/Users/admin/Downloads/CBFramework_TEMPUS-PICTET_Nikolov_Shokova_Kovatcheva.pdf
4. <https://asiasociety.org/education/why-we-need-competency-based-education>
5. <http://scholarsmepub.com/wp-content/uploads/2016/05/SJBMS-116-17.pdf>
6. file:///CBFramework_TEMPUS-PICTET_Nikolov_Shokova_Kovatcheva.pdf
7. <http://www.ncert.nic.in/html/pdf/schoolcurriculum/ncfsc/ch2.pdf>

8. http://14.139.60.153/bitstream/123456789/2096/1/COMPETENCY%20BASED%20AND%20COMMITMENT%20ORIENTE D%20TEACHER%20EDUCATION%20FOR%20QUALITY%20SCHOOL%20EDUCATION_D-10149.pdf
9. <https://explorance.com/blog/5-benefits-competency-based-education-students/>
10. <https://www.educationforallinindia.com/page75.html>
11. <http://14.139.60.153/bitstream/123456789/141/1/Report-Minimum%20levels%20of%20learning%20at%20Primary%20Stage-5809.pdf>
12. https://wikieducator.org/images/6/61/The_MLL_Document.pdf
13. https://mhrd.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/Learning_outcomes.pdf
14. http://www.ijeam.com/Published%20Paper/Volume%2009/Issue%2001/IJES%2003/IJEAMNov13_12_16_Neelam.pdf
15. <https://www.prodigygame.com/blog/competency-based-education/>
16. <https://journals.openedition.org/cres/3010>

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಫಂಟಕ 3 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಗೆ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮಗಳು

ಫಂಟಕದ ಸಂರಚನೆ

- 4.3.1. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 4.3.2. ಶೀರ್ಷಿಕೆ
- 4.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 4.3.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1
- 4.3.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 2
- 4.3.4. ಸಾರಾಂಶೋಣ
- 4.2.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1 ಮತ್ತು 2 ಉತ್ತರಗಳು
- 4.3.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು
- 4.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

4.3.1. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಂಟಕವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ರಚನಾವಾದಿ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ- ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಎರಡು ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಮಹತ್ವಮಾಣ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು;

4.3.2. ಶೀರ್ಷಿಕೆ

ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ವಿಭಿನ್ನ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳತ್ತ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಿತೇಯ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮವು ಇತರ ಉಪಕ್ರಮಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೂ ಈ ಉಪಕ್ರಮವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಖೀಸುವುದರಿಂದ ಶಾಲಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇತ್ಯಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನಾ ಉಪಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಗುಣಗಳನ್ನು ಈ ಫಂಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

4.3.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

4.3.3.1. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ - ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ

ಇಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಯಿಂದ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ನೆಲೆಗೆ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿರುವುದು. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ನಿಷಾಂಯಕ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಲಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕಗಳನ್ನು ವಿಶಾಲ ಸಾಮಾಜಿಕಭೂಳ್ಳ ಮತ್ತು ಅಮಿತ ಸಂಭಾವ್ಯಗಳೂಳ್ಳ ಅಧ್ಯತ್ತ, ಕುಶಾಹಲ ಭರಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಂತೆ ಕಾಳಿವುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದೇ ಈ ನಿಷಾಂಯಕ ಬದಲಾವಣೆ. ಈ ಕಲಿಕಾ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕಲಿಕೆ ಎಂಬುದು ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ. ಹೊಸತನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವ ನಮ್ಮ ಸಹಜ ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಕತೆಗಳನ್ನು ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ನಾವು ಮೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭದ ಜೀವನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆ ಸಂಭವಿಸಬೇಕು” ಕಾಳ್ಜಿ ಮಾಟಿನ್ ಎಂಬ ತಜ್ಜನ್ ಪ್ರಕಾರ, “ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ, ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರ ಕುಶಾಹಲವನ್ನು ಜ್ಞಾನಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ, ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಬುಲ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಂಚಿಕೊಂಡಾಗ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಳಿತ್ತವೆ. ಅವು ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕವಾದವುಗಳು, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥಹವು, ಗುರಿಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಬಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೋಷಿಸುವಂತಹವು, ಅನ್ನೇಷಣಾಧಾರಿತವೂ ಸಹಯೋಗಾತ್ಮಕವೂ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಥಕವೂ ಆಗಿದ್ದ ಉತ್ಸಾಹಕ ಪ್ರಯತ್ನ ರೂಪವೂಳುವೂ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹವು ಮತ್ತು ಬಳಸುವಂತಹವೂ ವಿಮರ್ಶೆ ಮನರಾವಳೋಕನ ಮತ್ತು ಮನರೋಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಯಕೊಡುವಂತಹವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ”.

ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮವು ಜಾನ್ ಡ್ಯೂಯಿ ಎಂಬಾತನಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಪ್ರತಿ ಮನುಷಿನ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಶಾಲೆಯ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು ಎಂದಾತ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವಗಳು ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ವಿಕಾಸದ ಆರಂಭ ಬಿಂದು. ಅವು ಜಾಳನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಶಿಸ್ತಗಳಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳು. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕನಸು, ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಗಳು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಆಧಾರಶಿಲೆಯಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಮಾರ್ಜಣ ಬೋಧನೆಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕ ಅಳತೆಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮವು ಹೊಸ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಅರ್ಥವನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ರಚನಾವಾದಿ ಕಲಿಕೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಈ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಗಮನ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿರುವುದು.

ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಅವನ ಕಲಿಕೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಸ್ಕ್ರಿಯನನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆತನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಜೀವನಪರ್ಯಂತದ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏನು ಕಲಿಯಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕಲಿಯಬೇಕು ಕಲಿತದ್ದನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೊಲ್ಯುಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಆಯ್ದುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಹಂಚು ಸ್ಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ಕ್ರಿಯರಾಗಬೇಕು, ಅವರದೇ ಕಲಿಕೆಯ ಹದದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಸ್ತೀಯೆಯಲ್ಲಿ ಜವಬಾರಿಯುತವಾಗಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು,

ಇಡೀ ತರಗತಿಗೆ ಎನ್ನವುದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಸರೇ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕರ್ಮವು ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಯ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಯ ಸ್ವಂತ ಜೀವನ, ಕುಟುಂಬ ಇತಿಹಾಸ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರ ಮೊದಲಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದು ಇದು ಮನುವನ ಅಗತ್ಯಗಳತ್ತ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಿರ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವರು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಶೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಧವಿಧವಾದ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವೇನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಸಮರ್ಥರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆತ್ಮವಿಕಾಸವೇ ಕಲಿಕೆಯ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ. ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತುನೀಡುವುದಲ್ಲಿ ಜಿಂತನೆ, ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರೀಗೊಳಿಸುವಕೆಯ ಮೇಲೂ ಪ್ರಾಧ್ಯಾನ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ, ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಮನೋಗತ್ಯಾತ್ಮಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಪರಿಸರ ಸಮಬಂಧವುಳ್ಳವಾಗಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಇದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ಧನಾತ್ಮಕ ಆತ್ಮಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೌಶಲಗಳ ವಿಕಾಸಗಳಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕರ್ಮ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ:

- ಮನುವನ ಗೌರವ
- ಕಾರ್ಯಮಾಡಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
- ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಫಲಕಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವುದು.
- ಸ್ವಯಂ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವೀಕೆ.

ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಷಯಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ಹೋಲಿಕೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ಕಛ್ರ. ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇವೆಡು ಉಪಕರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಇತರ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿಂದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯೋಜನೆ, ಅನ್ವಯನ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು.

- ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆಯವ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ
  - ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು.
  - ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಆಯ್ದುಯನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನಶಾಸ್ತ್ರ.
  - ಉಸ್ತುವಾರಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಯೋಗ್ಯತಾ ನಿರ್ಣಯ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ
- ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಬಹುದು.
- ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷಣೆ.
  - ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುವುದು.
  - ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು.

ವೈಮರ್ ಎಂಬ ತಜ್ಞ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕೆಂದ್ರಿತ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯಾಪಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ

1. **ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಗುರಿ:** ಶಿಕ್ಷಕ ನಿರ್ದೇಶಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ.
2. **ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ:** ಶಿಕ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಕ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬಳಿಕ ಆ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಧಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕ ಕಲಿಕೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಟಿಸುವಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಇಡೀ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಿಗನಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ.
3. **ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಪ್ರೇರಣಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿ:** ಶಿಕ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೆ ಭಾಗಶಃವಾಗಿ, ಶೈಳಿಗಳು, ದಿಗ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ಇತರ ಮೌಲ್ಯಾವಕಗಳ ರೂಪದ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರೇರಕಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿಕಸನಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಂದಿಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ತತ್ವಲವಾಗಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಾವಕಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ, ಅವರೇ ಸ್ವತಃ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಗುರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
4. **ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:** ಶಿಕ್ಷಕ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಶೈಳಿಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕೇಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಶೈಳಿಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೋಷಕರಿಗೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮೂರನಿಧಾರಿತ ನಿಯಮವಿಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಳಿ ಅಥವಾ ಮರಸ್ಯಾರಗಳಿಗೆ ಒದಲಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ, ಹಾಗೂ ಒದಲಾಗುವ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
5. **ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆ:** ಶಿಕ್ಷಕ – ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ನಿಯಂತ್ರಣಾದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ; ಶಿಕ್ಷಕನೇ ತರಗತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಯಾರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು, ಸದಸ್ಯರ ನಡುವಳಿ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೋವ ಸದಸ್ಯನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಷ್ಟಗಳು ಎದುರಾದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಮೂಹದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಲಿಕೆಯ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವ ಒಟ್ಟು ಗುಂಪಿಗೆ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಹವಾಗಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಉಪಕ್ರಮವು ಸಹಯೋಗತ್ವಕ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವು ಯಾರ ಜೊತೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಅನುವ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರೇ ಗುಂಪಿನ ಅಂತರ್ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಸಹಯೋಗಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವಾಗ, ಶಿಸ್ತುಬಂಧವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಕು.

ಆದರೆ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ವಿಕಾಸ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ.

ಗುಣಗಳು

- ಇದು ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ಯಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ;
- ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ;
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾಗುತ್ತದೆ;
- ಇದು ತರಗತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ನೇರ ಹೊಂಡಿಯಾಗಿದೆ.
- ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ಯಗಳು ಹೊಸಕೌಶಲಗಳನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದು.

ಮಿತಿಗಳು

- ಕಲಿಕೆಯು ಅವಶ್ಯಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇಷಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ಇದಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೌಶಲ, ಅವರ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೋಫೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿ - ಇವರದರ ನಡುವೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.
- ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯಾವಕಾಶ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದು ದುಭಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

- ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ - ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಯಾರು ಮಂಡಿಸಿದರು?
- ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ - ಕೇಂದ್ರಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಅನನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ.

4.3.3.2 ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮ

ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಈ ಉಪಕ್ರಮ ಪಿಯಾಜೆ(1977) ಮತ್ತು ಕೆಲ್ಲಿ (1991) – ಇವರುಗಳ ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕವಾದ ಕಾರ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ವರ್ತನೆಗಳು ಅಥವಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಗುರಿಗಳಾಗಿವೆ. “ವಾಸ್ತವಿಕತೆ” ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅರಿಯುವವನ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ರಚನಾವಾದದ ಆಧಾರ ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಟೆಲ್ಲೋಮ್ ಫೋಸ್ಟೋ (1989) ಎಂಬ ತಜ್ಞ ರಚನಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಆದರ್ಥ ಕಲಿಕೆಯ ನಾಲ್ಕು ತತ್ವಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ

- ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಏನು ತಿಳಿದಿರುವೋ ಅದರಿಂದ ಕಲಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ;
- ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ;
- ಕೇವಲ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಏನಾದರೋಂದು ಹೊಸತನ್ನು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಹೊಸವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಲು ಅನುವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ಮನಚೆಂತನೆಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಕಲಾಡುವ ಹೋಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಹೋಸ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೂಲಕ ಅಧ್ಯಪೊಣ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ರಚನಾತ್ಮಕತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿವಿಧ ವಿಶೇಷಜ್ಞರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರುವ ರಚನಾತ್ಮಕತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮದ ಮೂಲಭೂತ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಗಮನಿಸಬಹುದು:

- ಕಲಿಕಾಧಿಕಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ಶಿಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಾರಭಿಸಿ ಅವರದೇ ಆದ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ಏನನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಮಾಣಿಕ ವೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಯತ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಾರೆ
- ಎಲ್ಲ ಕಲಿಕೆಯೂ ಒಂದು ವಿಚಾರದ ಸಿಂಧುತ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಸಂಶಯದೊಂದಿಗೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮನರ್ಥ ಸಾಫಿಸುವುದೇ ಸಂಶಯದ ಗುರಿ (ಪಿಯ್‌ಎಸ್, ಜೇಮ್ಸ್)
- ಈಗಾಗಲೇ ಶಿಳಿದಿರುವುದು, ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೇ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಏನನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ
  - ಈ ಮೂರರ ನಡುವಳಿ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. (ವೈಗೊಟ್‌ಸ್ಕಿ)
- ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕಲಿಕೆ ಉತ್ತಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. (ಡ್ಯೂಯಿ, ವೈಗೊಟ್‌ಸ್ಕಿ)
- ಕ್ರೈಸ್ತಾಂಡ ಕಾರ್ಯವು ಮಾನವನ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಆದ್ದರೆ ಕಲಿಕೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ (ರೂಸೋ, ಪಿಯಾಚೆ)
- ಕಲಿಕೆ ಎಂದರೆ ವಿಚಾರಕೆ, ಆವಿಷ್ಕಾರ ಪರಿಶೋಧನೆ, ಮಾಡುವಿಕೆ, ಇಂದಿಯ ಜನಿತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಒಂದು ಅನುಭವ (ಡ್ಯೂಯಿ)
- ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಾರ ಸಂಗ್ರಹರೂಪದ್ದೂ ಅಲ್ಲ ಅಥವಾ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವೂ ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಚನೆ ಇದೆ (ಬ್ಯಾನರ್, ಬ್ಲೂಮ್)
- ಕಲಿಕೆ ಸುರೂಪಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧತ್ವೀಣಿ, ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟು, ಒಂದು ರಚನೆ, ಸಂವಾದ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ – ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ವೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾಧಿಕ, ಪ್ರೌಢರು ಮತ್ತು ಆತ/ಆಕೆಯ ಗಳಿಯರ ನಡುವಳಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯಕ್ಕಿಯೆ – ಇದೇ ಆ ಸಾಮಾಜಿಕ – ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭ. (ಬ್ಯಾನರ್, ರೋಗೊಫ್)
- ಅರಿಯುವಿಕೆಯ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಂರಚಿತ ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಂವೇಗಾತ್ಮಕ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು(ಬ್ಲೂಮ್, ಕ್ರಿಫ್ ವೈಲ್)
- ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಸಂಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸ ಮತ್ತು ಆಳಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಗಮನ. ಈ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಕೀರ್ಣವೆಂದೂ ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರೇಖಾತ್ಮವಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

- ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ - ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಗಮನಕೇಂದ್ರ ಕಲಿಕಾರ್ಡ್. ಕಲಿಕಾರ್ಡ್ಯನ್ನು ಆತನ ಕಲಿಕೆಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಶ್ರಿಯಾಶೀಲನನ್ನಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆತನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಗುರಿ.

ರಚನಾತ್ಮಕತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಕೇಳಿ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಓದಿ ಆಳವಾಗಿ ಕಲಿಯುವದಿಲ್ಲವೇಕೆ ಎಂದು ವಿಶೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ವಿನಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಈಗಳೇ ಅವರು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತ ಸ್ವಷ್ಟ ಜಾಣಿಸಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಂದಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಜ್ಞಾನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಕಲಿಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ರಚನಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿವೆ - ಶ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ, ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಆ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣ. ಅಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಮಾಡುವ ಮುಕ್ತ ಅನ್ವೇಷಣೆಗೆ ಹೋತ್ತಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧವನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರಚನೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಮುಕ್ತ ಉತ್ತರವುಳ್ಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋತ್ತಾಹಿಸುವ ಸುಗಮಕರ್ತ್ವವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು, ಶಿಕ್ಷಕ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಶಾಹಲ ಮತ್ತು ಚಚ್ಚೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೋತ್ತಾಹಿಸಬೇಕಿಲ್ಲದೆ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು. ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ರಚನಾವಾದಿ ಶಿಕ್ಷಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ವಿಶೇಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಜ್ಞ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ವಿಕಾಸವನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮದಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗೆ ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. (ಜಕ್ಕಲ್ಪೇನ್ ಗ್ರೇನ್ನ್‌ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಮಾಟ್‌ನ್ ಬ್ರೂಕ್ಸ್ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ).

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಗತವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಸಂಗತವಾಗುವ ಸೈಜ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುಂದಿಡಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅವರ ಸದ್ಯದ ಸ್ಕ್ರಿಪ್ತಾ (Schema) ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಬೇಕು.

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸುತ್ತ ರಚಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪೂರ್ವಾದದ್ದನ್ನು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಒಡೆದು ಅಧ್ಯೇತಿ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ತಾರ್ಕಿಕತೆಗೆ ದ್ವಾರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಆರಿತಿರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಈವರಗೆ ಕಲಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸ್ವಯಂ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯಲು ಭಯವಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲಕಾಲ ಹಿಡಿಯಬಹುದು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸದ್ಯದ ಮಾನಸಿಕ ರೂಪರೇಷೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬೋಧನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳಿಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವುದು ನಿಜವೇ ಆದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ, ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯ ನೇರವು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ.

గుణగళు

1. చింతనేయ కౌతల్యగళన్న బెళిసుత్తదే:

సమస్య పరిహార కౌతల్యవు విద్యాధ్రిగళిగే ముందిరువ పరిస్థితి అథవా విద్యమానవన్న బహుసోటగళ హిన్నెలేయల్లి పరిగణిసువుదన్న కలిసుత్తదే, ఇదు చింతనేయ కౌతల్య మత్తు తక్ష కౌతల్యగళల్లిన నమ్మతేయన్న బెళిసుత్తదే. ఏకెందరే, విద్యాధ్రిగళు తిమాన కైగొళ్ళలు వివిధ సాధ్యతేగళన్న పరస్పర హోలిసుత్తారే. ఒందు సమస్యేయన్న పరిహరిసువ ప్రయత్న మాడిదాగ విద్యాధ్రిగళు తమ్మ హిందిన జ్ఞానద మత్తు అనుభవద లాపయోగ పడెయుత్తారే. హింగే, విద్యాధ్రిగళు సద్గుద జ్ఞానదల్లి నిరంతర హోస జ్ఞానవన్న సమగ్రగొళిసువ మూలక ముందిన సమస్యా పరిహారక్కే లభ్యవాగువంతే సంపన్మాలుగళ వ్యేయక్కిక 'సంగ్రహ కోరడి' యన్న ("storage room") సృష్టిసుత్తారే. ఇదల్లదే, తమ్మదే జీవనక్కే విషయవన్న సంబంధిసువుదర మూలక హోస సంపక్షగళన్న, సాహజయివన్న కల్పిసలు కలియుత్తారే. విద్యాధ్రిగళు తీమానక్కే బరలు, బళిక ఆ తీమానగళ మౌల్యమాపన మాడలు మాహితిగళ హలవు ఆకరగళన్న సంయోజిసలు కలియుత్తారే.

2. పయాయ మౌల్యమాపన విధానగళన్న మోత్తాంశిసుత్తదే

సాంప్రదాయిక మౌల్యమాపన లేఖని-కాగదద పరీక్షేయన్న అవలంబిసిదే. ఇల్లి విద్యాధ్రిగళు చుట్టుకు ప్రతిక్రియేగళ మత్తు బహు ఆయ్మ లాత్రగళ రాపదల్లి జ్ఞానవన్న ప్రదత్తిసుత్తారే అథవా మనరుత్తాదిసుత్తారే. ఈ విధాన అవరల్లి ఆత్మాల వ్యేయక్కి ఉత్సాహవన్న మూడిసుత్తదేయష్ట. రజనాత్మక మౌల్యమాపన నియతకాలికేగళు సంశోధనా వరదిగళు, భౌతిక మాదరిగళు మత్తు కలాత్మక జిత్రుగళ మూలక విద్యాధ్రిగళ ప్రయత్నాల మత్తు వ్యేయక్కి శక్కి, సమయగళన్న ఒళసువంతే మాడుత్తదే. సృజనాత్మక తుడితగళన్న వికాసగొళ్ళాల్లిన వుదరింద విద్యాధ్రిగే జ్ఞానవన్న వివిధ రీతియల్లి వ్యక్తపడిసువ సామధ్యా వికసనగొళ్ళాల్లిన. ఇదరింద విద్యాధ్రి తన్న హోసజ్ఞానవన్న లాళిసికొండు వాస్తవ జీవనక్కే అదన్న అన్యాసికొళ్ళువ సంభవనీయత హచ్చుత్తదే.

3. విద్యాధ్రి కౌతల్యగళన్న వాస్తవిక ప్రపంచక్క వగాయిశలు నేరవాగుత్తదే

విద్యాధ్రిగళు కలికియన్న వాస్తవిక ప్రపంచక్క హోందిసికొళ్ళత్తా సమస్య పరిహారత్క కౌతలగళన్న బెళిసికొళ్ళత్తారే. హొట్టిరువ దత్తాంతగళ సమూహవన్న విమలాంతర్కవాగి విల్హేషిసువ సామధ్యావన్న పడెయుత్తారే. ఈ కౌతలగళ విద్యాధ్రి తన్నన్న తాను నితంతర బదలాగుత్తిరువ స్వేచ్ఛ ప్రపంచద పరిసరక్క హోందిసికొళ్ళలు సహాయ మాడుత్తాయి. హింగే, తరగతియల్లిన కలికే కేవల 'పరమసత్య'ద నియమగళన్న తన్నదాగిసువుకొళ్ళవల్లి మాత్ర పరిణామిసదే వ్యేయక్కి జ్ఞానద సంపన్మాలవాగియూ పరిణామిసుత్తదే.

4. కలియవుదక్క ఆంతరిక ప్రేరణేయన్న మోత్తాంశిసుత్తదే.

రజనాత్మకతే విద్యాధ్రియ దృష్టికోణవన్న గురుతిసి ప్రమాణీకరిసుత్తదే. ఇదరింద, తాను 'సరియో' అథవా 'తమ్మో' ఎంబుదరల్లి తోడగదే విద్యాధ్రి తన్న జ్ఞాన మత్తు అరివుగళన్న మరుమౌల్యమాపన, మరు హోందాణికే మాడికొళ్ళత్తానే. ఈ ప్రతిక్రియ ఆత్మావిశ్వాస మత్తు ఆత్మ గౌరవగళన్న ఉంటుమాడి విద్యాధ్రిగే మత్తప్పు సంకేణవాద సమస్యగళన్న విషయగళన్న నిభాయిశలు మోత్తాంశ ఒదగిసుత్తదే.

ಮಿತಿಗಳು

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿಚುರ್, ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಂಕೀರ್ಣತೆ ಮತ್ತು ಸಮಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಉಪಕ್ರಮದ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹುತೇಕ ನಿರುತ್ತರವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ.
- ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಆರಂಭ ಬಿಂದುವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರತಿ ಮನುವಿನ ಜ್ಞಾನದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕ್ಷಿಪ್ರಕರ.
- ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ನಿಕಟಸ್ಯ ವಿಕಾಸವಲಯದೊಳಗೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆತೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ವ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಲಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಣಾಯಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ತೀರ್ಮಾನಗಾರರಾಗಬಲ್ಲರೇ ಎಂಬುದೂ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ.
- ಅನ್ವೇಷಣಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು ಅಪರೂಪ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮದ ಮೂಲಭೂತ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಗುಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

4.3.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ–ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ ಜಾನೋಡ್ಯಾಯಿ ಎಂಬಾತನಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತಿ ಮನುವಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಮಾಜದೊಳಗೆ ಶಾಲೆಯ ಪಾತ್ರವೇನು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಆತ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ– ಕೇಂದ್ರಿತ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಅವರ ವ್ಯೇಯಕ್ತಿಕ ಕನಸು, ಗುರಿ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ– ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ ಈ ಮುಂದಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸುತ್ತದೆ: ಮನುವಿಗೆ ಗೌರವ, ಕಾರ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ವಯಂ-ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ-ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವು ಮಾದ್ಯಮಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೋಧನೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಾಳುವಿಕೆ.
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುವ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಹುದು, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕಲಿಕೆ ಅಗತ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.
- ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮ ರಚನಾತ್ಮಕತೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ

- ರಚನಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ವಿಧಗಳಿವೆ- ಸ್ತ್ರೀಯ ಕಲಿಕೆ, ಅನ್ನೇಷಣಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆ, ಮತ್ತು ಜಾನ್ಯನಿರ್ಮಾಣ. ಆದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಧಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚೌಕಟ್ಟು ಅಥವಾ ಸಂರಚನೆಯ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅನ್ನೇಷಣಾಗೆ ಮ್ಹೋತ್ಸಾಹವನ್ನಿಟ್ಟಿದೆ.
- ರಚನಾವಾದಿ ಉಪಕ್ರಮವು
  - ಚಿಂತನಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ
  - ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ.
  - ಕಲಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಶನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಮ್ಹೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.
  - ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪರ್ಯಾಯ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಮ್ಹೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆರಂಭ ಬಿಂದುವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನುವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ವ್ಯಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

4.3.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-1

ಸ್ವ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.3.3.1.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ-2

ಸ್ವ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.3.3.2.

4.3.6. ಫಣಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತ ಉಪಕ್ರಮ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಾಗ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಈ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಗುಣಗಳ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರಿತಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ.

4.3.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. https://hec.gov.pk/english/services/universities/RevisedCurricula/Documents/2011-2012/Education/CurrDevpt_Sept13.pdf
2. <https://studymoose.com/advantages-and-disadvantages-of-the-behaviourist-approach-essay>
3. <https://www.theedadocate.org/edupedia/content/what-is-subject-centered-curriculum/>
4. [https://en.wikipedia.org/wiki/Learning_theory_\(education\)#cite_note-35](https://en.wikipedia.org/wiki/Learning_theory_(education)#cite_note-35)
5. https://www.thirteen.org/edonline/concept2class/constructivism/w1_6_list1.html
6. Modern theory and principles of Education: Dhanpat Raj – Publishing company, New Delhi
7. <https://www.seribo.comApproaches to Curriculum Design>

8. <https://www.repository.up.ac.za>Behaviorial Approach
9. Skinner B F (1976): About Behaviorism, New York, Wintage books
10. <https://www.verywellmind.com> An over view of Behavioral Psychology of very well mind.
11. <https://www.jisc.ac.uk>Behaviourist Approach
12. NCERT 1986, National Policy on Education. Aurobindo Marg, New Delhi
13. <https://calvinfijiibportfolio.wordpress.com/2013/03/31/edu-6989-knowledge-centered-and-leaner-centered-curriculum/>
14. <http://www.teachervision.fen.com/teaching-methods-and-management/curriculum-planning/4786.html>

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಫಾಟಕ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

4.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

4.4.2. ಪೀಠಿಕೆ

4.4.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚರ್ಚುವಣಿಕೆಗಳು

4.4.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ: ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಮಾದರಿಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

4.4.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

4.4.3.3. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 3

4.4.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

4.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು-1, 2 ಮತ್ತು 3

4.4.6. ಫಾಟಕಾಂಶ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

4.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

4.4.1 ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಿಕೆಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಚಲನಶೀಲ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಅನುಭವಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು.

4.4.2 ಪೀಠಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೆಲ್ಲ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರಚನೆಯ ತಜ್ಞರು, ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಭಾಗಗಳ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಾದವರು ಶಿಕ್ಷಕರು. ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮೊತ್ತಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬೋಧನೆಯ ವರ್ತನೆಗಳ ಕುರಿತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ತರಗತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸನ್ನಿಹಿತದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾತ್ರವೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯೋಜಿಸಲಾದ ಅನುಭವಗಳ ಸಿಂಧುತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸೋಣ. ಜೊತೆಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಮಾದರಿಗಳನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಚಲನತೀಲೆ ಪತ್ತೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಯೋಜಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಯೂ ಗಮನ ಹರಿಸೋಣ.

4.4.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

4.4.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ: ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಮಾದರಿಗಳು

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ತಜ್ಞನಾದ ಕನ್ನಿಂಗ್‌ಹಾಮನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವೆಂಬುದು ಶಾಲಾ ಕಲಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕನೆಂಬ ಕಲಾಕಾರನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂಬ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಕಂಡರಿಸುವ ಸಾಧನ ಎಂದು ರೂಪಕಾರ್ತಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಗೆ ವಿನನ್ನು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಬೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಂಘಟನೆಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಯೋಜಿತ, ಉದ್ದೇಶಿತ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಪರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಎಂದೂ ವರ್ಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅತಿ ಜಾಗರೂಕವಾಗಿ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತವಾಗಿ, ಅಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಕರು ಅವರು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಇಟ್ಟಿಸುವ ಮಾದರಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಈ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮರೂಪಣೆ ಹೇಗೆ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಹಿಂತ್ರಾ ಟಾಬಾ ಅವರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ಮಾದರಿಗನುಗಣವಾಗಿ ಕಲಿಯೋಣ.

ಈ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಮೋದಲಿಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ:

ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತ ತತ್ವ: 2015ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟು ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ, ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನೂ ಶಿಶು ಕೇಂದ್ರಿತ ಬೋಧನೆಯನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಮತ್ತೊಳ್ಳಿ ಅಗತ್ಯಗಳು, ಆಸಕ್ತಿಗಳು, ಸಾಮಧ್ಯಗಳು, ವಯಸ್ಸು, ಸನ್ನಿಹಿತ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಳ್ಳಿ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ, ಅವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಗುರಿ.

ಸಮುದಾಯಕೇಂದ್ರಿತ ತತ್ವ: ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಶಿಶುಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಅಂಶ ಹೌದಾದರೂ ಆ ಮಗುವು ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತ ಪ್ರಚೆಯಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳು, ಆಶಯಗಳು

ಅವರು ಬದುಕುವ ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಆಶಯಗಳಿಗನುಗೊಂಡಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಯಾ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳು ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪರ್ವತಮವು ಬಿಂಬಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಸಮಾಜ ನಿಂತ ನೀರಲ್ಲ; ಅದು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನೂ ಪರ್ವತಮ ಗಮನಿಸಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕನುಗೊಂಡಿರುವ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತೆ ಪರ್ವತಮ ರೂಪಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಿತ ತತ್ವ: ರಚನಾವಾದವು ಮನುವು ಶ್ರೀಯಾಶೀಲನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಯಾಶೀಲನಾಗಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಜಾಞ್ಜರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪರ್ವತಮವು ಮನು ಬಯಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಾತ್ಮಕ ಹಂತಗಳಿಗನುಗೊಂಡಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಸಿ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟವಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ, ಶಾಲೆಯ ಒಳಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆ ಆಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಅವು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಕಲಿಕೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ತತ್ವ: ಕೆಲವು ತಜ್ಜರು ಪ್ರತಿ ಮನುವಿಗೆ ಪರ್ವತಮ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಗೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿಸಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪರ್ವತಮ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿವಿಧ ಆಸ್ತಿಯ, ಕಲಿಕಾ ಶೈಲಿಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಿರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯಗಳೂ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ, ನಗರ, ಸಮುದ್ರತೀರ, ಕಾಡುಪ್ರದೇಶ- ಹಿಂಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸರದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆಯದೇ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು.

ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ ತತ್ವ: ಅಂತರ್ ಶಿಸ್ತೀಯ ಕಲಿಕೆ ಇಂದಿನ ಒಲವು. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ ಕಲಿಸುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅರಿವೆಂಬುದು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು.

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ತತ್ವ: ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಒಡಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲುವುದು, ವರ್ಗಾಯಿಸಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ. ಮಾನವನ ಏಳಿಗೆ ಇದು ಅಗತ್ಯವೂ ಹೌದು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪರಂಪರೆ, ಅಚರಣೆಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳು, ಕೌಶಲಗಳು, ವರ್ತನೆಗಳು, ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಅರಿವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿ ಅಂತದ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆಗೆ ಪರ್ವತಮ ಅನುವ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭವಿಷ್ಯದ್ವಾಷ್ಟು ತತ್ವ: ಶಿಕ್ಷಣವೆಂಬುದು ವರ್ತನಾನಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ; ಭವಿಷ್ಯಕಾಗಿಯೂ ಹೌದು. ಪರ್ವತಮ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜಾಞ್ಜರ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳಿಗನುಗೊಂಡಿರುವ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಉತ್ತಮ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಬಾಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮತೆಯ ತತ್ವ: ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಶೀಫ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕನುಗೊಂಡಿರುವ ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪರ್ವತಮದ ವಿಷಯಾಂಶಗಳು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿರಲಾರದು. ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಗೊಂಡಿರುವ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರ್ವತಮದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರುವಂತೆ ರಚಿತವಾಗಬೇಕು. ಅದು ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ವರ್ವಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು.

ಸಮರ್ಪೋಳನ ತತ್ವ: ಪರ್ವತಮವು ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ನೇರ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ

ಅನುಭವಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಾಗೂ ಜೀದೋಗಿಕ ಅನುಭವಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುರಿಗಳು- ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮರ್ಪೋಲನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಯೋಜನ ತತ್ವ: ‘ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜ್ಞಾನ’ ಎಂಬ ಕಾಲ ಈಗಿಲ್ಲ. ಕಲಿತದ್ದೇಲ್ಲವೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕಲಿಕೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಲೀ, ಮುಂದಿನ ಕಲಿಕೆಗಾಗಲೀ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವವನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದೊಳಗೆ ಮೋಣಿಸುವಾಗ ಅದರ ಉಪಯೋಗವೇನು ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.

ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ರೂಪಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಿಲ್ಡ್ ಟಾಬಾ ಅವರ ಮಾದರಿಯ ಮೂಲಕ ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ರೂಪಣಿಯ ಹಂತಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ:

1. ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ
2. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ
3. ವಿಷಯದ ಆಯ್ದು
4. ವಿಷಯದ ಸಂಘಟನೆ
5. ಕಲಿಕೆ ಅನುಭವಗಳ ಆಯ್ದು
6. ಕಲಿಕೆ ಅನುಭವಗಳ ಸಂಘಟನೆ
7. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಈ ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಣ:

ಹಂತ 1 : ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ : ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೊದಲಿಗೆ, ಅದರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲಸ. ಇದು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ, ಸನ್ನಿಹಿತಗಳ ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶೇಷಣೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕಲುವುದು, ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಚಿತ ದಾಖಲೆಗಳು, ಅಧ್ಯಾಪಕರ ವರದಿಗಳು, ದಾಖಲೆಗಳು, ಮೋಷಕರ ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಸನ್ನಿಹಿತ ದಾಖಲೆಗಳು ನೇರವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವಿಶೇಷಣೆ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇ ರೂಪಿಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಿದಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ(Diagnosis) ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಹಂತ 2: ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ : ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಮಗ್ರವಾಗಿರಬೇಕು: ಕಲಿಯಬೇಕಾದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಮನೋಭಾವಗಳು, ಸಂವೇದನೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದ ಭಾವನೆಗಳು, ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ಚಿಂತನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳು.

ಹಂತ 3: ವಿಷಯದ ಆಯ್ದು: ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯಗಳು ಸಮರ್ಪಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಧಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು:

- ವಿಷಯದ/ ಧೇಯ ಆಯ್ದು
- ಮೂಲಭೂತ ಅಥವಾ ಆಧಾರ ವಿಚಾರಗಳ ಆಯ್ದು
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಆಯ್ದು

ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಸಮರ್ಪಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೌದಲ ಹೆಚ್ಚೆ. ಇದು ಘಟಕದಿಂದ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಗಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯಗಳು (ಇತರಿಣಿ) ಯಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯದ, ತರಗತಿಯ, ಹಂತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಸಲು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.

ಹಂತ 4: ವಿಷಯದ ಸಂಘಟನೆ : ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ಯಾವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಿಗನುಗಳಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಬೇಕು:

- ಸರಣಿ ಕ್ರಮ
- ಸ್ವಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ
- ಸರಳ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ
- ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ
- ಸಮೀಪದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ದೂರದ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ
- ಸುಲಭವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಕ್ಷೀಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಕಡೆಗೆ
- ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನುಗಮನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೊಂದೆಜಾನಿಕ ತತ್ವಗಳಿಗನುಗಳಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸಬೇಕು. ವಿಚಾರಗಳು, ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕು.

ಹಂತ 5: ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆ : ವಿಷಯಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾದ ನಂತರ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸ. ಕೆಲವು ವರ್ತನಾತ್ಮಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಅನುವ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳಾವುವು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇರುವಂತೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಓದುವುದು, ವೀಕ್ಷಣೆಸುವುದು, ಬರೆಯುವುದು, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಸುವುದು, ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಂತ 6: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ : ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಪ್ರಗತಿ ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳು, ಅನುಭವಗಳು ಎಷ್ಟರೂ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಸಾಧನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಹಿಮಾಳೀ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಾಧಿತವಾಗಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಧಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸುವುದು ಈ ಹಂತದ ಕೆಲಸ

ಹಂತ 7: ಸಮರ್ಪೋಲನ ಮತ್ತು ಸರಣಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು: ಘಟಕವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಅವು ಸಮರ್ಪಕ ಸರಣಿ ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯವಾರು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ವಿಷಯವಾರು ಈ ಸರಣಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪೋಲನವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇ, ಒಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆಯೇ

ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ఒట్టేనల్లి, రూపిసిద పత్రక్కమవు ఏద్దాధ్యాగిలిగే సమస్యల్నిత, సంయోజిత కలికా అనుభవగళన్న ఒదగిసిహోట్టు వ్యయక్కి, శ్యేఖరీక మత్తు వృత్తిపర కలికి హగూ బెళవాసిగేయన్న సాధ్యవాగిసుత్తదే ఎంబుదన్న విజితపడిసబేచు.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳು -1

ಪತ್ರಕ್ಕಮ ರೂಪಣೆಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.4.3.2. ಪರ್ಕ್‌ಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಕ್‌ಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವು ಯೋಜಿಸುವುದು, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಕಗೊಳಿಸುವುದು, ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ - ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರಿಹೊಂದಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಬೇಕಾದಲ್ಲಿ, ಧೇಯದ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹಿತಾಸಕ್ತರ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಹೆಚ್ಚೆ. ಮತ್ತು

ಪರ್ವತಮ ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಧೇಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದೂ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏರಡನೆಯದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದೂ ಮುಖ್ಯ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಮದ ಧೇಯೋದ್ದೇಶಗಳು, ಬೋಧನೆಯ ತತ್ವಗಳು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುವಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವವರಾಗಬಾರದು, ಬದಲಿಗೆ ಆಯಾ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಚಲನಶೀಲವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿ ಅನ್ವಯಿಸಬಲ್ಲಂತಹ ರೂಪಕ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ನುಡಿಕಟ್ಟಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರ್ವತಮದ ಮಾರ್ಗದಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಜಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಯಶಸ್ವಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಂದು ಕಾಣಬೇಕು. ಪರ್ವತಮ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು ಪರ್ವತಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಗೂ ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಭಾಗ. ಆದರೆ, ಅಂತಿಮ ಗುರಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾದ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದಂತಹ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅನುಕೂಲಿಗರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ ಇತರರ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲುದಾರರಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮೇಲೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ಆರಂಭಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ನಿರ್ವಿರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಗತಿ ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲೋಸ್ಕರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಪ್ರಥಾನವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಕಲಿಕೆಯ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಅದು ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬೋಧನೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಅಥವಾ ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಸುವುದು; ಪರ್ವತಮದ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಸುವುದು; ಮನಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು; ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಿಕರಣ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೀರ್ಣಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿಸುವುದು; ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಸುವುದು; ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಸುವುದು ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಸ್ವಷ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಪರ್ವತಮ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಪರ್ವತಮದ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು:

ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಈಗಾಗಲೇ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಪರ್ವತಮವನ್ನು ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವೊಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವುದಾದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರು ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ತತ್ವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಲಹೆ ಮಾಡಲಾದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪರ್ವತಮವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಯೋನವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಸ್ಥಳೀಯತೆಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಮರುಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೊಡುವಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿವಿಧ ಪಾಠಗಳನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ವಣಿಕಾನಾಟಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲ್ಪೊಸ್ತರ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಭರ್ತೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವಿಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಯೋಜಿತ ಜೌಕಣಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗದು ಮತ್ತು ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಅದು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾನವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಸಾಲದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಆವಶ್ಯಕ ಮಾರ್ಪಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಮುನಾರಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು:

ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ, ಸಮುದಾಯ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೋಧನಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಹ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವು, ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನದ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವೇರ್ಪಡುವಂತಹ 'ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ' ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಜಾರಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಅರಿವು ಆವಶ್ಯಕ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಾಠವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡಬಲ್ಲರು, ಏಕೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅವರು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಸೂಕ್ತವಾದ ಜಾರಿಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂವಹನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಉತ್ತಮ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಮರ್ಪಣಾಗುತ್ತಾರೆ. ಜಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಉಪದೇಶ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಎದುರುನೋಡುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾಠವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರೇ ಮಾದರಿಯ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗೊಳಿಸಬಲ್ಲರು. ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಬ್ಬ ಕಲಿಕೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತೀ, ದುಭಾಷಿ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಕಾರರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಲಿಕೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತೀಯಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಮಚಿತ್ತತೆಯ ಮಧ್ಯವರ್ತೀಯ ಮನೋಭಾವ ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ಒಬ್ಬ ಕುರಿಗಾಹಿಯ ಯಾವುದೇ ಕುರಿಯ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತೆ ಹರಿಮಂದೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಂತೆ, ಯಾವುದೇ ಮಗುವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಂದ ಜಾರಿಹೋಗದಂತೆ, ಒಬ್ಬ ಕುರಿಗಾಹಿಯ ಪಾಠವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಲಿಕೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಂತಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೊಸ್ತರ ಬಳಿಸಾರಬಹುದಾಗುವಂತಹ

ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಂತರ, ಪಠಕ್ರಮದ ಅನುಸಾರ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಠಕ್ರಮವು ಎಷ್ಟರುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಠಕ್ರಮದ ಗುಣ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಬಹುದು. ಪಠಕ್ರಮದ ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮರುಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ಇದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ—2

ಪಠಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ (CD) ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (CT)ಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿರಿ.

1. ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೋಸ್ತರ ಪಠಕ್ರಮವು ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವುದು.
2. ಯೋಜಿಸುವುದು, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವುದು ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಕಗೊಳಿಸುವುದು, ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
3. ಧೈಯದ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹಿತಾಸಕ್ತರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಹೆಚ್ಚೆ.
4. ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಮಡುಕಬೇಕು.
5. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.
6. ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

4.4.3.3. ಪಠಕ್ರಮ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಚಲನಶೀಲ ಪಠಕ್ರಮ ಅನುಭವಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮನ್ನು ಅನ್ವೇಷಕರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯ ಬೆಂತಕರೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗ್ದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ನೇರಹೊರೆಯವರು, ಮತ್ತು ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತಹ ವಿಸ್ತೃತ ಸಮುದಾಯಗಳೇ ಅವರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಒಂದ ಕೂಡಲೇ, ಅವರು ಒಂದು ನಿರಂತರವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವಲೋಕನಗಳು, ಕ್ಷೇತ್ರೀಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಠಕ್ರಮದ ಜಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತಹ 'ಸಂದರ್ಶನಗಳು' – ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರವಾದ ವಿಷಯಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಮಾಡುವರಾದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ತರಗತಿ ಕೊತಡಿಯು ಒಂದು ಸ್ನೇಹಿತ್ಯಕವಾದ ಸಂಶೋಧನ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಗುರುತುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು 'ತರಗತಿ ಕೊತಡಿಯೋಳಿಗಿನ ಬೋಧಕರು' ಎಂಬ ಸಂಕುಚಿತ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ 'ಸಂಶೋಧಕರು' ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಬಹುದು. ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತರಗತಿ ಕೊತಡಿ ಆಧಾರಿತ ವಿಷಯಸಂಗ್ರಹದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದ್ರೇಕಗಳಿಗೆ ಗಮನಿಸಲು ಆಗುವುದಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಸ್ಥಳಾಂತರವು ಸಾಧ್ಯ. ಹಿಂದಿನ ಹಾಗೂ ಈಗಿನ ವೃತ್ತಿಕ್ಕಿಂತ ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಸಂಬಂಧದ 'ಅನುಭವ ಕಥನಗಳನ್ನು' ಬಳಸಿ ತರುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸಮೂಲ ಜಾಣ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಸಂಗ್ರಹಣವು ಹೊಂದಿರುವ

ಮೌಲ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ ಅಥವಾ ಮೋಜಿಸಬಲ್ಲರು, ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು 'ಶಿಕ್ಷಕ-ಸಂಶೋಧಕರು' ಎಂಬಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಠಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರಲು ತಮ್ಮನ್ನು ಸಶಕ್ತಿಗೊಳಿಸಲಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕರು ಯಾವಾಗಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿಯೇ ಮತ್ತು ಸಹಿಯ ಶಿಕ್ಷಣಾರ್ಥಿಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಎರಡು ಆಯ್ದುಗಳಿವೆ. ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಏಕತ್ರಗೊಳಿಸಲು, ಪಠಕ್ರಮದ ಮೊರ್ಚೆ ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಆಯ್ದುಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ. ಈ ಆಯ್ದುಗಳನ್ನು ಪಠಕ್ರಮದ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ ಪಠಕ್ರಮದ ಕುರಿತ ಜರ್ಜರ್ಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಒಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವುದು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಪ್ರೇರಿಸುವುದು ಎರಡನೆಯೆಡು.

ಪಠಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿನ ಸಂಶೋಧನಾಸ್ವದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು:

- ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಪಠಕ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.
- ಪಠಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (ಜಾರಿ).
- ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಸೌಕರ್ಯಕರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು.
- ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ನೂತನ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಗಳು.

ಚಲನಶೀಲ ಪಠ್ಯ ಅನುಭವಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರ

ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಪಠಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ವೃತ್ತಿಕಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಪಠಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎಡಬಿಡೆದೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಬೇಕಾದ ಚಲನಶೀಲ ಪಠ್ಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅವರು ಸಮರ್ಥರಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

- ಸಮಗ್ರ ಪಠಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ಪಠಕ್ರಮದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು.
- ಬೇಂಧನೆ ಹಾಗೂ ತತ್ವಂಬಂಧೀ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.
- ತಲುಪಬೇಕಾದ ಗುರಿಗಳು, ಲಭ್ಯವಾದ ಸಮಯಾವಧಿ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಆದೃತಗಳನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬೇಕು.
- ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅರ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಲು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಶೋಧನಾ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮೊದಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಧ್ಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು.
- ಯೋಜಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು/ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು.
- ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.

ಚಲನಶೀಲ ಪರ್ಯಾಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಪರ್ಯಾಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಬಹುದು. ಅವೆಂದರೆ

- ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವುದು.
- ತಜ್ಞರೂಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕ ಸಭೆಗಳು.
- ಶಾಲೆಯ ಹಿಂದಿನ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವುದು.

ಕಲಿಕ್ತಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು

ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಸಮುದಾಯ, ಸ್ಕೂಲ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು.

ಯೋಜಿಸುವ ಅನುಭವಗಳ ಸ್ವರೂಪ

ಶಿಕ್ಷಕರು ಯೋಜಿಸುವ ಅನುಭವಗಳು ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವೆಂದರೆ:

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯರನ್ನಾಗಿ ಇಡುತ್ತವೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ಶಿಕ್ಷಣದ ತತ್ವಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿಸುತ್ತವೆ.
- ಮಾನವೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಸ ಕಲಿಕೆಗೆ ಒಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುಲಭವಾಗುವಂತಿವೆ.
- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸವಾಲು ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.
- ಶಾಲೆಯ ಹಣಕಾಸು ಹಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮೀರುವುದಿಲ್ಲ.
- ಬೋಧಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.

ಪರ್ಯಾಯ ಅನುಭವಗಳ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಯಾ ಶೋಧ ಅಥವಾ ಕ್ರಮಬಂಧ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗಾಗ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

ನಿಮ್ಮನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂಶೋಧಕರೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ನೀವೀಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಗಮನ ಸೇಳಿದ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬಯಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಸಾರಾಂಶಸೋಣಾ

- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಅನೇಕ ಮಾದರಿಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚುಣಿಯವಾದುದು ಹಿಂತಾ ಟಾಬಾ ಮಾದರಿ.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರ್ಮಾತೃವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಲಕ್ಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತಹ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀಮಂತಸೋಳಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯಾವಧಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದೇ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸುವುದೇ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅಳತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲರು.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಜಾರಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನೀಡಲಾದ ಅಧವ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದಿಸಬೇಕು, ವೇದಿಕೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸೌಕರ್ಯಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಡೀ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇರುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲೋಷ್ಟರ ಮರುಮಾಹಿತಿ ನೀಡಬೇಕು.
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಂಶೋಧಕರೂ ಹೋದು. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಎರಡು ಆಯ್ದುಗಳಿವೆ. ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಏಕತ್ರಗೊಳಿಸಲು, ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸರಿಯಾದ ಫಲಿತಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಆಯ್ದುಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ. ಈ ಆಯ್ದುಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಯ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವುದು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣವೇತ್ತರು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಪ್ರೇರಿಸುವುದು ಎರಡನೆಯದು.
- ಉನ್ನತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವದರೊಂದಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೆಲಸವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ವೃತ್ತಿಕಾರರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಎಡಬಿಡದೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಬೇಕಾದ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಅವರು ಸಮರ್ಥರಿರಬೇಕು.

4.4.5 ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1 ಮತ್ತು 2 – ಉತ್ತರಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 1

ನ್ನೆ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.4.3.1. ಗಮನಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 2

1, 2 ಮತ್ತು 3 - CD

4, 5 ಮತ್ತು 6 - CT

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ 3

ಪಶ್ಚಾತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಚರ್ಚೆಸಿರಿ ಮತ್ತು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ಯದ್ದರೆ ಉತ್ತರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ, ಅಥವಾ ನಿಮಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆಯಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಯೋಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

4.4.6 ಫಣಕಾಂತ್ಯ ಅಭಾಷಗಳು

1. ಪಶ್ಚಾತ್ಯವನ್ನು ದೂಡಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶೀಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
2. ಪಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿ ಶೀಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
3. ಶೀಕ್ಷಕರು ಹೇಗೆ ಚಲನಶೀಲ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಉತ್ತಾದಿಸಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

4.4.7 ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. http://www.ascd.org/ASCD/pdf/journals/ed_lead/el_195612_herrick.pdf
2. https://prezi.com/8eyitrgia_y3/the-important-role-of-teacher-in-curriculum-development/
3. https://www.researchgate.net/publication/254296002_Teacher_as_Researcher_Teaching_as_Lived_Research

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಫಾಟಕ 5 : ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಂಶ ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ

ಫಾಟಕದ ರಚನೆ

- 4.5.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 4.5.2. ಪೀಠಿಕೆ
- 4.5.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 4.5.3.1. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1
- 4.5.3.2. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಂಶ ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 2
- 4.4.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 4.4.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು-1, 2 ಮತ್ತು 3
- 4.4.6. ಫಾಟಕಾಂತ್ರ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು
- 4.4.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ
- 4.4.1. ಕಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಾಟಕವನ್ನು ಕಲಿತ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಶಿಕ್ಷಕ/ಶಿಕ್ಷಕಿಯರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು:

- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ಬೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಮ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಂಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು.

4.4.2. ಪೀಠಿಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಕೇವಲ ತರಗತಿ ಬೋಧನೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಮಂಜಸವಾದ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು

ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅರಿವು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯ ಈ ಫಟಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ತಕ್ಕೆ ರಚನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದರೇನು, ಅವುಗಳ ವಿಧಗಳಾವುವು, ಅವುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡೋಣ.

4.5.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

4.5.3.1. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ 'ವಚ್ಚ್ಯಾಯಲ್' ತರಗತಿಗಳವರೆಗೆ(ಮಧ್ಯ ತರಗತಿ) ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪಡೆಯುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯತವಾದ ಕೆಲಸ. ಇದನ್ನು ಅತಿ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಗಮನದಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಶಿಫೆ-ಕೆಗಳಿಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸೋಣ.

J. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ: ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧನವೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಹೀಗಾಗೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ಸಾಧನಗಳೇ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು. ನೇರವಾಗಿ ಅಧವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಗೆ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುವ, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮುದ್ರಿತ ಅಥವಾ ಮುದ್ರಿತವಲ್ಲದ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಆನ್ ಟೈನ್/ ಬಳಕೆಗೆ ತೆರೆದ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವು ಶೀಕ್ಷಣದ ವಿಷಯಗಳು. ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ, ವಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಡಲಾಗಿರುವ, ಒಟ್ಟು ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಮಾಹಿತಿಯೇ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ(ಯುನೆಸ್ಕೋ). ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿಯಿತವೂ ಪ್ರಚೋದಕವೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳು. ಪರ್ತಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧವಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು.

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕೆಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ

“ತರಗತಿ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಂತಹವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು” – ರ್ಯಾಬನ್‌

“ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಬಳಸುವಂತಹವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು” – ಮಾರ್ಗ

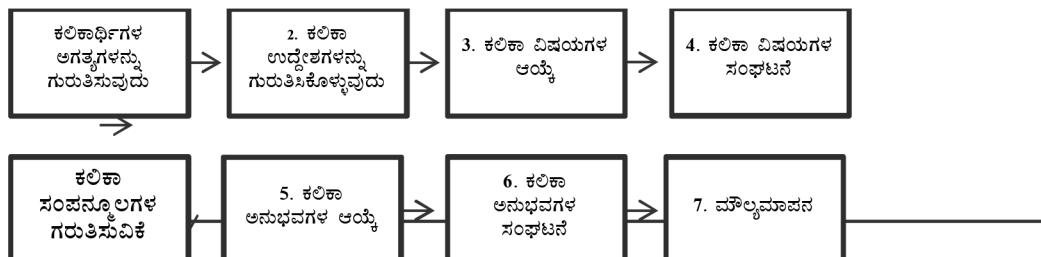
ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಶೈಪಚಾರಿಕ ಅಧವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗುವ, ಬೋಧನಾ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧವಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ‘ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲ’ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಮುದ್ರಿತ-ಅಮುದ್ರಿತ, ಶ್ರವಣ, ದೃಶ್ಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಡಿಜಿಟಲಾತ್ಮಕ, ಯಂತ್ರಾಂಶ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಾಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಭ್ಯಾಸ -1

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆಯ್ದೀಯನ್ನು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕೇಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

1. ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು
2. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
3. ಕಲಿಕಾ ವಿಷಯಗಳ ಆಯ್ದು
4. ಕಲಿಕಾ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಘಟನೆ
5. ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ಆಯ್ದು
6. ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳ ಸಂಘಟನೆ
7. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ 4 ಮತ್ತು 5ನೇಯ ಹಂತಗಳ ನಡುವೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಕಲಿಕಾ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಕಲಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವುದು, ಈ ವಿಷಯಗಳಾದ ನಂತರ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವಾಗ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ / ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ವಿಧಗಳು

ಆನಿಮೇಷನ್ (Animation): ಸರಣಿ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಚಲನೆಯ ಭೂಮೆಯನ್ನು ಯೂಟೀಸುವ ಚಿತ್ರಗಳಿವು. ಇವು ದೃಶ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅಥವಾ ಕಾಲ/ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಬಳಕೆದಾರರು ಅದರ ವೇಗ, ಚಲನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ಇವು ನೈಜ ಸನ್ನಿಹಿತದ ವೃಕ್ಷ, ಸ್ಥಳ, ವಸ್ತುಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳು (Assessment Tool): ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ನಮೂನೆಗಳು, ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳು, ಅಥವಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಾಧನಗಳು

ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧ್ಯಯನ (Case Study) : ನಿಜ ಜೀವನದ ಅಂಶಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ಅಂಶ ಶ್ರೀಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ನಿರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಅಥವಾ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಭಾವ, ಪರಿಣಾಮ ಅಥವಾ ಅಂಶ ಶ್ರೀಯೆಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲು ಬಳಸುವಂತಹುದು.

ಸಂಗ್ರಹ (Collection) : ವೆಬ್ ಸೈಟ್‌ಗಳು, ದಾಖಲೆಗಳು, ಆಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸಂಘಟನೆ.

ರೂಪೋತ್ಸರ್ಕ ಸಾಧನಗಳು (Development Tool): ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು, ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು, ಆಪ್ಲಿಕೇಶನ್‌ಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ತಂತ್ರಾಂಶ ರೂಪಣ ಅನ್ವಯ ವೇದಿಕೆಗಳು (applications platforms).

ಅಭ್ಯಾಸ (Drill and Practice) : ಇದನ್ನು ಒಳಸುವವರು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಮೋದನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಿಕಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮದೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ, ತಾವಾಗಿಯೇ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉದ್ದೇಶಿತ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಇದರಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಮೋಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ: ಒಳಕೆದಾರನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುವ ವಿದ್ಯುನ್ಯಾನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಇವು ಪತ್ರೆ, ವಿದ್ಯುನ್ಯಾನ ಷೈಲಿಗಳು, ಜಿತ್ರಗಳು, ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ, ಬ್ಲಾಗ್‌ಗಳು ನಮೂದಿಸುವುದು, ಲೀಂಕ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಇ-ಮೋಟ್‌ಫೋಲಿಯೋಗಳು ಒಳಕೆದಾರನ ಸಾಮಧ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವೇದಿಕೆಗಳನ್ನೂ ತರೆದಿದ್ದುತ್ತವೆ. ಇ-ಮೋಟ್‌ಫೋಲಿಯೋಗಳು ಸಾಧನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗುವ ಕಲಿಕಾ ದಾಖಲೆಗಳು.

ಮಿಶ್ರರೂಪ ಕೋರ್ಸೆಗಳು (Hybrid/Blended Course): ಕೋರ್ಸೆನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತಿಯು ಆನ್ ಲೈನ್ ಮತ್ತು ಮುಖಾ ಮುಖಿ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾಚಳುವಟಿಕೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಹುದು.

ದೃಷ್ಟಾಂತ/ಗ್ರಾಫಿಕ್ (Illustration/Graphic) : ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೋರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಮಾದರಿಗಳು ಅಥವಾ ಫೋಟೋ ತೆಗೆಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಅನೇಕ ಕೌಶಲಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಜಿತ್ರಗಳು, ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು, ಗ್ರಾಫಿಕ್‌ಗಳು, ಇವುಗಳು ಫೋಟೋ ಶಾಪ್, ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ರ್ ಮತ್ತು ಇತರೇ ರೀತಿಯ ಷೈಲಿಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಕಲಿಕಾ ವಸ್ತುಕೋರಿ (Learning Object Repository): ಇದೊಂದು ಹುಡುಕುತಾಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಆನ್ ಲೈನ್ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹುಡುಕು ಫಲಿತಾಂಶವು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಮೇಂಟೇನೆಂಟ್‌ಗಳ(ಇತರ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ದತ್ತಾಂಶ)ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಆನ್ ಲೈನ್ ಕೋರ್ಸೆ (Online Course) : ಆನ್ ಲೈನ್ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕೋರ್ಸೆನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತಿ

ಆನ್ಲೈನ್ ಕೋರ್ಸೆ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ (Online Course Module): ಒಂದು ಕೋರ್ಸೆನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಆನ್ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಬಹುದಾದು ಮತ್ತು, ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೋರ್ಸೆನಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದುದು.

ಮುಕ್ತ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆ (Open Journal - Article): ಒಳಕೆದಾರರು ಹಣಕೊಡದೆ ಒಳಸಬಹುದಾದ, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಯ ಲೇಖನ

ಮುಕ್ತ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕ (Open Textbook): ಒಳಕೆದಾರರು ಹಣಕೊಡದೆ ಒಳಸಬಹುದಾದ ಆನ್ ಲೈನ್ ಪತ್ರಪುಸ್ತಕ.

ಧಾರ್ಯಾಚಿತ್ರಗಳು-ಬೋಧನಾತ್ಮಕ: ನಿಜಜೀವನದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸ್ಥಳಗಳು ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳ ಧಾರ್ಯಾಚಿತ್ರಗಳು. ಇವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೌಶಲ ಅಥವಾ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಹವುಗಳು.

ಪ್ರಸ್ತुತಿಗಳು (Presentation): ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ಬಳಸುವ ಚೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು(ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಬಹುಮಾಧ್ಯಮ)

ರಸ್ತಪ್ರಶ್ನೆಗಳು/ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು (Quiz/Test): ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಮಾಪನಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಮಾಪನ ಸಾಧನಗಳು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು (Reference Material): ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಚೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಲ್ಲದೆ ತಯಾರಾಗಿರುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿಷಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು, ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪಠ್ಯಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಅಣಕು (Simulation): ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಕೆ ಅವರು ಪೊರ್ಚುಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಅಣಕು ಸನ್ವೇಶ ಅಥವಾ ಅಣಕು ಅನುಭವ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ ಸಾಧನ (Social Networking Tool): ಬಳಕೆದಾರನು ತಾನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಯಸುವ ಮಾಹಿತಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ವೆಬ್ ಸೈಟ್‌ಗಳು ಅಥವಾ ಆಪ್ಲಿಕೇಷನ್‌ಗಳು.

ಪಠ್ಯಪತ್ರ (Syllabus): ಕೋರ್ಸನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ದಾಖಿಲೆ ಅಥವಾ ವೆಬ್ ತಾಣ. ಇದು ಕೋರ್ಸನ ರೂಪರೇಖೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ (Tutorial): ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಾತ್ಮಕೀಕೆ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಅಥವಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ರೂಪಿತವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತಿ. ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಯ ಸಾಧನಯನ್ನು ಕುರಿತ ಹಿಮ್ಮಾಟಿ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ.

ಚೋಧನಾತ್ಮಕ ವೀಡಿಯೋ (Video – Instructional): ನೈಜ ವೃತ್ತಿಗಳು, ಸ್ಫಳಗಳು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಚಲಿಸುವ ದೃಶ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಗೋಕರ್ನ ಸಹಾಯಮಾಡುವ ರೇಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದ ದೃಶ್ಯವಳಿ.

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು:

ಜೆನ್ನಿ ವಾಲ್ಡ್‌ಎಂಬೆಸ್‌ನ್ನು ಎಂಬುವರು 'Materials Development in Language Teaching' ಎಂಬ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇದು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಕಲಿಯವವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಕು: ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಯ ಗಮನ ಸೆಳೆಯವುದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಂಶ. ಇದು ಮನಮೋಹಕ ದೃಶ್ಯ, ಆಕಷಣ್ಯ ಬಣ್ಣಗಳ ಬಳಕೆ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪಾತ್ರಗಳು, ಉತ್ತಮ ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತುತಿಕರಣಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುವಾದಿಕೊಡುವಂತಿದ್ದು, ಕುಶಲವಾಗಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ.
- ಕಲಿಯತ್ತಿರುವುದು ಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ಎಂದೆನಿಸಬೇಕು: ಕಲಿಯವರಿಗೆ ತಾವು ಕಲಿಕೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾಲ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ಸಾಧನಕವೆಂದು ಮನದಷ್ಟಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ, ಅವರು ಕಲಿಯತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದುದು ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರಬೇಕು.

- ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಶ್ರಮ ಮಾಡಿಕೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು: ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಂಡೊಯ್ದಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿಂಗಲು ಸ'ವಾಲೋಡ್‌ಬೇಕು. ಈ ಸ'ವಾಲುಗಳು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ನಿರಾಳವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು: ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗುವ ಮುಜಗರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರದೆ ಆರಾಮದಲ್ಲಿ , ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಡಕುಗಳಲ್ಲಿರದೆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧಿತವಾಗಬೇಕು.
- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು: ಸಮರ್ಪಕ ಕರಿಣಿತೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಲು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದು ಅತಿ ಸರಳವೂ ಅತಿ ಕರಿಣವೂ ಇರಬಾರದು.

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು: ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು:

- ಕಲಿಕೆಗೆ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ;
- ಗಮನ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ;
- ಕಲಿಕೆಗೆ ಅಭಿಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ;
- ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಗರಿಷ್ಟ ಬಳಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ;
- ಬೋಧನಾ ಸೂತ್ರಗಳಿಗನುಗಳವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ;
- ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ;
- ಭಾಗವಹಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ;
- ಹೊಸತನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ;
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ;
- ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ;
- ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗೆ ದೃಢ ಆಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಅರ್ಥಾಹಿನವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ;
- ಇವು ಹೆಚ್ಚು ನೈಜವಾದ ಅನುಭವಗಳನ್ನೊಂದಗಿಸಿ, ಸ್ವ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವುದರಿಂದ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು
- ಇವು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿಸಿ, ಇತರ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ದೊರಕದ ವಿಶೇಷ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ -1

1. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಂದರೇನು?
2. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
3. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
4. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.5.3.2. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆಯ್ದೆ ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ:

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಯಾರು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿರ್ದಾರ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇದು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ, ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಎಲ್ಲ ವೃತ್ತಿಪರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು:

- ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆಸಕ್ತಿ, ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, ಕಲಿಕೆಯ ಶೈಲಿ, ಪಕ್ಷತೆಯ ಮಟ್ಟ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರ್ಯಕ್ಷಮವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನಗೊಳಿಸುವ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡಬೇಕು;
- ವಾಸ್ತವಿಕ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪ್ರಶ್ನಾಂಕ, ಸೌಂದರ್ಯಾರ್ಥಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾನದಂಡಗಳ ಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪೇಜಿಸುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡಬೇಕು;
- ವಿವಾದಾರ್ಥಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಧನಾರ್ಥಕವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಿರವಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆಯ್ದೆಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಈ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ವಿಮರ್ಶಾರ್ಥಕ ವಿಶೇಷಣೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಸಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯಾಧಾರಿತ ತೀವ್ರಾರ್ಥನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು;
- ಲೀಂಗತ್ವ ಲ್ಯಂಗಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ/ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ನಂಬಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕುಟುಂಬ ರಚನೆ, ವಂಶ ಮತ್ತು ವಂಶೀಯತೆ, ಸಮಾಜೋ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಫ್ತ್ವರಮಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಾಲಾ ಸಮುದಾಯದ ಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿವನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು;

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು:

The Centre for Learning Resources (CLR): ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರೀತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಗೊಳಿಸಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ನಂತರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೋಸ್ಟೆಲ್, ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಶೈಳಿಕ್ಯತ ಓದುವಿಕೆ ಸರಣಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪೂರ್ವ ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಏಕ್ಷಣಾ ಲ್ಯಾಬ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು (Observation-Cum-Lab Centres) ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

NROER: ಈ ಕುರಿತು ನೀವು ಈಗಾಗಲೇ ಹೋಸ್ಟೆಲ್ 2ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿರುವುದನ್ನು ನೆನೆಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಪಲಭ್ಯವಿರುವ ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಚಯ ನಿಮಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಸನ್ವೇಶದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಆಯ್ದೆಗೆ ಮಾನದಂಡಗಳು

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅವಶ್ಯಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾರ್ಡಿಯ ಅಗತ್ಯಗಳು ಆಯ್ದುಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಮಾನದಂಡಗಳು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ತೀರ್ಣಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಬಹುದು:

- ವಿಷಯ
  - ಬೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸ
  - ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ
  - ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಗಣನೆಗಳು.

ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನದಂಡಗಳು:

- విషయ ప్రస్తుతవాగిరబేకు. విషయ, బళసిరువ భాషె మత్త దృశ్యగట ఈ యావ అంతగణిగ సంబంధిసిదంతెయూ సంపన్మూలవు అదర శ్రేష్ఠశిక మౌల్యవన్ను కుందుగొళిసబారదు.
  - విషయ నిఖిలవాగిరబేకు. నీడువ మాహితియల్లి ఘటనాత్మక దోషగటు, అంకి అంతగళ దోషగటు, నిష్పత్తపల్లద నస్కేగటు, ప్రస్తుతిగటు, అతి సరలింక్రిసిద మాదరిగటు, ఉదాహరణగటు, అణకుగటు, అక్షర దోషగటు, వ్యాకరణ దోషగటు ఇరబారదు.
  - విషయవు పర్యక్షమవు ఉద్దేశిత అంతగళన్న బెంబలిసువంతిరబేకు. ఇదు కలికాధికగే నిగదిత కలికా ఘలగళన్న సాధిసలు సహకారియాగబేకు. విద్యాధికగణిగ అగత్యవాదమ్మ విషయద ఆళ మత్త హరహన్న హోందిరబేకు. విషయగణ వివరవు కలికా ఘలగణిగనుగుణవాగిరబేకు.
  - గమనావాద ప్రాదేశిక విషయగణన్న ఒళగొందిరబేకు. స్థలీయ, ప్రాదేశిక విషయగణన్న పరామర్శనగటు, ఉదాహరణగటు, హోలికిగటు, భూపటగటు మత్త దత్తాంతగణింద మోషిసిరబేకు.
  - ఉద్దేశిత విద్యాధికగణిగనుగుణవాద కెటిణతెయ మట్ట ఇరబేకు. సంపన్మూలదల్లిరువ పరికల్పనగటు, దృశ్యగటు, తఱ్పగటు, విశాల వ్యాప్తియ సాధనామట్టిక్కే అనుగుణవాగిరబేకు.
  - స్నేజ ప్రపంచద అనుభవగణన్న సంయోజిసిరబేకు. సమాజద వ్యేయక్తిక, కౌటుంబిక, మత్త సాంస్కృతిక సన్నిఖేతగణన్న సమన్వయగొళిసువ విషయవు బహళష్ట విద్యాధికగణ దృష్టియింద సమంజసమేసియేకు. స్నేజ ప్రపంచద జటువటికిగణన్న సేరిసలాగియ్య, ప్రాయోగిక అనుభవగణిగ అవకాశవిరబేకు. విద్యాధికగణ అనుభవవు కలికా సన్నిఖేతక్కే తెల్లవదియాగిరబేకు.

బోధనా విన్యాసక్రమం సంబంధిసిద్ధ మానదండగలు

- ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಸುವಂತೆ ಬೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರಬೇಕು, ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಉಂಟಾದ ಯಾವ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದ್ದು, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ವಾರ್ಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬೋಧನಾ ಕಲಿಕಾ ಶೈಲಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ರಬೇಕು. ವಿಭಿನ್ನ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಅನುಗುಣವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಧ್ಯವರ್ತನಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೊಡುಗೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯತಾಹಿಸುವ, ಸಹಕಾರ ಕಲಿಕೆ, ಅನ್ವೇಷಣಾ ಕಲಿಕೆ, ಸಹಯೋಗ ಬೋಧನೆ ಇತ್ಯಾದಿ)

- ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂತಹುದಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ತಕೀಯ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೂಚಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ, ಸಂಶೋಧನಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರ, ಗುಂಪು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸಬೇಕು.
- ಸಂಪರ್ಹನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಂತಿರಬೇಕು:
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸ್ವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಚ್ಚ, ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ರಚನೆ, ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳ ತಯಾರಿ ಇತ್ಯಾದಿ). ದೃಶ್ಯ, ಶ್ರವಣ ಮತ್ತು ಬರೆವಣಿಗೆಯ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಕೇಳುವ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಬೆಳೆಸಬೇಕು.
- ಗುಂಪು ಅಂತರ್ ಶ್ರೀಯೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು.
- ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಮೌಲ್ಯಾಧಿಸಬೇಕು;
- ನಿಗದಿತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು;
- ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜೋಡಣೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು: ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮವು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿಯೂ ವಿಷಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳರಡರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಬೇಕು. ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಸಾಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಧನಾ ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತಿರಬೇಕು. ಅನ್ನೇಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂತಹುದೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಜಿತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷೆಗಳು, ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್‌ಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದಬೇಕು. ವಿಷಯಸೂಚಿ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಅಧ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ವಿಷಯ ಶೀರ್ಷಿಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು.
- ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಚಯಿಸಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಸುಗಮ ಮತ್ತು ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು, ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪೂರ್ವಜಾನ್ವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಸದನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು.
- ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಟ್ಟು ಶಬ್ದಭಂಡಾರ, ಓದುವುದು, ಕೇಳುವುದು ಅಥವಾ ಗಮನಿಸುವುದು, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸುವುದು, ಸನ್ವೇಶ, ಸ್ವಷ್ಟಿ/ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳ ಮಟ್ಟ, ಪದಪುಂಜ ಅಥವಾ ಉಪಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು.
- ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ನವನೀನವಾಗಿರಬೇಕು: ಹೊಸದಾದ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿಮೆ, ಚೌಕಟ್ಟು, ಪ್ರಸ್ತುತಿ, ವೇಗ, ಅಂತರ, ವಿಷಯ, ಸೂಚಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ವಿನ್ಯಾಸ ಎಲ್ಲವೂ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತ, ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಧ್ವನಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕು.

ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನದಂಡಗಳು:

- ಸೂಕ್ತ ಬೆಂಬಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಬೇಕು;
- ದೃಶ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಆಸಕ್ತಿಯತವೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರಬೇಕು;
- ವಿನ್ಯಾಸ ತಾರ್ಕಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರಬೇಕು;
- ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾನದಂಡಗಳು:

- ಸಮಾಜಪರ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಕು;
- ವಿವಾದಾಶ್ರಕ ಅಂಶಗಳಿಧ್ವರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕು.

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು:

- ಉದ್ದೇಶಿತ ಬಳಕೆದಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ. ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಈಗಾಗಲೇ ಲಭ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಯೋಜಿಸಿ. ಇಲ್ಲವೆಂದಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ.
- ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
- ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳಿ.
- ಉದ್ದೇಶಿತ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಇದು ವಸ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬಹುದು.
- ಉದ್ದೇಶಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕುರಿತು ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
- ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.
- ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ.
- ಉದ್ದೇಶಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ/ ಹಿಮಾಳಿತ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
- ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ/ ಹಿಮಾಳಿತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳು - 2

1. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.4.4 ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರ್ಯಾಪ್ತಸ್ಥಕಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ವಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಗಳವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಆಯಾ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪಡೆಯುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲಸ.
- ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ಸಾಧನವೇ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ಸಾಧನಗಳೇ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು.
- ನೇರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಲಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನೆಗೆ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುವ, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮುದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಕಲಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ಸಾಧನಗಳೇ ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು.
- “ತರಗತಿ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಒದಲಾಯಿಸುವಂತಹವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು” – ರೈಬನ್‌
- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.
- ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಗಳಿವೆ.
- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಹಂತಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

4.5.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು: 1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಸ್ವೀಕಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ 4.3.3.1. ಗಮನಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

ಸ್ವೀಕಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ 4.3.3.2. ಗಮನಿಸಿ

4.5.6. ಘಟಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ಕಲಿಕಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಬಗೆಗಳು, ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.5.7. പരാമർശന സോഴി

---

1. <https://www.scribd.com/doc/216478502/Characteristics-of-Good-Teaching-Aids>
2. <https://education.gov.eg/web/index.php/teachers/tips-for-teaching/item/2036-the-importance-of-learning-materials-in-teaching>
3. https://www.oerafrica.org/sites/default/files/course_design/Resources%20for%20new%20ways%20of%20learning%20-%20Learning%20Resources.pdf
4. <https://in.pinterest.com/pin/41025046588506233/>
5. <https://www.wisegeek.com/what-are-the-different-types-of-learning-resources-for-students.htm>
6. <https://bullyingnoway.gov.au/TeachingAboutBullying/WorkingInTheClassroom/Pages/Seleing-teaching-resources.aspx>
7. http://www.gov.pe.ca/photos/original/ed_ESLR_08.pdf
8. https://en.wikiversity.org/wiki/Design_and_Develop_Learning_Resources
9. [https://www.urbandaleschools.com/policy/article-600-educational-program/627-instructional-materials-selection-inspection-and-reconsideration/](http://www.urbandaleschools.com/policy/article-600-educational-program/627-instructional-materials-selection-inspection-and-reconsideration/) <https://publishers.org/our-markets/prek-12-learning/what-are-learning-resources>
10. <http://support.skillscommons.org/home/contribute-manage/metadata-and-apprendices/learning-resouce-material-types/>

*****

ಬ್ಲಾಕ್ 4 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಚೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಫಳಕ 6 : ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಫಳಕದ ರಚನೆ

- 4.6.1. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- 4.6.2. ಹೀರಿಕೆ
- 4.6.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
- 4.6.3.1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1
- 4.6.3.2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2
- 4.6.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ
- 4.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2
- 4.6.6. ಫಳಕಾಂತ್ಯ ಅಭಾಸಗಳು
- 4.6.7. ವರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

4.6.1. ಕಲಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಫಳಕವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥರಾಗುವರು.

- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾಗಳ ಮತ್ತು ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವರು;
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಗಳು, ಹಂತಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವರು; ಮತ್ತು
- ತಾವು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುವರು.

4.6.2. ಹೀರಿಕೆ

ಹಿಂದಿನ ಫಳಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳು, ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿವಿಧ ಉಪಕ್ರಮಗಳು, ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪಾತ್ರ- ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೇವು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸ ಒಂದು ಬಾರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಮಗೆ ಸ್ವೀಕಾರಿಸಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜದ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತೇ ಎಂಬುದರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದವರೆಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಫಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

4.6.3. ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು

4.6.3.1 ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ನಾವು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಎಂಬ ಪದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವಂಥ ಪದ. ಮಗುವಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು, ಉತ್ತರಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಏನು? ಏಷಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡುವುದು. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೂ ಅನೇಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೆ.

ಮದೋಸ್, ಸ್ತ್ರೀವೇಳೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಫಲೋಬೀಮೋರವರುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಸಾಧಿತವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ.

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಎನ್ನುವರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಕೆ, ಈಗಿರುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ಬಿಡಬೇಕೆ, ಅದನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಡಿಸಬೇಕೆ ಅಥವಾ ಟೈಟಿನಿಂಬಿಂದ ಇವೇ ಮುಂತಾದುವು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳ್ಳಲುತ್ತವೆ. ಸ್ವೇಕ್ ಎಂಬ ತಜ್ಞ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವು ಹೀಗಿವೆ

- ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ನಾವು ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯೇ ಆಗಿದೆ;
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನದಂಡಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ;
- ಈ ಮಾನದಂಡಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ ;
- ಮಾನದಂಡಗಳು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾದರಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿಯ್ದು ಮಾಹಿತಿಯುಕ್ತ ನಿರ್ಧಾರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕುರಿತ ಮೂಲಭೂತ ಕಾಳಜಿಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವಿವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ:

- ಸರ್ಕಾರಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಲ್ಲಿನ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆ;
- ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾಳಜಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳಿ; ಮತ್ತು
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳ ಸಾಧನೆ.

ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಗತ್ಯತೆ ಎರಡು ರೀತಿಯದು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿದ ಪರ್ಯಕ್ಷಮದ ಅನ್ವಯನ ಇಚ್ಛಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಸುಧಾರಣೆ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ,

- ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಒಳ್ಳಿಯ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲು ಹೋಷಕರು /ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ;
- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೋಧನೆ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲು ನೇರವಾಗುವುದೇ, ಹಾಗೂ ತಂದೆ ತಾಯಿ/ಹೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸಾಕಾರವಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಿಳಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ;
- ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಲೆಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಶಕ್ತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂದು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ;
- ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವದ ಕುರಿತ ಹಿಮಾಳಿತಿ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ;
- ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ವಿನ್ಯಾಸಕರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರುತ್ತಾರೆ, ಕಾರಣ ತಾವು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಪಾಡು ಮತ್ತು ಉನ್ನತೀಕರಣಗಳನ್ನು ತರಲು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಿಂದ ಲಭಿಸುವ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಳಿತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು;

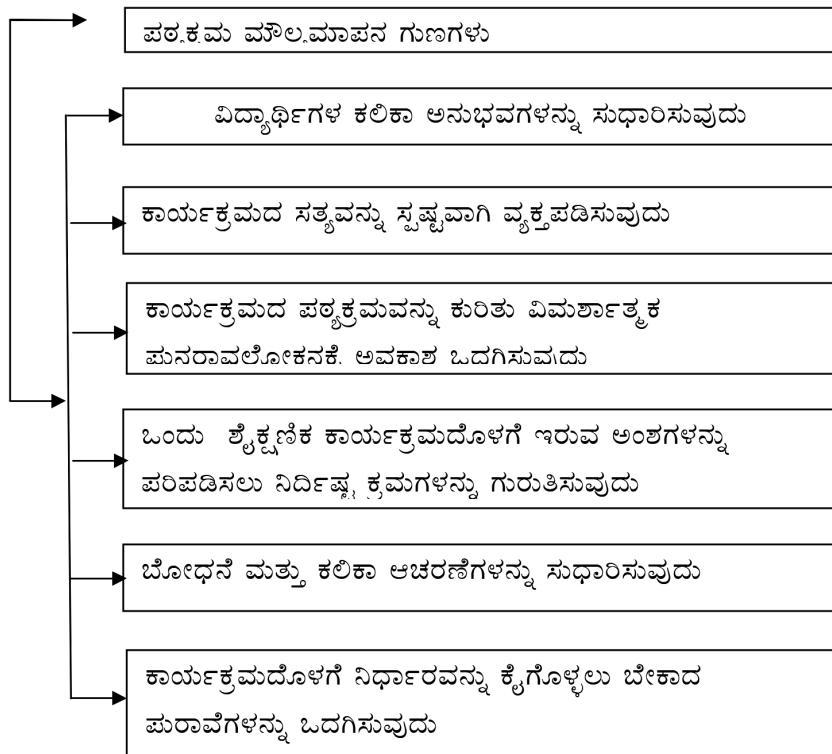
ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಂಶಿಮ ಗುರಿ. ಇದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ವಕ ಹೌದು. ಏಕೆಂದರೆ ಆಯ್ದು ಮಾಡಿರುವ ಪರ್ಯಕ್ಷಮವು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಗುರಿಯ ಸನಿಹಂತೆ ತರುತ್ತಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಯಶಸ್ವಿನ ಮಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿನ್ಯಾಸ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಹಂತದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂರ್ಕೆಯಾಗುವ ಅವಧಿಯದ್ವಾರಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಜರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ, ಆಂತರಿಕ ಪಾಠ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆ ವಿಶೇಷಣ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಹಿಮಾಳಿತಿಗಳು, ಕಲೀಕಾ ತರಬೇತುದಾರರು ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಹಿಮಾಳಿತಿಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು;
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ನೇರವು ಪಡೆಯುವುದು;
- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂತರ್ವರ್ತನೆಯ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು;
- ನಿರಂತರ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮುಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೇರವು ಪಡೆಯುವುದು;
- ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅನುದೇಶದ (Instruction) ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಬಹುದು

ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವಿಧಗಳು

ಸ್ತ್ರೀವೆನ್ ಎಂಬಾತ ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಧಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾನೆ.

- **ರೂಪಣ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:** ಇದು ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ವಿಕಸನದ ಅವಧಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಕುರಿತು ನಿರಂತರ ಹಿಮ್ಮಾಟಿ ಕೊಡಲು ಇದು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ.
- **ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:** ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಕ್ಷಮುದ ಅಂತಿಮ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಫೋಷಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಳತೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಪರ್ಯಕ್ಷಮು ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವಿಕಸನಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದ ನಂತರವೇ ಇದು ಜರುಗುವುದು
- **ಸ್ವೇಚ್ಚಾರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ:** ಸ್ವೇಚ್ಚಾರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶಗಳತ್ತ ನಿರ್ದೇಶಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಒಂದು ಬೋಧನಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ (ಉದಾ ಮಾರ್ಧವಿಕ ಶಾಲೆ) ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಕಲಿಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಲು ಮೂಲ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದು

ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿನ ಹಂತಗಳು : ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಂತೆ ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದು ಕ್ರಮಾನುಗತ ಹಂತಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- ಪತ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಫಳಕದತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದು(ಉದಾಹರಣೆ: ವಿಷಯ)
- ಆ ಕುರಿತ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಅಥವಾ ಕಲೆಹಾಕುವಿಕೆ.
- ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.
- ಸಂಯೋಜಿತ ಮಾಹಿತಿಯ ವಿಶೇಷಣೆ
- ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಕೆ
- ನಿರಂತರ ಹಿಮಾಹಿತಿ, ಮಾಪಾದು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಚಕ್ರೀಯವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು.

ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು

ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಒಳಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚಚ್ಚೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಸಂದರ್ಭನಗಳು (ಸಮೂಹ ಮತ್ತು ವ್ಯೇಯಕೆ) ವಿಭಿನ್ನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಮತ್ತು ಪಾಲುದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಅವಲೋಕನ - ಕ್ರಮಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಸುಲಭತಮ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಾಳಿಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಾಳಿಪಟ್ಟಿಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವನ್ನು ಅಳೆಯಲು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಂಗಗಳ ನಡ್ಡೆಯ ತಾಳಿಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಅದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗಗಳ ಶೀಘ್ರ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತಾಳಿಪಟ್ಟಿಯಂತಹ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಉಪಕರಣಗಳು ಜಟಿಲವಾಗಿರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ತರಗತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗಭಾಗಗಳು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಈ ಸಾಧನಗಳು ನೇರವಾಗುತ್ತವೆ. ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಒಳಸುವ ತಾಳಿಪಟ್ಟಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೊಟ್ಟಿದೆ.

ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ✓ ಸಂಕೇತವನ್ನು ಹಾಕಿ	ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗಭಾಗಗಳು
	ಪತ್ಯಕ್ರಮವು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಶಾಲಾಬೋಜನ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುರಾವೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆಯೇ?
	ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ಧ್ಯೋಯವಾಕ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೇ? ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯಬಲ ಅಥವಾ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಸಾಫಿಸಿದೆಯೇ?
	ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ತಂದೆತಾಯಿ/ಪೋಷಕರ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅನುವ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ?
	ಪತ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆಯೇ?
	ಪತ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿವೆಯೇ?
	ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿ ಫಲಿತಗಳನ್ನು ಅಳತೆಯಾಗಿ ಒಳಸುತ್ತದೆಯೇ?
	ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಯೋಜನೆಯ ಗುಣಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆಯೇ

ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಟೇಲರ್‌ನ ಉದ್ದೇಶ ಕೇಂದ್ರಿತ ಮಾದರಿ ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ; ಇತರ ಮಾದರಿಗಳಿಂದರೆ ಸ್ವಫಲೋಬೀಮ್‌ನ ಸಂಭರ್ಣ ಭರಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾದರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮಾದರಿ, ಸ್ತುಪೇನ್‌ನ ಗುರಿ-ಮುಕ್ತ ಮಾದರಿ ಇತ್ಯಾದಿ-ನಾವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಜನಪ್ರಿಯ ಟೇಲರ್‌ನ ಉದ್ದೇಶಕೇಂದ್ರಿತ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋಣ.

ಟೇಲರ್‌ನ ಉದ್ದೇಶ- ಕೇಂದ್ರಿತ ಮಾದರಿ

ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದು, ಇಂದಿಗೂ ಹಲವು ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಒಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ರಾಲ್ಫ್ ಟೇಲರ್ (1950) ಎಂಬಾತೆ ತನ್ನ ವಿಕವಿಷಯ ಪ್ರಬಂಧ (ಮಾನೋಗ್ರಾಹ್) ವಾದ “ಬೇಸಿಕ್ ಪ್ರಿಸ್ನಿಪಲ್ಸ್ ಆಪ್ ಕರಿಕ್ಯುಲಂ ಆಂಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರುಕ್ನೋ” (ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಚೋಧನೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳು) ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ. ಈ ಮಾದರಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸುತ್ತದೆ

- ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳು
- ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಒದಗಿಸಿರುವ ಅನುಭವಗಳು (ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯವಸ್ತು)
- ಈ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಂಯೋಜಿಲಾಗಿದೆ(ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಸಂಯೋಜನೆ)
- ಘಲಿತಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ (ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆ).

ಟೇಲರ್‌ನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿವೆ. ಇದು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಇದು ತರ್ಕಸಮೂತವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೂ ಆಗಿದೆ. ಇದು ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಬಲಾಬಲಗಳತ್ತ ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಸಾಧನೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರ, ವಿಶೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗಳ ನಿರಂತರ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಹ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅನನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನಕಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತ ಸಲಹೆಯನ್ನಾಗಲೀ ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮೂರ್ವ ಫೋಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತುಕೊಡುವುದರಿಂದ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಸನದಲ್ಲಿ ಸೃಜನಾತ್ಮಕತೆ ಸೀಮಿತವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆಯ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆಗೆ ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಇದು ಕೊಡುವರಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ - 1

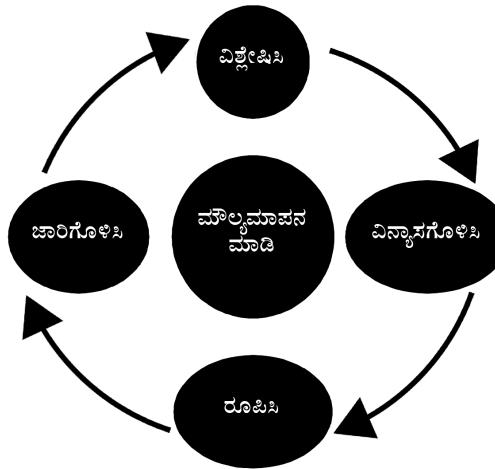
1. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
2. ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ
3. ಟೇಲರ್‌ನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾದರಿಯ ಗುಣಾವಗುಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

4.6.3.2 ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಈ ಘಟಕದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ವಿಕಾಸದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವೇ ಗುರಿಯಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ.

ಪತ್ಯಕ್ರಮವು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವರದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕ್ರಮಕ್ಕೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಶ್ರೀಯೆಯನ್ನು ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಠರಣೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತದ ಪತ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರುವುದೇ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಬದಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಠರಣೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಭವನೀಯ ಪರಿಹಾರಗಳ ಆಯ್ದು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳ ಆಯ್ದು ಇವುಗಳನ್ನೂ ಇದು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಠರಣೆ ಎಂದರೆ ಅದರ ಗುರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಅದರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ, ವಿಧಾನಗಳು ಪರಿಷ್ಠರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಆಯಾ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಮರುಶೋಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪತ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಸದೊಂದು ಸಾಫ್ಟ್ ಅಥವಾ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು

ಪರಿಷ್ಠರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪತ್ಯಕ್ರಮ ವಿಕಸನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಇದನ್ನು ಈ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು

ಪರಿಷ್ಠರಣೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇನನ್ನು ತಿಳಿಯಲೇಬೇಕು. ಇನನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು ಇನನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೋಧಿಸಲಾದ ಪತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ವಿಧಿಸಿದ ಏಕೀಕೃತ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾದರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪರಿಷ್ಠರಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯದ ಪತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದೇ ಪತ್ಯಕ್ರಮದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆ/ಪರಿಷ್ಠರಣೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಠರಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ಯಕ್ರಮದ ಭವಿಷ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಇನನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸಂಭವನೀಯ ಪರಿಹಾರಗಳ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮಾರ್ಗಗಳ ಆಯ್ದುಯಲ್ಲಿಯೂ ನೇರವಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಠರಣೆಯ ಅಗತ್ಯ

ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಆಸಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮನರೂಢಿಸಲು ಪತ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಠರಣೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಗತ್ಯ ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೋಧನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಹಾಗೂ ನವೀನ ಬೋಧನೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಕೋರ್ಸುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಅಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಸಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಂದ ಅಗತ್ಯ ಅಂಗೀಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾವರಣೆಗೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಜ್ಞಾನ ಸೈನ್ಯದ ವೇಗ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ್ನಿತ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯುವ ಅಗತ್ಯ- ಇವೆರಡೂ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯು ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮೊರ್ದೆಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ವಿಷಯವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಬಂಧಿತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸ್ವಾಷಾ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು, ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗುವ ವ್ಯಾಪಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮೆತೆಗೆ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟನೋಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ನಮ್ಮೆತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಅಂತರ್ಶಿಲ್ಲಿಸಿಯ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಸಹ ಇದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ವೃತ್ತಿಪರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಹಂತಗಳು

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಹಂತಗಳು ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ;

- **ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ನಕ್ಷೆ (Curriculum Mapping):** ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಸದ್ಯದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೋರ್ಸೆನ ವಿಷಯವಸ್ತುವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಕ್ಷೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೂರಕ ಬೆಂಬಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಮಾರ್ಪಕಗಳು, ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನ ಫಟಕಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು;
- **ಶೈಲಿಮಟ್ಟದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳು,** ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಮೊರ್ದೆಸುವಂತಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಲು ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಮಾನಕಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು – ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ನಕ್ಷೆಯು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಈ ಹೋಲಿಕೆಯ ಹಂತದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಇತ್ತಿಜಿನ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವಂತೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯೋಖಿಸಬೇಕು.
- ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗಳು ಮಾರ್ಗಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕ ಸಿಭ್ಯಂದಿಯು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಯೂ, ಸೂಕ್ತವಾಗಿಯೂ ಇವೆಯೇ ಎಂದು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಿಭ್ಯಂದಿಯಿಂದ ಬರುವ ಹಿಮಾಣಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೊಸ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಲು ಅಧ್ಯಯನದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಫಟಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು.
- ಈ ಹಂತಗಳು ಕೊನೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನೇರವಾಗುವ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಅಥವಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರ

ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾಲತಾಳಿದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನವರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಂದೆತಾಯಿ/ಮೋಷ್ಕರೋಂದಿಗೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ—2

1.ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಅರ್ಥ, ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

4.6.4. ಸಾರಾಂಶಿಸೋಣ

- ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ದೇಶಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಾಕಾರವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ.
- ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾಗಬಹುದಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಎನ್ನಬಹುದು.
- ಸರ್ಕಾರದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ರೂಪಣಾಶ್ರಕ, ಸಂಕಲನಾಶ್ರಕ ಮತ್ತು ಸ್ನೇದಾನಿಕ – ಈ ಮೂರು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮೂರು ವಿಧಗಳು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು ಈ ಮೂರಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ – ಚಕ್ಕೆ, ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಸಂದರ್ಶನಗಳು(ಸಮೂಹ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ), ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಾಲುದಾರರ, ನಿಯೋಗಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ವೀಕ್ಷಣೆ – ವಿಧಾನಗಳು, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳು, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ದಾಖಲೆಗಳು.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಹಲವು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಟೇಲರ್ಸನ ಮಾದರಿ ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾದವು .
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ವಸ್ತುನಿಷ್ಠವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವೂ ಆದುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಹಂತಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂಧದ್ದು
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಏನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ಈ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ನಂತರ ಬರುವ ಹಂತವಾಗಿದೆ.
- ಪರ್ಯಾಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯು ಸ್ವಷ್ಟ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೋಂದು ಆಯಾಮವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗುವ ವ್ಯಾಪಕ ಗುರಿಗಳ ಸಮೂಹವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

4.6.5. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತರಗಳು – 1 ಮತ್ತು 2

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 1

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.3.2.1 ಗಮನಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ – 2

ಸ್ವಯಂ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ಭಾಗ 4.3.2.2 ಗಮನಿಸಿ.

4.6.6. ಫಣಕಾಂತ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

1. ಪಠಕ್ರಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅರ್ಥ, ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಟೇಲರನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ
2. ಪಠಕ್ರಮ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಹಂತಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಪಡಿಸಿ.

4.6.7. ಪರಾಮರ್ಶನ ಸೂಚಿ

1. Aggarwal,J.C. : Teacher and Education in a Developing Society. New Delhi, Vikas Publishing House Pvt. Ltd., 2017
2. Mrunalini, T. Curriculum Development, New Delhi, Neel kamal Publications Pvt Ltd., 2017
3. New Delhi
4. Safaya-shaida, Modern Theory and Principles of Education, New Delhi, Dhanpat Rai Publishing Company, 2011
5. Kongawada, N.B, Curriculum and Evaluation. Gadag, Vidyanidhi Prakashana, Gadag. 2007
6. <https://www.guilfordschools.org>
7. <https://www.slideshare.net>
8. www.ib.unesco.org
9. www.rgsdok12.mo.usprocess
10. <https://journals.sagepub.com>
11. <https://www.slideshare.net>
12. <https://www.mindmeister.com>
13. www.studylecturenote.com
14. <https://www.slideshare.net>
15. https://curriculummapping.weebly.com/uploads/1/4/9/0/14908434/introduction_to_curriculum_review.pdf
16. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED062370.pdf>
17. https://in.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/44333_12.pdf
18. www.ncert.nic.in

*****